

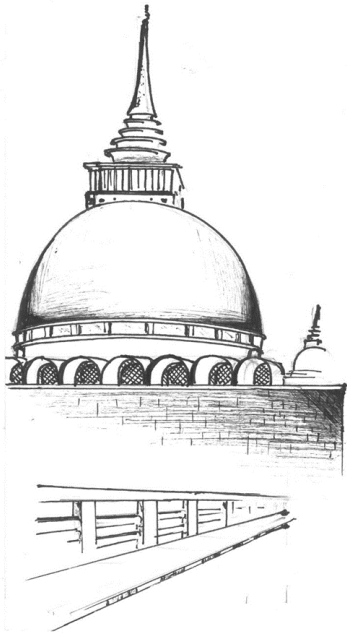
කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම

2019 – 2030

පළමු වෙනුව

නිරිතදිග වෙරළ තීරයේ අග්‍ර නැවතුම් පලක් කරා....

කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030

පළමු වෙළුම

මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 – 2030 - පළමු වෙළුම

© නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - ශ්‍රී ලංකාව - 2019

සියළුම හිමිකම් ඇවිරිණි. මෙම ප්‍රකාශනය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කෙරේ. මෙම ප්‍රකාශනය සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ කොටසක් මෙම අධිකාරියේ පූර්ව අනුමැතියකින් තොරව ප්‍රතිප්‍රකාශනය කිරීම, විකිණීම, බෙදාහැරීම, ලිඛිත අවසරයකින් තොරව පිටපත් කිරීම හෝ නවීන තාක්ෂණික ක්‍රම භරහා තැටිගත කිරීම හෝ බෙදාහැරීම හෝ වෙළඳ අරමුණක් සඳහා යොදා ගැනීම සිදු නොකළ යුතුය.

ප්‍රකාශනය

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - ශ්‍රී ලංකාව

6 වන, 7 වන හා 9 වන මහල්, "සෙන්සිටිපාය", ඛත්තරමුල්ල, ශ්‍රී ලංකාව

වෙබ් අඩවිය - www.uda.gov.lk

ඊ මේල් - info@uda.gov.lk

දුරකථන අංකය - +94112873637

ප්‍රකාශනය - 2019 පෙබරවාරි

කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019-2030 ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් දෙකකින් සමන්විත වන අතර එය පළමු වෙළුම හා දෙවැනි වෙළුම වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කෙරේ. මෙහි පළමු වෙළුම අනු කොටස් දෙකකින් සමන්විත වන අතර එය පළමුවන කොටස හා දෙවන කොටස වශයෙන් සඳහන් කර ඇත. මෙහි එන පළමු වෙළුමේ පළමුවන කොටස මගින් සංවර්ධන සැලැස්ම හැඳින්වීම, පසුබිම් අධ්‍යයනය, සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ සඳහන් කරන අතර එහි දෙවන කොටස මගින් සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්ම, අරමුණු හා පරමාර්ථ, සංකල්පිත සැලැස්ම, සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලසුම් යනාදිය අන්තර්ගත කර ඇත. සංවර්ධන සැලැස්මෙහි දෙවැනි වෙළුම වෙනම ප්‍රකාශනයක් ලෙස සකස් කර ඇති අතර එහි 2019 - 2030 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා බලපවත්වන සැලසුම් හා ගොඩනැගිලි සංවර්ධනය කිරීමේ රෙගුලාසි හා කලාපීකරණ රෙගුලාසි අන්තර්ගත කර ඇත.

කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019- 2030 නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය හා බස්නාහිර පළාත් අංශය විසින් සකස් කර ඇති අතර, ඒ සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ විවිධ අංශයන්ගේ හා සම්පත් දායකයන්ගේ උපදෙස් හා මහපෙත්වීම පෙරදැරි කරගෙන සිදු කර ඇත.

අධීක්ෂණ කටයුතු

ආචාර්ය ජගත් මුණසිංහ සභාපති - නා.සං.අධි., ඉංජිනේරු එස්. එස්. පී. රත්නායක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් - නා.සං.අධි., නගර නිර්මාණ ශිල්පී කේ. ඒ. ඩී. වන්ද්‍රදාස අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් - නා.සං.අධි., නගර නිර්මාණ ශිල්පී ඩී.එම්.බී. රණතුංග නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සැලසුම්) - නා.සං.අධි., නගර නිර්මාණ ශිල්පී ජනක රණවිර අධ්‍යක්ෂ (බස්නාහිර පළාත් අංශය සහ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශය) - නා.සං.අධි., නගර නිර්මාණ ශිල්පී ලලිත් විජයරත්න අධ්‍යක්ෂ (සංවර්ධන සැලසුම් අංශය) - නා.සං.අධි.

සැලසුම් කණ්ඩායම

නගර නිර්මාණ ශිල්පී එම්.හේමන්ති මිය නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ සැලසුම් (බස්නාහිර පළාත් අංශය, කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය) - නා.සං.අධි., වමින්ද්‍රා හෙට්ටිආරච්චි මිය සැලසුම් නිලධාරී (බස්නාහිර පළාත් අංශය, කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය) - නා.සං.අධි., තනුජා ඉඹුලාගොඩ මිය සැලසුම් නිලධාරී (බස්නාහිර පළාත් අංශය, කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය) - නා.සං.අධි., ඉමාලි හේරත් මිය සැලසුම් නිලධාරී (බස්නාහිර පළාත් අංශය, කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය) - නා.සං.අධි., ඒ. ජී. ඩී. ඩී. රත්නායක මෙනෙවිය සහකාර සැලසුම් නිලධාරී (බස්නාහිර පළාත් අංශය, කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය) - නා.සං.අධි., ජී. ඩී. එස්. කුලසූරිය මෙනෙවිය සහකාර සැලසුම් නිලධාරී (බස්නාහිර පළාත් අංශය, කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය) - නා.සං.අධි., සී. එල්. ජයසේකර මෙනෙවිය සහකාර සැලසුම් නිලධාරී (බස්නාහිර පළාත් අංශය, කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය) - නා.සං.අධි., නගර නිර්මාණ ශිල්පී එස්. ඩී. යු. ජයම්පත් මයා සහකාර සැලසුම් නිලධාරී (පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශය) - නා.සං.අධි.

සහය කණ්ඩායම්

- පරිසර හා භූ දර්ශන අංශය - නා.සං.අධි.
- භූගෝලීය හා තොරතුරු පද්ධති අංශය - නා.සං.අධි.
- පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශය - නා.සං.අධි.

ප්‍රකාශය

මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය හා බස්නාහිර පළාත් අංශය ඒකාබද්ධව සිදු කෙරුණු අතර පුරා වසර එක හමාරකට ආසන්න කාලයක් තුළ සිදු කළ මෙම සැලසුම් ක්‍රියාවලිය සඳහා නන් අයුරින් සහය වූ පිරිස විශාලය.

ප්‍රථමයෙන්ම මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ ගරු අමාත්‍ය පායලී වම්පික රණවක මැතිදුන් ලබා දුන් මගපෙන්වීම හා සහයෝගය සඳහා අපගේ ස්තූතිය පුද කර සිටිමු. එසේම මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්තුමා විසින් දෙනු ලැබූ උපදෙස් හා උපකාර ද කෘතඥ පුර්වකව සිහිපත් කරමු.

මෙම සැලැස්ම සැකසීමේදී දායක වූ කළුතර නගර සභාවේ සහ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාවේ සභාපතිතුමන්ලාට ද සභාවේ අනෙකුත් සාමාජිකයන් හා සියලුම කාර්යමණ්ඩලයට ද අපගේ විශේෂ ස්තූතිය මෙයින් පළකර සිටිමු.

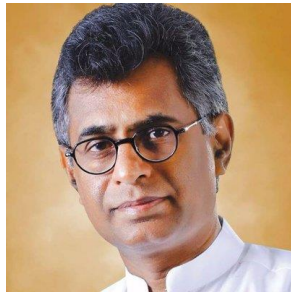
කළුතර නගර සංවර්ධන සැකස්ම සකස් කිරීමට අදහස්, යෝජනා ලබා දුන් සියලුම රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ පාර්ශවකරුවන්ට ද පොදු ජනතාව ද මෙම අවස්ථාවේදී කෘතඥපුර්වකව සිහිපත් කරමු.

නව සැලසුම් උපක්‍රම හඳුන්වා දෙමින් හා අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දෙමින් සම්පූර්ණ සැලසුම් ක්‍රියාවලියම පුර්ණව අධීක්ෂණය කළ හා අපව දිරිමත් කළ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සභාපති ආචාර්ය ජගත් මුණසිංහ මහතාට ද අපගේ ගෞරවණීය ස්තූතිය පුද කර සිටිමු.

එසේම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් සහ සියලුම කාර්ය මණ්ඩලය විසින් ලබා දුන් නොමසුරු සහයෝගය ද කෘතඥව සිහිපත් කළ යුතුය. විශේෂයෙන්ම බස්නාහිර පළාත් අධ්‍යක්ෂ ජනක රණවීර මහතාගේ දායකත්වය ද සිහිපත් කළ යුතුය.

සංවර්ධන සැලසුමේ විවිධ කටයුතු සඳහා නන් අයුරින් සහය වූ සංවර්ධන සැලසුම් අංශය , පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශය , භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති අංශය , පරිසර හා භූ දර්ශන අංශය ආදී සියලුම අංශයන් අප වෙත ලබා දුන් සහයෝගය මෙම සැලැස්ම සාර්ථකව සැකසීමට මහෝපකාරී වූ බව ද අවසාන වශයෙන් සිහිපත් කළ යුතුය.

ගරු අමාත්‍ය තුමාගේ පණිවිඩය

1978 අංක 41 දරණ පනත යටතේ ස්ථාපිත නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මේ වනවිට වසර 40 ක් පුරාවට මෙරට නාගරික සංවර්ධන අංශයෙහි සිදුකරනු ලැබූ සේවාව අතිමහත්ය. අනාගත ලෝකය තුළ ශක්තිමත් ආර්ථිකයක් හිමි රටක් ලෙස නැගී සිටීමට වෙර දරන ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික සංවර්ධනය ශ්‍රී ලංකා භූමිය මත විත්‍රනය කිරීමේ වගකීම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් සිදුකරනු ලැබේ. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී පනත මගින් මා හට පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාරව නාගරික සංවර්ධන බලප්‍රදේශ ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කරන ප්‍රදේශයන් සඳහා සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සතු එක් වගකීමකි. මේ තුළින් සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ භෞතික සංවර්ධනය තෝරාගත් කාල සීමාවක් සඳහා නියාමනය කිරීම සිදු කරනු ලැබේ.

කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය හා කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය යන පළාත් පාලන ආයතන ද්විත්වයෙන් සමන්විත කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය සඳහා සකස්කරන ලද මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 වකවානුව සඳහා සකස් කරනු ලැබුවකි. කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන පරිපාලන කේන්ද්‍රස්ථානය වන කළුතර නගරය මේ වන විට භෞතික සංවර්ධනය අතින් සිසු දියුණුවක් අත්කර ගෙන සිටී. මේ සමඟම මෙම සංවර්ධනය කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය වෙතද සිසුයෙන් පැතිරී යන අයුරු දැකගත හැක. මෙම තත්ත්වය යටතේ සමස්ත කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශයම අයත් වන සේ මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කර ඇති අතර මෙමගින් කළුතර ප්‍රදේශීය සභා බලප්‍රදේශය ප්‍රථම වරට නාගරික සංවර්ධන සැලැස්මක නියාමනය ලබයි. මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය ආර්ථික, සාමාජීය, පාරිසරික හා භෞතික යන අංශයන් හි තිරසාර සංවර්ධනය උදෙසා ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති රැසක් ද හඳුනාගෙන තිබේ.

අවසාන වශයෙන් නාගරික සංවර්ධනය විෂය භාර අමාත්‍යවරයා ලෙස , කළුතර නගර සභා හා කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය සඳහා සකස් කරන ලද මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සඳහා දායක වූ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සභාපතිතුමන්, අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල්තුමන් හා සැලැස්ම කණ්ඩායම ඇතුළු මේ සඳහා දායක වූ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සියළු නිලධාරීන්ටත් මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සාර්ථක කරගැනීමට උපකාරී වූ කළුතර නගර සභාව, කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව ඇතුළු සියලුම රජයේ, රජයේ නොවන හා පෞද්ගලික අංශවලටත් නන් අයුරින් උපකාරී වූ සැමටත් ස්තූතිය පුදකර සිටිමි.

මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ තිරසර සංවර්ධනයක් ගොඩ නැගෙනු ඇතැයි ප්‍රාර්ථනා කරමි.

පාඨලී වම්පික රණවක

මහානගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍ය

පළාත් පාලන ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ පණිවිඩය

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය හා කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය සඳහා සකස් කරන ලද ඒකාබද්ධ සංවර්ධන සැලැස්ම සඳහා සුභාශීංසන එක් කරනුයේ ඉතා සතුටිනි. කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය හා කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය යන පළාත් පාලන ආයතන ද්විත්වයෙන් සමන්විත කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය ඉතා රමණීය භූමි දර්ශනයකින් සමන්විත ප්‍රදේශයකි. සමනල කන්දේ සිට ගලා බසිනා කළු ගඟ මහ සයුරට එක්වන කළු ගඟ තීර්තයත් ඒ අසල වැඩ සිටින ශ්වේතවර්ණ කළුතර මහා සෑයත් කළුතර නගරයටම ආවේණික වූ භූමි දර්ශනයක් නිර්මාණය කර ඇත. අතීතයේ සිටම ඉතා දියුණු නාගරික ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත වූ කළුතර නගරය වර්තමානය වනවිට සීඝ්‍ර නාගරික සංවර්ධනයක් අත් කර ගනිමින් සිටී.

වර්තමානය වන විට කළුතර නගරය වටා සිදුවන සීඝ්‍ර වාණිජ දියුණුවත්, විශේෂයෙන්ම කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා සීමාව තුළ සිදුවන නේවාසික ජනගහන වර්ධනයත් සැලකිල්ලට ගෙන සමස්ත කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ සීඝ්‍ර සංවර්ධනයක් ඇති කර ගැනීම සඳහාත්, එම සංවර්ධනය තිරසර ලෙස කළමනාකරණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය අප විසින් හඳුනාගෙන තිබුණි.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් 2019 - 2030 වර්ෂය සඳහා සකස් කරන ලද සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් සමස්ත කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ නාගරික සංවර්ධනය තිරසර අන්දමින් කළමනාකරණය කරමින් නාගරික සංවර්ධනය ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු යොදා ඇත. ඒ සඳහා අවශ්‍ය උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘතීන් රැසක් ද මෙම සැලැස්ම තුළින් හඳුනාගෙන තිබීම සතුටට කරුණකි. මෙම සංවර්ධන ව්‍යාපෘති තුළින් කළුතර ප්‍රදේශයේ නේවාසික ජනතාවට මෙන්ම නාගරික සේවා ලබා ගන්නා අනෙකුත් ජනතාවට ද ඉතා විශාල සේවාවක් සැලසෙනු ඇත.

අවසාන වශයෙන් මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමට මූලිකත්වය ගෙන කටයුතු කළ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සියලු නිලධාරී මහත්ම මහත්මීන් හට කළුතර නගර සභාවේ හා කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාවේ දේශපාලන නියෝජිතයන්ගෙන්, සමස්ත කළුතර ජනතාවගෙන් සුභාශීංසනය පුදකර සිටිමු.

අමීර් නසීර්

සභාපති

කළුතර නගර සභාව

සංජීව ආරියරත්න

සභාපති

කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව

පූර්විකාව

1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී පනත යටතේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාරව කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019-2030 සකස් කරනු ලැබීය. මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්මෙහි සැලසුම් බලප්‍රදේශය ලෙස කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය හා කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය යන පළාත් පාලන ආයතන ද්විත්වයෙන් සමන්විත කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය අයත්වේ.

මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී 2018 වර්ෂයට අදාළ දත්ත පාදක කර ගනු ලැබීය. මෙම දත්ත ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව ඇතුළු රාජ්‍ය ආයතන විසින් නිකුත් කරනු ලැබූ දත්ත පාදක කරගනු ලැබූ දත්තයන් වේ. මෙම දත්ත අනුව සිදු කරනු ලැබූ විශ්ලේෂණයන් පාදක කරගනිමින් මෙම සැලැස්ම සකස් කරනු ලැබීය.

මෙම සැලැස්ම 2019 වර්ෂයේ සිට 2030 වර්ෂය දක්වා බලපැවැත්වෙන පරිදි සකස් කරනු ලැබීය. දත්ත විශ්ලේෂණ තුළින් ලබාගත් තොරතුරු පදනම් කර ගනිමින් මෙම සැලැස්මෙහි දැක්ම ගොඩ නගන ලදී. එම දැක්ම වෙත ලඟා වීම සඳහා ප්‍රධාන අරමුණු 03 ක්ද ඒ යටතේ උපාය මාර්ග 09 ක්ද හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙම උපාය මාර්ග පදනම් කර ගනිමින් සකස් කරන ලද අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපායමාර්ගික සැලැස්ම, ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම, තිරසර පාරිසරික සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම, සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණ සැලැස්ම යන ප්‍රධාන සැලසුම් 04 කින්ද ඒ යටතේ හඳුනාගත් උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති වලින් ද සමන්විතය.

කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 පළමු වෙළුම හා දෙවන වෙළුම වශයෙන් කොටස් 02කින් සමන්විතය. පළමු වෙළුම, පළමු කොටස හා දෙවන කොටස වශයෙන් කොටස් දෙකක් ලෙස ඉදිරිපත් කර ඇති අතර පළමු කොටස තුළ සංවර්ධන සැලැස්මෙහි පසුබිම, මූලික අධ්‍යයනය, සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය යන පරිච්ඡේද ද දෙවන කොටස තුළ සංවර්ධන සැලැස්ම රාමුව, SWOT විශ්ලේෂණය හා සැලැස්ම යන පරිච්ඡේද ඇතුළත් වේ.

දෙවන වෙළුම පරිච්ඡේද දෙකකින් යුක්ත වන අතර එය සංවර්ධන කලාප හා කලපිකරණ රෙගුලාසි යන පරිච්ඡේද ද්විත්වයෙන් සමන්විතය.

පටුන

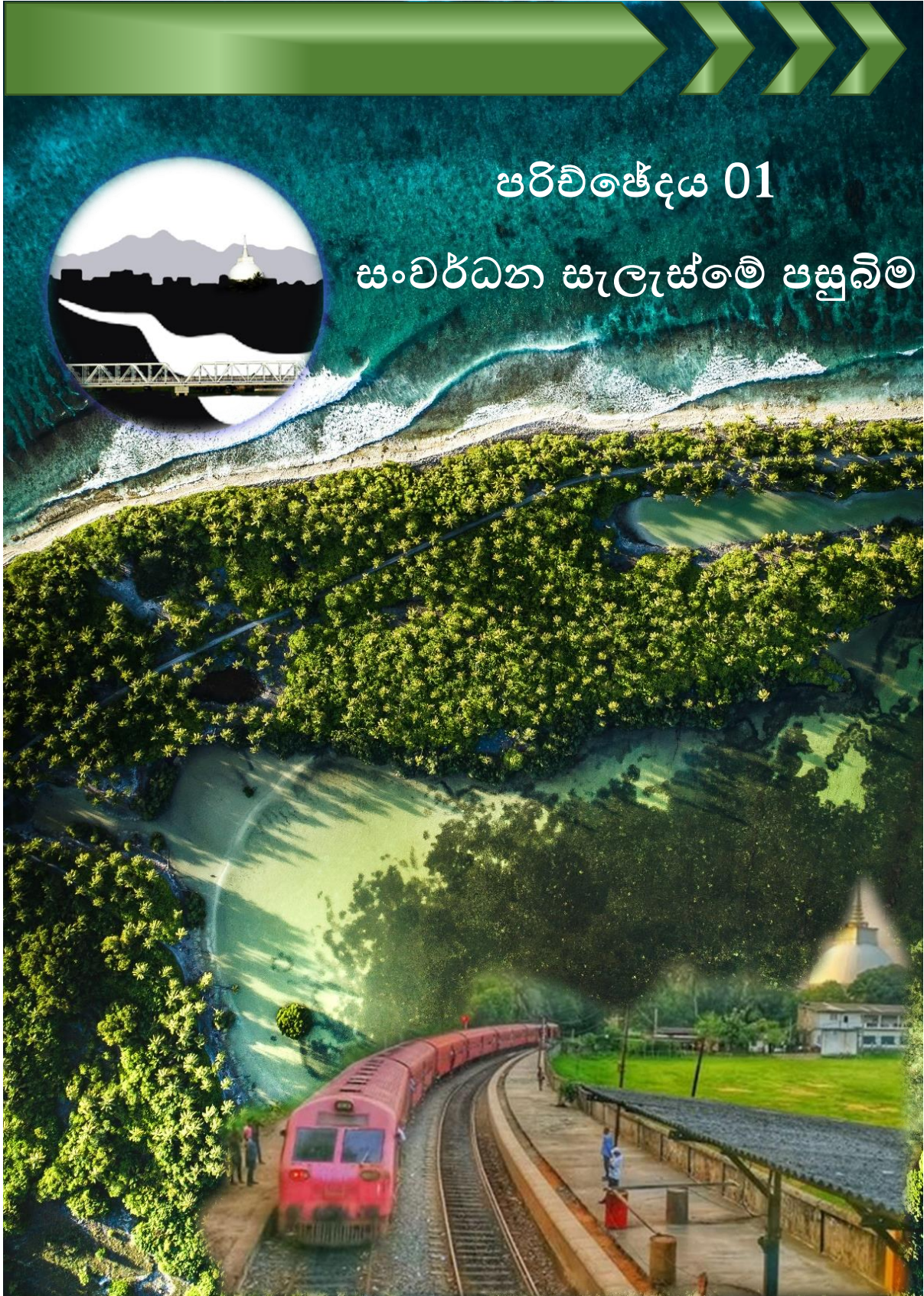
ප්‍රණාමය.....	I
ගරු අමාත්‍යතුමාගේ පණිවිඩය.....	II
පළාත් පළාත් පාලන ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ පණිවිඩය.....	III
පූර්විකාව	IV
පළමුවන කොටස	
පරිච්ඡේදය 01	1
සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම	1
1.1. හැඳින්වීම	2
1.2. සංවර්ධන සැලැස්මේ පාර්ශවකරුවන්.....	3
1.3. සංවර්ධන සැලැස්මේ විෂය පථය	6
1.4. සැලසුම් ක්‍රියාවලිය	8
1.4.1. පසුබිම් අධ්‍යයනය.....	9
1.4.2. විෂය පථය	9
1.4.3. සංවර්ධන විභවතා හා ගැටළු හඳුනා ගැනීම	9
1.4.4. ඉදිරි දැක්ම, ඉලක්ක හා අරමුණු සකස් කිරීම	10
1.4.5. සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය	10
1.4.6. උපායමාර්ගික සැලසුම් හා ව්‍යාපෘති සකස් කිරීම	10
1.4.7. නීති හා රෙගුලාසි සකස් කිරීම	11
1.4.8. දළ සංවර්ධන සැලැස්ම සම්මුතියකට පත්කර ගැනීම	12
1.4.9. සම්මුතියකට පත්කර ගන්නා ලද සැලැස්ම ඉදිරිපත් කිරීම.	12
1.4.10. අනුමැතිය හා ප්‍රකාශයට පත්කිරීම.....	12
පරිච්ඡේදය 02	13
මූලික අධ්‍යයනය	13
2.1. අධ්‍යයන ප්‍රදේශය.....	14
2.2. සැලසුම් සහ තත්ත්ව සන්දර්භය (<i>Planning and Situational Context</i>).....	15
2.3. සැලසුම් ප්‍රදේශය නිර්ණය කිරීම.....	26
2.3.1. ක්‍රියාකාරී සීමාව (Functional Region)	26
2.3.2. භූගෝලීය සීමාව (Geographic Region).....	26
2.3.3. පරිපාලන සීමාව (Administrative Region).....	26
පරිච්ඡේදය 03	27
සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය	27

3.1. ගැටළුව 01	28
3.2. ගැටළුව 02	29
3.3. ගැටළුව 03	30
3.4. ගැටළුව 04	31
3.5. ගැටළුව 05	31
පරිච්ඡේදය 04	36
සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව.....	36
4.1. සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්ම	37
4.2. දැක්මෙහි ප්‍රකාශනය	37
4.3. සංවර්ධන සැලැස්මේ අරමුණු.....	38
4.4 සංවර්ධන සැලැස්මේ පරමාර්ථ	39
පරිච්ඡේදය 05	40
SWOT විශ්ලේෂණය.....	40
5.1. සාරාංශගත SWOT විශ්ලේෂණය.....	41
අරමුණ 01:	41
අරමුණ 02:	42
අරමුණ 03:	43
5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය.....	44
පරිච්ඡේදය 06	66
සැලැස්ම	66
6.1. සංකල්පිත සැලැස්ම.....	67
6.2. යෝජිත භූමි පරිහරණය සැලැස්ම	70
6.3. අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන කිරීමේ උපායමාර්ගික සැලැස්ම.....	75
6.3.1. සේවා කළමනාකරණ සැලැස්ම.....	75
6.3.2. මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම.....	76
6.3.3. ජල සැපයුම් සැලැස්ම.....	79
6.3.4. විදුලි සැපයුම් සැලැස්ම.....	80
6.3.5. මළ හා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම.....	81
6.3.6. සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම.....	83
6.4. ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම.....	89
6.4.1. ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම.....	89
6.4.2. සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	91
6.5. තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම.....	94
6.5.1. පාරිසරික සංරක්ෂණ සැලැස්ම	94
6.5.2 භූ දර්ශන සැලැස්ම	100

6.5.3. ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම	101
6.5.4. පොදු ඵලිමහන් හා විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශය සැලැස්ම	107
6.5.5. කෘෂිකාර්මික සැලැස්ම	112
6.6. සංස්කෘතික ආගමික හා උරුමය කළමනාකරණ සැලැස්ම	113
6.7. නිවාස සනත්වය හා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ සැලැස්ම.....	115
6.8. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපායමාර්ගික සැලැස්ම	120
6.8.1. උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති	127
6.8.2. ආයතනික ව්‍යුහය	164
සිතියම් ලැයිස්තුව.....	176
වගු ලැයිස්තුව	176
රූප සටහන් ලැයිස්තුව	177
ඇමුණුම්	178
පරිශීලිත මූලාශ්‍ර	203

පළමු කොටස

පරිච්ඡේදය 01
සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම

1.1. හැඳින්වීම

1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී පනත යටතේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය පිහිටුවන ලදී. ඒ අනුව 1982 අංක 04 දරණ සංශෝධිත පනත යටතේ නාගරික සංවර්ධන බලප්‍රදේශයන් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කරනු ලබන ප්‍රදේශයන්හි භෞතික, ආර්ථික, සාමාජීය හා පාරිසරික යන ප්‍රමුඛ අංශයන්ගේ තත්වය ඉහළ නැංවීම අරමුණු කොට ගනිමින් තුලිත සංවර්ධනයක් කරා ළඟා වීමට සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීම අධිකාරියේ ප්‍රධානතම කාර්යභාරයක් ලෙස සලකා ඇත. එකී අරමුණෙන් මේ වන විට පිළියෙල කර ඇති කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ (2005 – 2020), කාලය ඉකුත්ව පැවතීමත් වර්තමානයේ ඇති වී තිබෙන භෞතික, ආර්ථික, සාමාජීය හා පාරිසරික වෙනස්කම් ද සැලකිල්ලට ගනිමින් අලුතින් ඇතුළත් කර පුළුල් කරන ලද සැලසුම් බලප්‍රදේශය ද ඇතුළත් වන සේ එම සංවර්ධන සැලැස්ම යාවත්කාලීන කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගන්නා ලදී.

මෙලෙස කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම (2019-2030) ප්‍රධාන වශයෙන් කළුතර නගර සහ බලප්‍රදේශයන් ප්‍රාදේශීය සහ බලප්‍රදේශයන් යන ප්‍රදේශ දෙකම සම්බන්ධ කර ගනිමින් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයම සැලසුම් බලප්‍රදේශය ලෙස සලකමින් සකසනු ලබයි. මෙම සැලසුම් ප්‍රදේශය නාගරික සංවර්ධන බලප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කිරීම පිළිබඳව නෛතික පසුබිම පිළිබඳව සලකා බලන විට කළුතර නගර සහ බලප්‍රදේශය 1979.06.01 දිනැති අංක 38/16

දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින්ද කළුතර ප්‍රාදේශීය සහ බලප්‍රදේශයේ කොටසක් 2002.06.07 දිනැති අංක 1239/27 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින්ද, ඉතිරි කොටස 2005.05.18 දිනැති අංක 1808/06 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින්ද, වෙරළ ඉමේ සිට කි.මී.1 ක ප්‍රදේශය ඇතුළත්වන ප්‍රදේශය 1982.12.17 දිනැති අංක: 223/16 දරණ රජයේ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින්ද නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශ ලෙසට ප්‍රකාශයට පත්කොට ඇත.

නගරයේ පවතින භෞතික, ආර්ථික, සාමාජීය පදනම හා එහි සුවිශේෂී පාරිසරික, සංස්කෘතික, පුරාවිද්‍යාත්මක හා ප්‍රවාහන ක්‍ෂේත්‍රයන්ගේ වටිනාකම් පාදක කරගනිමින් දේශීය හා විදේශීය සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි දියුණු කිරීමට හැකිවන ලෙසත් ප්‍රදේශයේ නේවාසික ජනතාවට මුහුණ පෑමට සිදුවන ජල ගැලීම් හා නාය යෑම් තර්ජන වැනි පීඩාකාරී තත්ත්වයන් උපක්‍රමශීලීව අඩුකර ගනිමින් දෛනික අවශ්‍යතාවයන් ලබා ගැනීම සඳහා නගරයට පැමිණෙන සියළු සංසරණ ජනගහනයටත්, වන්දනාකරුවන්ටත් , සියළුම නේවාසිකයන්ටත් පහසුකම් සපිරි, ජීවත් වීමට සුදුසු, උවදුරු වලින් තොර නවාතැන්පලක් බවට කළුතර නගරය 2030 වර්ෂයේදී පත් කිරීම මෙම සැලැස්මේ අරමුණ විය. ඒ අනුව කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම වසර 11 ක් වැනි කාලසීමාවක් සඳහා ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ නගර සංවර්ධන සැලැස්මක් ලෙස සම්පාදනය කර ඇත.

1.2. සංවර්ධන සැලැස්මේ පාර්ශවකරුවන්

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය සඳහා 2019-2030 දක්වා වන එකොළොස් අවුරුදු නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමට අදාළ කටයුතු සිදු කිරීමේදී අධිකාරියේ කාර්ය මණ්ඩලයට අමතරව සැලසුම් ප්‍රදේශයේ සෑම අංශයක්ම නියෝජනය වන පරිදි පාර්ශව හා ආයතන සම්බන්ධ කර ගනිමින් ප්‍රදේශයේ පවතින ගැටළු හා විභවතා හඳුනා ගැනීම සඳහා 2017.12.04 වන දින පාර්ශවකරුවන්ගේ සාකච්ඡාවක් පැවැත්විණි. ඒ සඳහා පහත සඳහන් ආයතන නියෝජනය කරමින් නිලධාරීන් සහභාගී විය.

ප්‍රධාන පාර්ශව ආයතන

- 1. කළුතර නගර සභාව
- 2. කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව

අනෙකුත් පාර්ශව ආයතන

- 1. කළුතර දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය
- 2. කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය
- 3. ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය
- 4. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
- 5. ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩනැගීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව
- 6. වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- 7. පළාත් බදු මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
- 8. පළාත් වාරිමාර්ග ඉංජිනේරු කාර්යාලය
- 9. කළුතර බෝධි භාරකාර මණ්ඩලය
- 10. පළාත් පාලන සහකාර කොමසාරිස් කාර්යාලය
- 11. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
- 12. මිහිසරු ව්‍යාපෘති කාර්යාලය
- 13. ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය
- 14. ජාතික ප්‍රජා ජල සැපයුම් දෙපාර්තමේන්තුව
- 15. දිස්ත්‍රික් සමුද්‍ර පරිසර අධිකාරිය
- 16. කටුකුරුන්ද ගුවන් හමුදා කඳවුර
- 17. දිස්ත්‍රික් වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාලය
- 18. ජ්‍යෙෂ්ඨ පොලිස් අධිකාරී කාර්යාලය
- 19. කළුතර උතුර පොලිස් ස්ථානය

20. කළුතර දකුණ පොලිස් ස්ථානය
21. රථවාහන ඇමතුම් අංශය - කළුතර පොලීසිය
22. ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
23. භූ විද්‍යා හා පතල් කාර්යාංශය
24. ලංකා විදුලි පෞද්ගලික සමාගම
25. මාර්ගස්ථ මභී ප්‍රවාහන අධිකාරිය
26. ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් සමාගම
27. ප්‍රාදේශීය ඉංජිනේරු කාර්යාලය
28. ලංකා ගමනා ගමන මණ්ඩලය
29. තැපැල් අධිකාරි කාර්යාලය
30. ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය
31. ගොවිජන සේවා සහකාර කොමසාරිස් කාර්යාලය
32. අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘති නිලධාරි කාර්යාලය
33. කාර්මික සංවර්ධන මණ්ඩලය
34. දිස්ත්‍රික් තක්සේරු නිලධාරි කාර්යාලය
35. දිස්ත්‍රික් ධීවර කාර්යාලය
36. මිනින්දෝරු අධිකාරි කාර්යාලය
37. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව
38. පොල් වගා කිරීමේ මණ්ඩලය
39. ශ්‍රී ලංකා සුරාබදු දෙපාර්තමේන්තුව
40. පුලර්ටන් කර්මාන්තපුර කාර්යාලය
41. පස්දුන්රට ජාතික ගුරු අභ්‍යාස විදුහල
42. ජාතික සෞඛ්‍ය විද්‍යායතනය
43. ශ්‍රී ලංකා පොලිස් අභ්‍යාස විද්‍යාලය
44. කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය
45. කළුතර කාර්මික විද්‍යාලය
46. ජාතික තරුණ සේවා සභාව
47. නාවික හමුදා කඳවුර
48. විශේෂ බලකා පුහුණු මධ්‍යස්ථානය
49. වෙළඳ සංගමය, කළුතර

සම්පත් දායකයින්

මහාචාර්ය රංගික උමේෂ් හල්වතුර මහතා (සිවිල් ඉංජිනේරු පීඨය - මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලය)

සැලසුම් කණ්ඩායම

කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සැකසීම සඳහා සහභාගි වූ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් කණ්ඩායම

1. ජනක් රණවීර මයා , අධ්‍යක්ෂ (බස්නාහිර පළාත.), නා.සං.අධි.
2. එම්. හේමන්ති මිය, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්) , නා.සං.අධි.
3. ඉමාලි හේරත් මිය, සැලසුම් නිලධාරී , නා.සං.අධි.
4. වමන්දා හෙට්ටිආරච්චි මිය, සැලසුම් නිලධාරී , නා.සං.අධි.
5. තනුජා ඉඹුලාගොඩ මිය, සැලසුම් නිලධාරී , නා.සං.අධි.
6. ඒ.පී.දිනුෂා දමයන්ති රත්නායක මෙනවිය, සහකාර සැලසුම් නිලධාරී , නා.සං.අධි.
7. එස්. ඩී. උදිත ජයම්පත් මයා, සහකාර සැලසුම් නිලධාරී , නා.සං.අධි.
8. ජී. ඩිල්කි ශෂීරා කුලසූරිය මෙනවිය , සහකාර සැලසුම් නිලධාරී , නා.සං.අධි.
9. චතුරිකා ලක්මාලි ජයසේකර මෙනවිය, සහකාර සැලසුම් නිලධාරී , නා.සං.අධි.

සහය දැක්වූ අනෙකුත් අංශ

01. පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශය - නා.සං.අධි.
02. පාරිසරික හා භූ දර්ශන අංශය - නා.සං.අධි.
03. සංවර්ධන සැලසුම් අංශය - නා.සං.අධි.
04. භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති අංශය - නා.සං.අධි.

1.3. සංවර්ධන සැලැස්මේ විෂය පථය

කළු ගඟ මෝය ආශ්‍රිතව පිහිටි කළුතර නගරය, කොළඹ සිට ගාල්ල දක්වා දිවෙන (A2) ප්‍රධාන මාර්ගයේ කේන්ද්‍රස්ථානයකි.

2018 - 2050 කාල සීමාව සඳහා සකස් කර ඇති ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව කළුතර ප්‍රදේශය එම සැලැස්මේ ආර්ථික කලාපය තුළ ඇති නගරයක් ලෙසත්, වෙරළාශ්‍රිත පාරිසරික සංවේදී කලාපය තුළ පිහිටි නගරයක් ලෙසත් හඳුනාගෙන ඇත. එමෙන්ම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පිළියෙල කර ඇති බස්නාහිර පළාත් ව්‍යුහ සැලැස්මට 2018 අනුව අළුතේම - මීගමුව දක්වා දිවෙන සංචාරක කලාපයට අයත් නගරයක් ලෙසත් කළුතර ප්‍රදේශය හඳුනාගෙන ඇත.

මෙම හඳුනාගත් ජාතික මට්ටමේ සැලසුම් පාදක කර ගනිමින් කළුතර දිස්ත්‍රික්කයට අධ්‍යයන ප්‍රදේශය වශයෙන් සලකා බලන ලද අතර, දිස්ත්‍රික්කය සඳහාම සැලැස්ම සකස් කිරීම ප්‍රායෝගිකව අපහසු වන බැවින් ද කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය පමණක් ප්‍රමාණාත්මක නොවන බැවින් ද සහ කළුතර නගර සභාව වටා ප්‍රාදේශීය සභාව පිහිටා ඇති බැවින් ද මෙම පළාත් පාලන ආයතන දෙක අතර සෘජු සබඳතාවයක් ඇති බැවින් ද කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය ද අයත් වන පරිදි කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයට ආවරණය වන ලෙස කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමට තීරණය කරන ලදී.

මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම පිළියෙල කිරීමේදී ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම (සහනදායී නවාතැන්පල - *Console Caesura*), අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපායමාර්ගික සැලැස්ම (ඒකාබද්ධ නවාතැන්පල - *Conjoined Caesura*), ජනාවාස හා ව්‍යාප්ති උපායමාර්ගික සැලැස්ම (සුවපහසු නවාතැන්පල - *Cushy Caesura*), තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම (නිලහරිත නවාතැන්පල - *Cyan Caesura*) හා සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණ උපායමාර්ගික සැලැස්ම යනාදී අනුශාංගික සැලසුම් කිහිපයක් තුළින් 2030 වන විට මෙම ප්‍රදේශය තුළ සිදුකිරීමට අපේක්ෂිත භෞතික, සාමාජීය, ආර්ථික , සංස්කෘතික හා

පාරිසරික අභිවෘද්ධිය පිළිබඳ යෝජනා සකස් කර ඇත.

මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ සැලසුම් බලප්‍රදේශය පර්ෂද 13 කට කලාපීකරණය කරන ලදී. එම පර්ෂද සහිත කලාපීකරණ සැලැස්ම සැකසීමේදී පවත්නා භූමි පරිහරණ රටාව හා සන්නිවේදන පදනම් කරගන්නා ලදී. යෝජිත පර්ෂද මගින් ප්‍රදේශයේ පවතින ප්‍රමුඛතාවය වැඩි දියුණු කළ යුතු පර්ෂද ප්‍රවර්ධනය කිරීමටත් පාරිසරික සංවේදීතාව හා පාරිසරික උපද්‍රව සහිත ස්ථාන වල සංවර්ධන කටයුතු අධේරයමත් කිරීමට හා ජනගහනයේ විසිරී ව්‍යාප්තියක් ඇතිවන පරිදි සංවර්ධනය පාලනය කිරීමටත් මෙම සැලැස්ම මගින් අපේක්ෂිතය.

ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම කොටස් 02 කින් යුක්ත වේ. එනම්, ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම හා සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම ය. සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ සංචාරක ආකර්ෂණය සහිත ස්ථාන හා සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි කිරීමට විභවතා සහිත ස්ථානයන් සංවර්ධනය කරමින් එම ස්ථාන අතර සම්බන්ධතා වැඩිවන පරිදි කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ආර්ථික සංවර්ධනයට ලබාගත හැකි දායකත්වය උපරිම අයුරින් වර්ධනය කිරීම කර ඇත. එහිදී සංචාරක ආකර්ෂණයක් පවතින කළුතර බෝධිය, කැලිඩෝ වෙරළ තීරය , රිච්මන්ඩ් කාසල් යනාදී ස්ථාන වෙත ඇති සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි දියුණු වන සේ එම ස්ථාන දියුණු කිරීම තුළින් වැඩි ආදායමක් ප්‍රදේශයට ලබාදීම අරමුණු කර ඇත. ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ වන පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන සැලැස්ම තුළින් කළුතර නගරය තුළට දෛනික සංක්‍රමණික ජනතාව පැමිණෙන ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රයන් 02 ක් වන පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය යන අංශයන්හි සංවර්ධනය තුළින් කළුතර නගරයේ ආර්ථික සංවර්ධනය ලබාගැනීම අපේක්ෂා කෙරේ. මෙහිදී පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයන් වෙත වෙනම සංවර්ධනය කිරීම තුළින් සංකේන්ද්‍රීය ආර්ථික සංවර්ධනයක් (*Agglomerated Economic Development*) අපේක්ෂා කෙරේ.

මෙයට අමතරව අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපායමාර්ගික සැලැස්ම හරහා ප්‍රදේශය තුළ දැනට පවතින මහාමාර්ග, අතුරු මාර්ග හා අනෙකුත් යටිතල පහසුකම් යෝජිත සංවර්ධනයට අනුකූල වන පරිදි සංවර්ධනය කිරීම ද, ඉන් සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ප්‍රවේශයක් ඇතිකිරීම ද අපේක්ෂා කරනු ලබයි. මෙහිදී දුම්රිය ස්ථානය හා බස් නැවතුම්පළ ඒකාබද්ධ කර බහුවිධ ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස කළමනාකරණය දියුණු කිරීමට අපේක්ෂිතය. මෙමගින් නගරයට පැමිණෙන වන්දනාකරුවන්ට, දෛනික සංසරණ ජනගහනයට හා නේවාසික ජනගහනයට අවශ්‍ය පොදු පහසුකම් සැපයීමට ද අපේක්ෂිතය. එසේම මෙමගින් රටේ ප්‍රධාන වාණිජ මධ්‍යස්ථාන වල සිට කළමනාකරණයට ආයෝජකයින්ට ප්‍රවේශ වීමට ද අවස්ථාව උදාවේ. එමෙන්ම මෙහිදී 2030 වසර වන විට අපේක්ෂිත ජනගහනය සඳහා ජල සැපයුම් සැලැස්ම, විදුලිබල සැපයුම් සැලැස්ම, මළ හා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම හා සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම පිලිබඳව ද සාකච්ඡා කෙරේ.

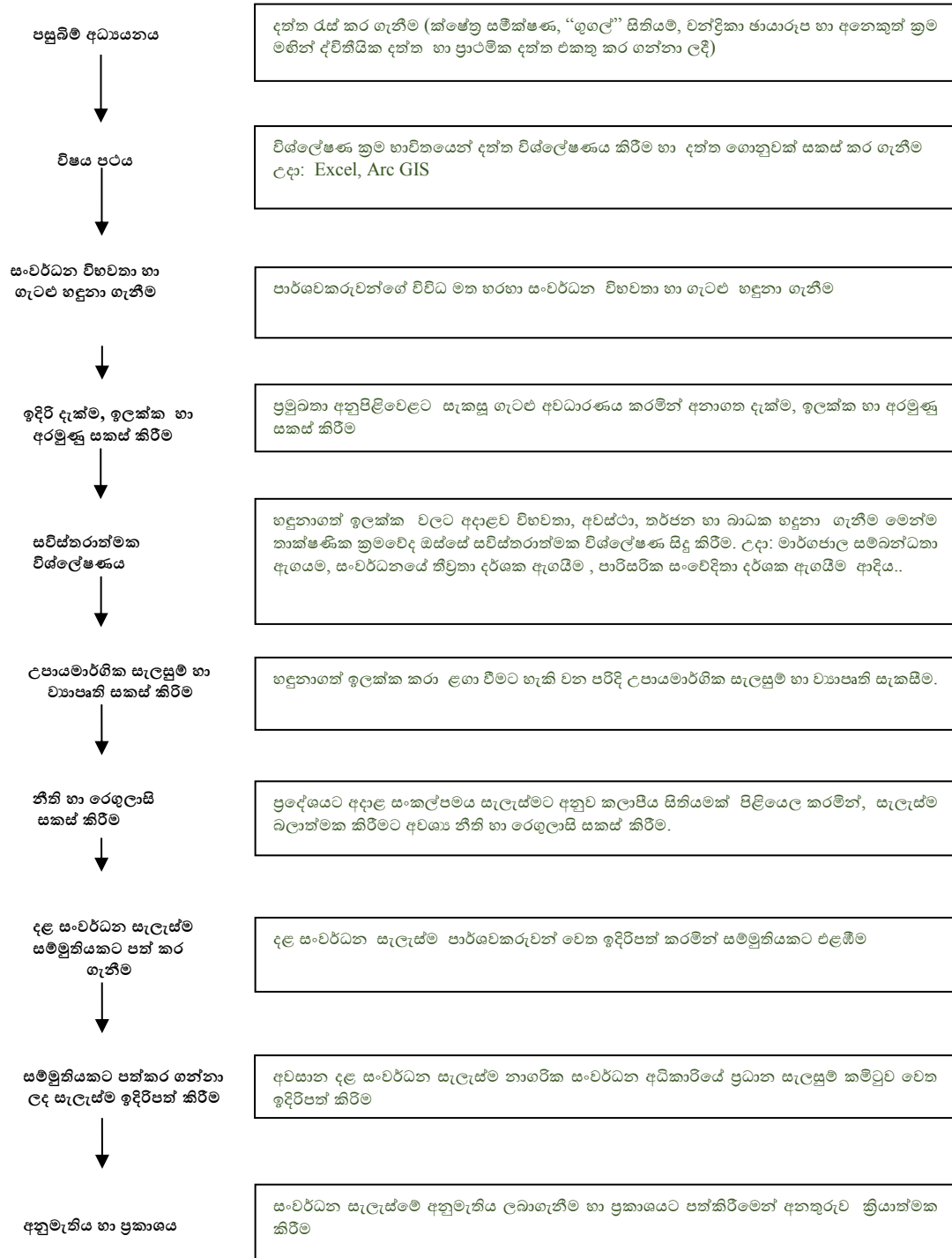
ජනාවාස හා ව්‍යාප්ති උපායමාර්ගික සැලැස්ම තුළින් ජලගැලීම්, නායයාම්, වෙරළ බාධනය සිදුවන ප්‍රදේශ තුළ හා පාරිසරික සංවේදී කලාප තුළ නේවාසික ඝනත්වය අඩු කරමින් විසිරි ජනාවාස රටාවක් ඇති කිරීමටත් සෙසු ප්‍රදේශ තුළ නේවාසික ඝනත්වය වැඩි කිරීමටත් අවශ්‍ය රෙගුලාසි සකස් කිරීමට අපේක්ෂිතය.

තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික කළමනාකරණ සැලැස්ම තුළින් සැලසුම් බලප්‍රදේශය සඳහා වන කසළ

කළමනාකරණය, තෙත් බිම් ආරක්ෂණය , වෙරළ සංරක්ෂණ සිදුකරන ආකාරය පිලිබඳ මාර්ගෝපදේශ අංශ හා 2030 වසර වන විට අපේක්ෂිත ජනගහනය සඳහා අවශ්‍ය විවෘත උද්‍යාන හා විවේක ස්ථාන පිලිබඳ සැලසුම් හා යෝජනාදිය ද ඉදිරිපත් කර ඇත. මේ අනුව කළමනාකරණ සැලසුම් ප්‍රදේශය සඳහා ආර්ථික, සාමාජීය, භෞතික, සංස්කෘතික හා පාරිසරික වශයෙන් තුලිත සංවර්ධනයක් ලබා ගැනීම අරමුණ වේ.

මෙම සැලැස්ම සැකසීමේදී ප්‍රදේශයට බලපාන ප්‍රධාන ගැටළු හඳුනා ගැනීමක් සිදු වුවද ඇතැම් ගැටළු සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වශයෙන් සෘජුවම මැදිහත් විය නොහැකි බැවින්, එවැනි ගැටළු සම්බන්ධයෙන් සැලසුම් සීමාවන් හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව ප්‍රදේශයේ ජනගහනයෙන් 56% කට බලපාන පානීය ජලයට ලුණු මිශ්‍රවීමේ ගැටළුව සංවර්ධන සැලැස්ම හරහා විසඳිය යුතු ගැටළුක් ලෙස හඳුනා ගත්ත ද එම ගැටළුව විසඳීම සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට සෘජුව මැදිහත් වීමක් සිදු කළ නොහැකිය. එසේම කැලිඩෝ වෙරළ තීරය බාධනය වීමේ ගැටළුව හඳුනාගත් නමුත් එම ගැටළුව විසඳීම සඳහා ද ප්‍රායෝගිකව මැදිහත් විය නොහැකි වීම ද සැලසුම් සීමාවක් වශයෙන් හඳුන්වා දිය හැකිය. මෙයට අමතරව ජලයෙන් යටවන ප්‍රදේශ වල එම උවදුරු අවම කිරීම සඳහා ජල රැඳවුම් පොකුණු ඉදිකිරීමට යෝජනා කළ නමුත්, එම සැලසුම් ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ද සැලසුම් නොමැති වීම හා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයන්ගේ පවතින ගැටළු ද සැලසුම් සීමාවන් ලෙස දැක්විය හැකිය.

1.4. සැලසුම් ක්‍රියාවලිය

1.4.1. පසුබිම් අධ්‍යයනය

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය සඳහා සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමේ ආරම්භක අවධියේදී අවශ්‍ය දත්ත එක් රැස් කරගැනීම සඳහා විවිධ ක්‍රම උපයෝගී කරගත් අතර විවිධ මූලාශ්‍ර ද යොදා ගැනුණි. ප්‍රධාන වශයෙන් ද්විතීයික මූලාශ්‍ර හා ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර හරහා දත්ත එක් රැස් කරන ලදී.

ඒ අනුව ජාතික මට්ටමින් , පළාත් මට්ටමින් හා දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් කළුතරට හිමි වී ඇති ස්ථානය හා එහි විශේෂතා හඳුනා ගැනීම සිදු කරන ලදී. එමෙන්ම ක්ෂේත්‍ර වාරිකා මඟින් ද ප්‍රාථමික දත්ත එකතු කරගන්නා ලදී. මෙහිදී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා වෙනත් ආයතන මඟින් කළුතර නගරය ද සලකමින් සකස් කරන ලද සංවර්ධන සැලසුම් පිළිබඳව අධ්‍යයනය යොමු කළ අතර, මූලිකව මහ කොළඹ සැලැස්ම-1978 (*Colombo Master Plan Project -1978*), මහ කොළඹ ව්‍යුහ සැලැස්ම-1998 (*Colombo Metropolitan Regional Structure Plan- CMRSP -1998*), කොළඹ මහානගර සැලැස්ම-2004 (*Colombo Megapolis Plan – CESMA-2004*), ජාතික භෞතික සැලසුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය 2011 – 2030 (National Physical Plan 2011 - 2030) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පිළියෙල කරන ලද කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම - 2005_2020 (*Kalutara Development Plan (2005-2020)*), ජාතික භෞතික සැලැස්ම -2018 –2050 (National Physical Plan – 2018_2050) හා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පිළියෙල කරන ලද යෝජිත බස්නාහිර පළාත් ව්‍යුහ සැලැස්ම 2018 (Proposed Western Region Structure Plan 2018) ආදී සැලසුම් කෙරෙහි අවධානය යොමු විය.

තවද ප්‍රදේශයේ පවතින රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන මඟින් ද ද්විතීයික දත්ත එක් රැස් කරන ලදී. ඉන් ආයතන කිහිපයක් ලෙස කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය හා වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව ආදී ආයතන දැක්විය හැකිය.

මෙසේ එක් රැස් කරගත් දත්ත අනුසාරයෙන් ප්‍රදේශයේ ඉතිහාසය, පිහිටීම, භූමි භාවිතයන්, මාර්ග පද්ධතිය හා අනෙකුත් යටිතල පහසුකම්, ආර්ථිකය, සමාජීය වටපිටාව, සංස්කෘතිය ආදී මූලික ක්‍ෂේත්‍රයන් පිළිබඳව දළ අධ්‍යයනයක යෙදුනි. මෙම සියලු ක්‍රම තුළින් ප්‍රදේශයේ වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳව අධ්‍යයනයක නිරතවීම මෙහිදී සිදු කෙරිණි.

1.4.2. විෂය පථය

මෙහිදී ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍ර වලින් රැස්කර ගත් දත්ත මූලික වශයෙන් විවිධ විශ්ලේෂණ ක්‍රම භාවිතයෙන් ඇගයීමට ලක්කරන ලද අතර එම දත්ත භාවිතයේ පහසුව සඳහා දත්ත ගොනුවක් ලෙස සකස් කර ගැනුණි. ඒ ආසුරෙන් දැනට ප්‍රදේශයේ පවතින ආර්ථික, සාමාජීය, පාරිසරික හා භෞතික ලක්ෂණ තව දුරටත් අධ්‍යයනය කරමින් තහවුරු කරගත් අතර එම තොරතුරු දැක්වෙන භූගෝලීය සිතියම් ද පිළියෙල කෙරුණි.

1.4.3. සංවර්ධන විභවතා හා ගැටළු හඳුනා ගැනීම

මේ සඳහා ප්‍රදේශයේ සම්පත් දායකයින්, පාර්ශවකරුවන්, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශය හා අදාළ සමිති සමාගම් සම්බන්ධ කර ගනිමින් පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගීත්ව සාකච්ඡාව (*Stakeholder Meeting*) 2017.12.04 වන දින පවත්වන ලදී.

මෙහිදී පාර්ශවකරුවන් කණ්ඩායම් 3 කට වර්ග කෙරුණි. ඒවා වන්නේ

- (1) පාරිසරික,කර්මාන්ත හා වාණිජ ක්‍ෂේත්‍රය නියෝජනය කරන කණ්ඩායම
- (2) පරිපාලන ක්‍ෂේත්‍රය නියෝජනය කරන කණ්ඩායම

(3) යටිතල පහසුකම් ක්ෂේත්‍රය නියෝජනය කරන කණ්ඩායම

ඔවුන්ගේ අදහස් හා විශ්ලේෂණ නිගමනයන් ද සැලකිල්ලට ගනිමින් සංවර්ධන සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ පවතින ගැටළුකාරී තත්ත්වයන් හා සංවර්ධන විභවතා හඳුනාගැනීම සිදු කළ අතර ගැටළු වල පවතින ප්‍රබලතාවය මත ප්‍රමුඛතා අනුපිළිවෙල තීරණය කිරීමද මෙහිදී සිදුවිය. ඒ ඇසුරින් ප්‍රදේශයට සැලැස්මක් අවශ්‍ය ඇයි ද යන්න තවදුරටත් තහවුරු කර ගත් අතර සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීමේදී මූලික අවධානය යොමු විය යුතු ක්ෂේත්‍ර එහිදී හඳුනාගන්නා ලදී.

1.4.4. ඉදිරි දැක්ම, ඉලක්ක හා අරමුණු සකස් කිරීම

ප්‍රමුඛතා අනුපිළිවෙලට සැකසූ ගැටළු වලට මූලික අවධානය යොමු කර එම ගැටළු විසඳා ගතහැකි වන අයුරින් කළුතර නගරයේ සංවර්ධනයට අනාගත දර්ශනයක් සකස් කිරීම මෙහිදී සිදු කළ අතර එයට ළඟා වීමට සංකල්පමය සැලැස්මක් පිළියෙල කිරීම මිලහට සිදුවිය.

තවද අනාගත දැක්මට (Vision) අදාළව ඉලක්ක 03 ක් හඳුනාගත් අතර ඒ එක් එක් ඉලක්ක යටතේ අරමුණු සකස් කරන ලදී. මෙහි මූලික පරමාර්ථය වූයේ කළුතර නගරයේ සංවර්ධන සැලැස්ම ක්‍රමවත්ව කේන්ද්‍රගත කිරීමයි.

එතුළින් “සුසැදි, සුරැකි, සෞඳුරු නාගරීකරණයක් කරා” වන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ මූලික දැක්ම කළුතර නගරය තුළින් සාක්ෂාත් කිරීමට බලාපොරොත්තු විය.

1.4.5. සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය

හඳුනාගත් ඉලක්ක තුනට වෙන් වෙන්ව සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයන් සිදු කිරීම මෙහිදී මූලිකව සිදු කෙරුණි. එමඟින් එක් එක් ඉලක්ක කරා ළඟා වීමට උපයෝගී කරගත හැකි විභවතා (ශක්තීන්), අවස්ථා හා එම ඉලක්ක වලට ඇති දුර්වලතා හා බාධක ද වෙන් වෙන් වශයෙන් හඳුනා ගැනීමට හැකි වූ අතර, ඒවා තවදුරටත් තහවුරු කරගැනීම සඳහා පහත තාක්ෂණික ක්‍රමවේද ඔස්සේ සවිස්තරාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමක් සිදුවිය. මෙහිදී යොදා ගත් තාක්ෂණික ක්‍රමවේද පහත දැක්වේ.

1. සංවර්ධනයේ නිව්‍රතාවය (*Development Pressure*)
2. පාරිසරික සංවේදිතා ඇගයුම(*Environmental Sensitivity Analysis*)
3. මාර්ග ජාල සම්බන්ධතා ඇගයීම (*Connectivity Analysis*)
4. අවකාශීය සම්බන්ධතා සමෝධානිත ඇගයුම (*Space Syntax*)
5. මංසන්ධි විශ්ලේෂණ ඇගයුම (*Node Analysis*)

අවසානයේ එම එක් එක් විභවතා, දුර්වලතා, අවස්ථා හා බාධක විද්‍යානුකූලව විශ්ලේෂණය කරන ලදී.

1.4.6. උපායමාර්ගික සැලසුම් හා ව්‍යාපෘති සකස් කිරීම

වඩාත් අවධානයට ලක් වූ හඳුනාගත් ගැටළු හා බාධක අවම කර ගනිමින් හා ප්‍රදේශයේ පවතින සම්පත් තිරසාර ලෙස භාවිතා කරමින්, ඉහතදී හඳුනාගත් ඉලක්ක කරා ළඟා වීමට හැකි වන පරිදි උපායමාර්ගික සැලසුම් හා ව්‍යාපෘති සැකසීම මෙහි මූලික අරමුණ විය.

එය පදනම් කර ගනිමින් ප්‍රධාන සැලසුම් 5 ක් සකස් කෙරුණි. ඒවා වන්නේ ,

1. අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපායමාර්ගික සැලැස්ම
 - සේවා කළමනාකරණ සැලැස්ම (සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන පහසුකම්)
 - මහා මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම
 - මහා මාර්ග සංවර්ධන සැලැස්ම
 - ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම
 - ජල සැපයුම් සැලැස්ම
 - විදුලි බල සැපයුම් සැලැස්ම
 - මළ හා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම
 - සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම
2. ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම
 - ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම
 - සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම
3. තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම
 - පාරිසරික සංරක්‍ෂණ සැලැස්ම
 - භූ දර්ශන කළමනාකරණ සැලැස්ම
 - ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම
 - පොදු එළිමහන් හා විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශීය සැලැස්ම
 - කෘෂිකාර්මික සැලැස්ම
4. ජනාවාස හා ව්‍යාප්ති උපායමාර්ගික සැලැස්ම
5. සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණ උපායමාර්ගික සැලැස්ම

පසුව ශක්‍යතා වාර්තා අධ්‍යයනය කිරීම මඟින් හා විවිධ විශ්ලේෂණ ක්‍රම මඟින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සුදුසු ව්‍යාපෘති හඳුනාගැනීම ද සිදු කෙරුණි.

1.4.7. නීති හා රෙගුලාසි සකස් කිරීම

සංවර්ධන සැලැස්ම බලාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය ඉදිකිරීම් සම්බන්ධ නීති රෙගුලාසි හා ඉඩම් පරිහරණයන් සම්බන්ධයෙන් වන නීති රෙගුලාසි සකස් කිරීමත්, සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්ම කරා ළඟා වීමේදී උද්ගත විය හැකි ගැටළු හා දැනට පවතින ගැටළු අවම කර ගැනීමට අවශ්‍ය නීතිමය රාමුවක් සකස් කිරීමත් මෙහි මූලික අරමුණයි.

මේ සඳහා පිළියෙල කරගත් සංකල්පමය සැලැස්මට (*Concept Plan*) අනුකූල වන සේ සංවර්ධන සැලැස්මේ ප්‍රදේශය මූලික කලාප කිහිපයකට බෙදා වෙන්කර කලාපීය සිතියමක් (*Zoning Map*) පිළියෙල කර ගන්නා ලදී. එහිදී එම එක් එක් කලාප සඳහා ගැළපෙන නීති හා රෙගුලාසි වෙන් වෙන්ව පිළියෙල කෙරුණි.

1.4.8. දළ සංවර්ධන සැලැස්ම සම්මුතියකට පත්කර ගැනීම

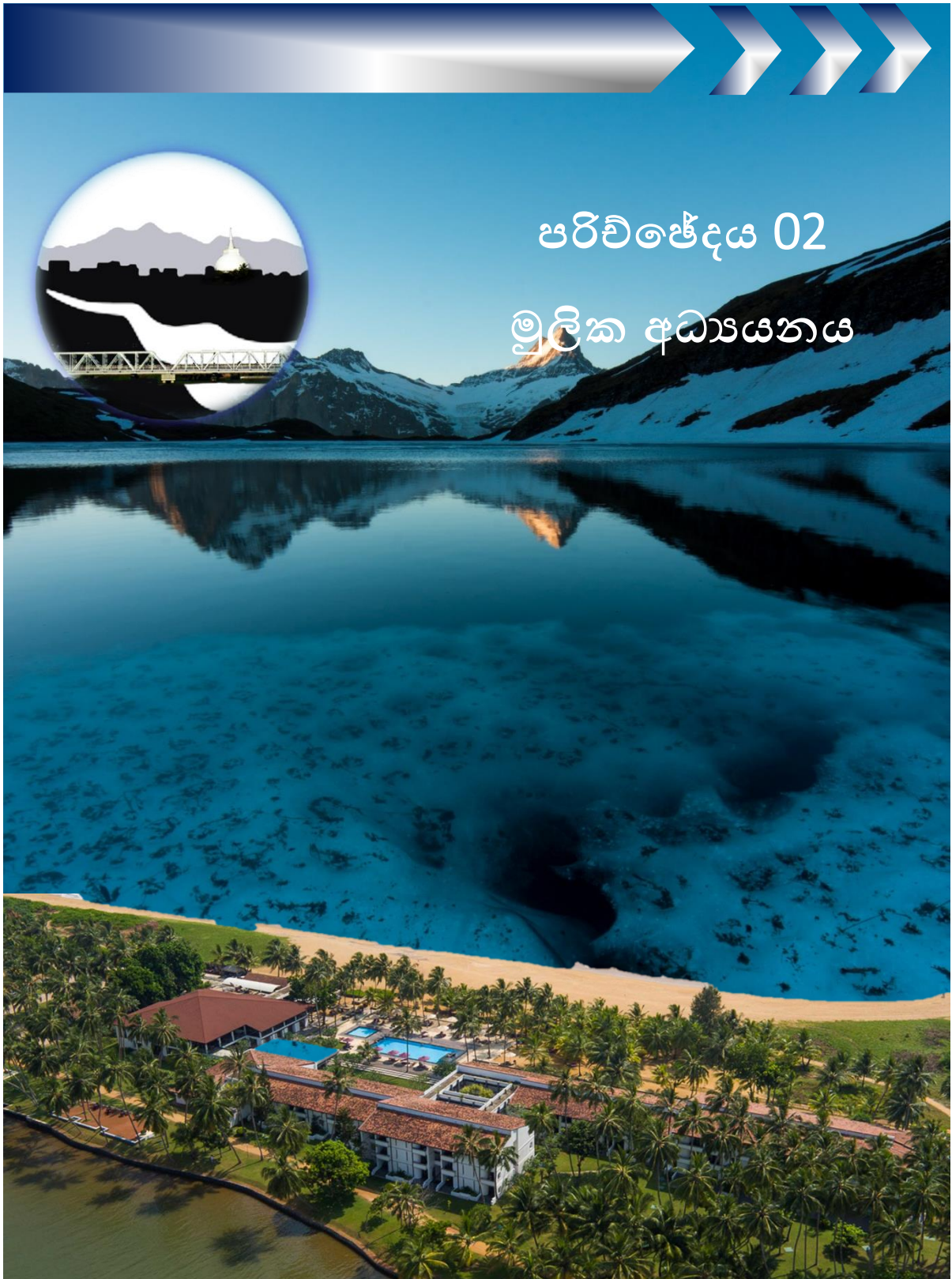
සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමෙන් පසු එම සැලැස්ම පිළිබඳ අනුගත වන පාර්ශවකරුවන්ගේ අදහස් හා යෝජනා ලබාගැනීම තුළින් සම්මුතියකට එළඹීම මෙහිදී අපේක්ෂා කෙරුණි.

1.4.9. සම්මුතියකට පත්කර ගන්නා ලද සැලැස්ම ඉදිරිපත් කිරීම.

ලේඛනගත කරන ලද සංවර්ධන සැලැස්ම තවදුරටත් නිවැරදි කර ගැනීමට අවශ්‍ය උපදෙස් හා යෝජනා ලබාගැනීම සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ප්‍රධාන සැලසුම් කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම මෙහිදී අපේක්ෂා කෙරුණි.

1.4.10. අනුමැතිය හා ප්‍රකාශයට පත්කිරීම

පාර්ශවකරුවන්ගේ හා ප්‍රධාන සැලසුම් කමිටුවේ අදහස් ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව ඒ පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින් සංශෝධිත සැලසුම් සඳහා අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් පසු ප්‍රකාශයට පත්කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙහිදී සිදුකරන ලදී.

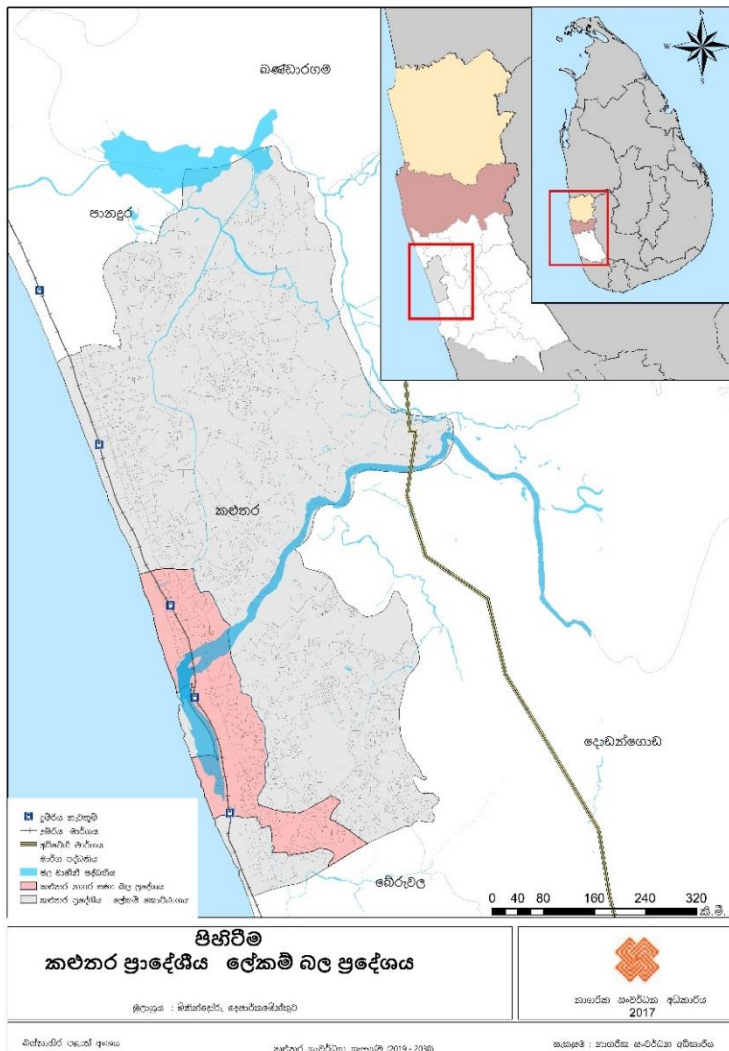

2.1. අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

කළුතර සංවර්ධන සැලැස්මට අයත් බලප්‍රදේශය කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය වන අතර, එහි සීමා නිර්ණය කොට ඇත්තේ කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශයේත් , ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශයේත් එකතුවෙනි. භූමි ප්‍රමාණයෙන් කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය ව.කි.මී. 7.85 ක් ද ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය ව.කි.මී. 63.85 ක් ද වන අතර සමස්ත කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය ව.කි.මී. 71.7 ක භූමි ප්‍රමාණයකට හිමිකම් කියනු ලැබේ.

සිතියම් අංක 2.1 න් දැක්වෙන පරිදි උතුරින් පානදුර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයෙන්ද, නැගෙනහිරින් බණ්ඩාරගම හා දොඩන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ වලින්ද, දකුණින් බේරුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයෙන්ද, බටහිරින් ඉන්දියන් සාගරයට ද මායිම් ව පිහිටා ඇති කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය .කොළඹ ගාල්ල ප්‍රධාන මාර්ගයෙන් ද, මුහුදුබඩ දුම්රිය මාර්ගයෙන් ද, දර්ශනීය කළු ගඟෙන් ද වටවී පිහිටා ඇත.

සිතියම 2.1: කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය (2017)

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

2.2. සැලසුම් සහ තත්ව සන්දර්භය (*Planning and Situational Context*)

කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී ජාතික හා ප්‍රාදේශීය සබඳතාවයන් සහ පෙර කළුතර මූලික කරගත් සැලසුම් පිළිබඳ විමසා බැලීම් මූලිකවම සිදු කෙරුණි. එහිදී ශ්‍රී ලංකාවේ මහ කොළඹ සැලැස්ම-1978 (*Colombo Master Plan Project -1978*) (ඇමුණුම 01) , මහ කොළඹ ව්‍යුහ සැලැස්ම-1998 (*Colombo Metropolitan Regional Structure Plan- CMRSP -1998*), කොළඹ මහානගර සැලැස්ම-2004 (*Colombo Megapolis Plan – CESMA-2004*), ජාතික භෞතික සැලසුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය 2011 – 2030 (*National Physical Plan 2011 – 2030*) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පිළියෙල කරන ලද කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම - 2005_2020 (*Kaluthara Development Plan-(2005-2020)*) , ජාතික භෞතික සැලැස්ම - 2018 –2050 (*National Physical Plan – 2018_2050*) හා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පිළියෙල කරන ලද යෝජිත බස්නාහිර පළාත් ව්‍යුහ සැලැස්ම 2018 (*Proposed Western Region Structure Plan - 2018*) පිළිබඳව අවධානය යොමු කරන ලදී. එහිදී කළුතර ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයට හිමිව ඇති ප්‍රමුඛතාවයන් හා යෝජනාවන් පහත පරිදි හඳුනාගත හැකිය.

1978 වර්ෂයේ සකස් කරන ලද මහ කොළඹ සැලැස්මෙහි (*Colombo Master Plan – 1978*) (ඇමුණුම 01) සැලසුම් බලප්‍රදේශය වශයෙන් කොළඹ හා ගම්පහ දිස්ත්‍රික්ක ද කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ කොටසක් ද ඇතුළත් වේ. මෙම සම්පූර්ණ සැලසුම් බලප්‍රදේශය කලාප දෙකකට බෙදා වෙන්කර ඇත. ඒවානම් මධ්‍ය උප කලාපය (*Central Sub Region*) හා පිටත කලාපය (*Outer Region*) වේ. ඒ අනුව කළුතර නගරය මෙම පිටත කලාපයට අයත්වේ.

මහකොළඹ ව්‍යුහ සැලැස්මෙහි -1998 (*Colombo Metropolitan Region Structure Plan 1998*), (ඇමුණුම 02) බස්නාහිර පළාතේ නාගරික ධුරාවලිය සලකමින් කළුතර නගරය සංචාරක ආකර්ෂණය සහිත ස්ථාන පවතින දෙවන පෙළ නගරයක් හා ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථානයක් (*Regional Center*) ලෙසත් වැඩි වශයෙන් වෙරළ බාදනය සිදුවන

කලාපයට අයත් ප්‍රදේශයක් ලෙසත් හඳුනාගෙන ඇත.

මූලික විමධ්‍යගත සංකල්පය (*Decentralization Concept*), උද්‍යාන නගර සංකල්පය (*Garden city Concept & Green Finger Concept*) හා ජීවත්වීම, සෙල්ලම් කිරීම හා වැඩ කිරීම යන ත්‍රිත්වය මූලික කරගත් සංකල්පය (*Live, Play & Work Concept*) මූලික කර ගනිමින් සකස් කරන ලද කොළඹ මහ නගර සැලැස්ම-2004 (*Western mega Polis Plan –CESMA-2004*) (ඇමුණුම 03) මඟින් කළුතර නගරය පර්යන්තය තුළ පිහිටි නගරයක් (*Outer Ring Town Ship*) ලෙසත් ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථානයක් (*Regional Centre*) ලෙසත් හඳුනාගෙන ඇත.

2011 ඔක්තෝම්බර් මස 07 වන දින අංක 1729/15 දරන ගැසට් පත්‍රය මඟින් ප්‍රකාශිත ජාතික භෞතික සැලසුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය 2011-2030 (*National Physical Plan 2011 – 2030*) (ඇමුණුම 04) අනුව අනාගතයේදී මුළු රටම ආවරණය වන පරිදි හඳුනාගත් යෝජිත මහා නාගරික කලාප (*Metro Regions*) අතරින් කළුතර නගරය යෝජිත බස්නාහිර මහ නගරය තුළ පිහිටි ප්‍රධාන නගරයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර ප්‍රදේශයේ පවතින සුන්දර වෙරළ තීරය පදනම්කර ගනිමින් සාගරය මුල්කරගත් පාරිසරික සංවේදී සංවර්ධනයක් සිදුකළ හැකි ප්‍රදේශයක් ලෙසත්, කටුකුරුන්ද අභ්‍යන්තර ගුවන් තොටුපල සංවර්ධනය කල හැකි ස්ථානයක් ලෙසත් හඳුනාගෙන ඇත. එමෙන්ම මෙහිදී කළුතර වෙරළාශ්‍රිත ප්‍රදේශය ඉතා ඉහළ පාරිසරික සංවේදී කලාපයක් ලෙසත් දැඩි වෙරළ බාදනයට ලක්වන ප්‍රදේශයක් ලෙසත් හඳුනාගෙන ඇත.

2005-2020 කාල පරාසය සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශය සඳහා පිළියෙල කළ කලාප 09 කින් යුතු සංවර්ධන සැලැස්ම (ඇමුණුම 05) ප්‍රදේශයේ ආර්ථික, සාමාජීය, භෞතික හා පාරිසරික වටිනාකම තුළින් මට්ටමින් පවත්වා ගැනීම සඳහා සකස් කරන ලද අතර එය ද දැනට කල් ඉකුත්වීමේ කාලයට ළඟා වී ඇත. එබැවින්

පවත්නා තත්වයන්ට හා අවශ්‍යතා වලට ගැලපෙන සේ යාවත්කාලීන කළ යුතුව ඇත.

ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් වර්ෂ 2018 -2050 (ඇමුණුම 06) කාලසීමාව සඳහා සැලැස්මක් සකස්කර ඇති අතර එමඟින් කළුතර ප්‍රදේශය ආර්ථික කලාපය තුළ පිහිටි නගරයක් ලෙසත් වෙරළාශ්‍රිත පාරිසරික සංවේදී කලාපය තුළ පිහිටි නගරයක් ලෙසත් හඳුනාගෙන ඇත.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පිළියෙල කරන ලද යෝජිත බස්නාහිර පළාත් විනාස සැලැස්මට 2018 (*Proposed Western Region Structure Plan 2018*) (ඇමුණුම 07) අනුව අළුත්ගම සිට මීගමුව දක්වා දිවෙන සංචාරක කලාපයට අයත්වන නගරයක් ලෙසත් කළුතර හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව මෙහිදී ද දැනට පවතින සංචාරක ක්‍ෂේත්‍රය හා සම්බන්ධ විභවතාවයන් පදනම් කර ගනිමින් ප්‍රදේශයේ සංචාරක ක්‍ෂේත්‍රයේ ප්‍රවර්ධනය හඳුනාගෙන ඇත.

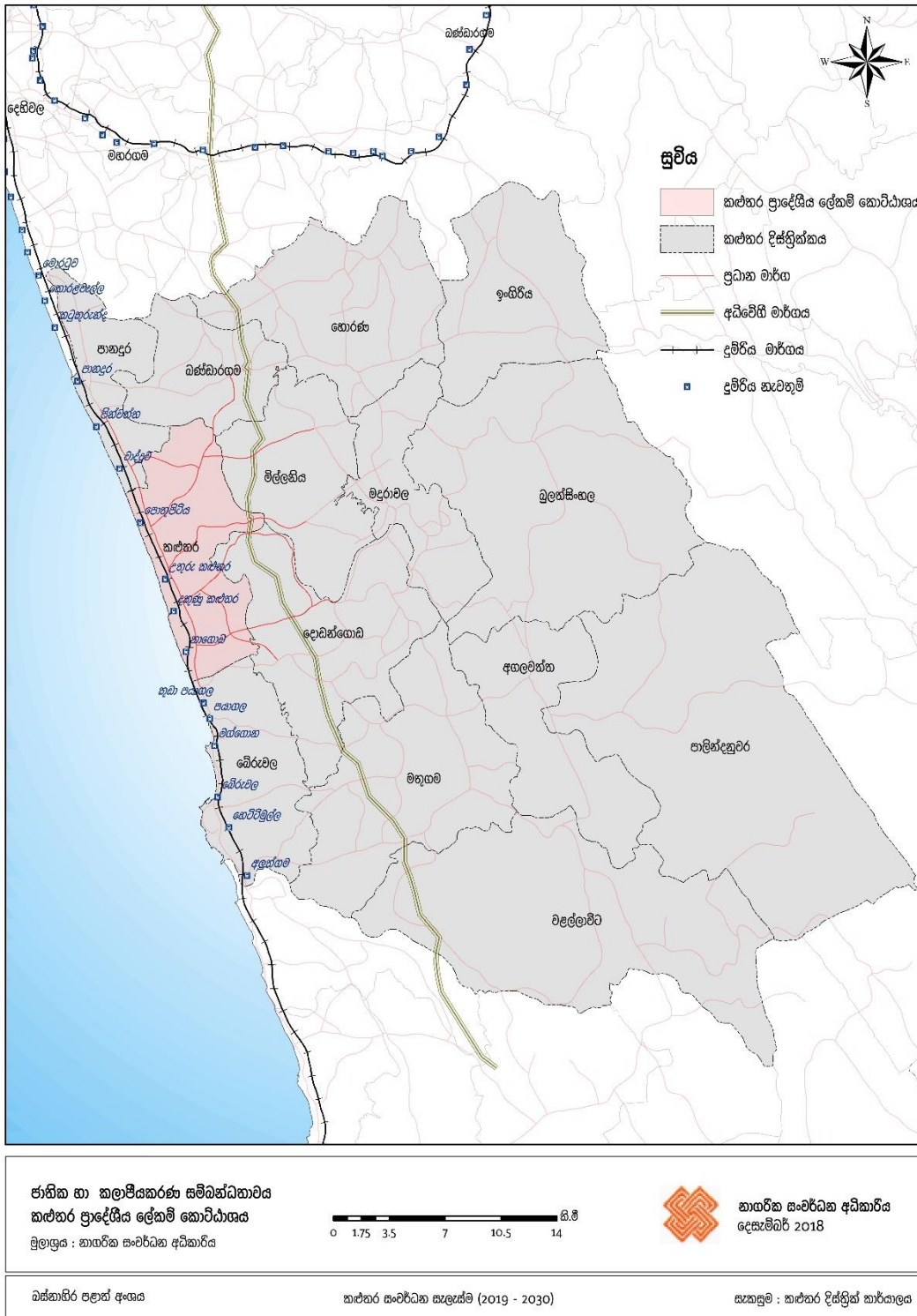
සිතියම් අංක 2.2 හි දැක්වෙන කළුතර නගරය සඳහා වන ජාතික හා කලාපීයකරණ සම්බන්ධතාවයට අනුව කළුතර නගරය කොළඹ - වැල්ලවාය ප්‍රධාන මාර්ගයේ පිහිටා ඇති අතර ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අග නගරය වන කොළඹට කි.මී.40 ක් වැනි ආසන්න දුරකින් ද, අනෙකුත් උප ප්‍රධාන නගර වන පානදුර, බණ්ඩාරගම, හොරණ, නැබඩ, මතුගම හා බේරුවල යන නගරවලට පිළිවෙලින් කි.මී. 15, කි.මී. 17.5, කි.මී. 28, කි.මී.23, කි.මී.17, කි.මී.23, කි.මී.14 යන ඉතා ආසන්න දුරකින් ද පිහිටා ඇත. එමෙන්ම කොළඹ - වැල්ලවාය (A₂) මාර්ගයට සම්බන්ධ රට අභ්‍යන්තරයට දිවෙන විධිමත් මාර්ග ජාලයකින් ද සමන්විත නගරයක් ලෙස කළුතර - හොරණ, කළුතර-බණ්ඩාරගම, කළුතර-මතුගම, කළුතර-නැබඩ යන ප්‍රධාන මාර්ග සම්බන්ධ කර ගනිමින් දැනට පවතියි. කළුතර නගරයට ආසන්න කි.මී.18 දුරකින් දකුණු අධිවේගී මාර්ගයෙහි ගැලනිගම අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානය ද, කි.මී.14 දුරකින් දොඩන්ගොඩ අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානය ද ඉදි කර ඇති බැවින් එය වෙනත් කලාප හා පවතින සම්බන්ධතාවය වැඩි දියුණු කිරීමට ඉවහල් වී ඇත. මීට අමතරව මරදාන

සිට මාතර දක්වා දිවෙන මුහුදුබඩ දුම්රිය මාර්ගයේ පිහිටි ශීඝ්‍රගාමී දුම්රිය නැවතුම්පලක් ලෙස කළුතර දුම්රිය නැවතුම්පල ක්‍රියාත්මක වීම හේතුකොටගෙන ප්‍රවාහන ක්‍ෂේත්‍රය තුළ සුවිශේෂී ස්ථානයක් කළුතර නගරය දිනාගන්නා අතරම කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන නගරය වශයෙන්ද වෙළඳ, පරිපාලන, අධ්‍යාපන, සංස්කෘතික හා සේවා මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසද ඉහළ සේවාවක් සපයනු ලබයි.

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ 2017 වසර සඳහා වන සම්පත් පැතිකඩෙහි සඳහන් වන පරිදි මෙම ප්‍රදේශයට පුරාණයේ සිටම 18 වන සියවස දක්වා රුවල් නැව් ළඟා වී ඇත. ඒ නිසා කාලතිත්ථ ලෙස හඳුන්වනු ලැබූ මෙම ප්‍රදේශය පසු කලෙක කළුතර ලෙස ව්‍යවහාර වූ බව අනුමාන කෙරේ.

එයට අනුව කළුතර උඩමළුවේ බෝධිවාක්‍ෂය, අනුරාධපුර ජය ශ්‍රී මහ බෝධීන් වහන්සේගෙන් ලබාගත් දෙතිස් මහා එළ රුක් අතරින් එකක්ය යන්න විශ්වාසය කෙරේ. ක්‍රි.ව.2 වන සියවසේදී ටොලමී විසින් අදින ලද පැරණි ලංකා සිතියමෙහි “නුබරත” යනුවෙන් සඳහන් කර ඇති ස්ථානය මෙම ප්‍රදේශය බව ද අනුමාන කෙරේ. එමෙන්ම ක්‍රි.ව. 5 වන සියවසට අයත් යැයි සැලකෙන කළුතර දියගම ප්‍රදේශයේ කළුගඟ මැද පිහිටි පැලුණු ගල ආසන්නයේ පිහිටි දැනට පුරාවිද්‍යාත්මක දෙපාර්තමේන්තුවේ සංරක්‍ෂණයට ලක්ව ඇති පැරණි බ්‍රාහ්මීය අක්ෂර සහිත සෙල්ලිපියට අනුව එම අවදියේදී මෙම ප්‍රදේශයෙහි මිනිසුන් වාසය කළ බවත්, කෘෂි කර්මාන්තය ඔවුන්ගේ ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගය වූ බවත් හෙළිවේ. මේ අනුව 5 වන සියවස වන විට කෘෂිකාර්මික හා වෙළඳාම පදනම් කරගත් ආර්ථිකමය පසුබිමක් සහිතව ආගමික කටයුතු වල නිරත වූ ජනතාවක් වාසය කර ඇති බවත් පැහැදිලි වේ. මෙසමයේදී කළුතර කලපුවෙහි උතුරු හා දකුණු සීමාව තුළ කුඩා ධීවර ගම්මාන 02 ක් ස්ථාපනය වූ අතර පටු අඩි මාර්ග ද නිර්මාණය වූ බව සඳහන් වන අතර එවකට බේරුවල සිටි වෙළෙන්දන් සබරගමුවේ සිට හාණ්ඩ හුවමාරුව කළ ගඟ හරහා සිඳු කළ බව ද සඳහන් වේ.

සිතියම 2.2: කළුතර නගරය සඳහා වන ජාතික හා කලාපීයකරණ සම්බන්ධතාවය (2017)

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

කළුතර වසර සිය ගණනක යටත් විජිත පාලන සමයක් පැවති නගරයක් ලෙස ද හඳුනාගත හැකිය. එනම් පෘතුගීසි පාලන සමය තුළ (1505-1655) එනම් වර්ෂ 1505 දී පෘතුගීසින්, කළුතර ස්වභාවික ආරක්ෂිත පිහිටීම හේතු කොටගෙන තම බලකොටුවක් නිර්මාණය කර ගත් අතර වන්දනාමාන කටයුතු සඳහා පල්ලියක්ද සාදා ගන්නා ලදී. ඉන් අනතුරුව ලන්දේසි සමය තුළ (1655-1796) 1655 දී ලන්දේසින් පෘතුගීසින් ආක්‍රමණය කළ පසු කොළඹට යෑම සඳහා බොරළු මාර්ගයක් ඉදි කෙරුණි. එය වෙරළ තීරයට සමාන්තරව සෙබළුන් 8 දෙනෙකුට තුවක්කු ද සමඟින් තිරස් ආකාරයේ පේළියක් ආකාරයට යෑමට හැකි පළලකින් යුක්තව සකස් කරන ලදී. එමෙන්ම අභ්‍යන්තර භාණ්ඩ හුවමාරුව සඳහා අභ්‍යන්තර ඇළ මාර්ග යොදා ගන්නා ලදී.

පූර්ව ඉංග්‍රීසි සමයේදී (1796-1877) පරිපාලන කටයුතු බලකොටුව ආසන්නයේත් වාණිජ කටයුතු වරාය ආසන්නයේත් රේඛීය ලෙස ව්‍යාප්ත විය. ඉන්පසු පශ්චාත් ඉංග්‍රීසි පාලන සමය (1877-1948) තුළ 1887 දී කළු ගඟ හරහා නව පාලමක් නිර්මාණය කෙරුණි. ඒත් සමඟම වාණිජ හා සේවා කටයුතු නව මාර්ගය සමග රේඛීය ලෙස ව්‍යාප්ත විය. එමෙන්ම පරිපාලන කටයුතු විමධ්‍යගත කිරීමත් සමඟ 1878 වර්ෂයේදී දේශීය වෛද්‍ය මණ්ඩලයක් 1915 දී දිසාපති තනතුරත්, 1923 දී නගර සභාවත් 1933 දී හා 1940 දී පිළිවෙළින් විදුලිබල සැපයුමක් හා ජල සැපයුමක් කළුතර නගරයට ලබාදෙන ලදී. එමෙන්ම නගර ව්‍යාප්තිය පිළිබඳව සැලකීමේදී කළුතර ප්‍රධාන නගරයට අමතරව උපනගර කළුතර උතුර, දකුණ හා කටුකුරුන්ද යන ප්‍රදේශ ආශ්‍රිතව බිහිවූ අතර මධ්‍යම පන්තික ජනයා තම වාසස්ථානය වශයෙන් උතුරු කළුතර තෝරා ගන්නා ලදී.

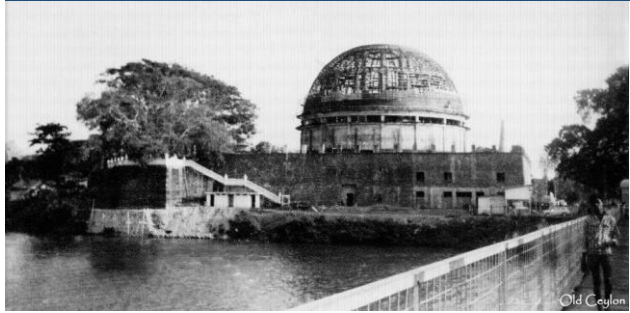
නිදහසින් පසු කාලය තුළ (19 හ 20 ශත වර්ෂ වල) 1910 බෝධිය බේරා ගැනීමේ අරගලය හා 1980 වෛත්‍ය නිර්මාණයත් සමග ප්‍රධාන වශයෙන් බෞද්ධ ආගමික පුනරුදයක් ද සිදුවිය. එමෙන්ම 1990 දී නව පාලම නිර්මාණය හා කළුතර උතුර හා දකුණ ප්‍රදේශ තුළ අභ්‍යන්තර ජල මාර්ග පද්ධතිය දක්වා කොටු දැලක ආකාරයේ අභ්‍යන්තර මාර්ග පද්ධතියක් නිර්මාණය ද සිදු විය. මෙම ඓතිහාසික විකාශනය හා සම්බන්ධ වන කළුතර නගරයේ ඓතිහාසික ඡායාරූප පෙළක් රූපය 2.1 ට අනුව හඳුනාගත හැකිය. ඊට අමතරව කළුතර ඓතිහාසික විකාශනය සම්බන්ධ සිතියම් ඇමුණුම 08 හි දක්වා ඇත.

1979.06.01 දිනැති අංක 38/16 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින් කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කොට ඇති අතර ඉන් කොටසක් 1988.01.29 වන දින නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පූජා නගරයක් ලෙසට ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශයේ කොටසක් 2002.06.07 දිනැති අංක 1239/27 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින් ද , ඉතිරි කොටස 2005.05.18 දිනැති අංක 1808/06 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින් ද , වෙරළ ඉමේ සිට කී.මී.1 ක ප්‍රදේශය ඇතුළත් වන ප්‍රදේශය 1982.12.17 දිනැති අංක 223/16 දරණ හා 2005.05.18 දිනැති අංක 1393/6 දරණ රජයේ ගැසට් නිවේදනය මඟින්ද නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී ප්‍රදේශ ලෙසට ප්‍රකාශයට පත්කරමින් වර්තමානය දක්වා සංවර්ධනය වී ඇති අතර වර්තමාන කළුතර දැක්වෙන ඡායාරූප පෙළක් රූපය 2.2 ට අනුව හඳුනාගත හැකිය.

රූපය 2.1 : කළුතර නගරයේ ඓතිහාසික ඡායාරූප

ඵදා

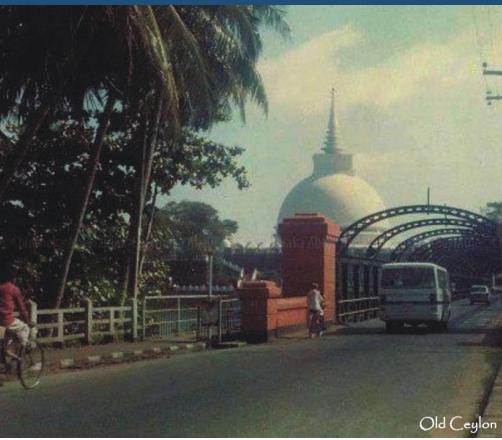
කළුතර මහා වෛතාස ඉදි කිරීම් අතරතුර(ක්‍රි.ව. 1965)

ලන්දේසි බලකොටුව - කළුතර (ක්‍රි.ව. 1658 - 1796)

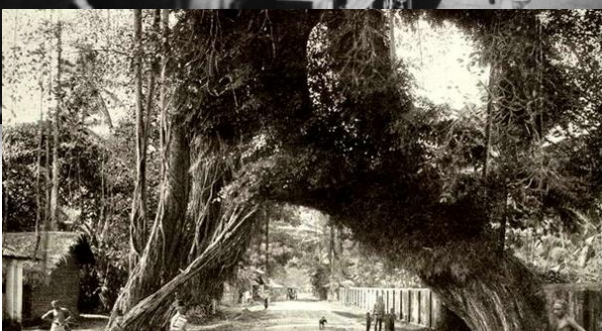
කළුතර පාලම හා වෛතාස (ක්‍රි.ව. 1985)

දකුණු කළුතර දුම්රිය ස්ථානය (ක්‍රි.ව. 1910)

කළුතර පොලීසිය (ක්‍රි.ව. 1915)

කලුතර ගාළු පාරේ නුග රූක (ක්‍රි.ව. 1870)

ජෝර්ජ් රජුගේ ප්‍රතිමාව (ක්‍රි.ව. 1910)

මූලාශ්‍රය : ලංකාපුර කොමි

බස්නාහිර පළාත් අංශය - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

අද

මූලාශ්‍රය : www.google.com

බස්නාහිර පළාත් අංශය - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

දේශගුණික ලක්ෂණ හා භූ විෂමතාවය පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී කළුතර පහතරට තෙත් කලාපයට අයත් වන අතර කළුතර ප්‍රදේශයේ දෛනික සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 24-26 C⁰ ද සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ෂාපතනය මි.මී. 2500 – 3000 අතර ද හා සාපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාවය 80-85% ක් ද වේ. වර්ෂය මුළුල්ලේම සූර්යාලෝකය පවතින අතර තද සුළං කාලපරිච්ඡේදයක් නොමැත.

සිතියම් අංක 2.3 හි හඳුනාගත් පරිදි කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශයෙහි, ප්‍රධානතම ජල ප්‍රභවය වන්නේ ප්‍රදේශය හරහා ගලා යන කළු ගඟ වේ. සමනල ගිරි හිසින් ආරම්භ වන මෙම ගඟ කුඩා ගඟුලැල් වලින් හා දියදහර

වලින් පෝෂණය ලබා ගනිමින් කළු ගං මෝය කටින් මුහුදට ගලා යයි. කළු ගඟ හරහා කුඩා ඇළ මාර්ග රාශියක් කොට්ඨාශය පුරාම ව්‍යාප්තව පවතින අතර කොට්ඨාශයේ දකුණු අර්ධයේ පවතින හීනටියන්ගල ඇළ හා මොරැන් ඇළ, උතුරු අර්ධයේ පවතින අළුත් ඇළත් ප්‍රධාන වේ. ඊට අමතරව බොල්ගොඩ වැවේ කොටසක් ද කොට්ඨාශයේ උතුරු මායිමේ සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ මායිමට අයත් වේ. ඒ අනුව මෙම පාරිසරික පද්ධතිය මුල්කර ගනිමින් ප්‍රදේශයේ උතුරු අර්ධය වර්ෂය පුරාම ජලයෙන් පිරි පවතින අතර මෙම සැලසුම් බලප්‍රදේශය තැනිතලා බිම් ස්වරූපයක් හා වගුරු බිම් වලින් යුක්ත නිසා බොහෝ විට සමතුලිත දේශගුණ තත්ත්වයක් දක්නට ලැබේ.

සිතියම 2.3: කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශයේ පවතින ජලවහන තත්ත්වය (2017)

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ජන සංගණනයන්ට අනුව 2001 හා 2011 වර්ෂය සංසන්දනය කිරීමේදී කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය තුළ ජනගහනය හා ජනගහන වර්ධන වේගයේ ක්‍රමික අඩු වීමක් හඳුනාගත හැකිය. එනම් මෙම නාගරික ප්‍රදේශයේ ජනගහනය 2001 වර්ෂයේදී 37,946 ක්ද 2011 වර්ෂයේදී 31,987 ක්ද, 2017 වර්ෂයේදී 29,626 ක් ලෙසත් ක්‍රමයෙන් අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවයක් හඳුනාගත හැකි අතර මෙම නගර සභා බලප්‍රදේශය තුළ 2001-2011 කාලසීමාව සඳහා ජනගහන වර්ධන වේගය සැලකීමේදී ද එය - 1.69% ක සාණ අගයක් ලෙසත් හඳුනාගත හැකිය. නමුත් කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා

බලප්‍රදේශය පිළිබඳව සැලකීමේදී 2001-2011 ජන සංගණනයන්ට අනුව ජනගහන වර්ධන වේගය 2.0 % ක ධන අගයක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. 2001 – 2011 වර්ෂ වලදී ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ජනගහන වර්ධන වේගය 1.13 % කි. මේ අනුව ජනගහන වර්ධනය වෙරළබඩ ප්‍රදේශය හැර ඊට ආසන්න ගොඩබිම් දෙසට යොමුවන බව හඳුනාගත හැකි අතර එය ඇමුණුම අංක 09 හි දක්වා ඇත.

ඒ අනුව නගර සභා බලප්‍රදේශය හා ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය සඳහා වන ජනගහන වර්ධනය පහත වගුව 2.1 ට අනුව සාරාංශ ගත කොට දැක්විය හැකිය.

වගුව 2.1: කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ජන සංඛ්‍යා වර්ධනය 2001-2030

ප්‍රදේශය	2001	2011	ජනගහන වර්ධන වේගය 2001 - 2011	2017 (ඇස්තමේන්තු කළ)	2030 (ඇස්තමේන්තු කළ)
නගර සභාව	37,946	31,987	-1.69	29,626	26,214
ප්‍රාදේශීය සභාව	104,740	127,710	2.0	141,209	173,640
ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය	142,686	159,697	1.13	170,835	199,854

මූලාශ්‍රය : ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව(2001,2011)

ඒ අනුව වැඩිම ජනගහන වර්ධන වේගයක් සහිත ග්‍රාම නිලධාරී වසම් ලෙස පිළිවෙලින් පුලර්ටන් බටහිර - 7.7% , කිතුලාව 6.3% හා තේක්කවත්ත 3.3% යන ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශයන් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර එයට හේතුව සුනාමි නැවත පදිංචි කිරීම් හා ඉඩම් කට්ටි කිරීම් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්ත වලට අනුව 2001,2011, 2017 වර්ෂ වල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ ව්‍යාප්තවී ඇති නිවාස ඒකක ප්‍රමාණය හා ඒවායේ ව්‍යාප්ති රටා සන්සන්දනය කිරීමේදී පිළිවෙලින් 34,391 ක්ද, 39,876 ක් ද, 43,591 ක් ද වන අතර නිවාස ඒකක ප්‍රමාණය ජනගහන වර්ධන වේගය ඉහළ යාමත් සමග ක්‍රමයෙන් වැඩි අගයක් ගෙන ඇත. 2017 වර්ෂය වන විට වැඩිම ජනසන්නිවේදන කිලෝමීටරයට පුද්ගලිකව 18,722 ක් වන අතර එය මහවත්ත ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශයෙන් වාර්තා වන අතර අඩුම ජන සන්නිවේදන 487.15

ක් ලෙස කුඩා ගෝනදුව ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශයෙන් ද වාර්තාවේ. 2001 වර්ෂයේ සිට 2030 වර්ෂය දක්වා සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ ජන සන්නිවේදන වෙනස් වීම් ඇමුණුම අංක 10 ට අනුව හඳුනාගත හැකිය.

2011 වර්ෂයේ ජන සංගණන වාර්තා වලට අනුව කළුතර ජනගහනයෙන් 52% ක් ස්ත්‍රීන් වන අතර 48% ක් පුරුෂ ජනගහනය නියෝජනය කරනු ලබයි. වයස් කාණ්ඩ අනුව ජනගහන විග්‍රහයේදී 0-14 ත් අතර වයස් කාණ්ඩයේ පසුවන ජනගහනය 24% ක් ද 15-59 අතර වයස් කාණ්ඩය 63% ක් ද අවුරුදු 60 ට වඩා වැඩි පිරිස 13%ක්ද වේ. ඒ අනුව කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ 63% ක් වූ ඉහළ ග්‍රම බලකායක් පවතී. ප්‍රදේශයේ ජන සංයුතියට අනුව බහුතරය සිංහල ජනතාව වේ. එය ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් ගත් කල 91% කි.

කළුතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ කළුතර නගරය ප්‍රධාන අග නගරය හා පරිපාලන කේන්ද්‍රය වශයෙන් ක්‍රියා කරයි. එසේම ආගමික සංස්කෘතික පාරිසරික හා ප්‍රවාහන ක්‍ෂේත්‍රයන් හි කළුතර නගරයට සුවිශේෂී ස්ථානයක් හිමිවේ. එබැවින් උක්ත සේවාවන් අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා විශාල සංසරණ ජනගහනයක් දෛනිකව කළුතරට ආකර්ෂණය වේ.

දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්ත වලට අනුව කළුතර ශීඝ්‍රගාමී දුම්රිය නැවතුම්පලක් වීම නිසා දිනකට 6,500 ක් පමණ සංසරණ ජනගහනයක් පැමිණෙන බව වාර්තා වේ. කළුතර අධ්‍යාපන කොට්ඨාශ කාර්යාලයීය හා වෙළඳ සංගමයේ දත්තවලට අනුව දෛනිකව වාණිජ හා අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා පිළිවෙළින් 25,000 හා 20,000 පමණ සංසරණ ජනගහනයක්ද ආකර්ෂණය වේ. එමෙන්ම කළුතර නාගොඩ

මහ රෝහලේ දත්ත වලට අනුව දෛනිකව 5,800 ක පමණ සංසරණ ජනගහනයක්ද පරිපාලන කටයුතු සඳහා දිනකට 5,000 කට වැඩි සංසරණ ජනගහනයක්ද ආකර්ෂණය වන බවද වාර්තා වේ. තවද බෝධි භාරකාර මණ්ඩලයේ සහ මහාභාරකාර දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්ත වලට අනුව කළුතර බෝධිය, කැලිඩෝ වෙරළ තීරය හා රිච්මන්ඩ් කාසල් මන්දිරය මූලික කරගත් සංචාරක කර්මාන්තය සඳහා දෛනිකව ආකර්ෂණය වන සංසරණ ජනගහනය වර්ෂයේ කාලසීමාවන් අනුව වෙනස් වේ. ප්‍රධාන වශයෙන් කළුතර බෝධිය මූලික කර ගනිමින් විවිධ කාලපරිච්ඡේද වලදී නගරයට ආකර්ෂණය වන ජනගහනය පහත වගුව 2.2 ට අනුව හඳුනාගත හැකිය.

වගුව 2.2 :- පොහොය දිනවල බෝධියට ආකර්ෂණය වන ජනගහනය

දිනය	ජන සංඛ්‍යාව
සාමාන්‍ය දින	1000 - 1500
සාමාන්‍ය පොහෝ දින	3500 - 4000
විශේෂ පොහෝ දින	8000 පමණ හෝ ඊට වැඩි

මූලාශ්‍රය : බෝධි භාරකාර මණ්ඩලය(2018)

සංසරණ ජනගහනය ප්‍රදේශයේ පවතින සංචාරක හෝටල් ව්‍යාප්තිය මතද පදනම් වන බව පෙනේ. 2016 සම්පත් පැතිකඩ දත්ත වලට අනුව ප්‍රදේශය තුළ තරු පන්තියේ හෝටල් 05 ක්ද, සාමාන්‍ය ගණයේ හෝටල් 50 ක්ද ඇතුළත් වන අතර කාමර 900 ක පමණ ප්‍රමාණයක්ද, වෙරළබඩ ප්‍රදේශය මූලික කරගනිමින් ප්‍රදේශය පුරා විසිරී පවතී. තරු පහ පන්තියේ හෝටල් ලෙස ටැංජරින්, අමානි, අනන්තරා, තුර්යා හා සිටරස් හඳුනාගත හැකිය.

ඒ අනුව සමස්ත වශයෙන් දිනකට 60,000 කට වැඩි සංසරණ ජනගහනයක් කළුතර නගරයේ මධ්‍ය වාණිජ කේන්ද්‍රයට (*Central Buisnes District*) ආකර්ෂණය වන බව හඳුනාගත හැකිය.

කළුතර ප්‍රදේශයේ ආර්ථික පසුබිම පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේදී එය අතීතයේ සිටම කෘෂිකාර්මික හා වාණිජ කටයුතු මූලික කරගත් ආර්ථික රටාවක් ලෙස විකාශනය වී ඇති අතර 2017 සම්පත් පැතිකඩට අනුව ආර්ථිකය 70% සේවා අංශය මත පදනම් වේ. එමෙන්ම මෙම

සේවා අංශය තුළද කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ පෞද්ගලික අංශයේ දායකත්වය 39% ක් ලෙස ඉහළ අගයක් නියෝජනය කරන අතර ප්‍රදේශය තුළ ව්‍යාප්ත ධීවර කටයුතු පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී එය 7% ක් වැනි ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් බවද වාර්තා වේ.

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ දිනකට එකතුවන ජෛව භායනය වන (*Bio Degradable*) අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 26 ක් ද එකතු වන අතර ජෛව භායනය නොවන (*Non-Bio Degradable*) අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 4 ක් පමණ වේ. ඒ අනුව, සැලැස්මකට අනුව කළුතර නගර සභාව හා ප්‍රාදේශීය සභා කාර්යාල මහින් දිනපතා කසළ එකතු කර බැහැර කිරීම සිදු කෙරේ. නමුත් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය සඳහා මළ අපවහනය සඳහා විධිමත් ක්‍රමවේදයක් නොතිබෙන අතර වර්තමානය වන විට උද්ගත වී ඇති පාරිසරික හා සෞඛ්‍ය ගැටළු මහ හරවා ගැනීම සඳහා විශේෂයෙන්ම නගර සභා බලප්‍රදේශය සඳහා මළ අපවහන

පද්ධතියක් සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගත හැකිය. 2016 සම්පත් පැතිකඩ දත්ත වලට අනුව, ප්‍රදේශයේ නල ජලය සැපයීම ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය මගින් සිදු කරනු ලබන අතර, ජල මූලාශ්‍රය ලෙස කළු ගඟ

යොදා ගනී. නගර සභා බලප්‍රදේශය තුළ 99% පවුල් ප්‍රමාණයක් නල ජලය ලබා ගන්නා අතර, ඊට අමතරව ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය තුළ ජලය ලබාගන්නා මූලාශ්‍ර හා පවුල් සංඛ්‍යාව පහත 2.3. වගුවට අනුව හඳුනාගත හැක.

වගුව 2.3: පානීය ජල මූලාශ්‍ර

ජල මූලාශ්‍රය	පවුල් සංඛ්‍යාව
නල ජලය	24,274
නල ලීං	2510
නොගැඹුරු ලීං	9992
ඇළ දොල ගංහා	49

මූලාශ්‍රය : සම්පත් පැතිකඩ (2018)

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ රජයේ පාසැල් 34 ක් පිහිටා ඇති අතර, 2017 වර්ෂය වන විට මුළු සිසුන් සංඛ්‍යාව 37,370ක් වේ. කළුතර මහ විද්‍යාලය, කළුතර බාලිකා විද්‍යාලය, තිස්ස මධ්‍ය විද්‍යාලය, ඥාණෝදය මහ විද්‍යාලය, කළුතර මුස්ලිම් මහ විද්‍යාලය ප්‍රදේශය තුළ පවතින ප්‍රධාන පාසැල් වන අතර, රජයේ පාසැල් වලට අමතරව නූර් පෞද්ගලික පාසැල හා විදුර විද්‍යාලය පවතින අතර සිරි කුරුස විද්‍යාලය හා ශුද්ධ වූ පවුලේ කන්‍යාරාමය යන අගරදගුරු අරමුදල මගින් පාලනය වන ප්‍රධාන පාසැල් 02 ක් ද පිහිටා ඇත. පාසැල් අධ්‍යාපනයට අමතරව උසස් අධ්‍යාපනය නංවාලීම සඳහා පස්දුන්රට අධ්‍යාපන විද්‍යා පීඨයද, විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය ද මෙම සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ පිහිටා ඇත.

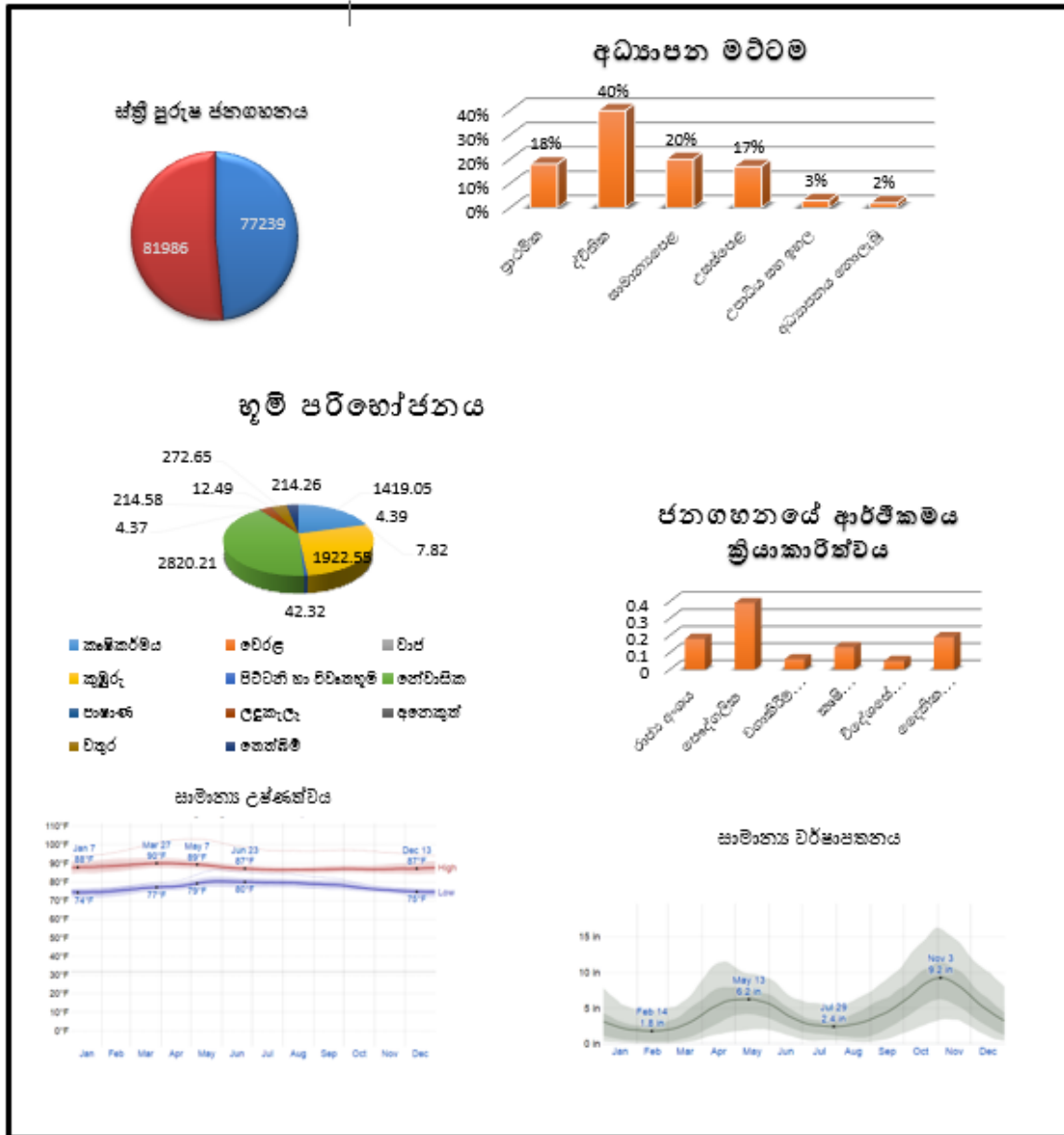
අධ්‍යාපනය නංවාලීම අරමුණින් වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය, කාර්මික විද්‍යාලය, හෙද පුහුණු පාසැල හා සාගර විශ්ව විද්‍යාල අනුබද්ධිත ආයතන ද ප්‍රදේශය තුළ පිහිටා ඇත.

කළුතර සැලසුම් ප්‍රදේශ සීමාව තුළ පිහිටි ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථානය නාගොඩ මහ රෝහල වන අතර, එහි වෛද්‍යවරු 258 ක්ද, ඇතුළුව සියළුම කාර්ය මණ්ඩලය 1,865 ක් වේ. දෛනික බාහිර රෝගීන් සංඛ්‍යාව 1,900 ක් වන අතර, සතියකට සහභාගි වන සායන රෝගීන් සංඛ්‍යාව 6,979 කි. මෙම රෝහලේ නේවාසික රෝගී ඇඳන් සංඛ්‍යා 859 ක් වේ. මීට අමතරව පෞද්ගලික රෝහල් 02 ක් ද, පවුල් සෞඛ්‍ය කාර්යාල 01 ක්ද ඒ යටතේ ප්‍රාථමික ප්‍රතිකාර ඒකක 08 ක්ද, ප්‍රදේශය තුළ පවතී.

මීට අමතරව ජාතික තලයේ ආරක්ෂක සේවා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය, ප්‍රධාන වශයෙන් පොලිස් අභ්‍යාස විද්‍යාලය, විශේෂ කාර්ය බලකා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය, නාවික හමුදා පුහුණු කඳවුර, ගුවන් හමුදා කඳවුර ,වෘත්තීය

මෙම සැලසුම් හා තත්ත්ව සංදර්භය කොටස තුළ විස්තර වන කරුණු වලට අමතරව සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ වැදගත් වන සාරාංශගත දත්ත කිහිපයක් පහත රූපය 2.3 ට අනුව හඳුනාගත හැක.

රූපය 2.3 සැලසුම් බලපෑමේදී පිළිබඳ සාරාංශගත දත්ත

මූලාශ්‍රය : සම්පත් පැතිකඩ 2018

2.3. සැලසුම් ප්‍රදේශය නිර්ණය කිරීම

කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සඳහා සැලසුම් බලප්‍රදේශය නිර්ණය කිරීමේදී මූලිකව කරුණු 03ක් සලකා බලන ලදී.

2.3.1. ක්‍රියාකාරී සීමාව (Functional Region)

කළුතර නගරය, කළුතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ පිහිටි ප්‍රධාන සේවා හා පහසුකම් සපයන වාණිජ කේන්ද්‍රස්ථානයකි. එය බස් නැවතුම්පල ආශ්‍රිතව ව්‍යාප්තව පවතී. එමෙන්ම ආගමික, පරිපාලන, සෞඛ්‍ය , ජාතික මට්ටමේ අධ්‍යාපනික ආයතන යන විවිධ සේවාවන් නගර සභා බලප්‍රදේශය තුළ වැඩි සහත්වයකින් යුතුව ප්‍රධාන මාර්ග ඔස්සේ රේඛීයව ව්‍යාප්තව පවතී.

මූලිකව සංචාරකයින් සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් (හෝටල, නවාතැන් පහසුකම් , අවන්හල්) කළුතර වෙරළ තීරය ආශ්‍රිතව ව්‍යාප්ත වී තිබුණ ද සංචාරක ආකර්ශණය දිනාගත් ස්ථාන කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය පුරාම ව්‍යාප්ත වී පවතී.

මේ අනුව ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන ප්‍රවණතාව (Development Pressure) හා සංවේදීතා දර්ශකය (Sensitivity Index) සලකා බලන කල්හි එය ප්‍රධාන මාර්ග ඔස්සේ සංවේදීතා දර්ශකය ඉහළ ප්‍රදේශ කරා ගලා යාමේ නැඹුරුතාවයක් හඳුනාගත හැකිය. එබැවින් මෙම සංවේදී ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අරමුණින් හා දැනට ප්‍රදේශය තුළ පවතින ක්‍රියාකාරීත්වය මූලික කරගනිමින් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයම ඇතුළත් වන පරිදි සැලසුම් බලප්‍රදේශය නිර්ණය කෙරුණි.

2.3.2. භූගෝලීය සීමාව (Geographic Region)

ලංකාවේ විශාලතම ගං මෝය වන කළු ගං මෝය ආශ්‍රිතව පිහිටි කළුතර නගරය එක් පසෙකින් මුහුදෙන් මායිම්ව පවතී. එමෙන්ම කළු ගඟේ ජලාධාර ප්‍රදේශය ද කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ විශාල භූමි ප්‍රදේශයක පැතිරී පවතී. ප්‍රදේශය පුරා ව්‍යාප්ත වී ඇති වගුරු බිම්, අතු ගංහා , පාරිසරික සංවේදී කලාප යන සියළු භූගෝලීය ලක්ෂණ සලකමින් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයම ඇතුළත් වන පරිදි සංවර්ධන සැලසුම් බලප්‍රදේශය නිර්ණය කරන ලදී.

2.3.3. පරිපාලන සීමාව (Administrative Region)

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ පරිපාලන කලාප දෙකක් අන්තර්ගත වී ඇත. එනම් ,

- කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය
- කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය

මෙම බලප්‍රදේශ දෙකම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ප්‍රකාශිත සංවර්ධන කලාප වන බැවින් එම බලප්‍රදේශ දෙකම ඇතුළත් වන සේ කළුතර සංවර්ධන සැලසුම් බලප්‍රදේශය නිර්ණය කර ඇත.

පරිච්ඡේදය 03

සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය සඳහා සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී මූලික වශයෙන් ප්‍රදේශයේ පසුබිම් අධ්‍යයනයන් ලබා ගත් දත්ත හා 2017.12.04 වන දින පැවැත්වූ පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීමෙන් ලබා ගත් දත්ත, විවිධ විශ්ලේෂණ ක්‍රම මගින් ප්‍රමුඛතාගත කළ අතර එහි ප්‍රතිඵල ද සමඟ ප්‍රදේශයේ පවත්නා ගැටළු හා විභවතා පිළිබඳව හඳුනා ගන්නා ලදී. එහිදී සංවර්ධන කටයුතු සඳහා වූ බාධක හා

ප්‍රයෝජනයට නොගත් ප්‍රදේශයේ පවතින විභවතාවයන් මූලික කර ගනිමින් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය සඳහා සංවර්ධන සැලැස්මක් සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව සංවර්ධන සැලැස්මේ අවශ්‍යතාවය ප්‍රධාන වශයෙන් කරුණු 05ක් යටතේ පදනම් වූ අතර එම කරුණු ප්‍රමුඛතාවයට අනුව පහත පරිදි හඳුනාගත හැකිය.

3.1. ගැටළුව 01

ප්‍රධාන ජනාකර්ෂණීය ස්ථාන අවට නොගැලපෙන භූමි පරිභෝජන රටාවක් පැවතීම

ගංභා දෝණි නගරයක් ලෙස ආකර්ෂණීය ස්වභාව සෞන්දර්යකට හිමිකම් කියන කළුතර නගරය පුපුරා යාමේදී අන්තර් භූවමාරු මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසද, හෝටල් කර්මාන්තය හා ඒ හා සබැඳි සංචාරක කර්මාන්තය හේතුවෙන්ද ,නේවාසික ජනතාවට අමතරව විශාල වශයෙන් දේශීය විදේශීය සංචාරකයින්ගේ, වන්දනාකරුවන්ගේ හා මහින්ගේ ආකර්ෂණයට ලක් වී ඇත. නමුත් ප්‍රධාන වශයෙන් මෙම සංසරණ ජනතාව ආකර්ෂණය වන ස්ථාන වල පවතින භූමි පරිභෝජනය පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී එය නොගැලපෙන අයුරින් එනම්, මෙම ජනතාවගේ අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලිය හැකි අන්දමින් හා එමගින් කළුතර ආර්ථිකයට ආදායමක් ඉපයිය හැකි අන්දමින් දැනට සැකසී නොමැත. මෙම තත්ත්වය පවතින ස්ථාන සඳහා උදාහරණ වශයෙන් ස්ථාන තුනක් මෙහිදී සලකා බැලූණි. එම ස්ථාන වන්නේ කළුතර බෝධිය හා අන්තර් භූවමාරු මධ්‍යස්ථානය අවට ප්‍රදේශය , කැලිඩෝ වෙරළ තීරය සඳහා ප්‍රවේශ වීමට පවතින වෙරළ මාර්ගය හා කැලිඩෝ වෙරළට සමාන්තරව දිවෙන වෙරළ මාර්ගය ද වේ.

ඒ අනුව කළුතර බෝධිය හා අන්තර් භූවමාරු මධ්‍යස්ථානය අවට ප්‍රධාන මාර්ගයේ සිට මීටර් 20 ක කලාපය තුළ භූමි භාවිතය පිළිබඳ සලකා බලන විට එය මුළු භූමි භාවිතයෙන් 24% ක්

රාජ්‍ය ආයතන සඳහාත්, 26% ක් වාණිජ සඳහාත් , 15% ක් ආගමික ස්ථාන සඳහාත් , 06% මල් කඩ සඳහාත් , 19% ක් ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධ භූමි භාවිතය සඳහාත් අනෙකුත් 10% තවමත් ඉදි කෙරෙමින් පවතින ඉදි කිරීම් කටයුතු සඳහාත් වෙන්වී ඇත. ඒ අනුව වැඩි භූමි භාවිතය රාජ්‍ය ආයතන සඳහා වෙන්වී ඇතත් එවැනි භූමි භාවිතයන් මෙම ප්‍රදේශයට නොගැලපෙන අතර , කැලිඩෝ වෙරළ සඳහා ප්‍රවේශ වන වෙරළ මාර්ගය හා කැලිඩෝ වෙරළ හා සමාන්තරව දිවෙන මාර්ගය මධ්‍යයේ සිට දෙපසට මීටර් 10ක කලාපය තුළ සලකා බැලීමේදී එය මුළු භූමි භාවිතයෙන් 78 % ක් හා 60% ක් වශයෙන් නේවාසික භූමි භාවිතයන් පැවතීම ද මෙම ප්‍රදේශයන් සඳහා නොගැලපේ. ඒ අනුව මෙම ප්‍රධාන ආකර්ෂණීය ස්ථාන අවට නොගැලපෙන භූමි පරිභෝජන රටාවක් පැවතීම සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි දියුණු කිරීමට, ඔවුන්ට සේවා සැපයීමට හා එමගින් ප්‍රදේශයේ ආර්ථිකය නංවාලීමට සඳහාත් ගැටළුවක්ව පවතී. තවදුරටත් මෙම ගැටළුව පැවතීම මෙකී ජනාකර්ෂණීය ස්ථාන කෙරෙහි පවත්නා ජනතා ආකර්ෂණය අඩුවීමටත් ඒවායින් ආර්ථිකයට ලැබෙන උන්නතිය අඩු වීමටත් බලපානු ඇත. එබැවින් මෙම ගැටළුව විසඳීම කාලීන අවශ්‍යතාවයක් වන අතර, ඒ සඳහා ද සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගන්නා ලදී.

3.2. ගැටළුව 02

දැනට කළුතර ප්‍රදේශයේ පවතින පාරිසරික අවක්‍රමණය

පවත්නා පාරිසරික අවක්‍රමණයට විසඳුමක් සඳහා සංවර්ධන සැලැස්මක් සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගැනුණි. ඒ අනුව ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රදේශයේ සිදුවන පාරිසරික අවක්‍රමණයන් පහත පරිදි හඳුනා ගත හැකිය.

- වියළි සෘතුවේදී (ජනවාරි, පෙබරවාරි, මාර්තු, අගෝස්තු හා සැප්තැම්බර්) කළු ගඟෙහි ජලයට ලවණ මිශ්‍ර වීම හා එය ප්‍රදේශයේ නල ජලය භාවිතා කරන මුළු ජනගහනයෙන් 56%ක ජනතාවට ප්‍රබල ගැටළුවක් වීම ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලයේ දත්ත වලට අනුව හඳුනා ගැනීම.
- විශාල දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් ප්‍රමාණයක් ආකර්ෂණයට නතු කරගන්නා සුන්දර වෙරළ තීරයක් වූ කැලිඩෝ වෙරළ තීරය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් විනාශ වීම.
- කළුතර ප්‍රදේශයේ ගංවතුරට යටවීමේ අවධානමක් සහිත හා නායයෑම් අවධානමක් සහිත ප්‍රදේශ හඳුනා ගැනීම.

වියළි සෘතුවේදී කළු ගඟෙහි ජලයට ලවණ මිශ්‍ර වීම , ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ මුළු ජනගහනයෙන් 56%ක පිරිසකට හා කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය තුළ 99% ක ජනගහනයට ප්‍රබල ගැටළුවක් පවතී. ප්‍රදේශයේ පානීය ජලය සඳහා ප්‍රධාන ජල ප්‍රභවය කළු ගඟ වේ. මෙම කාලය තුළදී ජලයේ පවතින විද්‍යුත් සන්නායකතාව (*Electrical conductivity*) 750ms/cm ක් හෝ ඊට ඉහළ අගයක් අතර, මෙම අගය 750ms/cm ට වැඩි වූ විට එම ජලය පුද්ගල ජල පරිභෝජනයට නුසුදුසු බව ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලයේ දත්ත මගින් හඳුනාගෙන ඇත. මෙම කළු ගඟේ ජලයට ලවණ ජලය මුසු වන කාලය තුළදී පානීය ජලය බෙදාහැරීම ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය මගින් සිදු කළද එය ප්‍රමාණවත් පරිදි නොලැබෙයි. මිනිසාගේ මූලික අවශ්‍යතාවයක් වන පානීය ජල අවශ්‍යතාවයට ප්‍රබල ගැටළුවක් වන මෙම ලවණ ජලය කළු ගඟට මුසු වීම හේතුවෙන් එය ද පාලනය කළ යුතු ගැටළුවක් ලෙස හඳුනා ගත් අතර, ඒ අනුව ද සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය සඳහා හඳුනා ගන්නා ලදී.

විශාල දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් ප්‍රමාණයක් ආකර්ෂණයට නතු කරගන්නා සුන්දර වෙරළ තීරයක් වූ කැලිඩෝ වෙරළ තීරය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් විනාශ වීමද විශාල ගැටළුවකි. මෙම ගැටළුව ප්‍රදේශයේ පවතින ආවේණික සුන්දර පරිසරයට තර්ජනයක් වී ඇති අතරම කළු ගඟෙහි ජෛව විවිධත්වයටද , වැලි කර්මාන්තයට ද තර්ජනයක් වියහැකි අතර එය පවතින පානීය ජල ගැටළුව තව තවත් උග්‍ර වීමට ද හේතුවක් විය හැක. මන්ද වර්තමානය වන විට කළු ගඟ හා මුහුද එක එල්ලේම සම්බන්ධ වී ඇත. එමෙන්ම පසුගිය සුනාමි ව්‍යවසනය අවස්ථාවේදී ද කළුතර නගරය ආරක්ෂා වීමට කැලිඩෝ වෙරළ තීරය හේතුවක් වී ඇත. නමුත් වර්තමානය වන විට එවැනි සුනාමි වැනි තර්ජනයකට නගරය ගොදුරුවීමේ අවධානම ද ඉහළය. මෙම කැලිඩෝ වෙරළ තීරය හා ඊට අයත් වැලිපරයේ වෙනස්වීම රූපය 3.1 ට අනුව හඳුනාගත හැකිය. මේ අනුව දිගින් දිගටම සිදුවන මෙම ගැටළුව විසඳීම සඳහා හා පාරිසරික තුලිත තත්ත්වය ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා අවශ්‍ය විසඳුම් හා රෙගුලාසි පැනවීම සඳහා සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගන්නා ලදී.

රූපය 3.1: කැලිඩෝ වෙරළ තීරයට අයත් වැලිපරයේ වෙනස්වීම

පෙර පැවති තත්ත්වය - 2005

වර්තමාන තත්ත්වය - 2018

එමෙන්ම වාර්ෂිකව ඇති වන ගංවතුර තත්ත්වයද එදිනෙදා ජන ජීවිතයට බලපාන ප්‍රධාන ගැටළුවක් බව හඳුනාගෙන ඇත. කළුතර වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්ත වලට අනුව කළුතර වාර්ෂිකව සුළු ගංවතුර තත්ත්වයකට ලක්විය හැකි අවධානමක පවතින බවත් පස් අවුරුද්දකට පමණ වරක් මහා පරිමාණයේ ගංවතුරකට ලක් වන බවත් සඳහන් වේ. ගංහා ජල මාපකයේ අගය අඩි 2.5 ක් වූ විට සුළු ගංවතුර අවධානමක්ද ජල මාපකයේ අගය අඩි 5 ට වඩා වැඩි වූ විට මහා පරිමාණය ගංවතුර අවධානමක්ද ද හඳුනාගත හැකිය. දැනට පවතින වාර්තාවලට අනුව කළුතර ප්‍රදේශය සඳහා මහා පරිමාණයේ ගංවතුර ගැලීම් 2003 (අඩි 6.2), 2008(අඩි 7.1) හා 2017(අඩි 6.8) යන වර්ෂ වලදී ඇතිවී ඇත. ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ දත්ත වලට අනුව 2017 වර්ෂයේ ඇතිවූ ගංවතුරට කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 43ක් ද, පවුල් 11,854ක් ද මුහුණ පා ඇත.

එමෙන්ම ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයේ දත්ත වලට අනුව බොල්ගොඩ ප්‍රදේශයේ හා කිතුලාව ග්‍රාම නිලධාරී වසම් තුළ කුඩා ප්‍රදේශයන් නාය යාමේ අවධානමක් සහිත ප්‍රදේශ ලෙස හඳුනාගෙන ඇති නමුත් සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ හඳුනාගෙන ඇති මෙම නායයාම් තත්ත්වය කුඩා පස්කඳු කඩා වැටීමක් විය හැකි බවත් ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයට අනුව පැහැදි කෙරේ. උක්ත ගැටළු සියල්ල කාලීන හා එදිනෙදා ජන ජීවිතය කෙරෙහි සෘජුවම බලපාන අතර, ඒවාට නිසි විසඳුමක් නොගතහොත් සමස්ත කළුතර නගරයම අර්බුදකාරී තත්ත්වයකට පත්වෙනු ඇත. එබැවින් ඉහත පාරිසරික ගැටළුවලින් තොර සැපපහසු සේ ජීවත්වීමට හැකි පරිසරයක් නේවාසික ජනතාව වෙත ලබාදීම යන කරුණ මූලික කරගනිමින් ද කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ බලප්‍රදේශය සඳහා සංවර්ධන සැලැස්මක් සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනාගන්නා ලදී.

3.3. ගැටළුව 03

නගරය පුරා වාරිකාවක යෙදිය හැකි සංචාරක ආකර්ෂණීය ස්ථාන අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවයක් නොමැති වීම.

දැනට පවත්නා සංචාරක ආකර්ෂණීය ස්ථානයන් වන කළුතර, බෝධිය , කැලිඩෝ වෙරළ තීරය, දියගම පැලුනු ගල, රිච්මන්ඩ් කාසල් මන්දිරය ඒකාබද්ධ කර වාරිකා ගමන් මාර්ගයක් නිර්මාණය කිරීමේ විභවතාවයක් ප්‍රදේශය තුළින් හඳුනා ගත හැක. නමුත් එම සංචාරක ගමනාන්ත ඒකාබද්ධ කරන හා ලඟාවීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කරන මාර්ග පද්ධතියක් නොමැති වීමත්, එම ගමනාන්ත අවට සංචාරකයන්ට සුවපහසු පාරිසරික සැකැස්මක් නොමැති වීම හා ප්‍රමාණවත් ගමන් විස්තර හා සිතියම් නොතිබීමත් නිසා ඒවා සංචාරකයන් අතර තවමත් ප්‍රචලිත නැතිවීමත්

ප්‍රදේශයේ සංචාරක කර්මාන්තයේ දියුණුව කෙරෙහි බාධාවකි. අද වන විටත් කළුතර බෝධිය කරා එන සංචාරකයන්ට සාපේක්ෂව අනිකුත් සංචාරක ආකර්ෂණ ස්ථාන සඳහා ඇදී එන ජනගහනයේ උෞණතාවයක් දක්නට ඇත. තව දුරටත් මෙම ගැටළුව පැවතුනහොත් එකී ස්ථාන ජනශුන්‍ය වීමේදී ප්‍රස්ථාවක් පවතී. එබැවින් මෙම ගැටළුව මඟ හරවා ගැනීම සඳහා ද සංවර්ධන සැලැස්මක් හරහා ක්‍රියාත්මක විය යුතුය. ඒ අනුව මෙම කරුණ මූලික කරගනිමින් ද සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය හඳුනාගන්නා ලදී.

3.4. ගැටළුව 04

කළුතර අවට පර්යන්ත සංවර්ධනයන් නිසා කළුතර දේහලීය ජනගහනය (Threshold Population) අඩුවීමේ තර්ජනය

කළුතර නගරයේ පර්යන්ත ප්‍රදේශය තුළ ඇතිවන දියුණුවත් සමඟ කළුතර නගරයට දැනට පවතින දේහලීය ජනගහනය (Threshold Population) අඩුවීමේ අවධානමක් පවතී. උදාහරණයක් වශයෙන් හොරණ කර්මාන්තපුර සංවර්ධනය, මතුගම වනාන්තර නගර සංවර්ධනය හා දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධනයන් නිසා කළුතර අවට ප්‍රදේශයන්ගේ වැඩි සංවර්ධනයක් ඉදිරියේදී ඇතිවීමට ඉඩකඩ පවතින අතර එය කළුතර නගරයෙහි දේහලීය ජනගහනය (Threshold

Population) අඩු වීමට ඇති ඉඩකඩ වැඩි කරයි. තව දුරටත් මෙකී පර්යන්ත ප්‍රදේශ වල සංවර්ධනයේ උන්නතියක් සිදු වුවහොත් ඒ කරා ජනතා ආකර්ෂණය ඉහළ ගොස් කළුතර නගරය කෙරෙහි තර්ජනයක් විය හැක. මේ අනුව එය පාලනය කිරීම සඳහා ගත හැකි උපායමාර්ගික සැලසුම් හා අවශ්‍ය රෙගුලාසි සකස් කිරීම සඳහා ද සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය සඳහා හඳුනා ගන්නා ලදී.

3.5. ගැටළුව 05

සංවර්ධනයේ කීවුතාවය දැනට පවත්නා සැලසුම් බලප්‍රදේශයෙන් බැහැරව පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ කරා ව්‍යාප්ත වීමේ නැඹුරුතාවය.

දැනට පවතින සංවර්ධන සැලැස්ම (2005-2020) නගර සහා බලප්‍රදේශයට පමණක් සීමාවේ. සිතියම් අංක 3.4 හි දැක්වෙන පරිදි සංවර්ධනයේ කීවුතාවය හඳුනා ගැනීම සඳහා කල විශ්ලේෂණයට අනුව කළුතර ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනය ප්‍රධාන මාර්ග ඔස්සේ ප්‍රාදේශීය සහා බලප්‍රදේශයට එනම් රට අභ්‍යන්තරයට ගලා යාමත් හඳුනා ගත හැකිය. එමෙන්ම සිතියම් අංක 3.5 හි දැක්වෙන ඇමුණුම පරිදි පාරිසරික සංවේදීතාවය පිළිබඳ විශ්ලේෂණයට අනුව පැහැදිලි වන අයුරින් පාරිසරික සංවේදීතාවයේ ඉහළ ප්‍රදේශයන්ද මෙම වර්තමානයේ සංවර්ධනය ගලා යන ප්‍රදේශයට අන්තර්ගත වී පවතින බව අනාවරණය වේ. එමෙන්ම ප්‍රදේශයේ 2017 වර්ෂය සඳහා වන භූමි භාවිතය පිළිබඳ සලකා බැලීමේදී ද මුළු භූමි භාවිතයෙන් 54%ක් පොල්, වී, රබර්, තෙත්බිම්, ජලය හා ලඳු කැලෑ යන හරිත ආවරණයන්ගෙන් සමන්විත ප්‍රදේශයන් ලෙසද හඳුනාගත හැකි අතර සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ පවතින භූමි පරිභෝජන රටාව ඇමුණුම අංක 11 ට අනුව හඳුනාගත හැකිය.

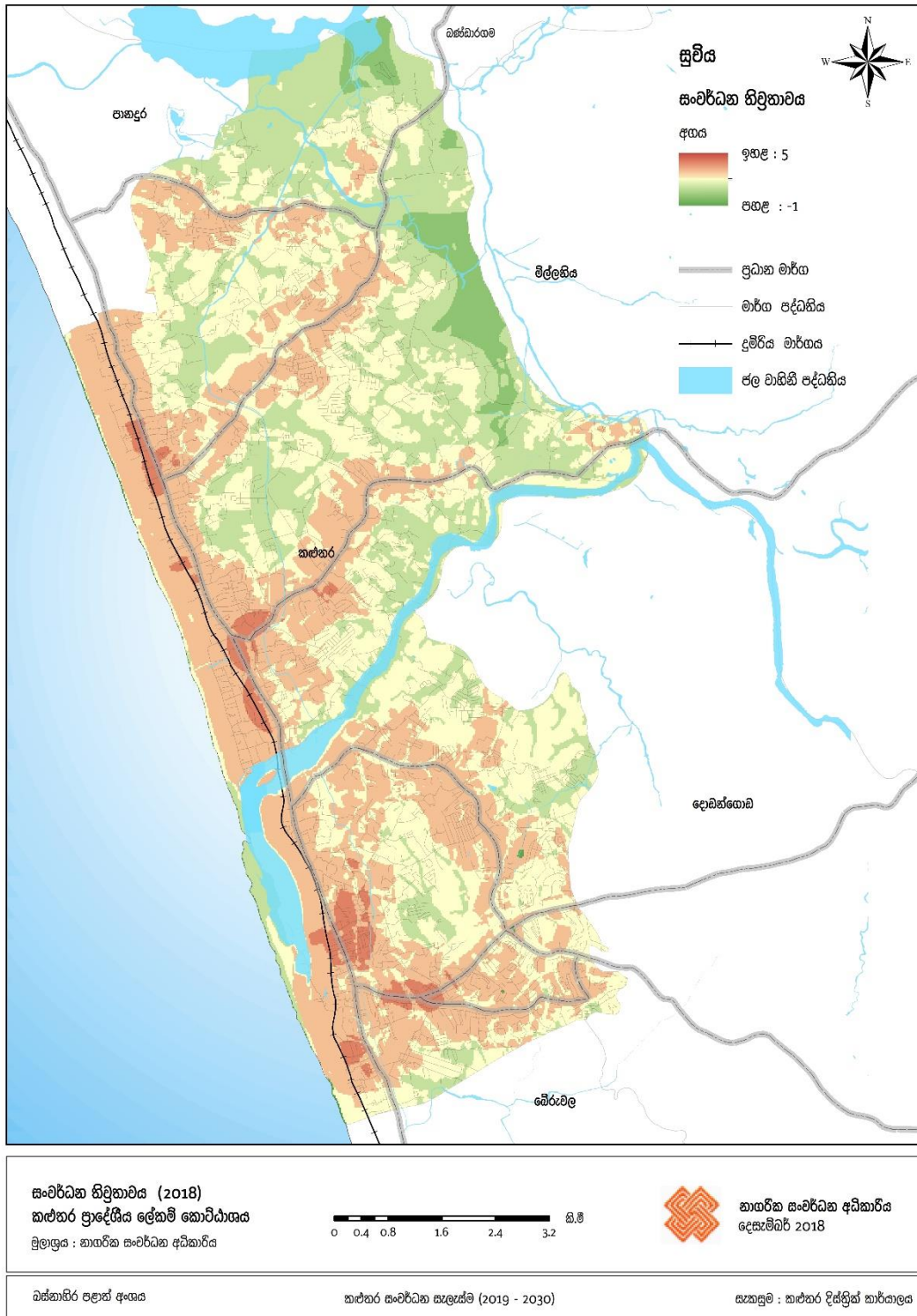
කිතුලාව (6.3%) පුළුර්ටන් බටහිර (7.7%), දෙල්දූව (6.5%) යන ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශයන්ගෙන් තේක්කවත්ත හා කිතුලාව යන ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ සඳහා ජලගැලීම් ද , කිතුලාව ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශය සඳහා නායයාම් උවදුරු වලට ද අවධානමක් පවතින බව ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ දත්ත වලට හා ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයේ දත්ත වාර්තා වලට අනුව හඳුනා ගත හැකිය. එසේම භූමි පරිභෝජනය මඟින්ද ප්‍රදේශයේ අභ්‍යන්තරය දෙසට නේවාසික වශයෙන් ජනතාව පදිංචි වීමට වැඩි නැඹුරුතාවයක් දක්වන බව පෙනී යයි. මෙයට හේතුවක් ලෙස ඉඩම් වටිනාකම ද දැක්විය හැකිය. වෙරළාසන්න ප්‍රදේශවල හා ගාලු පාර දෙපසට වන්නට ඉඩම් වටිනාකම ඉතා වැඩි අගයක් ගන්නා අතර අනෙකුත් අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශ වල ඇත්තේ සාපේක්ෂව අඩු අගයකි. මෙම සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ පවතින ඉඩම් වටිනාකමේ ව්‍යාප්තිය ඇමුණුම අංක 12 ට අනුව හඳුනාගත හැකිය.

2030 වර්ෂය සඳහා කරන ලද ජනගහන පුරෝකථනයන්ට අනුව ද වැඩි ජනගහන වර්ධන වේගයක් පවතින ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ සඳහා එනම් තේක්කවත්ත (3.3%),

ඒ අනුව මෙම සංවර්ධනය වර්තමානය වන විට සැලසුම් සකස් කර ඇති නාගරික බලප්‍රදේශය ඉක්මවමින් යන බවත්, එය ඊට යාබද දැනට නාගරික සැලැස්මක් සකස්කර නොමැති සංවේදී කලාපයන් බහුල හා ගංවතුර හා නායයාම් අවධානමක් සහිත වන ප්‍රාදේශීය සහා බලප්‍රදේශය දෙසට ගලායන බවත් හඳුනාගත

හැකි වේ. ඒ අනුව මෙහිදී කළුතර නගර සහා බලප්‍රදේශයත්, ප්‍රාදේශීය සහා බලප්‍රදේශයත් යන දෙකම ඒකාබද්ධ කරමින් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයම සඳහා සංවර්ධන සැලැස්මක් සකස් කිරීම සඳහා සැලසුම් අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගැනුණි.

සිතියම 3.4 : සංවර්ධනයේ ක්වරතාවය (2017)

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

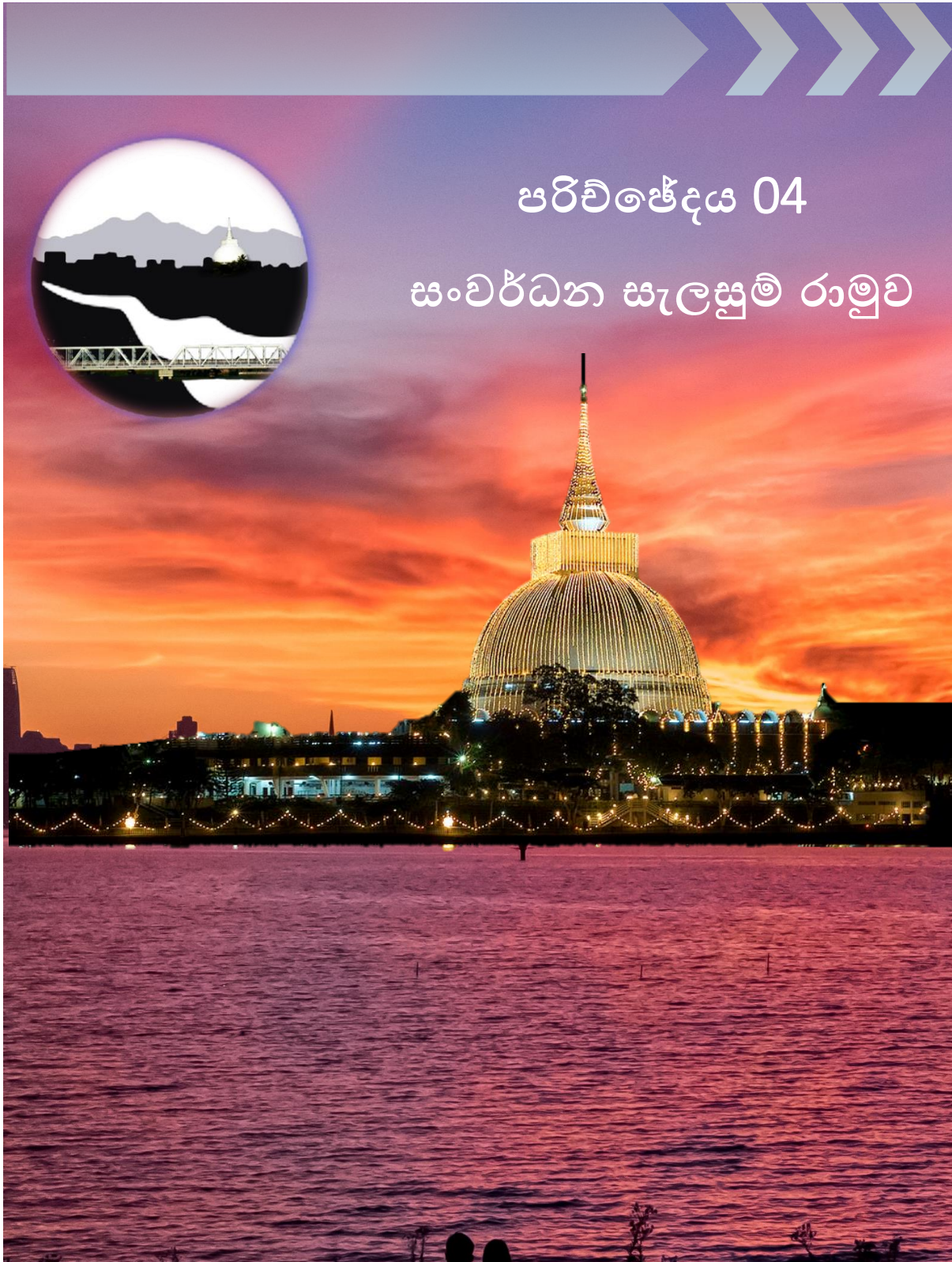
සිතියම 3.5: පාරිසරික සංවේදීතාවය (2017)

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

දේවන කොටස

පරිච්ඡේදය 04

සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව

4.1. සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්ම

“The prime caesura of south west coast”

An enshrined autarchic city rising by the estuary of Kaluganga as a midway haven for all journeyers

“නිරිතදිග වෙරළ තීරයේ අග්‍ර නැවතුම්පලක් කරා”

ස්වයංපෝෂිත උරුමය නිදන් කරගත් කළුගංගා මෝය තීරයේ සියළුම යාත්‍රිකයන්ට හා නේවාසිකයන්ට අතරමැදි නැව් තොටක් වූ නැගී එන පූජනීය කළුතර පුරවරය

4.2. දැක්මෙහි ප්‍රකාශනය

සමනල කන්ද සිප ගනිමින් කඩාහැලෙන කළු නදියත්, තෙරක් නොපෙනෙනා සාගරයත්, මුට්ට මුට්ට ගැටෙනා කළු ගංගා නිමිත තීරයේ කළුතරටම පමණක් ආවේණික වූ සුවිශේෂී භූ දර්ශනයකින් හෙබි කළුතර නගරය කෙරෙහි වර්ණයෙන් තේජාන්විතව නැගී සිටින වෛතාරාජයානන්ගේ හා බෝ සමීදුන්ගේ ආශීර්වාදය ලැබූ පුණ්‍ය භූමියකි. එබැවින් “Enshrined “යන යෙදුම තුළින් නගරයේ පූජනීයත්වය පිළිබිඹු කර ඇත.

කළුතර නගරය යනු භෞතික , සමාජීය හා ආර්ථික සම්පත් වලින් පරිපූර්ණ වූ නගරයකි. නගර ආර්ථිකයේ කොඳුනාරටිය බඳුව සේවා අංශය ක්‍රියාත්මක වන අතර මෙම සේවා අංශයේ ප්‍රගමනය සඳහා බලපාන 81,700 ට වැඩි දෛනික සංසරණ ජනගහනයක් දැනටමත් කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයට ආකර්ෂණය වේ. මෙලෙස දෛනික සංසරණ ජනගහනයක් පැවතීමට හේතුව වන්නේ කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ පරිපාලන , අධ්‍යාපනික, සංචාරක, සෞඛ්‍ය හා ප්‍රවාහන යන පහසුකම් සියල්ල සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ කේන්ද්‍රගත වී තිබීමයි. මෙම පිහිටීම නගරයේ තීර පැවැත්මට මෙන්ම ස්වයංපෝෂිත භාවයටද හේතුවීම නිසාවෙන් “ Autarchic City ” යන යෙදුම භාවිතා කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ අග නගරය වන කොළඹට කි.මී. 43 ක් වැනි ඉතා අඩු දුරකින් පිහිටා ඇති කළුතර නගරය, කොළඹ - වැල්ලවාය (A2) මාර්ගයේ

කේන්ද්‍රස්ථානයක පිහිටා ඇත. තවද එය මරදාන - මාතර දුම්රිය මාර්ගයේ ප්‍රධාන දුම්රිය නැවතුම්පලක් ද වේ. මෙම දුම්රිය නැවතුම්පල හා ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පල එකිනෙකට සමීපව පිහිටා ඇති බැවින් එය බහුවිධ ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානයක් (TOD Center) ලෙස ක්‍රියා කරමින් ලංකාවේ ප්‍රවාහන පද්ධතිය තුළ සුවිශේෂ ස්ථානයක පිහිටන නිසා “midway haven” යන යෙදුම භාවිතා කර ඇත.

කළුගං මෝය ආශ්‍රිතව පිහිටා ඇති නිසා ගංගා මෝය නගරයක් ලෙස ඊටම ආවේණික භූගෝලීය පිහිටීමකින් කළුතර නගරය සැකසී ඇති අතර ඒ වෙත දෛනිකව විශාල සංසරණ ජනකායක් ආකර්ෂණය වේ. දේශීය විදේශීය සංචාරකයන්, වන්දනාකරුවන්, පදිකයින් හා නේවාසිකයින් යනුවෙන් සිව්වැදැරුම් වන එම ජනකාය ‘All journeyers ’ යනුවෙන් මෙහිදී අර්ථ දැක්වේ.

ඒ අනුව ප්‍රදේශය සතු භෞතික , සමාජීය , ආර්ථික හා පාරිසරික සම්පත් ප්‍රශස්ථ ලෙස උපයෝගී කර ගනිමින්, සියළුම ජනතාවට අවශ්‍ය පහසුකම් සහිතවත් හා නේවාසික ජනතාවට උවදුරු වලින් තොරව ජීවත් වීමටත් සුදුසු නගරයක් ලෙස කළුතර 2030 වන විට සංවර්ධනය කරමින් නිරිත දිග වෙරළ තීරයේ අග්‍ර නැවතුම්පලක් කිරීම මෙම සංවර්ධන සැලැස්මේ අරමුණයි.

4.3. සංවර්ධන සැලැස්මේ අරමුණු

1. කළුතර ගං මෝය ආශ්‍රිත කර ගනිමින් නිරිත දිග වෙරළ තීරයේ සැදුණු කළුතර නගරය සංචාරකයන්ගේ හා වන්දනාකරුවන්ගේ හොඳම නවාතැන්පලක් බවට පත් කිරීම.
2. කළු ගංභාව අවට ප්‍රදේශයේ නේවාසිකයන් සඳහා ජීවත් වීමට හැකි සහ සුවපහසු නගරයක් බවට පත් කිරීම.
3. කළු ගං මෝය ආශ්‍රිත කර ගනිමින් සැදුණු කළුතර නගරයට පැමිණෙන මහින්දා නිකායේ සේවා මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත් කිරීම.

4.4 සංවර්ධන සැලැස්මේ පරමාර්ථ

අරමුණ 01

කළුතර ගං මෝය ආශ්‍රිත කර ගනිමින් නිරිත දිග වෙරළ තීරයේ සැදුණු කළුතර නගරය සංවාරකයන්ගේ හා වන්දනාකරුවන්ගේ හොඳම නවාතැන්පලක් බවට පත් කිරීම.

- පරමාර්ථ**
01. ඓතිහාසික උරුමයන් මූලික කරගත්, වෙරළ තීරය මූලික කරගත් හා හරිත පද්ධතීන් මූලික කරගත් වශයෙන් සංවාරක කර්මාන්තය 2030 වන විට විවිධාංගීකරණය කිරීම.
 02. සංවාරක ගමනාන්ත වන කළුතර බෝධිය, කැලිඩෝ වෙරළ තීරය, රිච්මන්ඩ් කාසල් මන්දිරය අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවයක් ඇති කරමින් සුවපහසු නගර වාරිකාවක් බිහි කිරීමේ හැකියාව 2030 වර්ෂය වන විට ඇති කිරීම.

අරමුණ 02

කළු ගංගාව අවට ප්‍රදේශයේ ස්ථිර හා තාවකාලික නේවාසිකයන් සඳහා ජීවත් වීමට හැකි සහ සුවපහසු නගරයක් බවට පත් කිරීම

- පරමාර්ථ**
01. සමස්ත සැලසුම් බලප්‍රදේශයටම 100% ක් සුපිරිසිදු සෞඛ්‍යාරක්ෂිත පානීය ජලය 2030 වර්ෂය වන විට ලබාදීම.
 02. කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ බටහිර සීමාව වන ධීරකන්ද මාවත ආසන්නයේ සිට දකුණු පශාගල දක්වා දිවෙන කි.මී. 13ක් පමණ වූ වෙරළ තීරයේ සමුද්‍ර බාදනය 2025 වන විට අවම කිරීම.
 03. හෙක්ටයාර් 1925 ක් වූ පාරිසරික සංවේදී කලාප කළමනාකරණය හරහා ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 21 කට බලපාන ගංවතුර අවධානම පාලනය කරමින්, ජීවත් වීමට හිතකර පරිසරයක් 2025 වන විට ඇති කිරීම.
 04. හඳුනාගත් නේවාසික න්‍යෂ්ටීන් (Residential Nodes) 02 ක්ද, සෞඛ්‍ය සේවා සපයන න්‍යෂ්ටීන් (Health Promotion Node) 01 ක් ද හා අසල්වැසි න්‍යෂ්ටීන් 06 ක් ද (Neighborhood Nodes) අවශ්‍ය නාගරික සේවාවන් හා ප්‍රවාහන පහසුකම් සපයමින් විවිධ සන්නිවේදන යුතු නේවාසික පර්ෂද 03ක් ද 2030 වර්ෂය වන විට ඇති කිරීම.

අරමුණ 03.

කළු ගං මෝය ආශ්‍රිත කර ගනිමින් සැදුණු කළුතර නගරයට පැමිණෙන මහින්ට හිතෙහි සේවා මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත් කිරීම.

- පරමාර්ථ**
01. නගර මධ්‍ය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය තුළ හඳුනාගන්නා ලද මාර්ග (කි.මී. 2.3ක ප්‍රමාණයක්) පදිකයින්ට ආරක්ෂිත හා සුව පහසු ලෙස ඇවිදීමට හැකිවන පරිදි සකස් කිරීම.
 02. පරිපාලන සේවාවන් එකම ස්ථානයක ස්ථානගත වීමේ ආර්ථික වාසි නගරයට ලබා ගැනීමේ අරමුණින් කළුතර දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල අවට මීටර් 500 ක වපසරිය තුළ 80%ක් දක්වා පරිපාලන සේවාවන් සැපයීම 2025 වන විට සිදුකිරීම.
 03. කළුතර මහ රෝහල අවට කි.මී.1 ක වපසරිය තුළ ද්විතීයික හා තෘතීක මට්ටමේ සෞඛ්‍ය සේවාවන් 80% දක්වා සැපයීම 2030 වන විට සිදුකිරීම.

5.1. සාරාංශගත SWOT විශ්ලේෂණය

අරමුණ 01:

කළුතර ගං මෝය ආශ්‍රිත කර ගනිමින් නිරිත දිග වෙරළ තීරයේ සෑදුණු කළුතර නගරය සංචාරකයන්ගේ හා වන්දනාකරුවන්ගේ හොඳම නවාතැන්පලක් බවට පත් කිරීම.

S	W	O	T
<ul style="list-style-type: none"> සංචාරකයන්ට හා වන්දනාකරුවන්ට විශාල වශයෙන් ආකර්ෂණීය ස්ථාන පැවතීම (කළුතර බෝධිය, රිච්මන්ඩ් මන්දිරය, කැලිඩෝ වෙරළ තීරය හා සංචාරක හෝටල්) සියලුම සංචාරක ස්ථාන එකිනෙකට ආසන්න සීමාවක පැවතීම (කි.මී. 1 ක් ඇතුළත) ප්‍රධාන ප්‍රවාහන ජාල සම්පයේ සංචාරක ගමනාන්ත පිහිටා තිබීම. (කළුතර - හොරණ,කළුතර - බණ්ඩාරගම, කළුතර- මතුගම යන මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් මාර්ග) ප්‍රධාන ගංහා ලෝක ආශ්‍රිතව නිර්මාණය වී ඇති නගරවලගංහා ලෝකයේ සිට කි.මී.1 ක වපසරිය තුළ සංවර්ධනය සංසන්දනය කිරීමේදී කළුතර නගරය ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගැනීම. 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගරයේ ප්‍රධාන ආකර්ෂණීය ස්ථාන අවට නොගැලපෙන භූමි පරිභෝජන රටාවක් පැවතීම (බෝධිය අවට ප්‍රදේශය, කැලිඩෝ වෙරළ තීරයට ප්‍රවේශවීම සඳහා පවතින ආබාහ මාර්ගය (වෙරළ තීරයට සමාන්තරව දිවෙන කොටස පමණක් - කි.මී.2) හා උතුරු ශ්‍රී සුමංගල මාර්ගය-මී.600) ප්‍රධාන සංචාරක ස්ථානයන් අතර අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතාවයක් නොමැති වීම. 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර කි.මී. 2 ක් වන ටැංජරින් හෝටලයේ සිට කැලිඩෝ වෙරළ තීරය දක්වා වන වෙරළ බඩ මුහුණතේ සිදු කෙරෙමින් පවතින වෙරළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය. යෝජිත බස්නාහිර පළාත් ව්‍යුහ සැලැස්මට අනුව සංචාරක කලාපයට අයත් ප්‍රදේශයක් ලෙස සැලසුම් ප්‍රදේශය හඳුනාගෙන තිබීම. (හඳුනාගත් සංචාරක කලාපය අළුත්ගම - මීගමුව) 2040 වර්ෂය සඳහා සකස් කර ඇති ජාතික භෞතික සැලසුම් ප්‍රතිපත්තියට අනුව කළුතර ආර්ථික කොරිඩෝවට අයත්වීම. කොළඹ මහ නගර ව්‍යුහ සැලැස්මට (1998) අනුව බස්නාහිර පළාතේ නාගරික ධුරාවලිය සලකමින් කළුතර දෙවන පෙළ නගරයක් හා ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසත් සංචාරක ආකර්ෂණය සහිත ස්ථානයක් ලෙසත් හඳුනාගෙන තිබීම. නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 1988.01.29 වන දින ගැසට් නිවේදනය මගින් කළුතර බෝධිය ආශ්‍රිත (අක්කර 10) ප්‍රදේශය පුජා භූමි කලාපයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර තිබීම. 	<ul style="list-style-type: none"> කැලිඩෝ වෙරළ තීරය විනාශයට පත්වීම. කළුතර නගර පර්යන්තයේ සිදුවන දියුණුවත් සමඟ ජනගහනය කළුතර නගරයට ආකර්ෂණය කර ගැනීමට ඇති බාධාව.

අරමුණ 02:

කළු ගංඟාව අවට ප්‍රදේශයේ ස්ථිර හා තාවකාලික නේවාසිකයන් සඳහා ජීවත් වීමට හැකි සහ සුවපහසු නගරයක් බවට පත් කිරීම.

S

- කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය සේවාවන් සපයන ප්‍රධාන නගරය වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වීම.
- දැනට පවතින මුළු භූමි පරිභෝජනයෙන් 55% ක් වූ පහත් බිම් ප්‍රමාණය ගංවතුර තත්ත්ව පාලනය කිරීමට උපකාරී වීම.
- සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ, ප්‍රාදේශීය සහ බලප්‍රදේශය තුළ ඉහළ ජනගහන වර්ධන වේගයක් (2%) ක් පැවතීම.
- කොළඹ වාණිජ කේන්ද්‍රය සමඟ දුම්රිය හා මහා මාර්ග යන බහුවිධ ප්‍රවාහන මාදිලි හරහා ප්‍රබල අන්තර් සම්බන්ධතාවක් පැවතීම.
- කළුතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ ජාතික මට්ටමේ වෘත්තීයමය පුහුණු ආයතන වැඩිම ප්‍රමාණයක් පවතින ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය ලෙස කළුතර හඳුනාගත හැකිවීම.

W

- ගංවතුර අවදානමට ලක්වන ප්‍රදේශ වල (තේක්කවත්ත, කිතුලාව, පුලර්ටන් බටහිර) වැඩි ජනගහන වර්ධන වේගයක් පැවතීම.
- වියළි කාලසීමාවේදී (ජනවාරි, පෙබරවාරි, මාර්තු , අගෝස්තු , සැප්තැම්බර්) ගංඟා ජලයට ලවණ ජලය මුදුම්ම නිසා සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ වාසය කරන ජනගහනයෙන් 56%කට පානීය ජල අර්බුද වලට මුහුණ දීමට සිදුවීම.

O

- පානදුර දක්වා විදුලි දුම්රිය සේවාව ඇරඹීම තුළින් කොළඹ කොටුව වාණිජ අග නගරයේ සිට කළුතර දක්වා ගමනාගමනයට ගතවන කාල සීමාව අඩුකර ගත හැකිවීම.
- කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලවණ බාධකයක් කළු ගඟෙහි ඉදිකිරීමට යෝජනා කර තිබීම.

T

- කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ බටහිර සීමාව වන ධීරකේකන්ද මාවත ආසන්නයේ සිට දකුණු පයාගල දක්වා දිවෙන කිලෝමීටර් 13ක් පමණ වූ වෙරළ තීරයේ සමුද්‍ර බාදනය සිදුවීම.
- ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය මඟින් 2025 දක්වා කරන ලද පුරෝකථනයන්ට අනුව සාගර ජල මට්ටම ඉහළ යාම හඳුනාගෙන තිබීම.

අරමුණ 03:

කළු ගංඟාව අවට ප්‍රදේශයේ ස්ථිර හා තාවකාලික නේවාසිකයන් සඳහා ජීවත් වීමට හැකි සහ සුවපහසු නගරයක් බවට පත් කිරීම.

S

- කළුතර ප්‍රධාන සීඝ්‍රගාමී දුම්රිය නැවතුම්පලක් වීම.
- දකුණු කළුතර දුම්රිය නැවතුම්පලක් ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පලක් එකිනෙකට ඉතා ආසන්නව පිහිටා තිබීම. (මි.100 දුර)
- පර්යන්ත ප්‍රදේශ සමඟ මනා මාර්ග සම්බන්ධතාවයක් ප්‍රධාන මාර්ග ඔස්සේ පැවතීම

W

- නගර මධ්‍යයේ පිහිටි මාර්ගයන්හි (කි.මී 2.3) මගීන් සඳහා ප්‍රමාණවත් මගී මංකීරු නොමැති වීම.

O

- පානදුර දක්වා විදුලි දුම්රිය මාර්ගයක් දැනටමත් යෝජනා වී තිබීම නිසා කළුතර දක්වා ද එය දීර්ඝ කිරීමට ඇති විභවතාවය
- ක්‍රියාත්මක දකුණු අධිවේගී මාර්ගයේ නව අන්තර් හුවමාරු ස්ථානයක් ලෙස පැල්පොල යෝජනා කර තිබීම හා එමගින් කළුතර - හොරණ මාර්ගයට සම්බන්ධතාවයක් ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව

T

- දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකිරීමත් සමඟම පර්යන්ත ප්‍රදේශ තුළ ඇති වන දියුණුව හේතුවෙන් දේහලිය ජනගහනය (*Threshold Population*) ආකර්ෂණය කර ගැනීමේදී ගැටළු ඇතිවීමට ඇති හැකියාව.

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

‘ශක්තීන්’ - අරමුණ 01:

අරමුණ 01
කළුතර ගං මෝය ආශ්‍රිත කර ගනිමින් නිරිත දිග වෙරළ තීරයේ සැදුණු කළුතර නගරය සංචාරකයන්ගේ හා වන්දනාකරුවන්ගේ හොඳම නවාතැන්පලක් බවට පත් කිරීම.

සංචාරකයන්ට හා වන්දනාකරුවන්ට විශාල වශයෙන් ආකර්ෂණීය ස්ථාන පැවතීම (කළුතර බෝධිය, රිච්මන්ඩ් මන්දිරය, කැලිඩෝ වෙරළ තීරය හා සංචාරක හෝටල්)

සංචාරකයන්ට හා වන්දනා කරුවන්ට ආකර්ෂණීය ස්ථාන විශාල වශයෙන් පැවතීම කළුතර නගරය සතු ප්‍රධාන ශක්තියකි. රූපය 5.2.1 හි දක්වා ඇති කළුතර බෝධිය, රිච්මන්ඩ් මන්දිරය, කැලිඩෝ වෙරළ තීරය හා සංචාරක හෝටල් නිසා කළුතර නගරයට වන්දනා කරුවන්ගේ හා සංචාරකයින්ගේ ආකර්ෂණය හිමි වී ඇත. මේ අතරින් විශාල බැතිමතුන් ප්‍රමාණයක් දෛනිකව කළුතර බෝධිය කරා ඇදී එයි. විවිධ කාල පරාසයන්ට අනුව එහි වන වෙනස්වීම් පහත පරිදි හඳුනා ගත හැක.

- සාමාන්‍ය දිනවල -1000-1500
- සාමාන්‍ය පෝය දිනවල -3500-4000
- විශේෂ පෝය දිනවල -7000-8000

එමෙන්ම වාර්ෂිකව දේශීය සංචාරකයින් 40,993 ක ප්‍රමාණයකින් විදේශීය සංචාරකයින් 371,104 ක ප්‍රමාණයකින් කළුතර නගරය කරා පැමිණෙන බව 2016 සංචාරක මණ්ඩලයේ වාර්ෂික දත්ත වාර්තාවලට අනුව සඳහන් වී ඇත. කළුතර පලාතොට මාර්ගයෙහි පිහිටා ඇති රිච්මන්ඩ් මන්දිරය ද දෙස් විදෙස් ආකර්ෂණය දිනාගත් ස්ථානයක් වේ. තවද එය විවාහ මංගල්‍යයන් ඡායාරූපගත කිරීම සඳහා ද යොදා ගනු ලැබේ. ඒ අනුව එහි මාසික ආදායම මුදලින් රුපියල් ලක්ෂ 4.5 ක් වන බවද ඔවුන්ගේ දත්ත වාර්තා වල සඳහන්ය.

සියළුම සංචාරක ස්ථාන එකිනෙකට ආසන්න සීමාවක පැවතීම (කි.මී. 1 ඇතුළත)

සියළුම සංචාරක ස්ථාන කළුතර නගරය අවට ඉතා ආසන්න සීමාවක (කි.මී.1 – කි.මී 3 වපසරියක්) පැවතීම ද ශක්තියක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. ඒ අනුව රූපය 5. 2.1හි දක්වා

ඇති කළුතර බෝධිය, රිච්මන්ඩ් මන්දිරය, දියගම පැළණි ගල, කැලිඩෝ වෙරළ තීරය, දෙස් විදෙස් සංචාරක හෝටල් එකිනෙකට ආසන්න දුරකින් පිහිටා තිබීම නිසා සංචාරකයන්ට පහසුවෙන් ගමන් කළ හැකි ඒකාබද්ධ නගර වාරිකාවක් සකස් කිරීමේ හැකියාවක් ද කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශය සඳහා පවතී.

ප්‍රධාන ප්‍රවාහන ජාල සම්පයේ සංචාරක ගමනාන්ත පිහිටා තිබීම. (කළුතර - හොරණ,කළුතර - බණ්ඩාරගම, කළුතර- මතුගම යන මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් මාර්ග)

ප්‍රධාන ප්‍රවාහන ජාල ලෙස සැලකෙන කොළඹ - වැල්ලවාය (A2) , කළුතර - හොරණ, කළුතර - බණ්ඩාරගම , කළුතර - මතුගම හා කළුතර - පලාතොට යන මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් ප්‍රධාන මාර්ගයන් සම්පයේ මෙම සංචාරක ගමනාන්ත පිහිටා තිබීම ද දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් හා වන්දනාකරුවන්ගේ මෙම සංචාරක ගමනාන්ත කෙරෙහි ඇති ආකර්ෂණය තව තවත් ඉහළ යාමට හේතුවකි.

ප්‍රධාන ගංහා දෝණි ආශ්‍රිතව නිර්මාණය වී ඇති නගරවල ගංහා දෝණියේ සිට කි.මී.1 ක වපසරිය තුළ සංවර්ධනය සංසන්දනය කිරීමේදී කළුතර නගරය ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගැනීම.

ප්‍රධාන ගංහා දෝණි ආශ්‍රිත නගරයන් වශයෙන් මහවැලි ගඟ ආසන්නයේ ත්‍රිකුණාමල නගරයත්, කැලණි ගඟ ආසන්නයේ කොළඹ නගරයත් , වළවේ ගං දෝණිය ආසන්නයේ අම්බලන්ගොඩ නගරයත්, කළු ගංහා දෝණිය ආසන්නයේ කළුතර නගරයත් හඳුනාගත හැකිය. ඒවායේ කි.මී. 1ක වපසරිය තුළ හඳුනාගත හැකි ක්‍රියාකාරකම් වගුව 5.2.1 හි දක්වා ඇත.

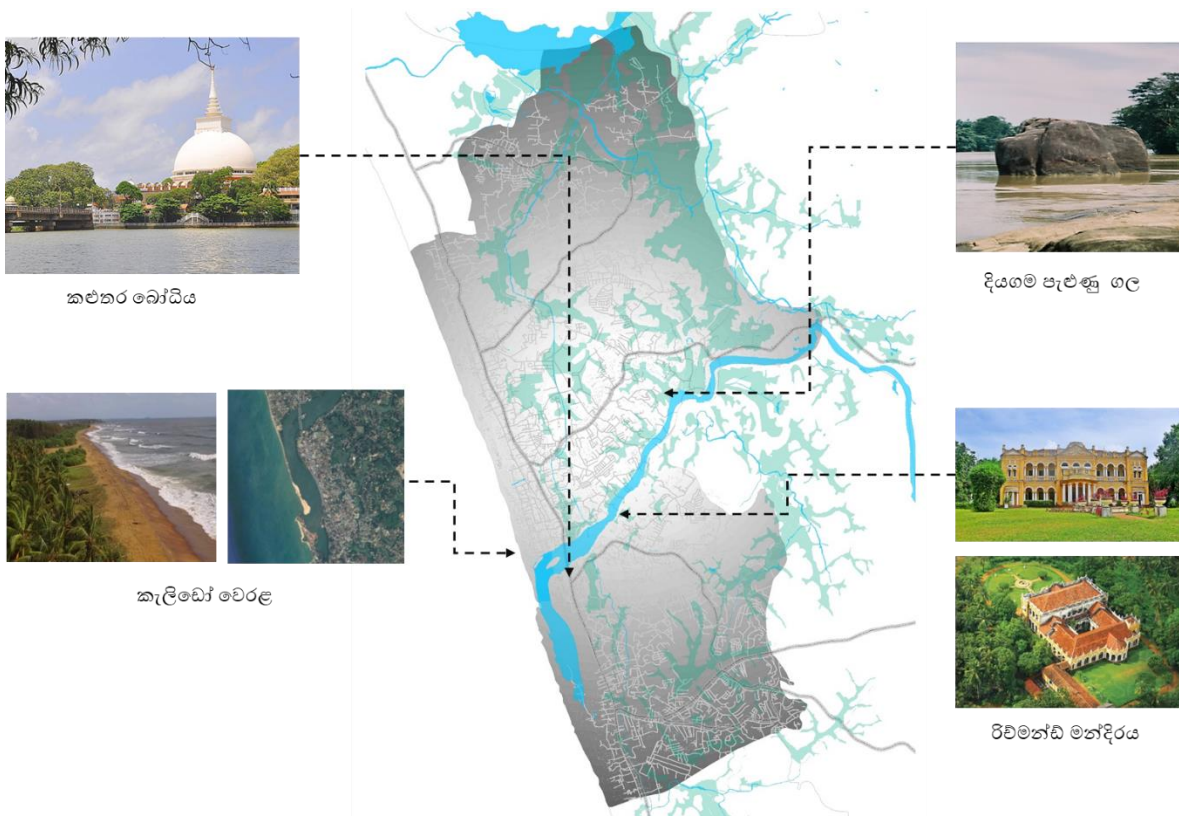
වගුව 5.2.1: ප්‍රධාන ගංඟා දෝණි ආශ්‍රිත සංවර්ධනය

ගංඟා දෝණිය	නගරය	සේවා
මහවැලි ගඟ	ත්‍රිකුණාමලය	වාණිජ, කෘෂිකාර්මික
කැලණි ගඟ	කොළඹ	අධ්‍යාපනික, වාණිජ, කෘෂිකාර්මික
වලවේ ගඟ	අම්බලන්තොට	අධ්‍යාපනික, වාණිජ, කෘෂිකාර්මික
කළු ගඟ	කළුතර	ආයතනික, අධ්‍යාපනික, වාණිජ, කෘෂිකාර්මික, සංචාරක ව්‍යාපාරය, ආගමික සුවිශේෂත්වය, ප්‍රවාහනය මූලික කරගත් සංවර්ධන කටයුතු

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

මේ අනුව ප්‍රධාන ගංඟා දෝණි ආශ්‍රිතව නිර්මාණය වී ඇති නගර වල සංවර්ධනය සංසන්දනය කිරීමේදී කළුතර නගරය ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගන්නා අතර, එය නගරය සඳහා වන සංචාරකයන්ගේ හා වන්දනාකරුවන්ගේ ආකර්ෂණය ඉහළ යාමට මහත් පිටුවහලක් වේ.

රූපය 5.1 කළුතර සංචාරක ආකර්ෂණය දිනා ගත් ස්ථානයන්ගේ පිහිටීම

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

‘දුර්වලතා’ - අරමුණ 01

කළුතර නගරයේ ප්‍රධාන ආකර්ෂණීය ස්ථාන අවට නොගැලපෙන භූමි පරිභෝජන රටාවක් පැවතීම (බෝධිය අවට ප්‍රදේශය, කැලිඩෝ වෙරළ තීරයට ප්‍රවේශ වීම සඳහා පවතින ආබාහු මාර්ගය (වෙරළ තීරයට සමාන්තරව දිවෙන කොටස පමණක් - කි.මී.2) හා උතුරු ශ්‍රී සුමංගල මාර්ගය-මී.600)

කළුතර නගරය යනු ආකර්ෂණීය ස්ථාන විශාල ප්‍රමාණයකින් පරිපූර්ණ වූ සුන්දර නගරයකි. නමුත් මෙම ස්වභාවික වූත් නිර්මිත වූත් සුන්දර ස්ථාන වටා ඇති නොගැලපෙන භූමි පරිභරණ රටාව මෙම ආකර්ෂණීය ස්ථානයන් සඳහා නොගැලපෙන ලෙස සැකසී ඇත. එමඟින් සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ ආර්ථිකය නංවාලීම සඳහා බාධාවක් වී පවතී.

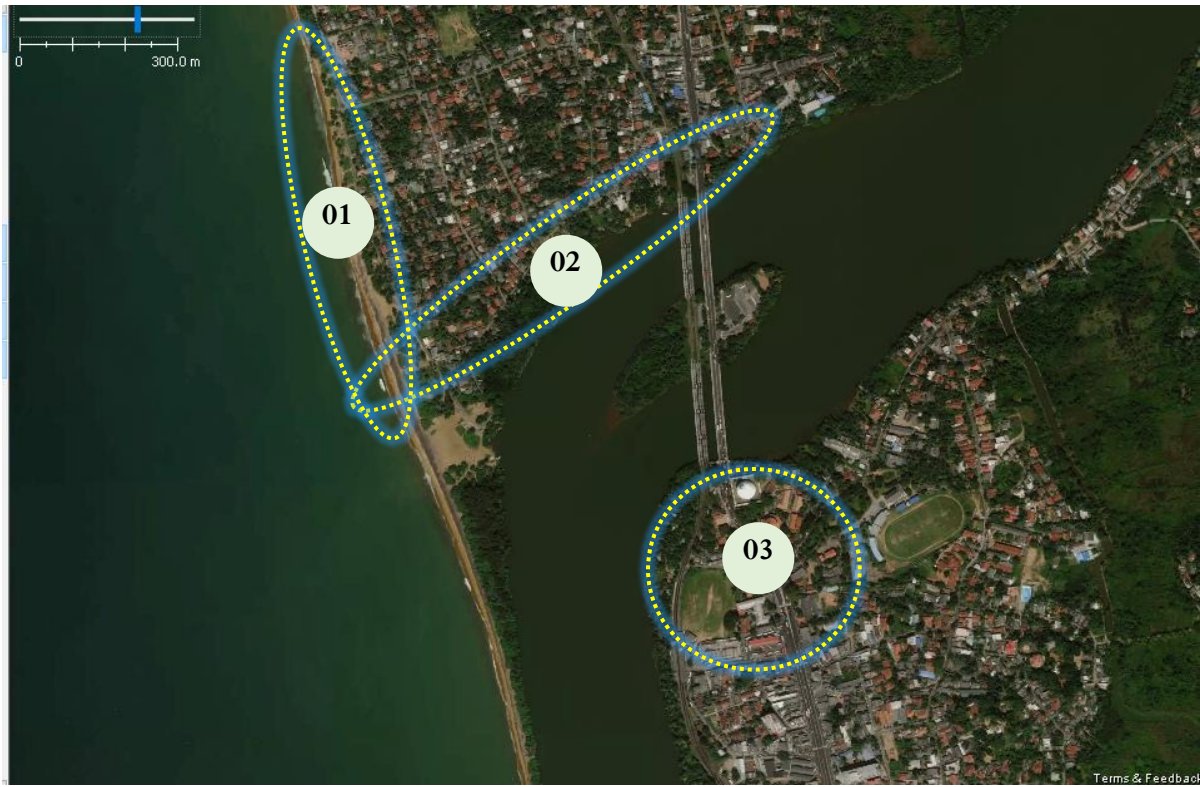
රූපය 5.2.2 හි දක්වා ඇති පරිදි කළුතර බෝධිය අවට ප්‍රදේශයේ මුළු භූමි පරිභෝජනයෙන් 24% ක ප්‍රමාණයක් වෙන්වී ඇත්තේ පරිපාලන කටයුතු සඳහා වේ. ආගමික කටයුතු හා ඒ හා ගැලපෙන වාණිජ කටයුතු සඳහා වෙන්වී ඇත්තේ 6% ක් වැනි ඉතා අඩු ඉඩකඩ ප්‍රමාණයකි.

එමෙන්ම කැලිඩෝ වෙරළ තීරයට ප්‍රවේශ වීම සඳහා පවතින ආබාහු මාර්ගය (වෙරළ තීරයට සමාන්තරව දිවෙන කොටස පමණක් -කි.මී. 2.0) හා උතුරු ශ්‍රී සුමංගල මාර්ගය (මීටර් 600) දෙපස මීටර් 50 ක ප්‍රදේශයේ භූමි පරිභෝජනයෙන් වැඩි ඉඩකඩ ප්‍රමාණයක්, එනම් පිළිවෙළින් 78% ක් ද හා 60% ක් ද වෙන්වී ඇත්තේ නේවාසික භාවිතයන් සඳහා වන අතර සංචාරක කර්මාන්තය මූලික කරගත් වෙළඳ හා සංචාරක කටයුතු සඳහා වෙන් වී ඇත්තේ අඩු ඉඩකඩ ප්‍රමාණයකි. එය පිළිවෙළින් මුළු භූමි භාවිතයෙන් 10% ක් හා 28% ක් වේ.

ප්‍රධාන සංචාරක ස්ථානයන් අතර අනන්‍යතා සම්බන්ධතාවයක් නොමැති වීම.

එමෙන්ම උක්ත සඳහන් සියළු සංචාරක ආකර්ෂණයක් ඇති ස්ථාන අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවයක් නොමැති අතර ඒවාට ළඟා විය හැකි විධිමත් සංඥා පුවරු හෝ මාර්ග විස්තර සහිත සිතියම් ද දක්නට නොමැත. එම නිසා ආගන්තුක සංචාරකයින්ට එම ස්ථාන විවර නොවීම ඒවායේ උත්තතියට මෙන්ම ප්‍රදේශයේ සංචාරක කර්මාන්තයේ දියුණුවට ද බාධාවකි.

රූපය 5.2.2 : නොගැලපෙන භූමි පරිභෝජන රටාවේ ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය : “Open Street” ඡායාරූප (2018)

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

‘අවස්ථා’ - අරමුණ 01:

කළුතර කි.මී. 2 ක් වන ටැංජරින් හෝටලයේ සිට කැලීඩෝ වෙරළ තීරය දක්වා වන වෙරළ බඩ මුහුණතේ සිදු කෙරෙමින් පවතින වෙරළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන්.

කළුතර ප්‍රදේශයේ උන්නතිය සඳහා පවතින අවස්ථාවන් අතරින් ඉදිරියේදී ආරම්භ කිරීමට නියමිත හා මේ වන විටත් ආරම්භ කර ඇති ව්‍යාපෘතීන් ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගනී. උදාහරණයක් වශයෙන් කැලීඩෝ වෙරළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය හඳුනාගත හැකි අතර මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් සංචාරක අංශයේ උන්නතිය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් විවේක කුටි, ඇවිදින මංතීරු, බෝට්ටු ජැටි, ක්‍රීඩා උද්‍යාන, මුහුදු පාපන්දු පිටි, පන්දු පිටි, පයින් ගස් අංගනයන් සඳහා වූ මංතීරු, මුහුදු තීරය දිගේ විවේක කුටි, වැසි කිළි, මුර කුටි ඉදිකිරීමට යෝජනා කිරීම සංචාරක ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රගතියට ඉවහල් වේ.

රූපය 5.2.3 න් දැක්වෙන යෝජිත බස්නාහිර පළාත් ව්‍යුහ සැලැස්මට අනුව සංචාරක කලාපයට අයත් ප්‍රදේශයක් ලෙස සැලසුම් ප්‍රදේශය හඳුනාගෙන තිබීම.(අළුත්ගම සිට මීගමුව දක්වා සංචාරක කලාපය)

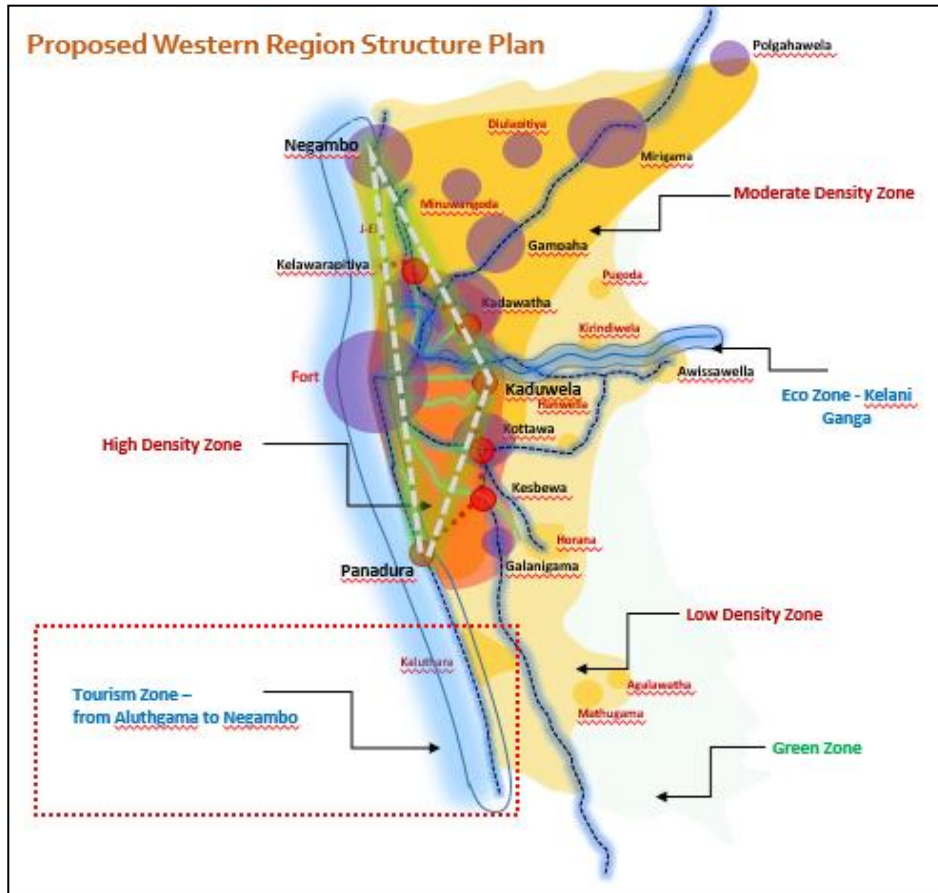
රූපය 5.2.4 න් දැක්වෙන 2040 වර්ෂය සඳහා සකස් කර ඇති ජාතික භෞතික සැලසුම් ප්‍රතිපත්තියට අනුව කළුතර ආර්ථික කොරිඩෝවට අයත් වීම.

රූපය 5.2.5 න් දැක්වෙන කොළඹ මහ නගර ව්‍යුහ සැලැස්ම -1998 අනුව බස්නාහිර පළාතේ නාගරික ධුරාවලිය සලකමින් කළුතර නගරය දෙවන පෙළ නගරයක් හා ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසින්

සංචාරක ආකර්ෂණය සහිත ස්ථානයක් ලෙසින් හඳුනාගෙන තිබීම.

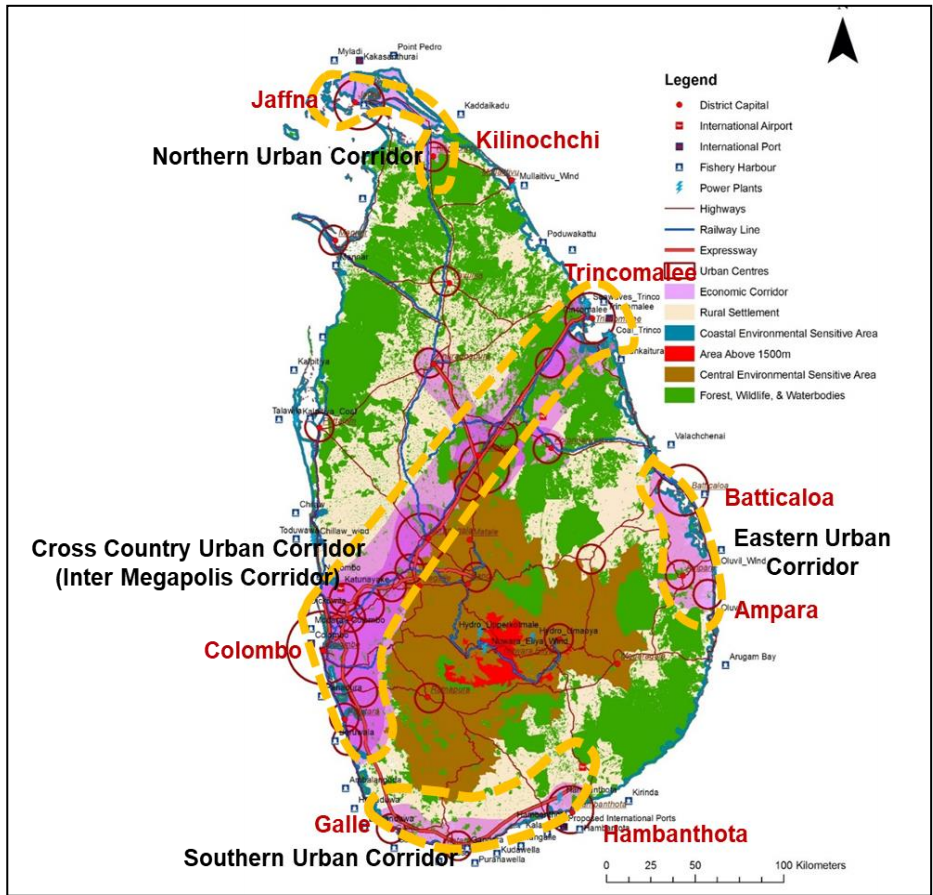
නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 1988.01.29 වන දින ගැසට් නිවේදනය මගින් කළුතර බෝධිය ආශ්‍රිත (අක්කර 10) ප්‍රදේශය පුජා භූමි කලාපයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර තිබීම.

රූපය 5.2.3: යෝජිත බස්නාහිර පළාත් ව්‍යුහ සැලැස්ම

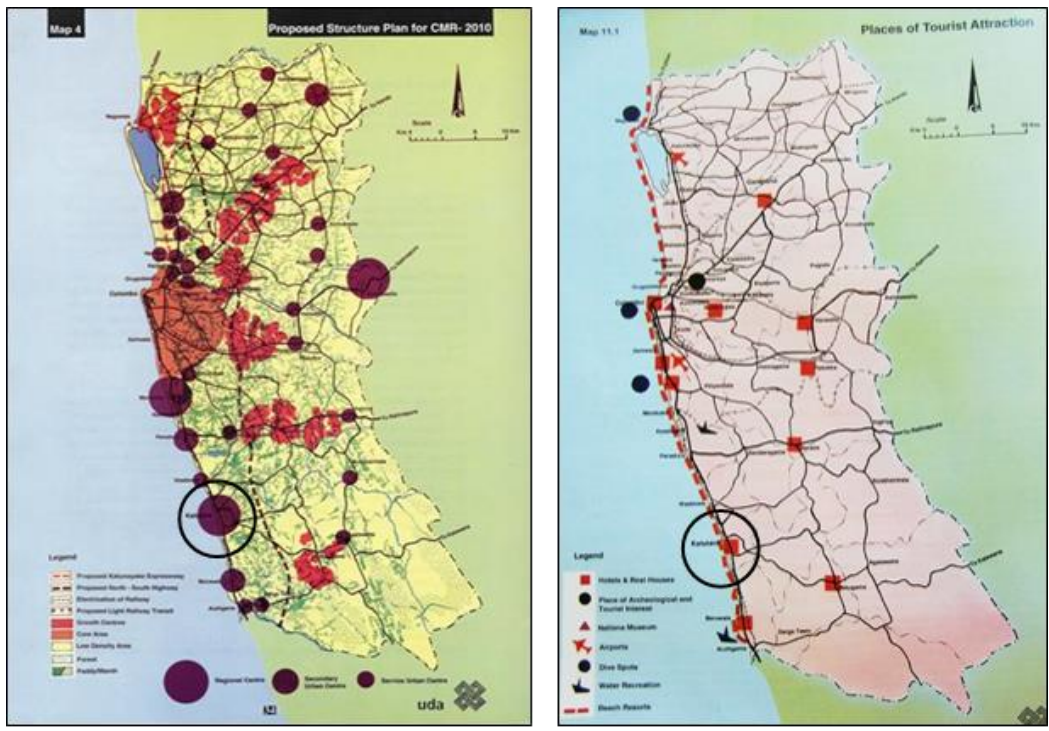
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

රූපය 5.2.4: ජාතික භෞතික සැලසුම් ප්‍රතිපත්තිය - 2040

මූලාශ්‍රය : ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව (2018)

රූපය 5.2.5: කොළඹ මහ නගර ව්‍යුහ සැලැස්ම - 1998

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

‘තර්ජන’ - අරමුණ 01

කැලිඩෝ වෙරළ තීරය විනාශයට පත් වීම.

කළුතර නගරය සංචාරකයන්ගේ හා වන්දනාකරුවන්ගේ හොඳම නවාතැන්පලක් බවට පත් කිරීම සඳහා පවත්නා බාධක අතරින් ප්‍රදේශයේ පවතින මුහුදු බාදනය ප්‍රධානතම ස්ථානයක් ගනී. මේ වන විට අතිශය බේදනාත්මක අයුරින් කැලිඩෝ වෙරළ තීරය විනාශ මුඛයට පත්වෙමින් පවතී. රූපය

5.2.6 හි ඇති 2005 වර්ෂයේ හා 2018 වර්ෂයේ වන්දිකා ඡායාරූප මඟින් හා රූපය 5.2.7 හි ඇති ඡායාරූප මඟින් මෙම විනාශය හඳුනාගත හැක. සංචාරක ක්ෂේත්‍රයන්හි ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගන්නා මෙම කළුතර කැලිඩෝ වෙරළ තීරය මෙසේ විනාශයට පත්වීම කළුතර නගරයේ සුන්දරත්වයට හා සංචාරක කර්මාන්තයට අතිශයින්ම බලපානු ඇත.

රූපය 5.2.6 : කැලිඩෝ වෙරළ පෙර පැවති තත්ත්වය (2005)

මූලාශ්‍රය : “open street” ඡායාරූප (2018)

රූපය 5.2.7 : කැලිඩෝ වෙරළ තීරයේ වර්තමාන තත්ත්වය. (2018)

මූලාශ්‍රය : “Goole Earth” ඡායාරූප (2018)

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

'තර්ජන' - අරමුණ 01

පර්යන්ත නගර වල සිදුවන සංවර්ධනය කළුතර නගරයේ ජනගහන ආකර්ෂණය සඳහා බාධාවකි.

කළුතර නගරය අවට වර්තමානය තුළ සිදුවන නව සංවර්ධනයන් හේතුවෙන් කළුතර නගරයට පවතින දේහලීය ජනගහනය (*threshold population*) අඩු විය හැක. උදාහරණයක් වශයෙන් අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධනය හේතුවෙන් කළුතර නගරයේ පැවති මාර්ග ඒකාබද්ධතාවය (*integration*) අඩුවීමක් වී ඇත. එය නගරයේ දියුණුව කෙරෙහි බාධාවක් විය හැක. එයට හේතුව වන්නේ වර්තමානයේ කළුතර නගරය, මාර්ග පද්ධතිය හා දුම්රිය මාර්ග පද්ධතිය මූලික කර ගනිමින් සංවර්ධනය වී තිබෙන නමුත්, අධිවේගී මාර්ගය හා අන්තර් හුවමාරුව නගරයෙන් ඔබ්බට වන්නට ඉදිවී ඇති බැවින් ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ වල සංවර්ධනයේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට තිබීමයි.

මේ අනුව කළුතර අවට කර්මාන්ත කලාප සංවර්ධනය, මතුගම වනාන්තර නගර සංවර්ධනය හා දුම්රිය මාර්ග පද්ධතිය පානදුර දක්වා විද්‍යුත් කිරීම යන අනාගත සංවර්ධනයන් කළුතර නගරයේ නගරයේ ප්‍රශස්ත ක්‍රියාකාරීත්වයට අවශ්‍ය අනාගත දේහලීය ජනගහනය (*Threshold Population*) අඩු වීම කෙරෙහි තර්ජනයක් විය හැක.

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

‘ගක්කින’ - අරමුණ 02:

අරමුණ 02

කළු ගංගාව අවට ප්‍රදේශයේ ස්ථිර හා තාවකාලික නේවාසිකයන් සඳහා ජීවත් වීමට හැකි සහ සුවපහසු නගරයක් බවට පත් කිරීම

කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය සේවාවන් සපයන ප්‍රධාන නගරය වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වීම.

කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන පොදු සේවාවන් සපයන ආයතන මෙම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ පිහිටා ඇති අතර පරිපාලන, සෞඛ්‍ය සේවා මින් ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගනී. මෙම සේවා ලබා ගැනීමේ අරමුණින් දිනපතා 80,000 ක් පමණ විශාල ජනකායක් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය වෙත ඇදී එයි. සිතියම් අංක 5.1හි දක්වා ඇති පරිදි කළුතර දිස්ත්‍රික්ක කාර්යාලය හා ඒ අවට ප්‍රදේශයේ පරිපාලන සේවා ඒකරාශී වී පවතී. එය කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ පරිපාලන කේන්ද්‍රස්ථානය වශයෙන් ක්‍රියා කරයි. කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන මහ රෝහල පිහිටා ඇත්තේද මෙම ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශයේ බැවින් සෞඛ්‍ය සේවා ද මෙහි ඒකරාශී වී ඇත.

දැනට පවතින මුළු භූමි පරිභෝජනයෙන් 55% ක් වූ පහත් බිම් ප්‍රමාණය ගංවතුර තත්ත්ව පාලනය කිරීමට උපකාරී වීම.

සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ වගුරු බිම්, කුඹුරු සහ අනෙකුත් තෙත් බිම් වැනි විවිධ වූ පහත් බිම් පිහිටා ඇත. මේවා වැසි ජලය රඳවා තබා ගනිමින් ගංවතුර තත්ත්ව පාලනය කිරීමට උපකාරී වේ. තවද, මෙම ප්‍රදේශයේ පවතින අඩු බෑවුම් සහිත භූ විෂමතා ලක්ෂණය නිසා වැසි ජලය ගලා යාමේ ගැටළු සහගත තත්ත්වයක් පවතී. එබැවින් මෙම පහත් බිම් වැසි ජලය තාවකාලිකව රඳවා තබා ගැනීමට හා ගංවතුර තත්ත්ව පාලනයට ඉතා වැදගත් වේ.

සිතියම් අංක 5.2.3 ට අනුව කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ පවතින පහත්බිම් ව්‍යාප්තිය හඳුනාගත හැකි අතර ඒවායේ භූමි ප්‍රමාණයන් වගු අංක 5.2.2 ට අනුව හඳුනාගත හැකිය.

වගුව 5.2.2: පහත්බිම් වර්ගීකරණය

භූමි භාවිතය	භූමි ප්‍රමාණය(හෙක්ටය)
විශේෂ කුඹුරු වගා ඉඩම්	471.72
ස්වභාවික තෙත්බිම් සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ	1484.74
තෙත් බිම් ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ	75.87

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)
 සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ, ප්‍රාදේශීය සහා බලප්‍රදේශය තුළ ඉහළ ජනගහන වර්ධන වේගයක් (2%) ක් පැවතීම.

විශේෂයෙන්ම තේක්කවත්ත (3.3%) කිතුලාව (6.3%) පුලටන් - බටහිර (7.7%) දෙල්දූව (6.5%) වැනි ග්‍රාම නිලධාරී වසම් වල වැඩි ජනගහන වර්ධන වේගයක් පවතින බව සිතියම් අංක 5.2.2 ට අනුව හඳුනාගත හැක. එබැවින් අනාගතයේදී ජීවමාන වූත්, ක්‍රියාකාරීවූත් නගරයක් ලෙස මෙම ප්‍රදේශය වර්ධනය වීමට වැඩි ඉඩකඩක් පවතී. එමෙන්ම මෙම වැඩි ජනගහනය නිසා ප්‍රමාණවත් සේවා නියුක්තියක් ද කළුතර නගරයට හිමිවනු ඇත.

කොළඹ වාණිජ කේන්ද්‍රය සමඟ දුම්රිය හා මහා මාර්ග යන බහුවිධ ප්‍රවාහන මාදිලී හරහා ප්‍රබල අන්තර් සම්බන්ධතාවක් පැවතීම.

ශ්‍රී ලංකාවේ වාණිජ කේන්ද්‍රය ලෙස සලකන කොළඹ නගරය කළුතර සිට කි.මී.43 වූ සමීප දුරකින් පිහිටා ඇත. තවද එම නගර දෙක එකිනෙක හා සම්බන්ධ කරමින් දිවෙන ප්‍රධාන මාර්ග ගණනාවක් හා දුම්රිය මාර්ගයක් පවතී. එසේම මෙම කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයට ආසන්න දුරකින් දකුණු අධිවේගී මාර්ගය වෙත පිවිසුම් කිහිපයක්ද පිහිටා ඇත. (ගැලනිගම (කි.මී.14), දොඩන්ගොඩ (කි.මී.18) , යෝජිත පැල්පොල පිවිසුම (කි.මී.15) මෙම දකුණු අධිවේගී මාර්ගය ඔස්සේද, කළුතර නගරය කොළඹ නගරය හා සම්බන්ධ කෙරේ.

කළුතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ ජාතික මට්ටමේ වෘත්තීයමය පුහුණු ආයතන වැඩිම ප්‍රමාණයක් පවතින ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය ලෙස කළුතර හඳුනාගත හැකිවීම.

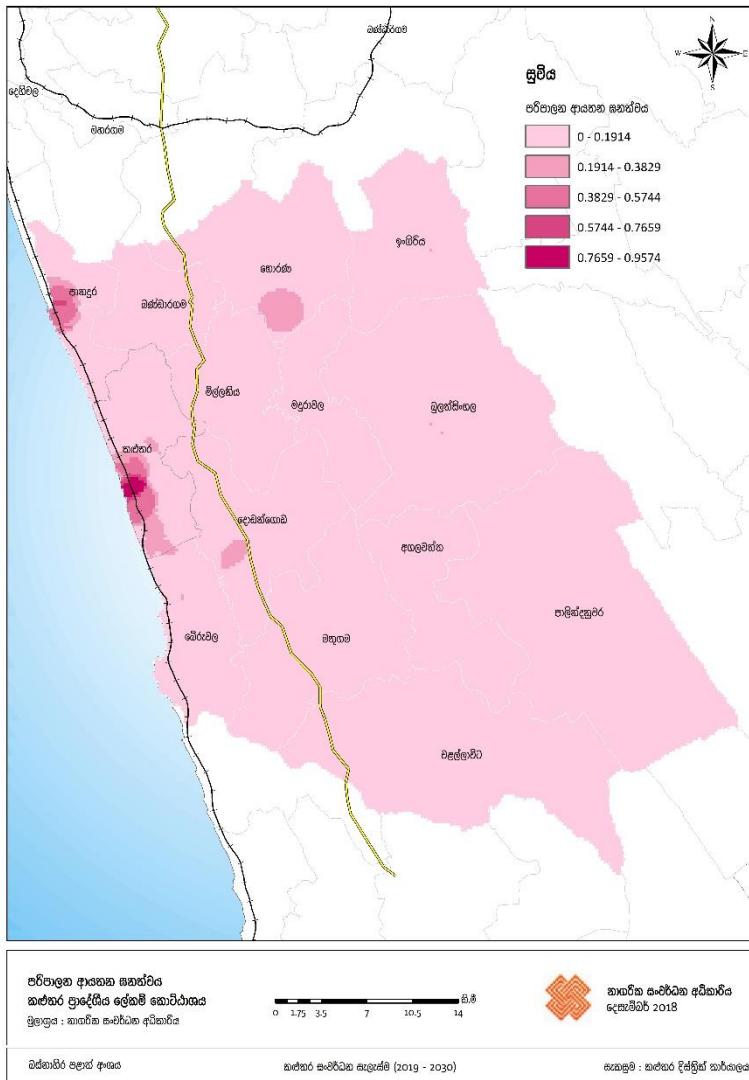
කළුතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ පිහිටි අනෙකුත් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ හා සන්සන්දනය කර බැලීමේදී කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය කළුතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ වැඩිම වෘත්තීය පුහුණු ආයතන

සංඛ්‍යාවක් පිහිටා තිබෙන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය වීම වැදගත් ලක්ෂණයක් වේ.

මෙහිදී හඳුනා ගත හැකි වෘත්තීය පුහුණු ආයතන පහත පරිදි වේ.

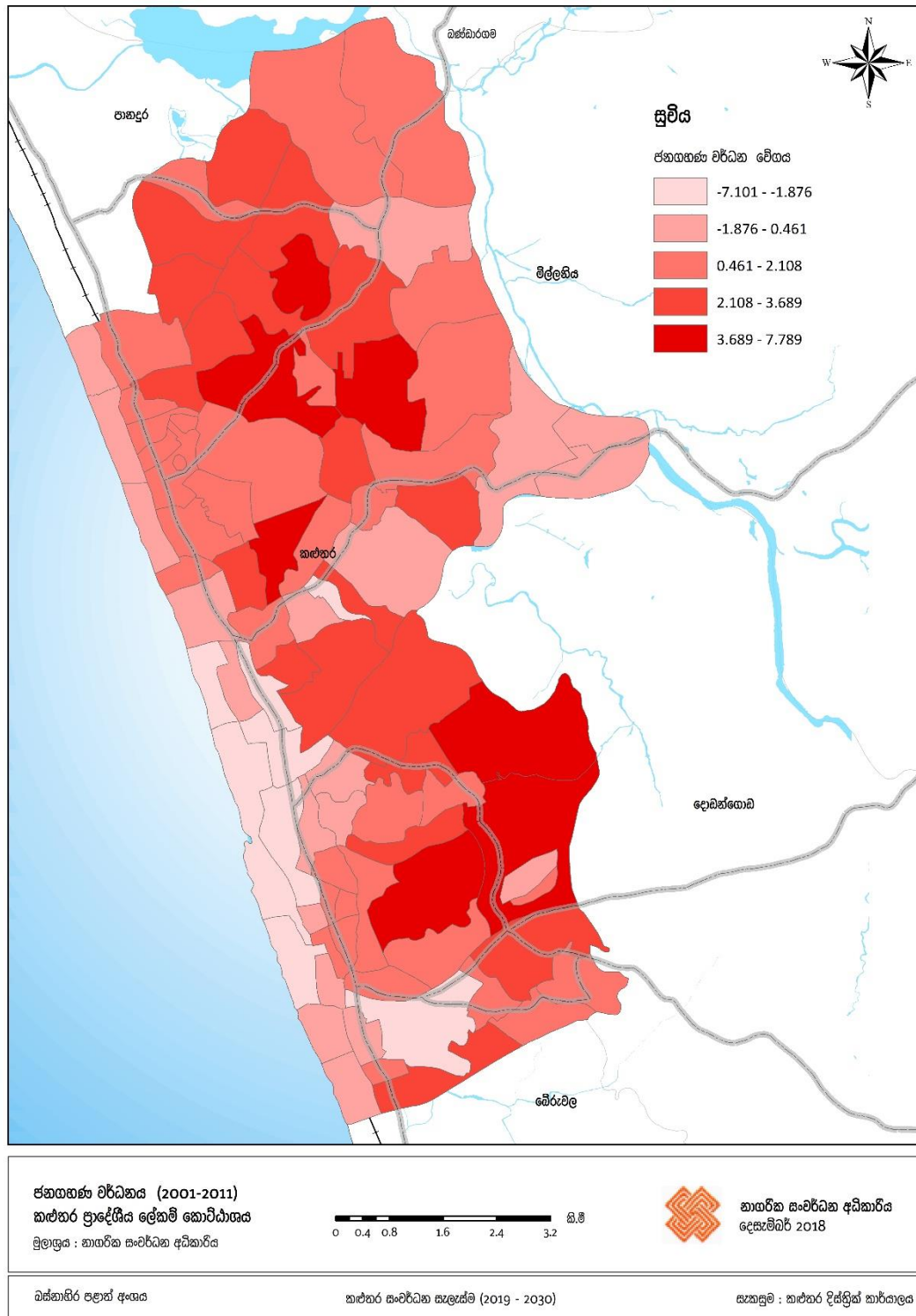
- ජාතික හෙද විදුහල
- පස්දුන්ට ජාතික ගුරු අභ්‍යාස විද්‍යාලය
- වි පර්යේෂණ ආයතනය
- අභ්‍යන්තර ගුවන් හමුදා කඳවුර
- විශේෂ කාර්ය බලකා පුහුණු පාසල
- පොලිස් අභ්‍යාස විද්‍යාලය

සිතියම 5.2.1 : පරිපාලන ගොඩනැගිලි සනත්වය

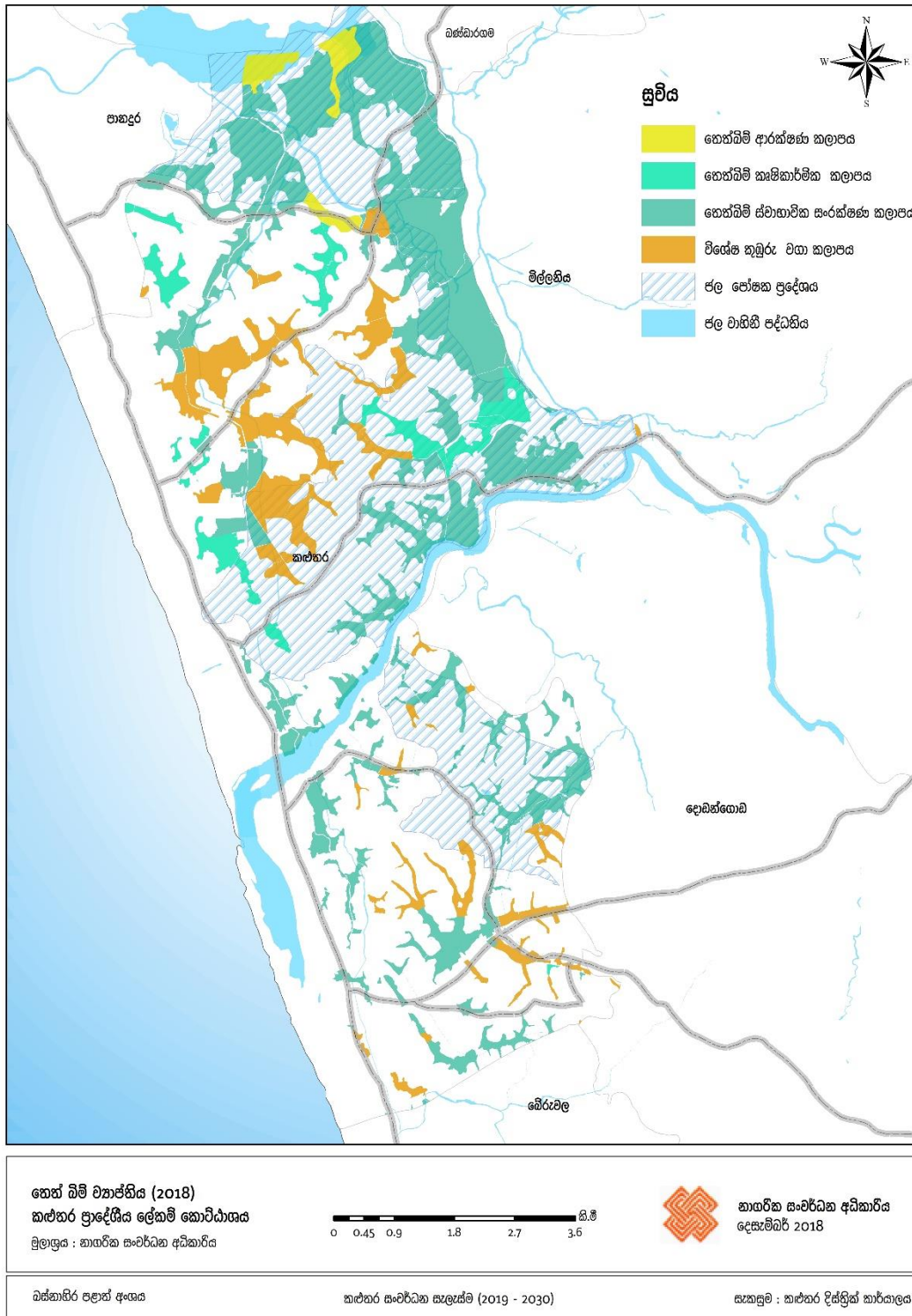
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

සිතියම 5.2.2: ජනගහන වර්ධන වේග අනුපාතිකය

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

සිතියම 5.2.3: පහත් බිම් ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

‘දුර්වලතා’- අරමුණ 02:

ගංවතුර අවදානමට ලක්වන ප්‍රදේශ වල (තේක්කවත්ත, කිතුලාව, පුලර්ටන් බටහිර) වැඩි ජනගහන වර්ධන වේගයක් පැවතීම.

වසරේ මැයි, සැප්තැම්බර්, ඔක්තෝම්බර් මාස වල දී කළුතර නගරය ගංවතුර තත්ත්වයන්ට බහුලව ලක්වේ. ඉහළ ජනගහන වර්ධන වේගයත් සහිත පුලර්ටන් බටහිර, කිතුලාව හා තේක්කවත්ත වැනි ග්‍රාම නිලධාරී වසම් වල ඉහළ ගං වතුර අවධානමක් ද පවතින බැවින් එහි ආපදාවන්ට ලක්විය හැකි මුළු ජනගහනය ඉහළ යා හැක. එය සමස්ත සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේම සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය අධිපණ කිරීමට හේතු වේ.

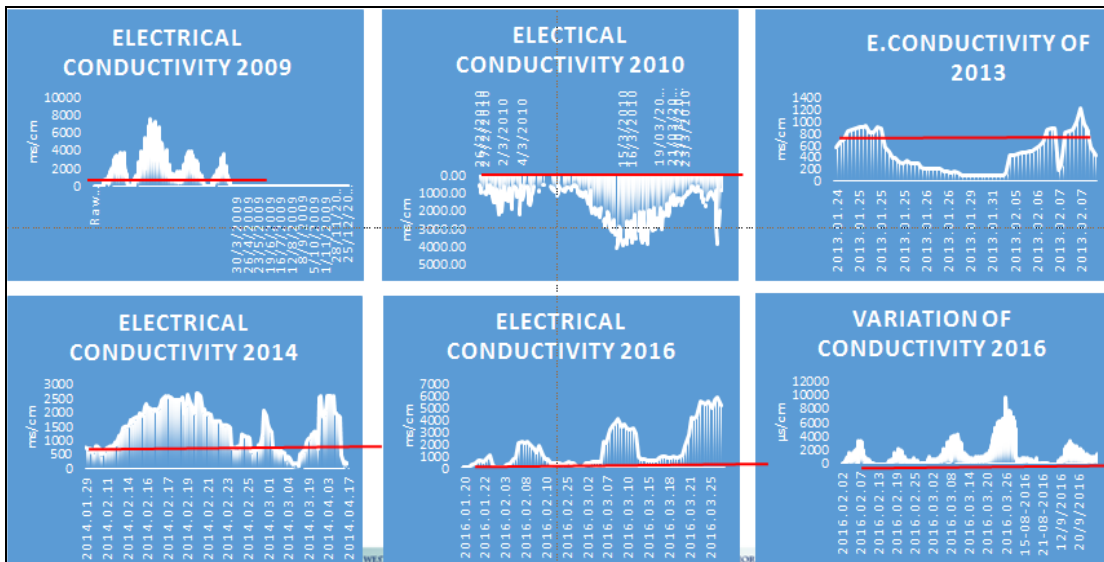
වියළි කාලසීමාවේදී (ජනවාරි, පෙබරවාරි, මාර්තු, අගෝස්තු , සැප්තැම්බර්) ගංභා ජලයට ලවණ ජලය මුසුවීම නිසා සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ වාසය කරන ජනගහනයෙන් 56%කට පානීය ජල අර්බුද වලට මුහුණ දීමට සිදුවීම.

සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ මූලික පානීය ජල මූලාශ්‍රය කළු ගඟයි. එබැවින් කළු ගං ජලයේ ලවණතාවය වැඩිවීම, ප්‍රදේශයේ පානීය ජලය අර්බුද ඇති කිරීමට

හේතු වී ඇත. නගර සභා බලප්‍රදේශය තුළ පවුල් 100% ක් හා සමස්තයක් වශයෙන් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ පවුල් 56% ක් නල ජලය භාවිතා කරන අතර මෙම සමස්ත පිරිසට මින් බලපෑම් එල්ල වී ඇත.

වියළි කාලයේදී, විශේෂයෙන්ම ජනවාරි, පෙබරවාරි, මාර්තු , අගෝස්තු , සැප්තැම්බර් මාස වලදී ගඟේ ජල මට්ටම පහත වැටීම නිසා ලවණ මිශ්‍ර ජලය කලපුව හරහා ගංභාව වෙත ගලා ඒම සිදුවේ. එවිට ගංභා ජලයේ ලවණතාවය ඉහළ නගී. රූපය 5.2.8 ට අනුව වියළි සෘතුවේදී ජලයේ විද්‍යුත් සන්නායකතාවය ඉහළ අගයක් ගැනීමෙන් පෙන්නුම් කරන්නේ අදාළ වකවානු වල ජලයේ ලවණතාවයද ඉහළ අගයක් ගන්නා බවයි. මෙය ගංභාව ආශ්‍රිත සංවේදී පරිසර පද්ධතියට හානිකර බලපෑම් ඇති කරන අතර විශේෂයෙන්ම එම පරිසර පද්ධතිය තුළ පවතින ආහාර දාම හා ආහාර ජාල බිඳ දමමින්, එම පරිසර පද්ධතියට අනුවර්තනය වෙමින් වාසය කරන ජීව ප්‍රජාවට හානි කරයි. මින් ගංභා පරිසර පද්ධතියේ ජෛව විවිධත්වය අඩුවේ. එසේම එහි තුලිතතාවය ද බිඳ වැටිය හැක.

රූපය 5.2.8 : වියළි සෘතුවේදී ජලයේ විද්‍යුත් සන්නායකතාවය

මූලාශ්‍රය: ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය(2018)

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

‘අවස්ථා’- අරමුණ 02:

පානදුර දක්වා විදුලි දුම්රිය සේවාව ඇරඹීම තුළින් කොළඹ කොටුව වාණිජ අග නගරයේ සිට කළුතර දක්වා ගමනාගමනයට ගතවන කාල සීමාව අඩුකර ගත හැකිවීම.

පානදුර දක්වා ඉදිකිරීමට යෝජිත විදුලි දුම්රිය මාර්ගය මඟින් ප්‍රදේශයේ ප්‍රවාහන පහසුකම් තව දුරටත් සංවර්ධනය කිරීමට වැඩි විභවතාවයක් පවතින අතර යෝජිත අනෙකුත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ඔස්සේ ප්‍රදේශයට 2030 වර්ෂයේදී ආකර්ෂණය වන 80,000 පමණක් වූ සංසරණ ජනගහනයේ ප්‍රවාහන අවශ්‍යතා වඩාත් කාර්යක්ෂමව හා තදබදයකින් තොරව සිදු කිරීමට ද මින් හැකිවනු ඇත. තවද කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ සිට කොළඹ වාණිජ අග නගරය වෙත රැකියා සඳහා යන ජනතාවට පහසුවෙන් ගමනාන්ත වෙත ළඟා වීමට මින් අවස්ථාව උදාවේ.

එසේම වාණිජ කේන්ද්‍රය වන කොළඹ හා අනෙකුත් ප්‍රධාන නගර හා පවතින අන්තර් සම්බන්ධතාව වැඩි කිරීමට මෙම නව ප්‍රවාහන ජාලය උපකාරී වනු ඇත.

වර්තමානයේ කොළඹ සිට කළුතර දක්වා ළඟා වීමට සිසුගාමී දුම්රිය මඟින් - පැය 1/2 ක කාලයක් ද,

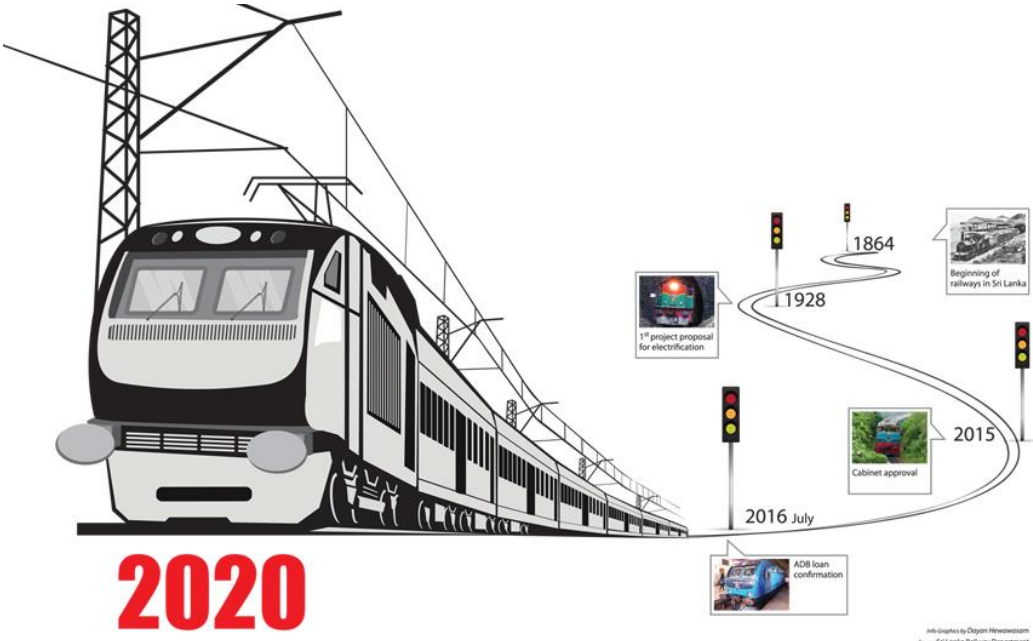
සාමාන්‍ය දුම්රිය මඟින් - පැය 1 ½ ක කාලයක් ද ගත වේ. නමුත් මෙම විදුලි දුම්රිය මාර්ගය කළුතර දක්වාම දීර්ඝ කිරීමට විභවතාවයක් පවතින බැවින් මෙම ගමන් කාලය ඉන් තවදුරටත් අඩු වනු ඇත. මේ පිළිබඳ තොරතුරු රූපය 5.2.9 ට අනුව හඳුනාගත හැකිය.

කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලවණ බාධකයක් කළු ගඟෙහි ඉදිකිරීමට යෝජනා කර තිබීම.

ලවණ ජලය ගොඩබිම් කරා ඒම වැලැක්වීමට කළුතර ප්‍රධාන පාලම සමීපයේ ලවණ බාධකයක් ඉදිකිරීමට දැනට කළුතර දිස්ත්‍රික් වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව යෝජනා කර ඇත. මෙහි වියදම ලෙස රු.මිලියන 300 ක මුදලක් ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර තවමත් ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ ශක්‍යතා අධ්‍යයනයන් කෙරෙමින් පවතී.

මෙයද කළුතර නේවාසිකයන් සඳහා සුවපහසු නගරයක් කිරීමෙහිලා වැදගත් වන ව්‍යාපෘතියක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය.

රූපය 5.2.9. පානදුර දක්වා ඉදිකිරීමට යෝජිත විදුලි දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

'තර්ජන' - අරමුණ 02:

කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ බටහිර සීමාව වන ධීවරකර්ම මාවත ආසන්නයේ සිට දකුණු පසාගල දක්වා දිවෙන කිලෝමීටර් 13ක් පමණ වූ වෙරළ තීරයේ සමුද්‍ර බාදනය සිදුවීම.

වැරදි හෝ හෝටලයේ සිට අවානි හෝටලය දක්වා

කළුතර නගරයේ දියුණුව කෙරෙහි පවත්නා බාධක අතරින් වෙරළ බාදනය ප්‍රධානම බාධාවකි. මේ වන විටත් කැලිඩෝ වෙරළ තීරය විනාශ මුඛයට ඇද වැටෙමින් පවතී. සංචාරක ක්‍ෂේත්‍රයේ අග්‍රගන්‍ය ස්ථානයක් ගන්නා මෙම කළුතර කැලිඩෝ වෙරළ තීරය මෙසේ විනාශයට පත් වීම කළුතර නගරයේ සුන්දරත්වයට හා සංචාරක ආකර්ෂණය අඩුවීමට අතිශයින්ම බලපානු ඇත. එමෙන්ම ඉන් වෙරළ පරිසර පද්ධතියටද හානි පැමිණේ. සිතියම් අංක 5.2.5 න් දැක්වෙන පරිදි වෙරළ සංරක්‍ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අවදානම් මට්ටම සලකා මෙම කළුතර මුහුදු තීරය අවදානම් කලාප තුනකට වර්ගකර ඇත.

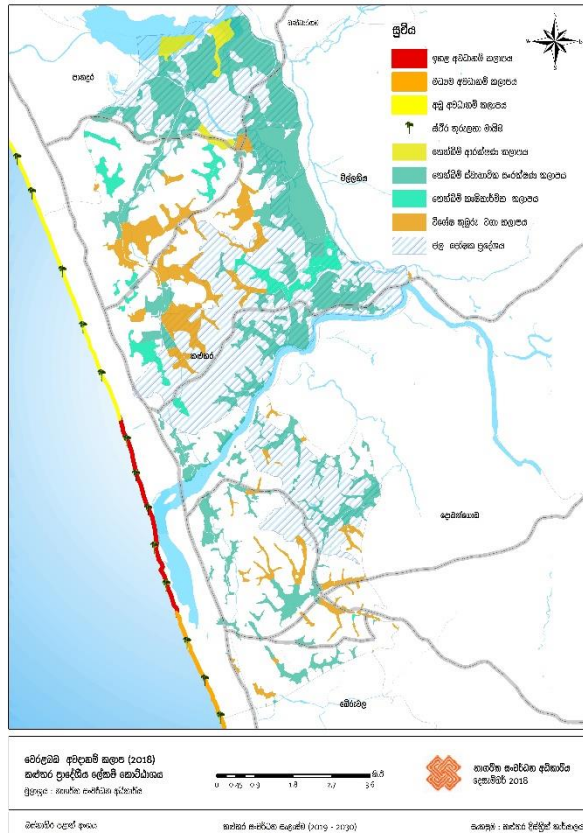
- (ii). මධ්‍යම අවදානම් කලාපය
අවානි හෝටලයේ සිට දකුණු පසාගල දක්වා
- (iii) අඩු අවදානම් කලාපය
පින්වත්ත දුම්රිය නැවතුම්පලේ සිට වැරදි හෝටලය දක්වා

ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය මගින් 2025 දක්වා කරන ලද පුරෝකථනයන්ට අනුව සාගර පල මට්ටම ඉහළ යාම හඳුනාගෙන තිබීම

මුහුදු මට්ටම ඉහළ යාම කළුතර දිස්ත්‍රික්කය සඳහා බලපාන ආකාරය හා එහි අවදානම පිළිබඳව ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය මගින් කළ අධ්‍යයනයට අනුව එම අවදානම් ප්‍රදේශ සිතියම් අංක 5.2.4 න් හඳුනාගත හැක.

(i). ඉහළ අවදානම් කලාපය

සිතියම 5.2.4 : කළුතර මුහුදු තීරය අවදානම් කලාප

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

‘ශක්තීන්’ - අරමුණ 03:

අරමුණ 03.

කළු ගං මෝය ආශ්‍රිත කර ගනිමින් සැදුණු කළුතර නගරයට පැමිණෙන මහින්ට හිතෙහි සේවා මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත් කිරීම.

කළුතර ප්‍රධාන සිසුගාමී දුම්රිය නැවතුම්පළක් වීම.

කළුතර දුම්රිය නැවතුම් මධ්‍යස්ථානය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම දුම්රිය නැවතුම් මධ්‍යස්ථානයකි. මන්දගාමී හා සිසුගාමී යන සියළුම දුම්රියන් කළුතර දුම්රිය මධ්‍යස්ථානයේ නවත්වන බැවින් එය දකුණු - කොළඹ දුම්රිය මාර්ගයේ ගමන් ගන්නා මහින්ට පහසුවකි. එමෙන්ම ද්විත්ව රේල්පීලි සහිත දුම්රිය ස්ථානයක් ලෙස ද කළුතර හඳුනා ගත හැකිය.

සිතියම් අංක 5.2.6 න් දැක්වෙන පරිදි මෙම ප්‍රවාහනයේ පහසුව හේතුවෙන් දිනකට ගමන් කරුවන් 6500 ක් කළුතර නගරය කරා ඇදී එන බව දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්ෂික දත්ත වල සඳහන් වී ඇත.

එමෙන්ම කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ දුම්රිය නැවතුම්පළවල් 04 ක් දැකගත හැකිය. එනම්,

දුම්රිය නැවතුම්පළ අංක 01 / උතුරු කළුතර / දකුණු කළුතර / කටුකුරුන්ද

මෙමහින් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශයේ ජනතාවට පහසුවෙන් දුම්රිය ප්‍රවාහන පහසුකම් ලබාගත හැකිවීම කළුතර නගරය සංක්‍රමණික

මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට මහත් ශක්තියකි.

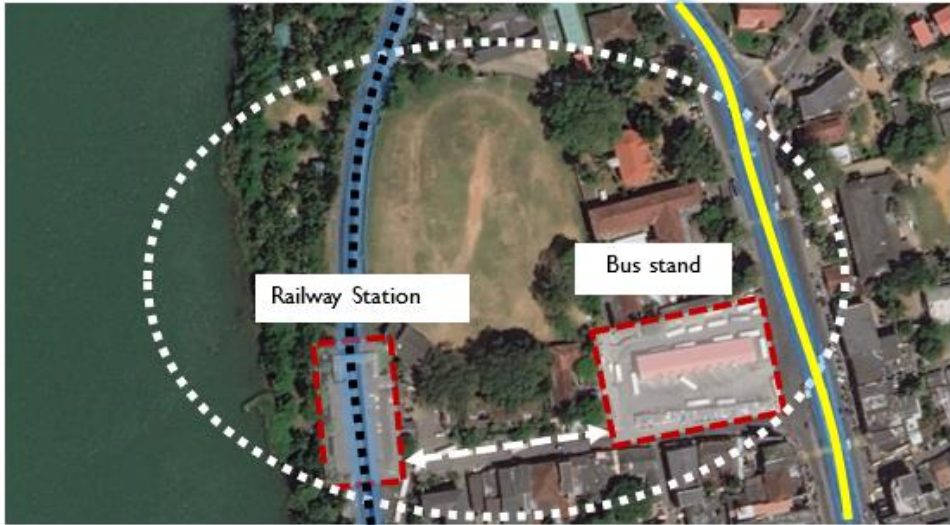
දකුණු කළුතර දුම්රිය නැවතුම්පළක් ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පළක් එකිනෙකට ඉතා ආසන්නව පිහිටා තිබීම. (මීටර් 100 දුර)

රූපය 5.2.9 න් දැක්වෙන ආකාරයට දකුණු කළුතර දුම්රිය නැවතුම්පළත්, බස් නැවතුම්පළත් එකිනෙකට ඉතා සමීපව පිහිටා තිබීම තුළින් සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ මෙම ප්‍රවාහන සේවාවන් ලබාගන්නා සියළුදෙනා හට කාර්යක්ෂම සේවාවක් ලබා ගැනීමට හැකිවන අතරම මෙම ස්වභාවික පිහිටීම හේතුවෙන් කළුතර ප්‍රවාහනය මූලික කරගත් සංවර්ධන (TOD) මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමටද අවස්ථාව විවර වනු ඇත.

පර්යන්ත ප්‍රදේශ සමඟ මනා මාර්ග සම්බන්ධතාවයක් ප්‍රධාන මාර්ග ඔස්සේ පැවතීම

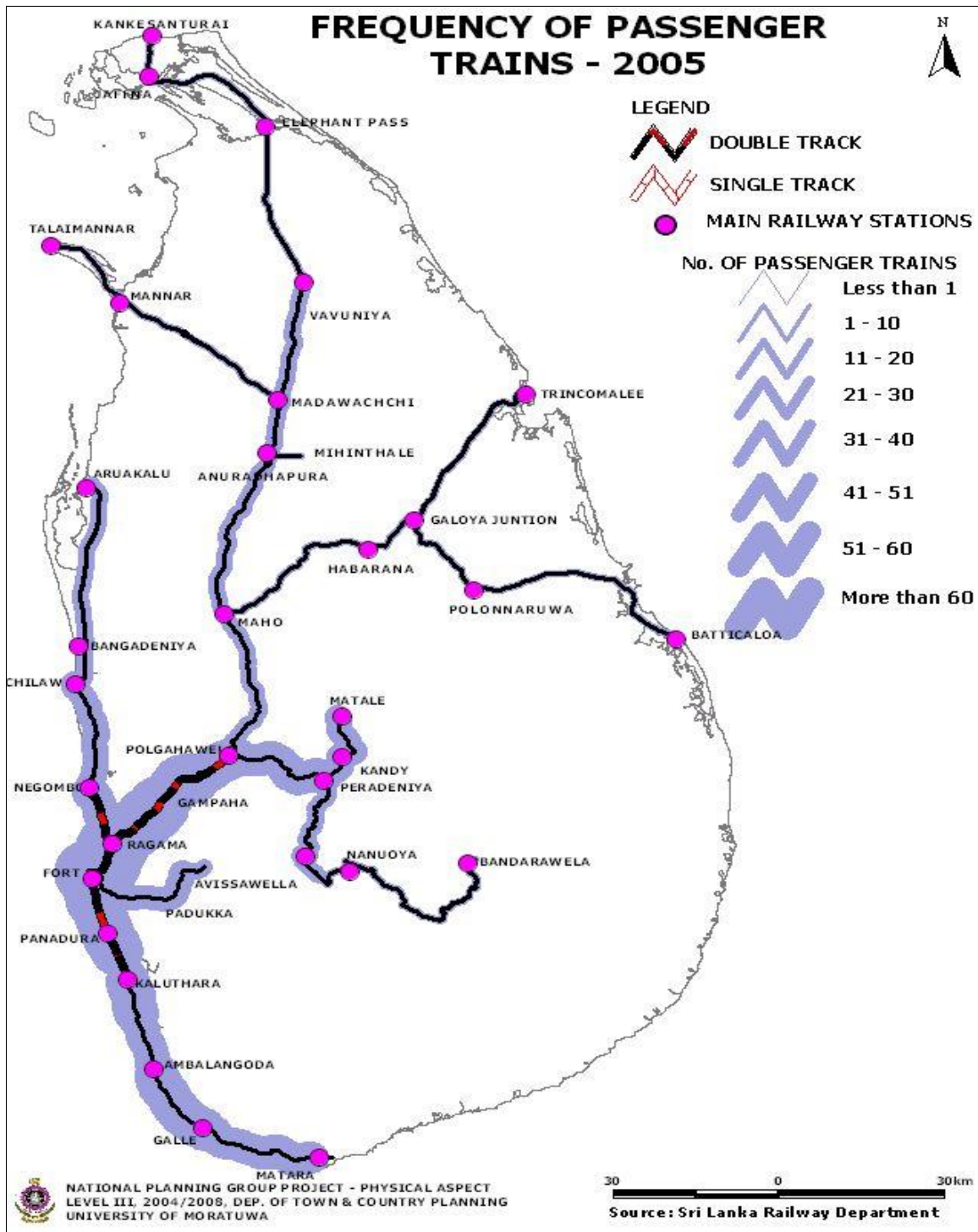
සිතියම් අංක 5.2.7 න් දැක්වෙන පරිදි ඒ කළුතර - බණ්ඩාරගම, කළුතර - හොරණ, කළුතර - මතුගම යන ප්‍රධාන මාර්ග පද්ධතිය ඔස්සේ කළුතර නගරය පර්යන්ත ප්‍රදේශයන් සමඟ මනා සම්බන්ධතාවයක් පවත්වාගෙන ඇත.

රූපය 5.2.9: කළුතර දුම්රිය ස්ථානය හා බස්නැවතුම්පළේ පිහිටීම

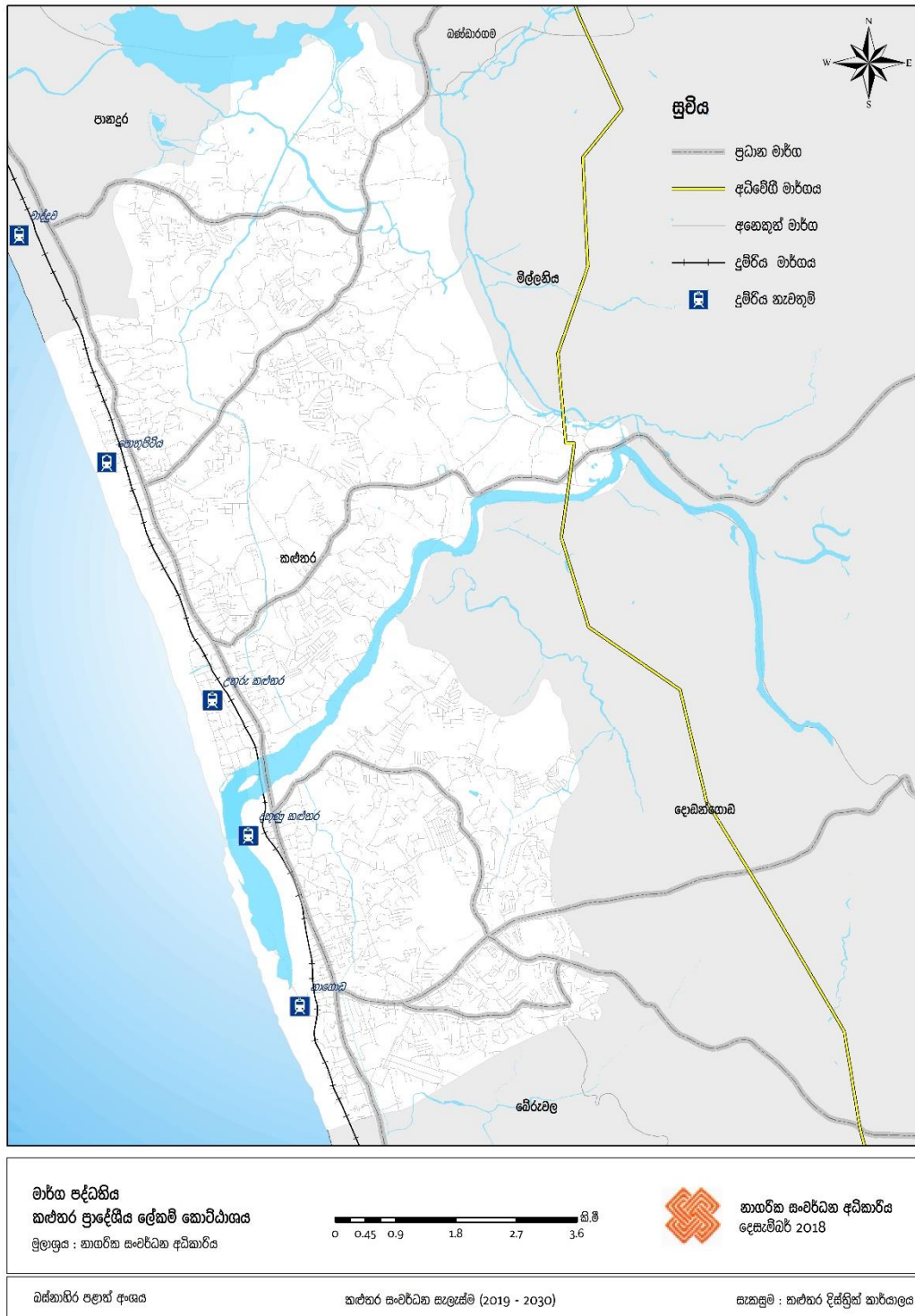
මූලාශ්‍රය : “Open Street” ඡායාරූප (2018)

සිතියම 5.2.6 : දුම්රිය පිළිබඳ විස්තර

මූලාශ්‍රය: නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව, මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලය (2005)

සිතියම 5.2.7: දුම්රිය හා මහා මාර්ග ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

‘දුර්වලතා’ - අරමුණ 03:

නගර මධ්‍යයේ පිහිටි මාර්ගයන්හි (කි.මී. 2.3) මඟින් සඳහා ප්‍රමාණවත් මඟී මංකීරු නොමැති වීම.

නගර මධ්‍යයේ පවතින නොවිධිමත් භූමි පරිභෝජන රටාව හා මඟී මංකීරු නොමැතිකම නිසා ඇවිදීමට හිතකර වූ පරිසරයක් නොපවතී. රූපය අංක 5.2.10 හි හඳුනාගෙන ඇති එබඳු මාර්ග පහත දැක්වේ.

කළුතර ඔරලෝසු කණුවේ සිට තුම්මන්හංදිය දක්වා	- මීටර් 853
දුම්ඵයපළ පාර	-මීටර් 180
බඩු ගබඩා පාර	-මීටර් 338
සාරානන්ද මාවත	-මීටර් 270
වම්ලි ගුණවර්ධන මාවත	-මීටර් 190
ඥාණෝදය මාවත	-මීටර් 180
ග්‍රෙගරි පාර	-මීටර් 348

රූපය 5.2.10: මඟී මංකීරු රහිත මාර්ග

මූලාශ්‍රය : “Open Street” ඡායාරූප (2018)

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

‘අවස්ථා’ - අරමුණ 03:

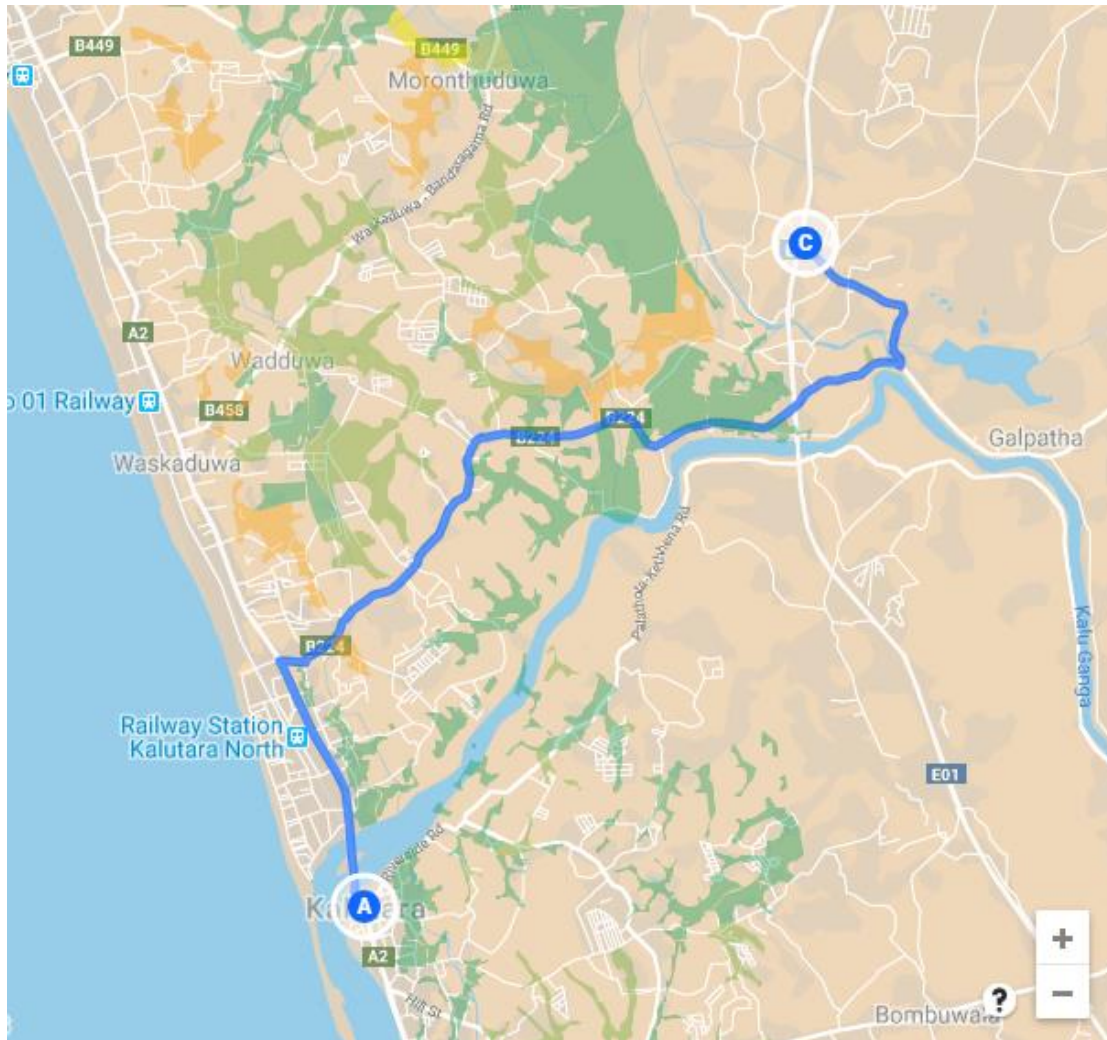
පානදුර දක්වා විදුලි දුම්පිය මාර්ගයක් දැනටමත් යෝජනා වී තිබීම නිසා කළුතර දක්වාද එය දීර්ඝ කිරීමට ඇති විභවතාවය

පානදුර දක්වා විදුලි දුම්පිය මාර්ගයක් යෝජනා කර තිබීම, කළුතර නගරය මඟින්ට භිතෛෂි නගරයක් බවට පත්කිරීමෙහිලා ප්‍රධාන අවස්ථාවක් කොටගත හැකිය.

ක්‍රියාත්මක දැක්ම අධිවේගී මාර්ගයේ නව අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස පැල්පොල යෝජනා කර තිබීම හා එමඟින් කළුතර - හොරණ මාර්ගයට සම්බන්ධතාවයක් ලබාගැනීමට ඇති හැකියාව

පැල්පොල අධිවේගී මාර්ගයේ අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානයක් දැනටමත් යෝජනා කර තිබීම හා රූපය 2.5.11 න් දැක්වෙන පරිදි එමඟින් කළුතර-හොරණ මාර්ගයට සම්බන්ධතාවක් ලබා ගැනීමේ හැකියාව ද අවස්ථාවක් ලෙස සැලකිය හැකිය.

රූපය 2.5.11 : පැල්පොල අධිවේගී මාර්ග අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානයේ පිහිටීම

මූලාශ්‍රය: “Google “ ඡායාරූප (2018)

5.2. විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

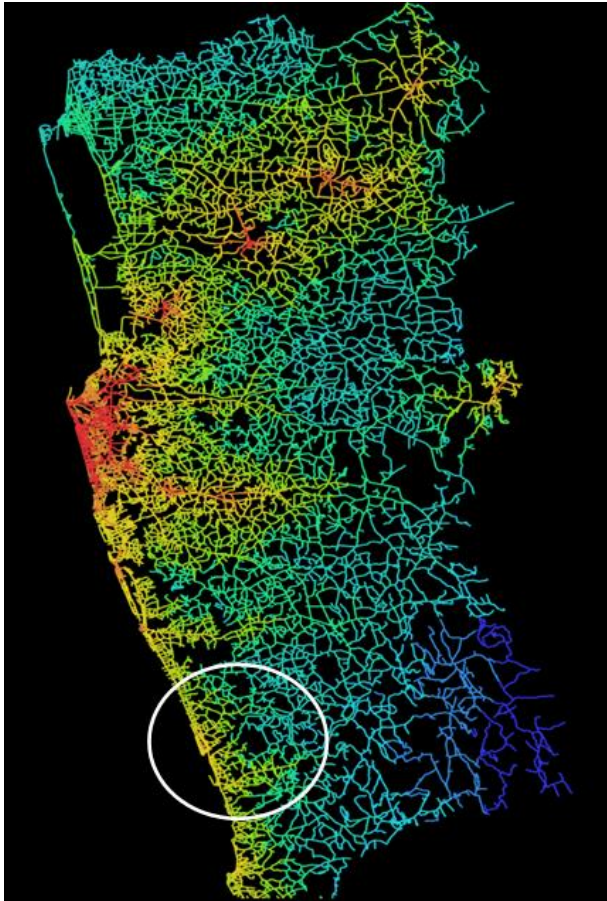
'තර්ජන' - අරමුණ 03:

දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකිරීමත් සමඟම පර්යන්ත ප්‍රදේශ තුළ ඇති වන දියුණුව හේතුවෙන් දේහලීය ජනගහනය (Threshold population) ආකර්ෂණය කර ගැනීමේදී ගැටළු ඇතිවීමට ඇති හැකියාව.

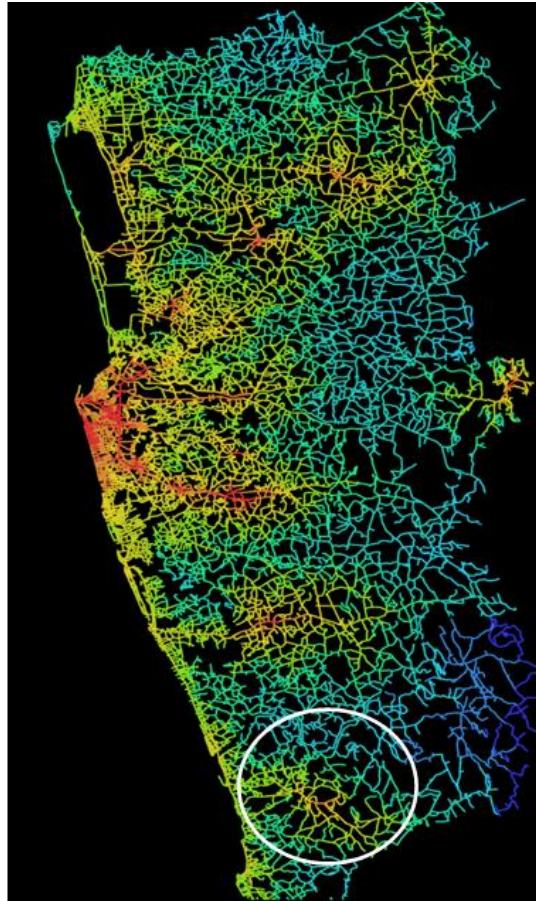
දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය හේතු කොටගෙන කළුතර නගරයෙන් පර්යන්ත ප්‍රදේශ වල සීඝ්‍ර දියුණුවක් මේ වන විට දක්නට ඇත. රූපය 5.2.12 දැක්වෙන පරිදි දොඩන්ගොඩ හා ගැලනිගම අධිවේගී අන්තර්

භූවමාරු මධ්‍යස්ථානයන් හේතුකොට ගෙන එම ප්‍රදේශවල ද දියුණුවක් දක්නට ලැබී ඇති අතර ජනගහනයේ ආකර්ෂණය එම ප්‍රදේශ වලට ලැබී ඇත. මෙම ආකර්ෂණය හේතුකොට ගෙන කළුතර සංවර්ධන බලප්‍රදේශයට පවතින ජනගහන ආකර්ෂණය අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවයක් පවතී. මේ නිසා අනාගතයේදී නගරයේ ප්‍රශස්ත ක්‍රියාකාරීත්වයට අවශ්‍ය දේහලීය ජනගහනය පවත්වා ගැනීම අරමුද්‍යයක් විය හැක.

රූපය 5.2.12 :දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය ඉදි කිරීමෙන් පසු අවකාශීය සම්බන්ධතා සමෝධානනයේ සිදු වූ වෙනස් වීම්

මහා මාර්ග + දුම්රිය මාර්ගය

මහා මාර්ග + දුම්රිය මාර්ගය + අධිවේගී මාර්ගය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

පරිච්ඡේදය 06

සැලැස්ම

6.1. සංකල්පිත සැලැස්ම

සංකල්පිත සැලැස්ම යටතේ සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ අනාගත සංවර්ධනය කෙසේ සිදුවිය යුතුද යන්න පිළිබඳව මූලික පැහැදිලි කිරීමක් සංකල්පිතව සිදු කෙරේ. ඒ අනුව කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය සඳහා පිළියෙල කරන ලද සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් 2030 වර්ෂය වනවිට, විශ්ලේෂණ තුළින් හඳුනාගන්නා ලද ගැටලු විසඳමින් තිරසර සංවර්ධනයක් සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ ඇති කිරීමට අරමුණ වූ අතර එය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ඉවහල් වන ආකාරයේ සැලසුම් සංකල්පයක් මෙහිදී ගොඩනගා ඇත.

සංකල්පිත සැලැස්ම යටතේ මූලිකව ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනය කෙරුණු 05ක් යටතේ ඇති කිරීම තුළින් අපේක්ෂිත ඉදිරි දැක්මට ළඟා වීමට බලාපොරොත්තු වේ. එම සංවර්ධන කෙරුණු ලෙස විවිධාංගීකරණය වූ න්‍යෂ්ටි සංවර්ධනය කිරීම, සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ බටහිර සීමාව සාගරයට මායිම් වීමේ වාසිය පදනම් කරගනිමින් වෙරළ ආශ්‍රිත සංචාරක ප්‍රබෝධයක් ඇතිකිරීම, සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ උතුරු අර්ධයේ කොටසක් බොල්ගොඩ ගඟ ප්‍රදේශයට මායිම්වීමේ වාසිය සලකමින් මෙම ප්‍රදේශය තුළ පරිසර හිතකාමී සංචාරක කර්මාන්තයක් ඇතිකිරීම, කළු ගඟහි ස්වභාවික පිහිටීම මූලික කරගනිමින් ගඟ ඔස්සේ ඓතිහාසික උරුමයන් මූලික කරගත් සංචාරක කර්මාන්තයක් ඇති කිරීම හා නාගොඩ ප්‍රදේශය සෞඛ්‍ය පහසුකම් ප්‍රවර්ධන කලාපයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම යනාදී වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය.

ඊට අමතරව සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ පවතින ඉහළ පාරිසරික සංවේදී කලාප ආරක්ෂා කර ගනිමින් හා ආපදා අවම කර ගනිමින් නේවාසික ජනතාවට සුවපහසු, ආරක්ෂාකාරී, ජීවත්වීමට සුදුසු පරිසරයක් සකස් කිරීමේ අරමුණ සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා විවිධ සන්නිවේදන යුතු නේවාසික පර්ෂද 04ක් සංවර්ධනය කිරීමට ද මෙහිදී බලාපොරොත්තු වේ.

මෙම නේවාසික පර්ෂද 4ට අවශ්‍ය සේවා නිසි ආකාරයෙන් ලබා දීමට නගර මධ්‍යයේ ප්‍රධාන

වාණිජ කේන්ද්‍රස්ථානයක්, අසල්වැසි න්‍යෂ්ටි 06 ක්, නේවාසික න්‍යෂ්ටි 02 ක් හා සෞඛ්‍ය පහසුකම් සපයන න්‍යෂ්ටියක් සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිතය. ඒ යටතේ ප්‍රධාන නගර මධ්‍ය වාණිජ කේන්ද්‍ර න්‍යෂ්ටිය ලෙස කළුතර නගරය සංවර්ධනය කිරීමටත්, අසල්වැසි න්‍යෂ්ටි ලෙස පලාතොට, කොළනිය, මල්වත්ත, උග්ගල්බඩ, මිල්ලගස් හංදිය හා ඇළමෝදර හංදිය යන න්‍යෂ්ටීන් සංවර්ධනය කිරීමටත්, නේවාසික න්‍යෂ්ටීන් ලෙස සෙන්ට්‍රල් හංදිය හා මොරොන්තුඩුව සංවර්ධනය කිරීමටත්, සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන න්‍යෂ්ටිය වශයෙන් නාගොඩ හංදිය සංවර්ධනය කිරීමටත් අපේක්ෂිතය. එමෙන්ම මෙම න්‍යෂ්ටීන් සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ පවතින මාර්ග පද්ධතිය ඔස්සේ මධ්‍ය වාණිජ කේන්ද්‍රය හා මනාව සම්බන්ධ කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

කළු ගඟ මෝය ආශ්‍රිතව නගර මධ්‍යයේ පවතින විවිධාංගීකරණය වූ ක්‍රියාකාරකම් සලකා බලා එම ප්‍රදේශය මධ්‍ය වාණිජ කේන්ද්‍රය (CBD) ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට හඳුනාගන්නා ලදී. එම විවිධාංගීකරණය වූ කාර්යයන් වන්නේ පරිපාලන, ආගමික, වාණිජ හා ප්‍රවාහන යන සිව් වැදෑරුම් ක්‍රියාකාරකම්ය.

එමෙන්ම වස්කඩුව, නාගස්හන්දිය හා කටුකුරුන්ද යන උප වාණිජ කේන්ද්‍ර තුනක් මෙම මධ්‍ය වාණිජ කේන්ද්‍රය සමඟ ගාලු පාර හරහා සම්බන්ධ වේ.

සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ ආර්ථික තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමේ එක් උපාය මාර්ගයක් වශයෙන් සංචාරක ක්ෂේත්‍රය ඔප්නැංවීම හඳුනාගත හැක. ඒ අනුව සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ වෙරළාශ්‍රිත පරිසරයට හානියක් නොවන අන්දමින් උපායමාර්ගික ක්‍රමවේදයක් යටතේ බටහිර වෙරළාශ්‍රිත ප්‍රදේශ සීමාව අධිසංඝන්ධ සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමටත්, බොල්ගොඩ සඳහා වන පරිසර හිතකාමී සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය පාරිසරික සංවේදී කලාප ආරක්ෂා කරගනිමින් තිරසාර ලෙස සිදුකිරීමටත්, කළු ගඟහි ස්වභාවික පිහිටීම මූලික කර ගනිමින් කළු ගඟද සම්බන්ධ කර ගනිමින් සිදුවන ඓතිහාසික උරුමයන්

මූලික කරගත් සංචාරක ප්‍රවර්ධන කලාපය ඓතිහාසික කළුතර බෝධිය හා රිච්මන්ඩ් කාසල් මන්දිරය මූලික කරගනිමින් සිදුකිරීමටත්, අපේක්ෂිතය. ඊට අමතරව සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍ර සංවර්ධනය කිරීම ද සැලසුම් බලප්‍රදේශයට ආකර්ෂණය වන දේශීය විදේශීය සංචාරකයන්, මහින් හා වන්දනාකරුවන් සඳහා පහසුකම් සැලසීමකි. මේ සඳහා නාගොඩ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයේ පවතින රෝහල් හා ඊට අනුබද්ධ පහසුකම් සලකා බලමින් එය සෞඛ්‍ය සේ ප්‍රවර්ධන කලාපයක් ලෙස හඳුනා ගැනීමේ උපාය මාර්ගය ද සැලසුම් සංකල්පය තුළ හඳුනාගත හැක.

එමෙන්ම මෙම සැලසුම් බලප්‍රදේශයට ආකර්ෂණය වන සියළුම යාත්‍රික පිරිසට එනම් දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන්, මහින්, විවිධ සේවා ලබා ගැනීමට පැමිණෙන පිරිස හා නේවාසික ජනතාවට අවශ්‍ය මාර්ග හා අනෙකුත් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම ද සංකල්පිත සැලැස්මෙහි එක් අංගයකි.

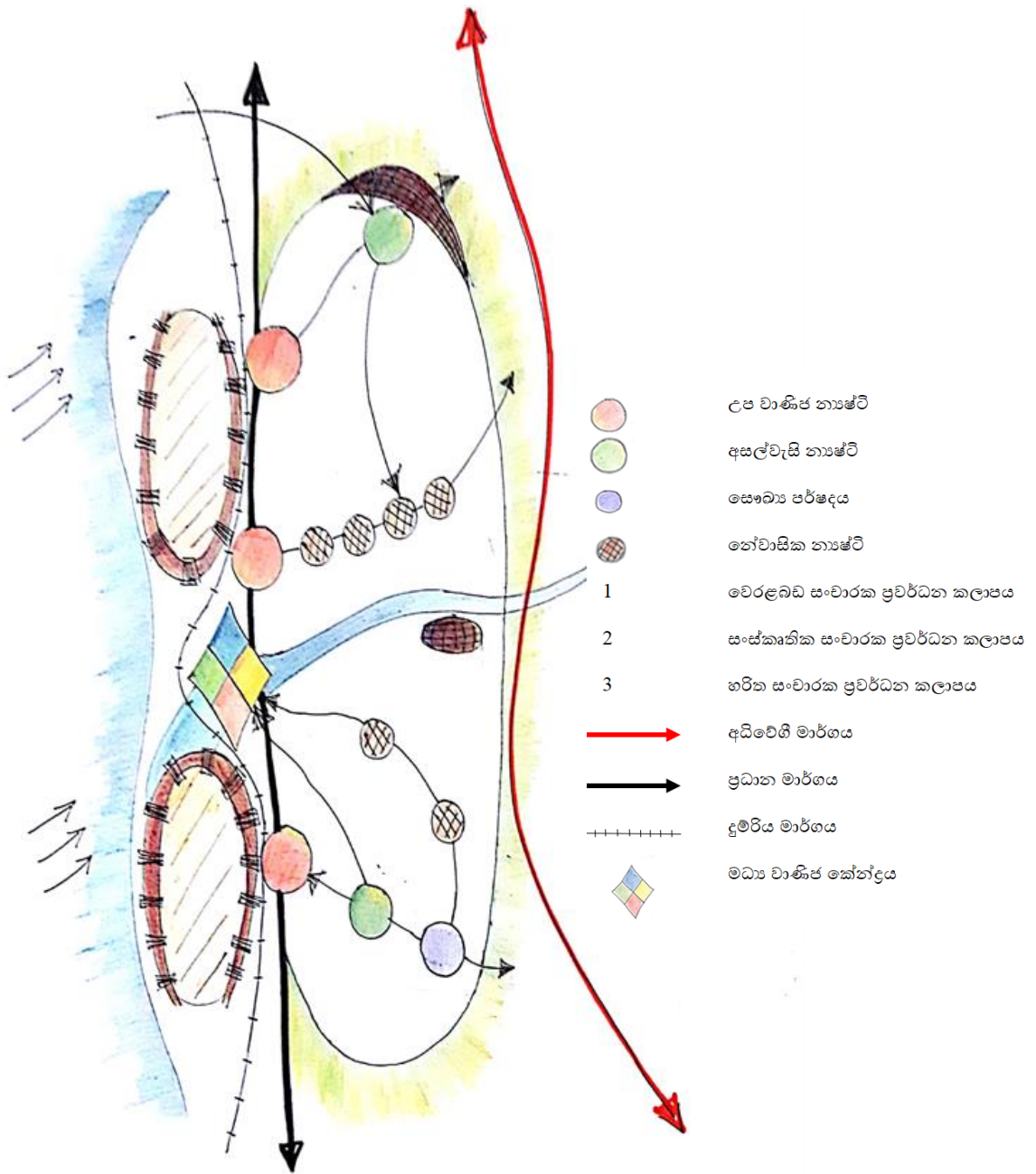
ඒ අනුව ඉහත සඳහන් සියළු කරුණු අඩංගු කරමින් සැලසුම් ප්‍රදේශය සඳහා සංකල්පිත සැලැස්ම සකස් කර ඇති අතර, එම සංකල්පිත

සැලැස්මසාක්ෂාත් කර ගැනීමට ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම (සහනදායී නවාතැන්පල - Console Caesura), අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන සැලැස්ම (ඒකාබද්ධ නවාතැන්පල - Conjoined Caesura), ජනාවාස හා ව්‍යාප්ති උපායමාර්ගික සැලැස්ම (සුවපහසු නවාතැන්පල - Cushy Caesura), හා තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම (නිලභරිත නවාතැන්පල - Cyan Caesura) හා සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණ උපායමාර්ගික සැලැස්ම යන සැලසුම් 04 හරහා උපාය මාර්ග සකස් කර ඇත.

ඒ අනුව මෙම සියළුම උපාය මාර්ග සංකලනයෙන් නගරයට ඇදී එන සියළුම දේශීය විදේශීය සංචාරකයන්ට, මහින්ට, වන්දනාකරුවන්ට මෙන්ම නේවාසික ජනතාවටද පහසුකම් වලින් සපිරි හා ආපදා වලින් තොර, නිරිතදිග වෙරළ තීරයේ අග්‍ර නැවතුම් පලක් බවට කළුතර පත්කිරීම මෙම සංවර්ධන සැලැස්මේ අනාගත දැක්ම වේ.

මෙම සංකල්පිත සැලැස්ම රූපය 6.1.1ට අනුව හඳුනාගත හැකිය.

රූපය 6.1.1 :සංකල්පිත සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

6.2. යෝජිත භූමි පරිහරණය සැලැස්ම

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය මූලික කරගනිමින් සකස් කරන ලද කලාපීයකරණ සැලැස්ම හරහා සංවර්ධන සැලැස්මෙහි දැක්ම, ඉලක්ක හා අරමුණු සාක්‍ෂාත් කරගනිමින් “නිරිතදිග වෙරළ තීරයේ අග්‍ර නැවතුම්පළක්” ලෙස සැලසුම් ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්‍ෂිතය. මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ පවතින අනන්‍යතාවය ඒ අයුරින්ම සුරැකීමට බලාපොරොත්තු වේ.

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය සඳහා යෝජිත නාගරික විනාසය ආකර්ෂණීය මට්ටමින් දර්ශනීය දර්ශන තල සහිතව හා විවිධ ගොඩනැගිලි සනත්ව හා උස මට්ටම් ද සහිතව සකස් විය යුතු බව හඳුනාගෙන ඇත. මීට අමතරව මාර්ග, පොදු විවෘත භූමි සංවර්ධනය හා අනෙකුත් සියළුම අංශ සංවර්ධනය කිරීමේ උපාය මාර්ග හරහා දර්ශනීය හා විවිධාංගීකරණයකින් යුතු නගර විනාසයක් ප්‍රදේශය තුළ ඇති කිරීමට මෙම සැලැස්ම මගින් යෝජිතය. මන්ද ගොඩනැගිලිවල හැඩය, සනත්වය මත හා ස්වභාවික පරිසරයේ ගැලපීම (විවෘතභූමි) අනුව නගරයේ භෞතික අවකාශය, යෝජිත භූමි පරිහරණ රටාව තීරණය වන බැවිනි.

කළු ගං මෝය ආශ්‍රිතව පිහිටා ඇති කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය කොළඹ - වැල්ලවාය ප්‍රධාන මාර්ගයේ හා මරදාන - මාතර දුම්රිය මාර්ගයේ සුවිශේෂී මංසන්ධි නගරයක් ලෙස හඳුනාගත හැක. මීට අමතරව එහි මධ්‍ය වාණිජ කේන්ද්‍රය ආගමික, පරිපාලන, වාණිජ හා ප්‍රවාහන යන ප්‍රධාන අංශයන්ගෙන් සමන්විත විවිධාංගීකරණය වූ ක්‍රියාකාරකම් ඒකරාශී වී ඇති නගරයක් ලෙසත් හඳුනාගත හැක. කළු ගංහාව හා ඉන්දියන් සාගරය එක්වන කළු ගංහා මෝය තීරය ද ප්‍රදේශයට ආවේණික ලක්‍ෂණයන් වන අතර කළුතර නගරය විවිධ භූමි භාවිතයන්ගෙන් හා විවිධ උස පරාස වලින් යුතු ගොඩනැගිලි සහිත නගරයක් ලෙසත් හඳුනාගත හැක.

සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ භූමි භාවිතය පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී මුළු භූමි භාවිතයෙන් 55% ක්

එනම් හරි අඩකට වඩා වැඩි භූමි ප්‍රතිශතයක් වෙන්වී ඇත්තේ හරිත භූමි භාවිතයකට වන අතර ඒත් සමඟ කළුගඟ, කලපුව හා අනෙකුත් ස්වභාවික ජල මාර්ගයන් මෙම භූමි භාවිතය සමඟ මුසුව පැවතීම තුළින් ඉතා ඉහළ ස්වභාවික සෞන්දර්යයක් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයට හිමි වී ඇත.

ඉහත හඳුනාගත් විභවතා කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ පැවතුන ද එම විභවතා නගර සංවර්ධනයට දායක කර ගැනීමට බාධා කිහිපයක් වේ.

විශේෂයෙන්ම කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයෙහි කළුගං මෝය ආශ්‍රය කර ගනිමින් සැදුණු පුජනීය කලාපය තුළ හා නගර මධ්‍ය වාණිජ කලාපය තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් වාණිජ, පරිපාලන, ආගමික හා අධ්‍යාපනික ක්‍රියාකාරකම් ඒකරාශී වුවද ඒවා නගර ආර්ථිකයට උපරිම දායකත්වය ලබාගත හැකිවන අයුරින් සැලසුම් වී නොමැත. දැනට සංචාරක ආකර්ෂණය දිනාගත හැකි ස්ථාන ලෙස හඳුනාගෙන ඇති දර්ශනීය වෙරළ තීරය, කලපුව, ඓතිහාසික ස්ථාන (කළුතර බෝධිය, රිචමන්ඩ් කාසල්) බොල්ගොඩ පාරිසරික සංවේදී කලාපය අතර ද අන්තර් සම්බන්ධතාවක් හඳුනාගත නොහැක. කළු ගඟේ පිහිටීම හා ප්‍රදේශය තුළ ඇති තැනිතලා භූමි ප්‍රදේශ පැවතීම හේතුවෙන් වාර්ෂික ජලගැලීම් වලට ලක්වීමට අවධානමක් පවතින අතර එම ප්‍රදේශ වල ජන සනත්වය ඉහළ යාම 2030 වර්ෂය වන විට ජනගහන පුරෝකථනයන්ට අනුව හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව මෙම ගැටළු සඳහා සුදුසු පිළියම් ලබා දෙමින් නිරිතදිග වෙරළ තීරයේ අග්‍ර නැවතුම්පළක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට නියමිත සැලසුම් බලප්‍රදේශයෙහි භූමි පරිභෝජන රටාව ප්‍රදේශයට ආකර්ෂණය වන දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන්ටත්, මහින්ටත්, නේවාසික ජනතාවටත් හිතකර වන ලෙස සැකසීමට අවශ්‍ය උපක්‍රම හා ව්‍යාපෘති මෙම භූමි පරිභෝජන සැලැස්ම යටතේ සලකා බලන ලදී. ඒ අනුව සැලසුම් බලප්‍රදේශයෙහි පවතින සංවේදී ස්වභාවික පරිසරයද සුරකීමින්

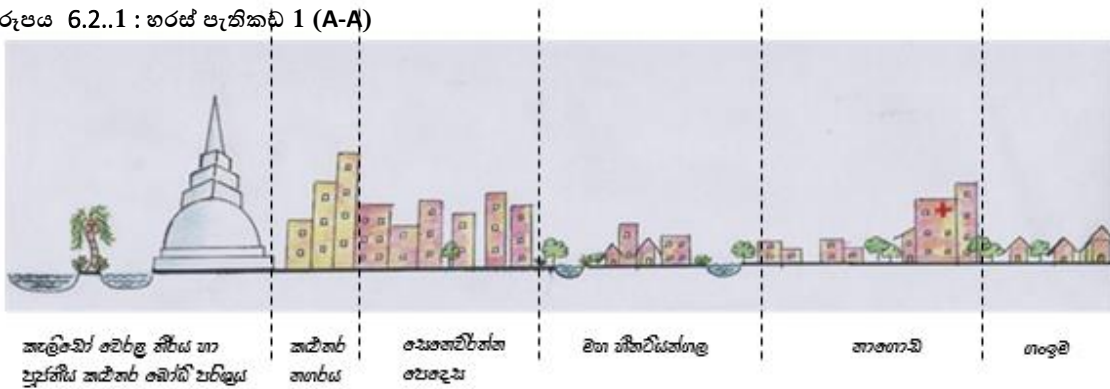
ප්‍රදේශයේ භූමි පරිහරණයන් පහත පරිදි ව්‍යාප්ත කරන ලදී.

මෙම සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ බටහිර සීමාව ඉන්දියන් සාගරය මගින් සීමා වීමත් ආසන්නව කළුතර මෝය ,කළුතර බෝධිය පිහිටීමත් නිසා දේශීය, විදේශීය සංචාරකයින් විශාල ප්‍රමාණයක් ආකර්ෂණය වීමට එය රුකුලක් වන අතර මෙම පිහිටීම ප්‍රදේශයට අන්‍යාය ලක්ෂණ පෙන්වුම් කරයි. මෙම අන්‍යාය ලක්ෂණ ආරක්ෂා කර ගනිමින් හා මධ්‍ය වාණිජ කේන්ද්‍රය සමඟ ඇති සම්බන්ධතා වැඩි දියුණු කරමින් එම ප්‍රදේශය පුජනීය පර්ෂදයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කරන ලදී.

හරස්කඩ රූප අංක 6.2.1 ට අනුව කැලිඩෝ වෙරළ තීරය සමඟ ගමන් ආරම්භ කරන්නා වූ නිරීක්ෂකයාට ස්වභාවික ගංතීරයක් ඒ ආසන්නයෙන්ම පුජනීය කළුතර බෝධි

පරිශ්‍රයන් හඳුනාගත හැකිවේ. එමෙන්ම ඉන්පසු ඉහළ සනත්ව සංවර්ධන කලාපයන් හඳුනාගත හැකි අතර එහි ගොඩනැගිලි උස කළුතර බෝධියේ සිට මීටර් 500 ක වපසරියක් තුළ උස පාලනය කිරීමෙන් භූමි ප්‍රදේශය තුළ කළුතර වෛත්‍යට වඩා අඩු උස මට්ටමක් පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කර ඇත. මෙම කලාපයට පසුව මධ්‍ය වාණිජ කලාප ප්‍රවර්ධන කලාපයත්, තෙත් බිම් ආරක්ෂිත කලාපයත්, ඉහළ සනත්ව නේවාසික පර්ෂදයත්, තෙත් බිම් ආරක්ෂණ කලාපයත්, එමෙන්ම නැවතත් ඉහළ සනත්ව නේවාසික පර්ෂදයත්, නැවතත් ඉහළ සනත්ව සෞඛ්‍ය පහසුකම් ප්‍රවර්ධන පර්ෂදයත් හඳුනාගත හැකිවේ. මෙහිදී විවිධ සනත්වයන්ගෙන් හා ක්‍රියාකාරකම් වලින් යුක්ත පර්ෂද ලෙස මෙම කලාප සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිත අතර එය පහත පරිදි හඳුනාගත හැකි වේ.

රූපය 6.2.1 : හරස් පැතිකඩ 1 (A-A)

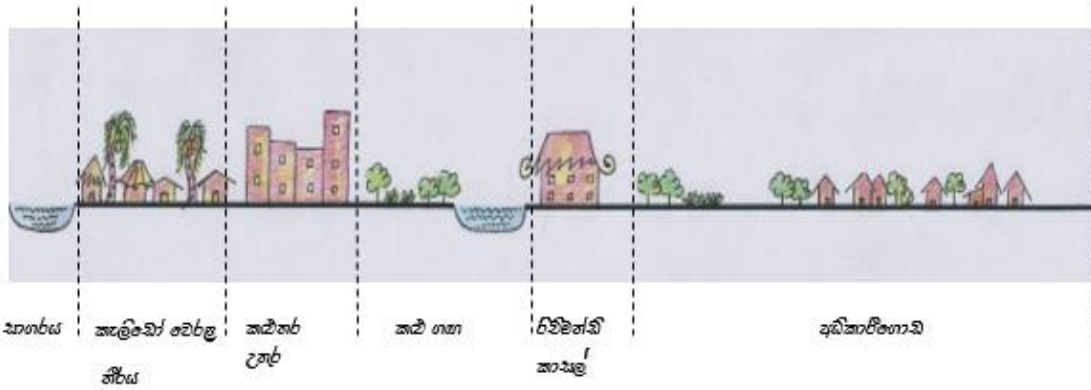

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

සැලකිය යුතු මට්ටමක විවිධත්වයෙන් යුතු නාගරික භූමි භාවිතයන් ඇති කිරීම කලාපීයකරණ සංගුණකය (Zoning Factor) හා භූමි ආවරණය (Plot Coverage) වැනි නීති රෙගුලාසි උපාය මාර්ගයක් වශයෙන් හඳුන්වා දී ඇත. මෙම නීති රෙගුලාසි භාවිතය තුළින් විවිධ සනත්ව භූමි භාවිතයන් ඇති කිරීමට යෝජනා කර ඇත. ඒ අනුව සැලසුම් බලප්‍රදේශය බටහිර සීමාව මුළුමනින්ම සාගරයෙන් සීමා වීමේ ප්‍රයෝජනය සලකමින් ටැංජරින් හෝටල් ප්‍රදේශයේ සිට ගාලු පාර දෙසට ප්‍රදේශය ඉහළ සනත්ව භූමි ආවරණය වැඩි සංචාරක කලාපයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර ඉන්

අනතුරුව කලාපය වාණිජ කටයුතු කලාප ලෙසත් හඳුනාගත් අතර, නමුත් එහිදී කළුතර පිහිටීම හේතුවෙන් එහි රක්ෂිත ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කර ඇති ගඟ දෙපස දර්ශනය සැමට ලබාගත හැකි වන අයුරින් ගොඩනැගිලි වල උසද උපායමාර්ගිකව පවත්වා ගනිමින් වන සංවර්ධන කලාපයත්, ඉන් අනතුරුව පවතින කලාපය කළුතරේ ජල පිටාර ගැලීම හේතුවෙන් අඩු සනත්ව නේවාසික කලාපයක් ලෙසද සංවර්ධනය වන අතර එයද නිරීක්ෂකයාට හඳුනාගත හැකි වේ. මෙම සංවර්ධන කලාපය රූපය 6.2.2 හි දැක්වෙන හරස් පැතිකඩ අනුව හඳුනාගත හැකි වේ.

රූපය 6.2.2 : හරස් පැතිකඩ 2 (B - B)

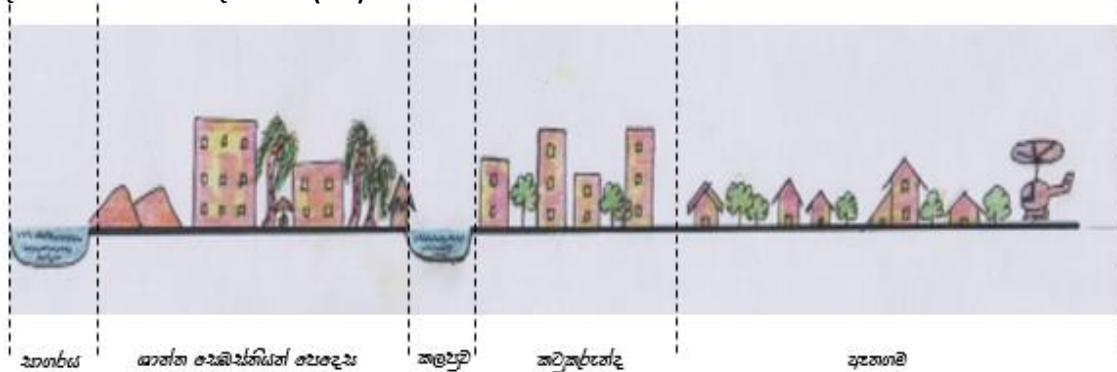

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

ජාතික මට්ටමේ ආයතන වන පස්දුන් රට ගුරු අභ්‍යාස විද්‍යාලය, හෙද විදුහල, පොලිස් අභ්‍යාස විද්‍යාලය, විශේෂ කාර්ය බලකා පුහුණු අභ්‍යාස විද්‍යාලය, විවෘත විශ්ව විද්‍යාල දිස්ත්‍රික් ශාඛාව ප්‍රදේශය තුළ පිහිටීම හේතුවෙන් ප්‍රදේශයට ලැබෙන ආකර්ෂණය ඉහළය. ඒ අතරම කටුකුරුන්ද අභ්‍යන්තර ගුවන්තොටුපළ නිසාද ප්‍රදේශයට ලැබෙන ආකර්ෂණය ඉහළය. මන්ද එය ගුවන් ගමන් කටයුතු වලට අමතරව ප්‍රේක්ෂක ජනතාවගේ වැඩි ජනාදරය දිනාගත් රිය ධාවන පථයක් ලෙස ද යොදාගන්නා අතර එය ප්‍රදේශයට ශක්තියක් ද වේ.

ඒ අනුව මෙම අභ්‍යන්තර ගුවන්තොටුපළ අවට ප්‍රදේශය ඉහළ සනත්ව උස පාලිත නේවාසික කලාපයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට ද යෝජිතය. මෙම ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනය ද ඇතුළත් වන හරස් පැතිකඩ සහිත කලාපය පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී පළමුවෙන්ම නිරීක්ෂකයාට කළු ගඟේ කලපු ප්‍රදේශයෙන් ආරම්භය හඳුනාගත හැකි අතර, දෙවනුව මධ්‍යම සනත්ව වාණිජ පර්ෂදයත් ඉන්පසුව උස පාලිත ඉහළ සනත්ව නේවාසික පර්ෂදයත් හඳුනාගත හැකි වේ. මෙම කලාපයේ හරස්කඩ රූපය 6.2.3 හි දක්වා ඇත.

රූපය 6.2.3 : හරස් පැතිකඩ 3 (C-C)

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

මොරොන්තුඩුව ප්‍රදේශය, නේවාසික න්‍යාෂ්ටියක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කර ඇත. මෙම මොරොන්තුඩුව ප්‍රදේශය කළුතර - මොරොන්තුඩුව, හා කළුතර -

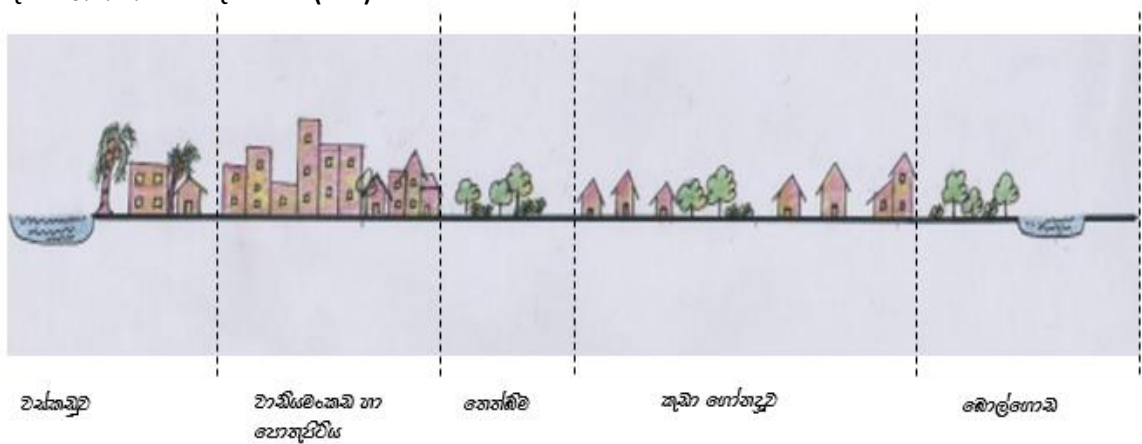
බණ්ඩාරගම මාර්ග හරහා මාර්ග සම්බන්ධතාව ලබාගන්නා අතරම ගැලැනිගම දකෂිණ අධිවේගී අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානයට කි.මී.8.00 ක් වැනි ඉතා ආසන්න දුරකින් පිහිටා තිබීම ද

හේතුවෙන් එයට ලැබී ඇති ඉහළ සංවර්ධන විභවතාව උපයෝගී කර ගැනීමට නියමිතය.

ඒ අනුව මෙහිදී මොරොන්තුඩුව නේවාසික සංවර්ධන කලාපය සහිත හරස්කඩ පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේදී පළමුවෙන්ම නිරීක්ෂකයාට සාගරය මූලික කර ගත් අධි සනත්ව සංචාරක පර්ෂදය II න් , මධ්‍යම සනත්ව වාණිජ පර්ෂදය I න් , පරිසර ආරක්ෂක

කලාපයන් , මධ්‍යම සනත්ව නේවාසික පර්ෂදයන් , අඩු සනත්ව නේවාසික පර්ෂදයන්, අවසාන වශයෙන් බොල්ගොඩ පාරිසරික හිතකාමී අඩු සනත්ව සංචාරක පර්ෂදයන් හඳුනාගත හැකිවේ. ඒ අනුව ඊට අදාළ හරස් පැතිකඩ රූපය 6.2.4 ට අනුව හඳුනාගත හැකි වේ.

රූපය 6.2.4 : හරස් පැතිකඩ 4 (D-D)

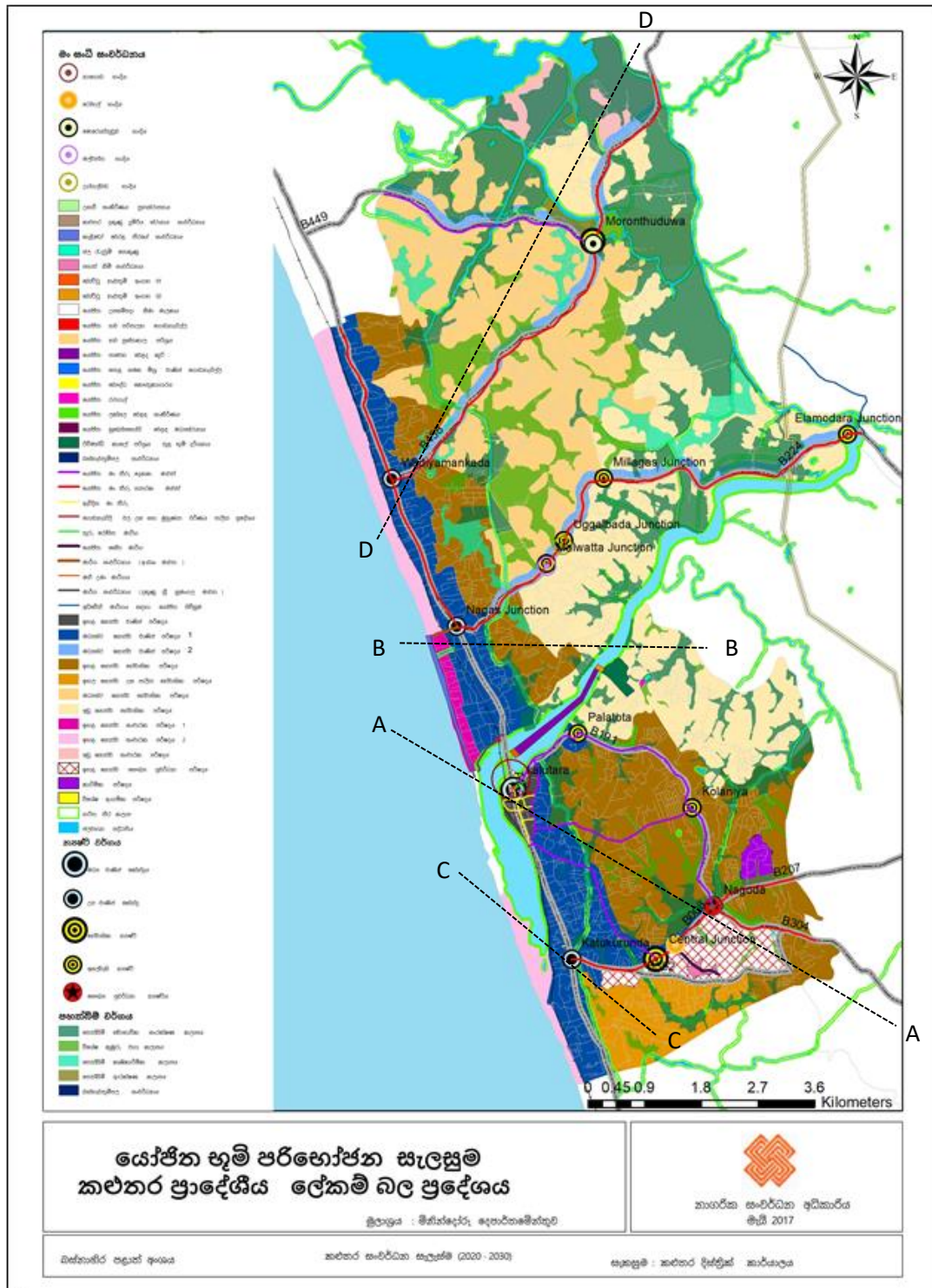
මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

ඒ අනුව මෙම පරිච්ඡේදය මගින් සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ සම්පූර්ණ අනාගත නාගරික විනාස හා භූමි පරිභෝජන රටාව පිළිබඳව මූලික පැහැදිලි කිරීමක් සිදු කෙරෙන අතර එය සිතියම 6.2.1 මගින් දක්වා ඇත.

එමගින් සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ ව්‍යාප්ත කරන විවිධ ක්‍රියාකාරකම්, නාගරික විනාසයන් හා ආර්ථික සංවර්ධනයන්ගේ

සම්පිණ්ඩනයක් වන යෝජිත භූමි පරිභෝජන සැලැස්ම තුළින් නිරිතදිග වෙරළ තීරයේ හොඳම නැවතුම්පළ ලෙස කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය සැලසුම් කිරීමට නියමිතය.

පිතිසම 6.2.1 : යෝජිත භූමි පරිහරණ සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

6.3. අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන කිරීමේ උපායමාර්ගික සැලැස්ම

කළමනාකරණ සැලැස්ම බලප්‍රදේශයේ අපේක්ෂිත නේවාසික ජනගහනය සඳහා මෙන්ම සංසරණ ජනගහනය සඳහාත් අවශ්‍ය සියළුම සමාජ පහසුකම්, භෞතික හා අපරව්‍යුහ පහසුකම් ලබාදීම පිළිබඳව මෙහිදී සවිස්තරාත්මකව දක්වා ඇත.

6.3.1. සේවා කළමනාකරණ සැලැස්ම

සැලැස්ම බලප්‍රදේශයට අදාළ සේවා පහසුකම් පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී සෞඛ්‍ය පහසුකම්, රෝහල් පහසුකම්, අධ්‍යාපන පහසුකම් මෙන්ම පාසල් පහසුකම් පිළිබඳව ද හඳුනා ගැනීම වැදගත් වේ.

6.3.1.1. සෞඛ්‍ය පහසුකම්

කළමනාකරණ සැලැස්ම බලප්‍රදේශයේ මේ වන විටත් සෞඛ්‍ය පහසුකම් අතින් ඉහළ ස්ථානයක පවතින අතර කළුතර දිසා රෝහල කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධානතම රෝහලයි. මේ වන විටත් දිනකට රෝගීන් 1900 ක් පමණ මෙහි සේවය ලබාගන්නා අතර නේවාසික රෝගීන් , රෝගීන් බැලීම සඳහා පැමිණෙන පිරිස්, සායන සඳහා පැමිණෙන රෝගීන් යන සියල්ලන්ගේ එකතුව දිනකට 5767 ක් පමණ වේ. එමෙන්ම මේ වන විටත් සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාලය තුළ සායන හා ඒ යටතේ උප සායන රැසක්ද පවතී. එමෙන්ම පෞද්ගලික රෝහල් දෙකක්ද (Philip, Family Care) පවතින අතර කළුතර දිසා රෝහල යටතේ පාලනය වන බෙහෙත් සාප්පු 02 ක්ද, අනෙකුත් බෙහෙත් සාප්පු 05 ක් ද පවතී. කළුතර හෙද විදුහල හෙවත් ස්වස්තී ආයතනය ද කළුතර සැලැස්ම බලප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇත. ඉදි කෙරෙමින් පවතින සෞඛ්‍ය ආයතන අතර ළමා හා මාතෘ රෝහල (ඇදන් 400) ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගනී. ඉදිකිරීමට යෝජිත සෞඛ්‍ය ආයතන අතර ඇස, කන, නාසය පිළිබඳ රෝහල හඳුනාගත හැකිය.

ඒ අනුව සලකා බැලීමේදී මේ වන විටත් කළුතර සැලැස්ම බලප්‍රදේශයේ තුළ වර්තමාන ජනගහනය සඳහා මෙන්ම අනාගතයේදී වැඩිවන ජනගහනය සඳහාද ප්‍රමාණවත් සෞඛ්‍ය සේවා සපයන ස්ථාන පවතින අතර හඳුනාගත හැකිවේ.

එමෙන්ම සමස්ත සැලැස්ම බලප්‍රදේශයේ පවත්නා රෝහල් පිළිබඳ විස්තර සහ සේවාවන්

ලබා ගැනීමට මිනිසුන් ගමන් කිරීමට කැමති උපරිම දුර වන (walkability distance) මීටර් 500 ද සලකමින් පවත්නා සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රමාණවත්ද යන්න විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව සමස්ත සැලැස්ම බල ප්‍රදේශයටම සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතා සපුරාගත හැකි පරිදි සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රමාණවත්ව විසිරී පවතින බව හඳුනාගෙන ඇත. එය ඇමුණුම් අංක 13 ට අනුව හඳුනාගත හැකි වේ.

එබැවින් තවදුරටත් සෞඛ්‍ය සේවා සපයන ස්ථාන වැඩි කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොපවතින අතර පවත්නා සෞඛ්‍ය පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

6.3.1.2. අධ්‍යාපන පහසුකම්

කළුතර සැලැස්ම බලප්‍රදේශයේ අධ්‍යාපන පහසුකම් පිළිබඳව සැලකීමේදී කළුතර අධ්‍යාපන කොට්ඨාශයට අයත් පාසල් පිළිබඳව හඳුනා ගැනීම වැදගත් ය. එහිදී 1AB පාසල් 08 ක් ද, 1C පාසල් 06 ක්ද, T2 (6-11) පාසල් 17 ක්ද සහ T3 පාසල් 03 ක් ද පවතී. එමෙන්ම විශේෂ අධ්‍යාපන අංශ ඇතුළත් පාසල් 03 ක්ද (නිස්ස විද්‍යාලය, දෙල්දූව මහ විද්‍යාලය, වේලාපුර මධ්‍ය විද්‍යාලය) බලප්‍රදේශය තුළ පවතී.

මෙහිදී ද සමස්ත සැලැස්ම බලප්‍රදේශයේ පවත්නා පාසල් පිළිබඳ විස්තර සහ සේවාවන් ලබා ගැනීමට මිනිසුන් ගමන් කිරීමට කැමති උපරිම දුර වන (walkability distance) මීටර් 500 ද සලකමින් පවත්නා සෞඛ්‍ය සේවා ප්‍රමාණවත්ද යන්න විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව සමස්ත සැලැස්ම බලප්‍රදේශයටම අධ්‍යාපනික අවශ්‍යතා සපුරාගත හැකි පරිදි අධ්‍යාපනික සේවා ප්‍රමාණවත්ව විසිරී පවතින බව හඳුනාගෙන ඇත. ඒවායේ ව්‍යාප්තිය ඇමුණුම් අංක 14 ට අනුව හඳුනාගත හැකි වේ.

මෙම පවත්නා අධ්‍යාපන පහසුකම් වර්තමානයේ අධ්‍යාපනික අවශ්‍යතා සපුරනවාක් මෙන්ම අනාගතයේදී ඇති විය හැකි අධ්‍යාපන අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා ද ප්‍රමාණවත් වේ. එබැවින් තවදුරටත් පාසල් ඉදිකිරීමට වඩා පවත්නා පාසල්වල පහසුකම් හා ඒ හා සැබැඳි යටිතල පහසුකම් වර්ධනය කරමින් ඉදිරි අනාගතය සඳහා පවත්වාගෙන යාම යෝග්‍ය වේ.

6.3.2. මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම
 ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස කළුතර නගරය දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් වැදගත් සේවාවක් සිදුකරනු ලබයි. විශේෂයෙන්ම කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ පමණක් නොව මතුගම, වලල්ලාවට වැනි ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශයන්හි සිට කොළඹ නගරය කරා දිනපතා පොදු ප්‍රවාහන ඔස්සේ ගමන් කරනු ලබන මභීන් ප්‍රධාන වශයෙන් ගමන් කරනු ලබන්නේ කළුතර නගරය හරහාය. මෙම ආකර්ෂණය සඳහා බලපාන ප්‍රධාන සාධකය වනුයේ කළුතර නගරය කොළඹ - ගාල්ල - වැල්ලවාය යන මාර්ගයෙන් (A2) හා මරදාන - මාතර දුම්රිය මාර්ගය ඔස්සේ ප්‍රවාහන පහසුකම් සැලසී තිබීමය. විශේෂයෙන්ම දකුණු කළුතර දුම්රිය ස්ථානය සිසුගාමී දුම්රිය නැවතුම්පළක් වීම මෙම ආකර්ෂණය තීව්‍ර වීමට හේතු වේ. කළුතර නගරයේ ප්‍රවාහන පහසුකම් පිළිබඳ සලකා බැලීමේදී කළුතර බස් නැවතුම්පළක් කළුතර දකුණු දුම්රිය ස්ථානයත් එක්ව පිහිටා තිබීම ප්‍රවාහන පහසුකම් ලබාගන්නා මභීන්ට විශාල පහසුවක් වී තිබේ. එය වර්තමානය වනවිට ප්‍රවාහන අභිමුඛ සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානයක් (TOD) ලෙස ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය සඳහා සකස් කරනු ලබන මෙම සැලැස්ම තුළින් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ හඳුනාගත් මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම තුළින් මෙම සැලසුමෙහි හඳුනාගත් ආකාරයට සනත්ව කලාප වෙත ළඟා වීමට අවශ්‍ය ප්‍රවාහන පහසුකම් ලබා දීමට අපේක්ෂා කෙරේ. තවද මේ තුළින් නේවාසික සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් නේවාසික කලාප හා කළුතර නගරය අතර සෘජු සම්බන්ධතාවය වර්ධනය වීම ද සිදුවේ. තවද යෝජිත ප්‍රවාහන සැලැස්ම යටතේ කළුතර නගරය තුළ මභී මංකීරු සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

පළමු වෙළුමෙහි හඳුනාගත් අයුරින් කළුතර නගරයට දිනකට 60,000 අධික දිනපතා සංක්‍රමණික ජනගහනයක් පැමිණේ. මෙම පැමිණෙන ජනගහනය වැඩි ප්‍රතිශතයක් පැමිණෙනුයේ කළුතර නගරයේ ඔරලෝසු කණුවෙන් ඇරඹෙන නගර මධ්‍යයේ සිට ගාලු පාරේ තුම්මන් හංදිය අතර සීමාව තුළය. ඒ සිය

ප්‍රවාහන, පරිපාලන හා වාණිජ අවශ්‍යතා ඉටුකරගැනීම සඳහාය. විශ්ලේෂණයන් හි හඳුනාගත් පරිදි 2030 වර්ෂය වනවිට අපේක්ෂිත දෛනික සංසරණ ජනගහනයට පහසුකම් සැලසෙන අයුරින් කළුතර නගර මධ්‍ය තුළ පදික වේදිකා සංවර්ධනය කිරීමට ද මෙම සැලැස්ම යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය. යෝජිත ප්‍රවාහන සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් පහත සඳහන් අරමුණු වෙත ළඟාවීම අපේක්ෂා කෙරේ.

1. නගර මධ්‍ය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය තුළ හඳුනා ගන්නා ලද මාර්ග (කි.මී. 2.3ක ප්‍රමාණයක්) පදිකයින්ට ආරක්ෂිත හා සුව පහසු ලෙස ඇවිදීමට හැකිවන පරිදි සකස් කිරීම.
2. හඳුනාගත් නේවාසික මංසල් 02 ක්ද, සෞඛ්‍ය සේවා සපයන මංසල් 01 ක්ද හා අසල්වැසි (Neighborhood) අවශ්‍ය නාගරික සේවාවන් (Urban Services) හා ප්‍රවාහන පහසුකම් සපයමින් විවිධ සණත්වයෙන් යුතු නේවාසික පර්ෂද 03ක් 2030 වර්ෂය වන විට ඇති කිරීම.

ඒ අනුව මෙම අරමුණු වෙත ළඟාවීම සඳහා ප්‍රවාහන සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. යෝජිත ප්‍රවාහන සැලැස්ම තුළින් ප්‍රධාන වශයෙන් නේවාසික සැලැස්ම (Residential Plan) යටතේ හඳුනාගත් නේවාසික මූලස්ථානයන් හා ප්‍රධාන නාගරික මධ්‍යස්ථානය ලෙස හඳුනාගත් දකුණු කළුතර අතර ඇති අන්තර් සම්බන්ධතාවය වර්ධනය කිරීම අපේක්ෂා කරන්නා සේම කළුතර නගරය හා පළාත් මට්ටමේ (Regional Level) අනෙකුත් නගර අතර පවතින අන්තර් සම්බන්ධතාවය වර්ධනය කරගැනීම ද අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව යෝජිත මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම ප්‍රධාන කොටස් දෙකකින් සමන්විත වේ.

1. මාර්ග සංවර්ධන සැලැස්ම
2. ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම

01. මාර්ග සංවර්ධන සැලැස්ම

2019 – 2030 කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් මාර්ග සංවර්ධන සැලැස්ම හරහා කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් අවකාශීය සැලැස්ම (Spatial form) ගොඩනගා ගැනීමට හැකි වන පරිදි සකසා ඇත. ඒ අනුව වම් පසින් ඉන්දියන් සාගරයත් දකුණින් කළුතර - පලාතොට පාර (ගඟබඩ පාර) සිට කළුතර නාගොඩ හන්දිය දක්වා ඇති මාර්ගයන් අතර මායිම් වූ කොටස සංවර්ධන ප්‍රවර්ධන (Development promotional) කලාපය ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. එතැන් සිට ගාලුපාර, කළුතර- බණ්ඩාරගම පාර, කළුතර- හොරණ පාර, කළුතර- මතුගම පාර ප්‍රධාන සංවර්ධන ධාරාවන් (Development Corridors) ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව සංවර්ධන ප්‍රවර්ධන කලාපය හා ප්‍රධාන සංවර්ධන ධාරාවන් ප්‍රවර්ධනය වන ආකාරයටත් නේවාසික සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් කලාප හා නගර මධ්‍ය අතර සබඳතා වර්ධනය වන ආකාරයටත් මාර්ග සංවර්ධන කටයුතු සිදු කිරීමට නියමිතය. මාර්ග සංවර්ධනය යටතේ සිදු කිරීමට නියමිත ප්‍රධාන ක්‍රියාමාර්ගයන් 03 කි.

I. හඳුනාගත් මාර්ගයන් පුළුල් කිරීම.

මේ යටතේ හඳුනාගත් මාර්ගයන් හී රථවාහන මංකීරු සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීම හා හඳුනාගත් මාර්ගයන් හී රථවාහන මංකීරු සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීමත් සමග පහසුකම් සැලසීමේ මංකීරු හඳුන්වා දීම.

II. හඳුනාගත් මාර්ගයන් අතර සම්බන්ධතා ඇති කිරීම.

විශ්ලේෂණ සිදු කිරීමේදී (විශේෂයෙන්ම ‘space syntax’ විශ්ලේෂණයේ දී) හඳුනාගත් ආකාරයට ඇතැම් මාර්ග අතර සම්බන්ධතා ඇති කිරීම තුළින් (මේ වනවිට සම්බන්ධ වී නොමැති මාර්ග) අවකාශීය සම්බන්ධතාව (spatial configuration) වර්ධනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. මෙම උපාය

මාර්ගය විශේෂයෙන්ම සංවර්ධන ප්‍රවර්ධන කලාප තුළ සිදු කිරීමට නියමිතය.

III. හඳුනාගත් මාර්ගයන්හි පදික මංකීරු ඇති කිරීම.

මාර්ග සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් මාර්ගයන්හි මඟී මංකීරු සංවර්ධනය කිරීමට නියමිතය. මේ යටතේ නගර මධ්‍ය ලෙස හඳුනාගත් කොටස තුළ මඟී මංකීරු සංවර්ධනය කිරීමට නියමිතය.

මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් සංවර්ධනය කළ යුතු මාර්ග ක්‍රමෝපායාත්මක ව්‍යාපෘති යටතේ විස්තර කර තිබේ.

02. ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම

ප්‍රවාහන සැලැස්ම තුළින් කළුතර නගරයත්, අනෙකුත් හඳුනාගත් නේවාසික මධ්‍යස්ථානයන් අතරත් (Residential Nodes) අන්තර් සම්බන්ධතාවය වර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම සැලැස්ම යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත ප්‍රධාන ක්‍රියාමාර්ගයන් දෙකකි

- I. මඟී බස් රථ පර්යන්ත සංවර්ධනය
- II. නව මඟී බස් රථ මාර්ග හඳුන්වා දීම

මේ අනුව නේවාසික සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් නේවාසික කලාප හා කළුතර නගරය අතර සම්බන්ධතාවය වර්ධනය වනසේ මඟී බස් රථ සේවාවන් වර්ධනය කිරීමත් කළුතර නගරය හා අනෙකුත් නේවාසික කලාප තුළ පවතින මඟී බස් පර්යන්තයන් සංවර්ධනය කිරීමටත් අපේක්ෂා කෙරේ. මේ යටතේ හඳුනාගත් ව්‍යාපෘති ලෙස බස් නැවතුම්පළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම යටතේ විස්තර කොට ඇත. තවද නේවාසික සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් මංසන්ධි වලද මෙම මඟී බස් පර්යන්තයන් සංවර්ධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන ඇත.

එසේම, දැනට පවතින බස් ගමනාගමන මාර්ගයන්ට අමතරව නව බස් රථ මාර්ග සංවර්ධනය කිරීමට හඳුනාගෙන ඇත. මෙසේ

නව බස් රථ මාර්ග හඳුන්වා දීම තුළින් නේවාසික සැලසුමෙහි හඳුනාගත් නේවාසික කලාප හා කළුතර නගරය (දකුණු කළුතර) අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවය වර්ධනය වීම සිදු වේ. මෙසේ හඳුනාගත් නව බස් රථ මාර්ග පහත පරිදි වේ.

- කළුතර - නැබඩ බස් රථ සේවාවක් හිල් විදිය ඔස්සේ (දැනට පවතින කළුතර - නැබඩ බස් රථ සේවාවට අමතරව)

- කළුතර - දූව පන්සල හන්දිය බස් රථ සේවාව (කළුතර නගරයේ සිට දූව පන්සල මාර්ගය ඔස්සේ දූව පන්සල පාර හන්දිය දක්වා)
- කළුතර - පැල්පොල යෝජිත අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානය දක්වා

6.3.3. ජල සැපයුම් සැලැස්ම

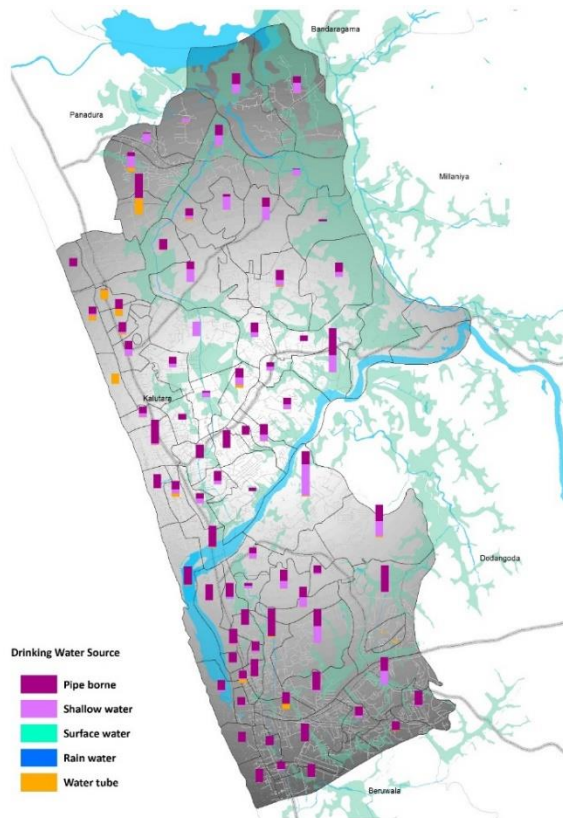
කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය සඳහා ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් පුරෝකථනය කරන ලද ජනගහනය 196,556 කි. එම පුරෝකථනය කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය සඳහා සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා යොදාගත් පුරෝකථනය කරන ලද ජනගහනයට ආසන්න වේ. (නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ පුරෝකථනය 199,000)

තවද, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයට අනුව 2030 වර්ෂය වනවිට 93% ක් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය සඳහා ජල පහසුකම් ලබාදීමට හැකියාව පවතී. ඉතිරි 7% අනෙකුත් ජල සම්පාදන මූලාශ්‍රයන් වන ළිං හා නල ළිං මගින් සපුරා ගැනීමට හැක. සිතියම ... මගින් හඳුනාගත හැකි පරිදි විවිධ ජල සම්පාදන මූලාශ්‍රයන් හරහා සැලසුම් බල ප්‍රදේශයට ජල සැපයුම සිදු කරයි. නාගරික

සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් අධි ජනගහන සනත්ව කලාප ලෙස හඳුනාගත් ප්‍රදේශ වෙත සම්පූර්ණයෙන්ම ජල සම්පාදනය කිරීමේ හැකියාව ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයට පවතී.

දැනට කළුතර ප්‍රදේශයේ පානීය ජලය හා සම්බන්ධව පවතින ප්‍රධාන ගැටළුවක් වනුයේ, වර්ෂයේ මාස කිහිපයක් ප්‍රධාන පානීය ජල මූලාශ්‍රය වන කළු ගඟට ලවණ ජලය (මුහුදු වතුර) එක්වීමයි. එය අරමුණ 02 හි සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයේ දුර්වලතා යටතේ හඳුනාගෙන ඇත. එයට විසඳුමක් ලෙස ලවණ ජල බාධකයක් ඉදිකිරීම සඳහා වන ව්‍යාපෘතියට අදාළ ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයන්, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවත් එක්ව ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ තොරතුරු පාරිසරික කළමනාකරණ සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ විස්තර කර ඇත.

සිතියම 6.3.1 : සැලසුම් බල ප්‍රදේශයේ ජල සම්පාදන මූලාශ්‍රයන්

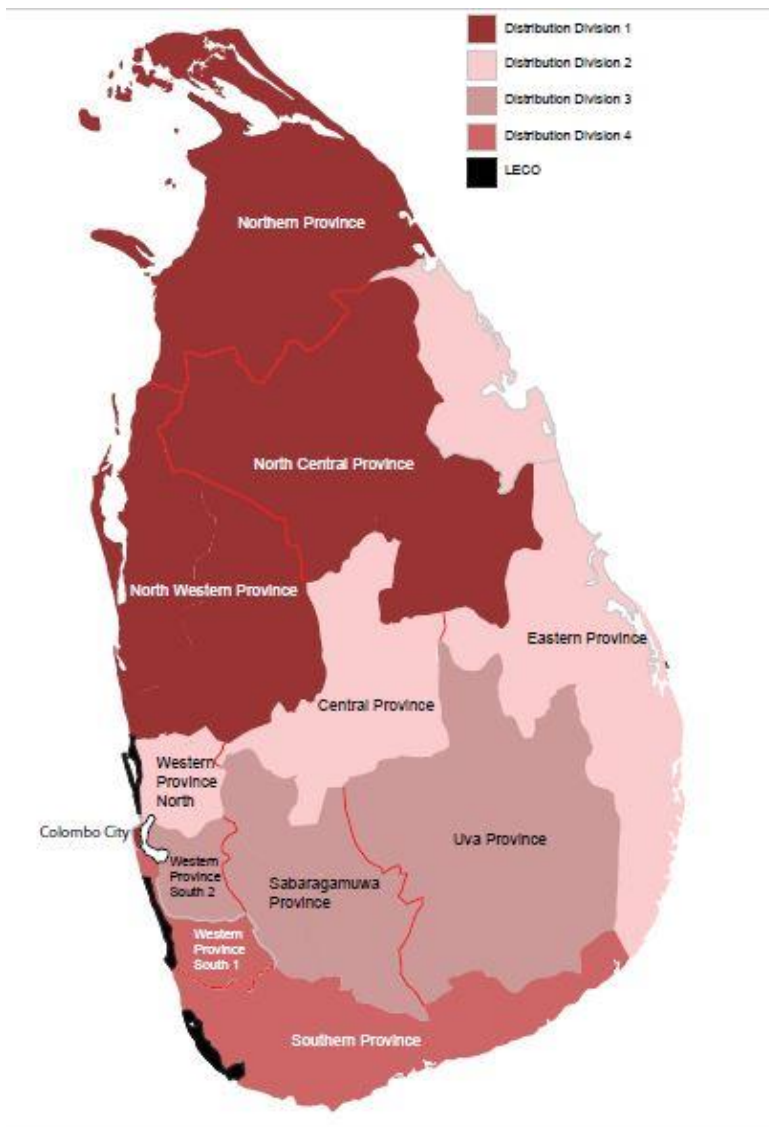
මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

6.3.4. විදුලි සැපයුම් සැලැස්ම

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ විදුලි සැපයුම ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය හා ලංකා විදුලි පෞද්ගලික සමාගම යන ආයතන ද්විත්වය විසින්ම සිදු කරනු ලැබේ. ලංකා විදුලි පෞද්ගලික සමාගම විසින් කළුතර නගරාශ්‍රිත ප්‍රදේශයට විදුලි බලය සපයන අතර අනෙකුත් ප්‍රදේශ සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් විදුලිය සැපයේ. රූපය 6.3.4.1

මහින් පෙන්නුම් කරන අතර කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය සඳහාම 100% විදුලි සැපයුමක් සිදුවන අතර 2030 වර්ෂය වනවිට පුරෝකථනය කරන ලද 199,000 ජනගහනයට අදාළ විදුලි පරිභෝජන අවශ්‍යතා සැපයීමේ සකායතාව මෙම ආයතන ද්විත්වය සතුව පවතී.

රූපය 6.3.4.1 : ශ්‍රී ලංකාව තුළ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය හා ලංකා විදුලි පෞද්ගලික සමාගම විසින් විදුලිය සැපයුම් සිදුකරන ප්‍රදේශ

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකාව ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය

6.3.5. මළ හා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම

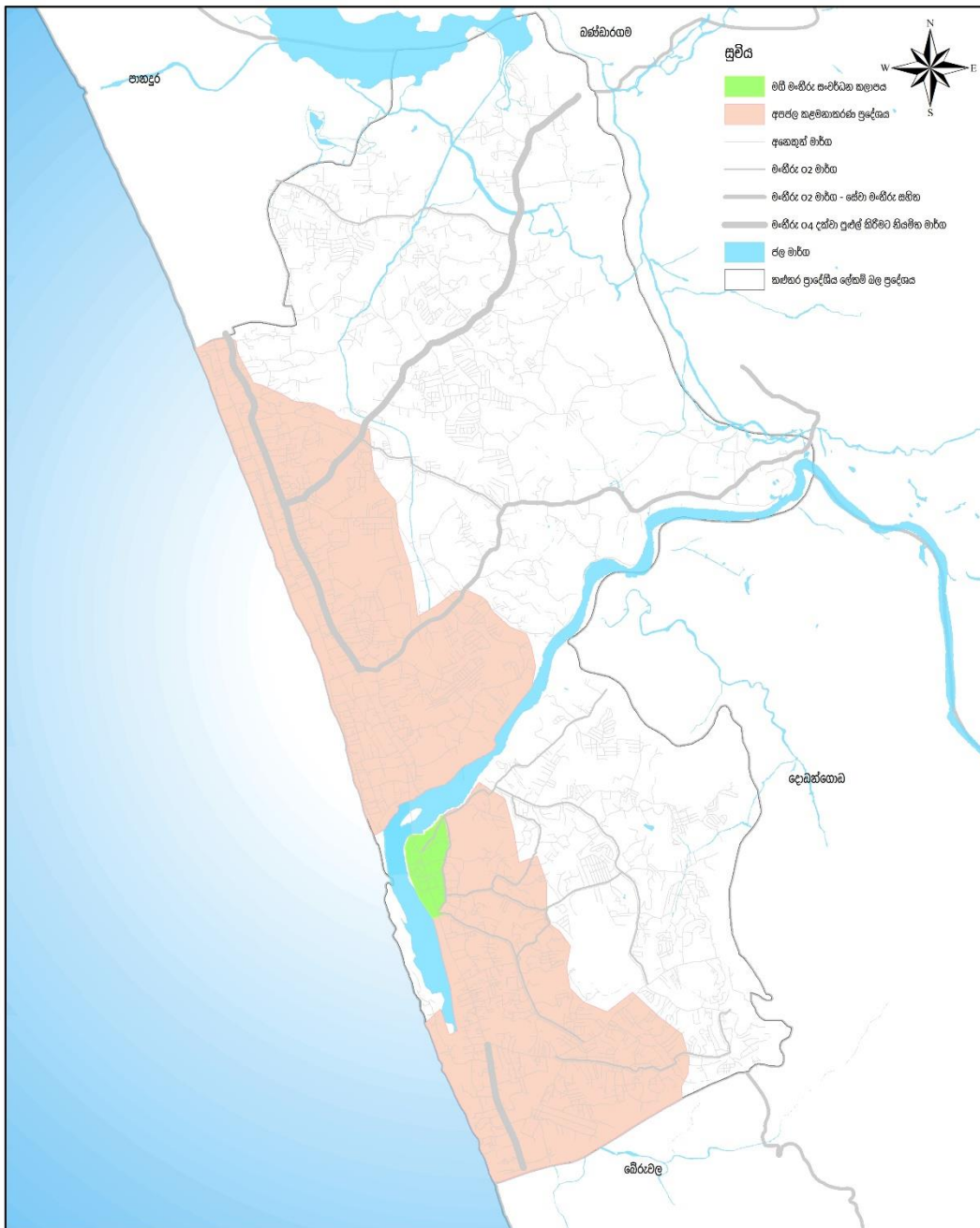
6.3.5.1. අප ජල කළමනාකරණ සැලැස්ම

කළමනාකරණය ආශ්‍රිතව පවතින සංවර්ධනයේ සිසුතාවය හේතුකොටගෙන මේ වනවිට කළමනාකරණය හා ඒ ආශ්‍රිතව ඉඩම් අනුබෙදුම් සිදුකිරීමේ ප්‍රවණතාවය ඉතා ඉහළ අගයක් ගනී. තවද කළමනාකරණ දකුණ හා කළමනාකරණ උතුර ආශ්‍රිතව පවතින ගොඩනැගිලි අධි සනාතවය හේතුකොට ගෙන වර්තමානයේ දී භාවිතා වන මළපවාහන ක්‍රමය වන ‘වල ක්‍රමය’ තවදුරටත් සෞඛ්‍ය ආරක්ෂිත නොවේ. ගොඩනැගිලි සනාතව අනුපාතය හේතු කොටගෙන එම

කළමනාකරණය මළපවාහනය සඳහා “සුනික වල” ඉදිකිරීම ද ප්‍රායෝගිකව අපහසු වන තත්වයක් උදාවී ඇත. ඒ අනුව සිතියම 6.3.5.1 න් හඳුනාගත් පරිදි කළමනාකරණ සහ සීමාව හා කළමනාකරණ ප්‍රාදේශීය සහ සීමාවේ තෝරාගත් ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ කිහිපයක් ඇතුළත් වන සේ ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය මගින් අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා අයත්වන ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ පහත පරිදි වේ.

01. කළමනාකරණ උතුර	34. විලේගොඩ උතුර
02. දේශාස්ත්‍ර	35. මල්වත්ත
03. දේශාස්ත්‍ර බටහිර	36. බෝට්නික්වත්ත
04. විද්‍යාසාර	37. ජාවත්ත
05. නොටුපල	38. එතනමඩල
06. කළමනාකරණ දකුණ	39. පලාතොට
07. කළමනාකරණ දකුණ A	40. විලේගොඩ දකුණ
08. වේලාපුර	41. ඉලුක්වත්ත
09. මහවත්ත	42. ඇටවිල
10. කුඩා හිනටියන්ගල	43. වත්තමුල්ල
11. කුරුදුවත්ත	44. මහ හිනටියන්ගල
12. අක්කරගොඩ	45. අලුබෝගලන්ද
13. නාගොඩ බටහිර	46. කපුදුවත්ත
14. වෙට්ටුමකඩ	47. කළමුල්ල උතුර
15. කලපුව	48. කළමුල්ල නැගෙනහිර
16. කටුකුරුන්ද	49. කළමුල්ල දකුණ
17. පොහද්දරමුල්ල බටහිර	50. එතනමඩල නැගෙනහිර
18. පොහද්දරමුල්ල නැගෙනහිර	51. එතනමඩල බටහිර
19. පොතුපිටිය උතුර	52. උස්වත්ත
20. පොතුපිටිය දකුණ	
21. පොතුපිටිය බටහිර	
22. මැද පොතුපිටිය	
23. කුඩා වස්කඩුව උතුර	
24. කුඩා වස්කඩුව බටහිර	
25. කුඩා වස්කඩුව නැගෙනහිර	
26. කුඩා වස්කඩුව දකුණ	
27. මහ වස්කඩුව උතුර	
28. දෙදියවෙල	
29. මහ වස්කඩුව දකුණ	
30. විලේගොඩ උතුර	
31. මල්වත්ත	
32. බෝට්නික්වත්ත	
33. ජාවත්ත	

සිතියම 6.3.5.1: අපජල කළමනාකරණ සැලැස්මට අදාළ ප්‍රදේශ

<p>අපරම්පරාපුරාණ පහසුකම් සංවර්ධන සැලැස්ම කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය</p>	<p>0 0.4 0.8 1.6 2.4 3.2 කි.මී</p>	 <p>නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය දෙසැම්බර් 2018</p>
--	------------------------------------	--

වස්තූන් පළාත් අංශය	කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම (2019 - 2030)	සැකසුම : කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය
--------------------	-------------------------------------	-------------------------------------

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

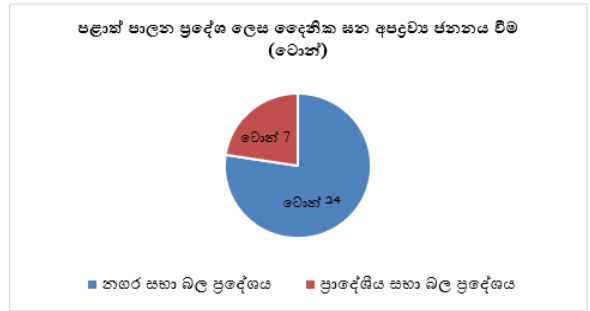
6.3.6. සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම

සන අපද්‍රව්‍ය යනු,

ගෘහස්ත කටයුතු, වෙළඳ හා වාණිජ කටයුතු කාර්මික හා කෘෂිකාර්මික කටයුතු වලදී මෙන්ම අනෙකුත් පොදු කටයුතු වලදී ජනිත වන ද්‍රවමය නොවන ද්‍රව්‍යයන්, සන අපද්‍රව්‍ය ලෙස සලකනු ලැබේ. ආහාරමය අපද්‍රව්‍ය, ඇසුරුම් වශයෙන් ඉවත් කරන කඩදාසි, ලෝහ, ප්ලාස්ටික්, වීදුරු ආදිය, ඉවතලන රෙදි, ගෙවත්තේ ඇතිවන අපද්‍රව්‍ය, ඉදිකිරීම් වලදී ඇතිවන අපද්‍රව්‍ය, කාර්මාන්ත ශාලාවලින් ඉවතලන ද්‍රව්‍ය යනාදී විවිධ කොටස් වලින් සන අපද්‍රව්‍ය සංයුක්ත වී ඇත. සන අපද්‍රව්‍ය ජනනය, ගබඩා කිරීම, එක්රැස් කිරීම, ප්‍රවාහනය, පරිසරයට හිතකර ලෙස වෙනත් ආකාරයකට සකස් කර අවසාන බැහැරලීම යන කරුණු සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයෙහි අන්තර්ගත ක්‍රියාවලීන් වේ.

කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශයේ වර්තමාන තත්ත්වය

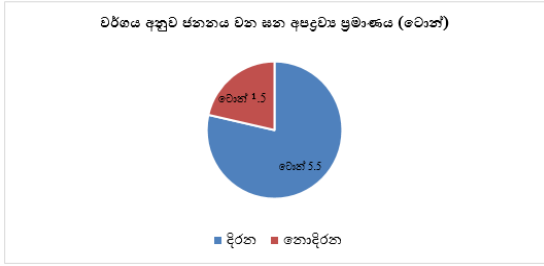
කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශය සඳහා කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය සහ ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය අයත් වේ. පහත ප්‍රස්තාරයෙන් දැක්වෙන පරිදි කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශය තුළ දෛනිකව ජනනය වන සන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය ටොන් 30 ක් පමණ වේ.

මූලාශ්‍රය - නගර සභාව සහ ප්‍රාදේශීය සභාව, කළුතර - 2018

එයින් කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය තුළ දිරන සන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය ටොන් 21 ක් සහ නොදිරන සන අපද්‍රව්‍ය ටොන් 3 පමණ වේ. කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය තුළ දෛනිකව ජනනය වන දිරන සන අපද්‍රව්‍ය ටොන් 5ක් සහ නොදිරන සන අපද්‍රව්‍ය ටොන් 1ක් පමණ ජනනය වේ.

කළුතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය තුළ දෛනිකව ජනනය වන සන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය ටොන් 7 ක් පමණ වන අතර ඉන් ටොන් 5.5 ක් දිරන සන අපද්‍රව්‍ය සහ ටොන් 1.5 ක් නොදිරන සන අපද්‍රව්‍ය වේ.

මූලාශ්‍රය - ප්‍රාදේශීය සභාව, කළුතර - 2018

ප්‍රදේශයේ ජනනය වන සහ අපද්‍රව්‍ය පොහොරවත්ත කසළ අංගනය වෙත බැහැර කිරීම සිදු කරනු ලබයි. කළුතර නගර සභාවට අයත් අක්කර 06 ක පමණ භූමියක බස්නාහිර පළාත් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අධිකාරිය මගින් මෙම පොහොරවත්ත සම්පත් කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය පවත්වාගෙන යනු ලබයි. 2011 වර්ෂයේ කසළ කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය ආරම්භ කර ඇති අතර ඉන් දිනකට ටොන් 05 - 06 අතර ප්‍රමාණයක් කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය කරන අතර මසකට ටොන් 150 - 160 ක් පමණ නිෂ්පාදන කටයුතු සිදු කරයි.

කාබනික පොහොර කිලෝ එකක් රුපියල් 11 ක් වැනි මුදලකට අලෙවි කරනු ලබන අතර එමගින් මාසිකව රුපියල් ලක්ෂ 08 පමණ ආදායමක් ලබගනී. පොහොරවත්ත සම්පත් කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය තුළ ජීව වායු ඒකකයක් ස්ථාපනය කර ඇති අතර ඉන් නිපදවන ජීව වායුව මධ්‍යස්ථානය තුළ අවශ්‍ය කටයුතු සඳහා භාවිතා කිරීම සිදු කරයි.

වර්තමානයේ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සිදු කරන පොහොරවත්ත කසළ අංගනය සහ

කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 සම්පත් කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය සිතියම් අංක 6.3.6.2 මගින් දක්වා ඇත.

2030 වසර සඳහා පුරෝකථන නේවාසික ජනගහනයට අනුව කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශය තුළ ජනගහන වර්ධනය සෘණ අගයක් ගන්නා බැවින් සහ අපද්‍රව්‍ය ජනනය වීමේ අඩුවීමක් දැකිය හැකි අතර එය 2030 වසර සඳහා ටොන් 21 ක් පමණ වනු ඇත. ඒ අනුව 2030 වසරේදී නාගරික බලප්‍රදේශය තුළ නේවාසික ජනගහනයට අනුව සහ අපද්‍රව්‍ය ටොන් 30 ක් පමණ ජනනය වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කළ හැකිය.

එමෙන්ම 2030 වසර සඳහා පුරෝකථන සංක්‍රමණික ජනගහනයට අනුව 2030 වසර සඳහා නගර සභා බලප්‍රදේශය තුළ ටොන් 84 ක් පමණ සහ ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය තුළ ටොන් 7 ක් පමණ කැලී කසළ ප්‍රමාණයක් ජනනය වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කළ හැකිය. ඒ අනුව කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශයේ 2030 වසර සඳහා නේවාසික සහ සංක්‍රමණික ජනගහනයන්ට අනුව සහ අපද්‍රව්‍ය ටොන් 121 ක් පමණ ජනනය වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කළ හැකිය.

එසේ ජනනය වන සහ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය අවම කරමින් සමස්ත බැහැර කිරීම අවම කිරීමට ඒ සඳහා වගකිවයුතු ආයතන වන කළුතර නගර සභාව, ප්‍රාදේශීය සභාව සහ ප්‍රදේශයේ ජනතාව සමඟ එක්ව සිදුකළ හැකි සැලසුම් සහගත ක්‍රමෝපායන් පහත දැක්වේ.

සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රමෝපායන්

ක්‍රමෝපාය 01- සහ අපද්‍රව්‍ය ජනනය අවම කිරීම

I. ගෘහස්ත, වෙළඳ, කාර්මික, ක්‍ෂේත්‍රයන්හි සහ අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය අවම කිරීම, දිරිමත් කිරීම විධි ක්‍රම හඳුන්වා දීම.

පොදු ස්ථාන හා පාසල් තුළ දැනුවත් කිරීමේ හා අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන් සංවිධානය කර ඒ හරහා මහජනයාට කසළ කළමනාකරණය පිළිබඳ පවතින “10R” වැනි සංකල්ප හඳුන්වා දී ඒ තුළින් සහ අපද්‍රව්‍ය ජනනය වීම අවම කිරීම.

ක්‍රමෝපාය 02 - සහ අපද්‍රව්‍ය ජනනය වන ස්ථානයේදීම වෙන් කිරීම .

- I. පළාත් පාලන ආයතන මගින් නිවාස වෙළඳ ආයතන සඳහා කසළ කළමනාකරණය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
 - ජෛව භායනය වන සහ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ හැකි අපද්‍රව්‍ය සමඟ මිශ්‍ර නොකිරීම.
 - අධ්‍යාපනික හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන් නිරතුරුව සංවිධානය කිරීම සහ එමගින් වෙන් නොකරන කසළ එකතු නොකිරීමේ ක්‍රමවේදය (No Separation – No Collection) පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ ඒ අනුව ක්‍රියාත්මක වීම.

උදා - ගෘහස්ත, ආයතනික, වෙළඳ, කාර්මික ලෙස සහ කසළ වල ස්වභාවය අනුව වර්ගීකරණය කර වෙන් වෙන්ව හඳුනාගත හැකි බඳුන් තැබීම. එනම්,

- (අ) කාබනික - කොළ පාට
- (ආ) කඩදාසි - නිල් පාට
- (ඇ) ප්ලාස්ටික් - තැඹිලි පාට
- (ඈ) ලෝහ - දුඹුරු පාට
- (ඉ) වීදුරු - රතු පාට

ක්‍රමෝපාය 03 - කෙටි කාලීන ජෛව භායනය වන සියළුම සහ අපද්‍රව්‍ය කාබනික පොහොර(කොම්පෝස්ට්) බවට පත් කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා ජනතාව ඒ සඳහා යොමු කිරීම සහ කාබනික පොහොර සඳහා ලාභදායී වෙළඳපොළවල් හඳුන්වා දීම.

I. නිවාස හා ආයතන වල ජනනය වන ජෛව භායනය වන සහ අපද්‍රව්‍ය ඒවා ජනනය වන ස්ථානයේදීම කාබනික පොහොර බවට පත් කිරීම.

උදා: කොම්පෝස්ට් බදුන් , වල ක්‍රමය, ජීව කොටු ආදී ක්‍රම හඳුන්වා දීම.

II. විශාල ප්‍රමාණයෙන් ජෛව භායනය වන සහ අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය වන ස්ථාන සඳහා පළාත් පාලන ආයතන මගින් පාලනය වන ස්ථානයක සරල තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතයෙන් කොම්පෝස්ට් නිපදවීම.

උදා : හෝටල්, රෝහල් ආදී ස්ථාන සහ කොම්පෝස්ට් කිරීම සිදු නොකරන නිවාස ආදිය සඳහා පළාත් පාලන ආයතන මගින් පාලනය වන ස්ථානයක සරල තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතයෙන් කොම්පෝස්ට් නිපදවීම.

III. සෑම නිවසක්ම කොම්පෝස්ට් බදුනක් භාවිතා කිරීම හෝ පහසු තාක්ෂණයක් භාවිතය මගින් කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා දිරි ගැන්වීම සහ එමගින් ගෘහස්ථ කාබනික ඵලවළු, පළතුරු වගාව වැඩි කිරීම සහ කාබනික ඵලවළු වෙළඳපල දිරිමත් කිරීම.

ක්‍රමෝපාය 04- රෝහල් හා රජයේ ආයතන තුළ ජීව වායු නිෂ්පාදනාගාර ස්ථාපනය කිරීම.

I. ජෛව භායනය වන ආහාරමය ද්‍රව්‍ය, කෘෂි කාර්මික අපද්‍රව්‍ය, ජීව වායු නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා යොදාගත හැකි අතර, නිෂ්පාදනය වන ජීව වායුව ආහාර පිසීම, ආලෝකකරණය වැනි දේ සඳහා යොදා ගැනීම.

ක්‍රමෝපාය 05 - ජෛව භායනය වන ආහාරමය ද්‍රව්‍ය උතුරු කොටු වලට ලබාදීමේ වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කිරීම

ක්‍රමෝපාය 06- ජෛව භායනය නොවන (ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි) සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා සුදුසු තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතා කිරීම.

- I. සෑම මට්ටමකම ජනතාව තුළ භාණ්ඩ නැවත භාවිතය (reuse) වැනි සංකල්ප ප්‍රවර්ධනය සඳහා ආකල්පමය වෙනසක් ඇති කිරීමේ වැඩිමුළු සංවිධානය කිරීම (පාසල් හා ආයතනික මට්ටමින්)
- II. ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි සහ අපද්‍රව්‍ය (වීදුරු, කඩදාසි, ලෝහ) මිලදී ගනු ලබන ස්ථාන පිහිටුවීම, ප්‍රවලිත කිරීම සහ දිරි ගැන්වීම, වෙළඳපොල හා ව්‍යවසායකයින් වර්ධනය කිරීම.
- III. පළාත් පාලන ආයතන මගින් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි සහ අපද්‍රව්‍ය මිලදී ගනු ලබන ගැනුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම, ඔවුන් සමඟ නිරතුරු සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීම සහ ඒ පිළිබඳව තොරතුරු ජනතාව වෙත ලබාදීම.
- IV. එකතු වන කසළ අතර ඇති පොල්කටු, යකඩ, ප්ලාස්ටික්, වීදුලි උපකරණ වැනි දේ සඳහා කසළ පොළ ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම.

ක්‍රමෝපාය 07 - නාගරික සහ අපද්‍රව්‍ය වෙත රෝහල් මගින් නිකුත් කරන සායනික සහ අපද්‍රව්‍ය එකතුවීම වැළැක්වීම සඳහා ආයතනික ව්‍යුහයක් ස්ථාපනය කිරීම.

- I. සායනික සහ අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීම අනිවාර්ය කිරීම.
- II. සායනික සහ අපද්‍රව්‍ය අවසන් බැහැර කිරීමට පෙර ඒවා ආසාදනය නොවන ද්‍රව්‍ය බවට පත්කිරීම අනිවාර්ය කිරීම.
- III. සායනික සහ අපද්‍රව්‍ය සෞඛ්‍යාරක්ෂිතව බැහැර කිරීම සඳහා රෝහල් තුළම ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කිරීම.

ක්‍රමෝපාය 08 - සහ අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම සහ ප්‍රවාහනය කාර්යක්ෂම කිරීම.

- I. දොරින් දොර එකතු කිරීමේ ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- II. සහ අපද්‍රව්‍ය එකතු කරන දින සහ එම දිනවල එකතු කරනු ලබන සහ අපද්‍රව්‍ය වර්ග (ජ්ලාස්ටික්, පොල් කටු, වීදුරු ආදී ලෙස) පිළිබඳව කාල සටහන් නිවෙස් සඳහා ලබාදීම. (පළාත් පාලන ආයතනය මගින්)
- III. සහ අපද්‍රව්‍ය එකතු කරනු ලබන වාහනය පැමිණීමේදී “සිනුවක්” නාද කිරීම.
- IV. පළාත් පාලන ආයතන වලට කොම්පෝස්ට් අංගනය සඳහා අවශ්‍ය උපකරණ සහ පහසුකම් ලබාදීම.
- V. සහ අපද්‍රව්‍ය වර්ග සඳහා එකතු කරන වාහනයේ වෙන් කළ කොටස් තැබීම.
- VI. බර වාහන ළඟා විය නොහැකි ස්ථාන වල අත්කරත්ත මගින් සහ අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම.

ක්‍රමෝපාය 09 - සනීපාරක්ෂක බිම් පිරවුම් ස්ථාපිත කිරීම.

- I. ජෛවීය ක්‍රියාවලියට සහ ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ක්‍රියාවලියට භාවිතා කළ නොහැකි ජීර්ණය නොවන අක්‍රීය සහ අනෙකුත් කසළ බිම් පිරවීම සඳහා යොදා ගැනීම සුදුසු වන අතර තනි පළාත් පාලන ආයතනයක් මගින් සනීපාරක්ෂක බිම් පිරවුම් ස්ථාපනය කිරීම මූල්‍යමය වශයෙන් ප්‍රායෝගික නොවන අතර පළාත් පාලන ආයතන කිහිපයක් එකතු වී එය සිදු කිරීම ප්‍රායෝගික වේ.

ක්‍රමෝපාය 10 - විද්‍යුත් සහ අපද්‍රව්‍ය (E – Waste) කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීම

- I. ඉවතලන පරිගණක, යතුරුපුවරු, රූපවාහිනී, ජංගම දුරකථන වැනි උපාංග නාගරික සහ අපද්‍රව්‍ය සමඟ බැහැර නොකළ යුතු අතර එම අපද්‍රව්‍ය වෙන් කොට එක්රැස් කර ඒවා මිලදී ගැනීම සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ලියාපදිංචි ගැනුම්කරුවන් වෙත ලබා දිය යුතුය.

ක්‍රමෝපාය 11 - පසු විපරම් කමිටුවක් පිහිටුවීම

- I. අදාළ ආයතන වල නිලධාරී මණ්ඩලයකින් සමන්විත පසු විපරම් කමිටුවක් පිහිටුවීම මගින් පසු විපරම් කටයුතු සිදු කිරීම.

සිතියම 6.3.6.2: පොහොරවත්ත කසල කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ පිහිටීම

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

6.4. ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම

මෙම සැලැස්ම යටතේ ප්‍රදේශයේ පවත්නා විභවතා උපයෝගී කර ගනිමින් ආර්ථිකය නංවාලීමට අනුගමනය කළ හැකි උපායමාර්ග පිළිබඳව සලකා බලා ඇති අතර මෙම සැලැස්ම, සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම හා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන සැලැස්ම ලෙස අනු කොටස් 02 කින් සමන්විත වේ.

6.4.1. ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම

කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ආර්ථික සංවර්ධනය ඇති කිරීම පිළිබඳව අවධානය යොමුකිරීමේදී එහි වන විවිධ ආර්ථික අංශයන් පිළිබඳව අවධානය යොමුකිරීම වැදගත් වේ. කළුතර නගර සීමාව වටා මූලික වශයෙන් වාණිජ කටයුතු කේන්ද්‍රගත වී ඇති අතර, මොරොන්තුඩුව, උග්ගල්බඩ හන්දිය , පලාතොට හන්දිය වැනි කුඩා ප්‍රමාණයේ වාණිජ මංසල් ද (Commercial nodes) දැකගත හැකිවේ. කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ ආර්ථික සංයුතියෙහි වැඩිම දායකත්වය දක්වනුයේ සේවා අංශය වේ. කළුතර නගරය කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන පරිපාලන මධ්‍යස්ථානය වන අතර ප්‍රවාහන හා වාණිජ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීම සඳහා දිස්ත්‍රික්කයේ සැලකිය යුතු ජනගහනයක් නගරය වෙත ඇදේ.

පළමු පරිච්ඡේදයේ සඳහන් කළ අන්දමින් කළුතර නගරයට දිනකට 80,000ක් පමණ ජනතාවක් සංක්‍රමණය වේ. ප්‍රවාහන අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම, පරිපාලන අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීම, අධ්‍යාපනික හා සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීම එම සංක්‍රමණික ජනතාවගේ ප්‍රධාන අරමුණු වේ. කළුතර නගරය හා බැඳුණු ආගමික හා සංචාරක ආකර්ෂණය සහිත ස්ථාන හේතු කොටගෙන ද කළුතර නගරයට වන්දනා කරුවන් හා සංචාරකයන්ගේ ආකර්ෂණය ලැබේ. ඉහත සඳහන් කළ දෛනික සේවා සඳහා නගරයට පැමිණෙන ජනතාවන්, වන්දනාකරුවන් හා සංචාරකයන් යන දෙකොටසක් නගරයේ ආර්ථික කටයුතු ක්‍රියාත්මක වීම කෙරෙහි සාධනීය බලපෑමක් සිදුකරනු ලැබේ. කෙසේ නමුදු වර්තමානය

වනවිට දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ ඉදිකිරීම හා කළුතර දිස්ත්‍රික්කය අවට නගර ආශ්‍රිතව සිදුවන ජාතික මට්ටමේ විවිධ ආර්ථික ආයෝජනයන් කළුතර නගරයට දිනකට පැමිණෙන සංක්‍රමණික සංඛ්‍යාව කෙරෙහි සෘණාත්මක බලපෑමක් සිදුකරනු ලබයි.

ඒ අනුව විශ්ලේෂණ පරිච්ඡේදයේදී හඳුනාගත් ශක්තීන්, දුර්වලතා, අවස්ථා හා තර්ජනයන් සලකා බලමින් ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කරනු ලැබීය.

ඒ අනුව ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ ළඟාකර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන අරමුණු පහත පරිදි දැක්විය හැක.

- 01. කළුතර දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල පරිශ්‍රය කේන්ද්‍රකරගත් මීටර් 500 ක වපසරියක් තුළ (500m buffer) තුළ දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ සියලු පරිපාලන සේවාවන් සැපයීම.
- 02. කළුතර මහ රෝහල් පරිශ්‍රය කේන්ද්‍ර කොටගත් කි.මී. 01 වපසරියක් තුළ (1 km buffer) තෘතීය මට්ටමේ සියලු සෞඛ්‍ය සේවාවන් සැපයීම.

මෙම අරමුණු වෙත ළඟාවීම සඳහා මූලික වශයෙන් ක්‍රමෝපායන් 02 ක් යොදාගනු ලබයි.

03. කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ විසිරී ඇති දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ පරිපාලන ආයතන කළුතර දිස්ත්‍රික් ලේකම් පරිශ්‍රය ආශ්‍රිත කලාපය තුළ පිහිටවීම.

04.කළුතර මහරෝහල් පරිශ්‍රය හා ඒ අවට ඉදිවන තෘතීක මට්ටමේ සෞඛ්‍ය සේවා ආයතන අතර අන්තර් සම්බන්ධතා වැඩි කිරීම.

ඒ අනුව මෙම අරමුණු වෙත ළඟා වීම සඳහා පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය සංවර්ධන සැලැස්මක් සකස් කර ඇත.

6.4.1.1 පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය පර්ෂද සංවර්ධන සැලැස්ම

මෙම ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය පර්ෂද සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කර ඇත. කළුතර නගරයට දිනකට පැමිණෙන ජනතාව අතුරින් සැලකිය යුතු පිරිසක් පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීම උදෙසා නගරය වෙත පැමිණේ. කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ පරිපාලන මධ්‍යස්ථානය කළුතර නගරය වීම මෙයට එක් හේතුවකි. එමෙන්ම කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන රජයේ රෝහල වූත් බස්නාහිර පළාතේ පිහිටි මහ රෝහල් 03 අතුරින් එකක් වූත් කළුතර මහ

රෝහල කළුතර නගරය තුළ පිහිටා තිබීම අනෙක් හේතුවය. තවද මේ වනවිට සෞඛ්‍ය අංශය තුළ සිදුවන සංවර්ධන ආයෝජනයන් හේතු කරගෙන කළුතර නගරය වෙත ඉදිරියේදී සෞඛ්‍ය සේවාවන් ලබාගැනීම සඳහා දිනකට පැමිණෙන පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාවද ඉහළ යාමට නියමිතය. ඒ අනුව මෙම පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය සේවාවන් ලබාගැනීම සඳහා පැමිණෙන ජනතාවට පහසු වන ආකාරයටත් ඒ තුළින් කළුතර නගරයේ ආර්ථික සංවර්ධනය ඇතිකිරීමත් අරමුණු කරගනිමින් පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය පර්ෂද සැලැස්ම සකස් කර ඇත. මෙහිදී සම්පිණ්ඩිත ආර්ථිකයේ (*Agglomeration Economy*) වාසිය නගරය වෙත ලබා ගැනීම අරමුණ වේ. මෙමගින් ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්මෙහි 02 හා 03 වන අරමුණු කරා ළඟාවීම සිදුවේ.

මෙම සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම යටතේ විස්තර කර ඇත.

6.4.2. සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම

ඉහත සඳහන් කළ පරිදි කළුතර නගරය වන්දනාකරුවන්ගේ හා සංචාරකයන්ගේ ආකර්ෂණය දිනාගත් නගරයකි. සංචාරක ආකර්ෂණය හේතු කොටගෙන පෞද්ගලික අංශය විසින් සංචාරක ක්ෂේත්‍රයට අදාළ හෝටල් ඉදිකිරීම සඳහා ද විශාල වශයෙන් යොමු වී ඇත. ඒ අනුව සංචාරක ක්ෂේත්‍රයට අදාළ විභවතා හා දුර්වලතා හඳුනා ගනිමින් සංචාරක කර්මාන්තය තුළින් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ආර්ථික සංවර්ධනයට ලබාගත හැකි දායකත්වය වර්ධනය වන පරිදි සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කර ඇත. කළුතර නගරයට පැමිණෙන සංචාරකයන් අතර “වන්දනාකරුවන්” විශේෂ තැනක් ගන්නා අතර, එම වන්දනාකරුවන්ගේ පැමිණීම වර්ෂය පුරාම ඒකාකාරීව දැකගත හැකි වීමද, මෙම වන්දනාකරුවන් දේශීය සංචාරකයින් විමත් නිසාද කළුතර නගරයේ ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා ඔවුන්ගෙන් අඛණ්ඩ දායකත්වයක් ලබාගත හැකි වේ. සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ සංචාරක ආකර්ෂණය සහිත ස්ථාන හා සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි කිරීමට විභවතා සහිත ස්ථානයක් සංවර්ධනය කරමින් ආකර්ෂණය සහිත ස්ථාන අතර සම්බන්ධතා වැඩිවන පරිදි සිතියම් අංක 6.4.2.1 හි දැක්වෙන සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කර ඇත.

ඒ අනුව කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ වැඩිම සංචාරක හා වන්දනාකරුවන්ගේ ආකර්ෂණය ලැබෙන කළුතර බෝධි පරිශ්‍රය ආශ්‍රිතව සංස්කෘතික සංචාරක කටයුතු (Heritage Tourism) ප්‍රවර්ධනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන අතර ඒ සඳහා වෙනම කලාපයක් හඳුනාගෙන ඇත. රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය ද සංස්කෘතික සංචාරක ආකර්ෂණය සහිත ස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන අතර කළුතර බෝධි පරිශ්‍රයත්, රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රයත් අතර කළුතර ආශ්‍රිතව කළුතර මූලික කරගත් සංචාරක කලාපයක් (River Front Tourism Promenade) ඇති කිරීමට බලාපොරොත්තු

වේ. කළුතර කැලීඩෝ වෙරළ තීරය ආශ්‍රිත වෙරළ සංචාරක කටයුතු සංවර්ධනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. (Sea Front Tourism Promenade) තවද, මොරොන්තුඩුව - ගෝනදූව ග්‍රාමය කේන්ද්‍ර කොට ගනිමින් හරිත සංචාරක කලාපයක් ඇති කිරීමට නියමිතය. ඒ සඳහා කළුතර හා බොල්ගොඩ ගඟට සම්බන්ධ වන කැප්පු ඇළ මොරටුව ප්‍රදේශය හා සම්බන්ධ වන බැවින් ජල ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් ලෙස සංචාරක ආකර්ෂණය තීව්‍ර වන පරිදි සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කර ඇත. පවතින තෙත්බිම් හා අතුරු ඇළ මාර්ග ආරක්‍ෂාකර ගනිමින් පාරිසරික සමතුලිතතාවය ආරක්‍ෂා කිරීම ප්‍රධාන අරමුණ වේ. මෙමගින් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ සංචාරක කටයුතු විවිධාංගීකරණය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. ඒ අනුව සංස්කෘතික සංචාරක කටයුතු, පාරිසරික සංචාරක කටයුතු, වෙරළාශ්‍රිත සංචාරක කටයුතු යන සංචාරක ක්ෂේත්‍රයට අදාළ විවිධාංගයන් ඉතා කෙටි වපසරියකින් යුක්ත ප්‍රදේශයකදී අන්වීදීමට සංචාරකයන්ට හැකි වන අතර, මෙම විවිධ සංචාරක ක්‍රියාකාරකම් සඳහා උනන්දු සියලුම දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් ප්‍රදේශය වෙත ආකර්ෂණය කරගැනීමට මෙමගින් අවස්ථාව උදා වේ.

ඒ අනුව සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්මේ අරමුණු හා ඒ සඳහා යොදා ගන්නා ක්‍රමෝපායන් පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

අරමුණු

01. කළුතර බෝධිය, කැලීඩෝ වෙරළ තීරය හා රිච්මන්ඩ් කාසල් මන්දිරය මූලික කරගත් අන්තර් සම්බන්ධිත සංචාරක ගමනාන්තයක් ඇති කිරීම.

ක්‍රමෝපායන්

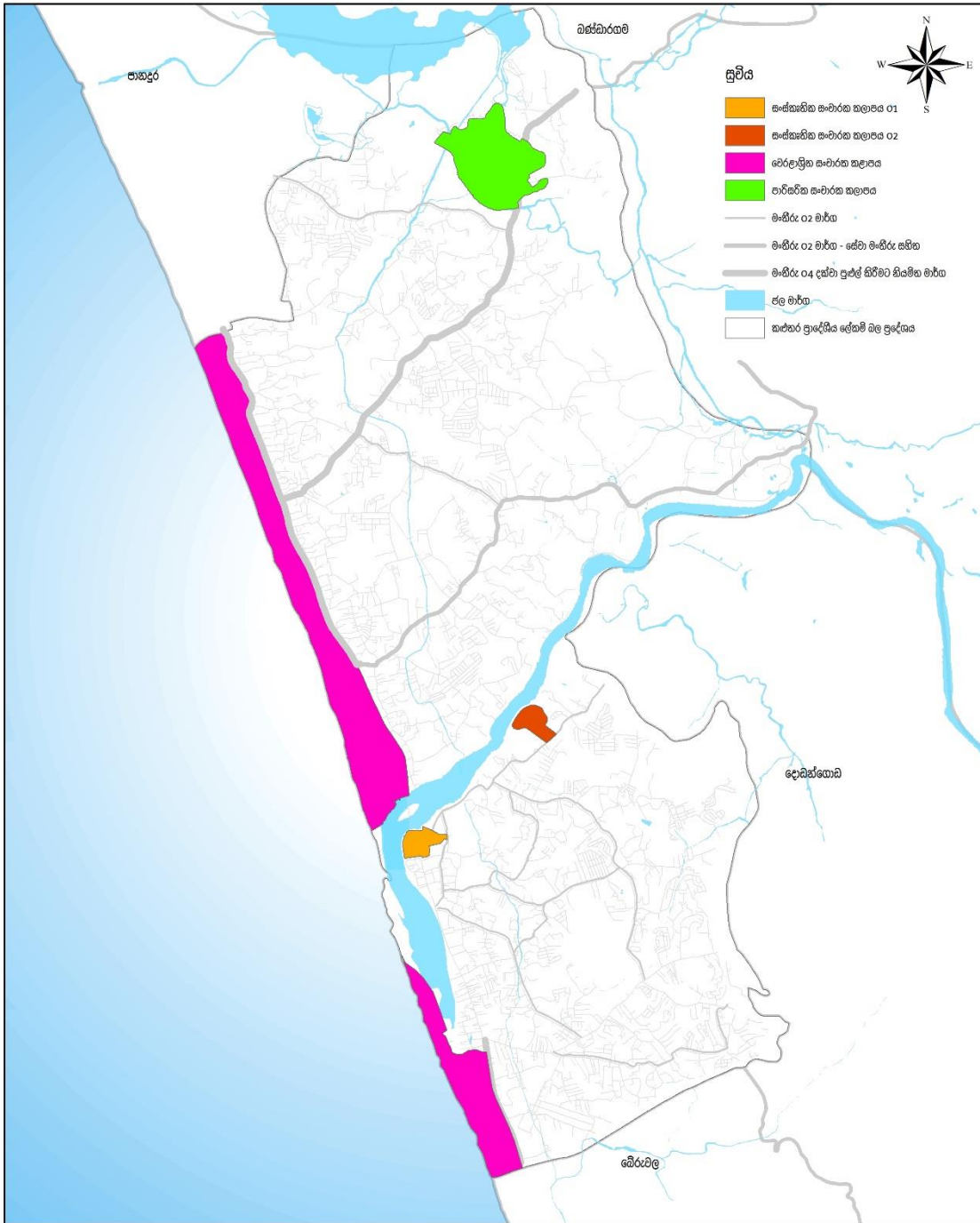
I. කළුතර බෝධි පරිශ්‍රය ආශ්‍රිත කලාපය හා රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රයත් යන ස්ථානයන්

ද්විත්වය කේන්ද්‍ර කොට ගනිමින් සංස්කෘතික සංචාරක කලාප ද්විත්වයක් ඇති කිරීම.

II.කළුගඟ ආශ්‍රිතව හා කැලිඩෝ වෙරළ තීරය මූලික කරගත් වෙරළ තීරය ආශ්‍රිතව සංචාරක කලාප ද්විත්වයක් ඇති කිරීම.

මෙම සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම යටතේ විස්තර කර ඇත.

සිතියම 6.4.2.4 : සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම

සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම
කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

0 0.4 0.8 1.6 2.4 3.2 කි.මී

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
දෙසැම්බර් 2018

බස්නාහිර පළාත් අංශය කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම (2019 - 2030) සැකසුම් : කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

6.5. තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම

තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපාය මාර්ග

කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයෙහි එයටම ආවේණික වූ පාරිසරික අංග ලක්‍ෂණයන් රාශියක් වේ. කළු ගංඟා මෝය ආශ්‍රිතව පිහිටීමත්, මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 55% ක් තෙත් බිම් වශයෙන් පැවතීම, මුහුදට මායිම්ව පිහිටා තිබීම යන එම ලක්‍ෂණ සමෝධානිත කොටගෙන කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ පාරිසරික පැවැත්ම තීරණය වී ඇත. එමෙන්ම එම ප්‍රදේශය ජාතික වශයෙන් ආපදාවන්ට ලක්වන ප්‍රදේශයක් ලෙස ද හඳුනාගත හැකි අතර උක්ත කරුණ සලකා බලමින් සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ තිරසර පාරිසරික තත්වයක් ඇති කිරීම සඳහා මෙම පරිච්ඡේදයේ සඳහන් වන තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ග භාවිතා කරනු ලැබේ. ඒ අනුව පරිසර සංරක්‍ෂණ උපාය මාර්ග හරහා පහත අරමුණු සාක්‍ෂාත් කර ගැනීම අපේක්‍ෂා කෙරේ.

- a) 2025 වර්ෂය වන විට පිරිසිදු ආරක්ෂිත පානීය ජලය ලබාදීම.
- b) 2030 වර්ෂය වන විට වෙරළබඩ කලාපය තුළ සමුද්‍ර බාදනය අවම කිරීම.
- c) 2025 වර්ෂය වනවිට ආපදා අවම කිරීම තුළින් ප්‍රදේශවාසීන්ට ජීවත්වීමට සුදුසු පරිසරයක් ඇති කිරීම.

6.5.1. පාරිසරික සංරක්‍ෂණ සැලැස්ම

පරිසර සංරක්ෂණ උපාය මාර්ගයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ පිහිටා ඇති තෙත්බිම් හා සංවේදී භූමි ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කර ගැනීමත්, ජලවහන පද්ධතිය හා වෙරළාශ්‍රිත පරිසරය ආරක්‍ෂාකර ගැනීමත්, ජලයේ ලවණතා මට්ටම කළමනාකරණය කිරීමත් හා ආපදා අවදානම්කළමනාකරණය කිරීමත්ය. තෙත්බිම් ආරක්ෂාකරණය තුළින් ජල රැඳවුමට පවත්නා හැකියාව වැඩිකර ගංවතුර අවධානම මඟ හරවා ගැනීමටත්,

පෞච්ච විවිධත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීමටත් හැකිවේ.

6.5.1.1. තෙත්බිම් හා සංවේදී ප්‍රදේශ ආරක්‍ෂණ උපාය මාර්ගය

තෙත්බිම් හා සංවේදී ප්‍රදේශ ආරක්‍ෂණ උපාය මාර්ගය යටතේ තෙත්බිම් හා සංවේදී ප්‍රදේශ ආරක්‍ෂා කර ගැනීම සඳහා බස්නාහිර පළාත් තෙත්බිම් සැලැස්මට අනුව ප්‍රධාන වශයෙන් තෙත්බිම් කලාපීයකරණයක් හඳුනාගත් අතර ඒවා පහත පරිදි වේ. ඒ අනුව ප්‍රධාන ඇළ මාර්ග හා අතුරු ඇළ මාර්ග නිසි පරිදි නඩත්තු නොකිරීම නිසා ජලපවහනය නිසි පරිදි සිදු නොවීම හා ඒවායේ ආක්‍රමණකාරී පැළෑටි බහුලව තිබීම නිසා ජල බැස්ම අවහිර වීමේ ගැටළුවත්, පහත්බිම් ආශ්‍රිත අක්‍රමවත් හා අනවසර ඉදිකිරීම් සිදුවීමත් නිසා ඇතිවන ගැටළු විසඳීමට අපේක්‍ෂා කෙරේ. ඒ අනුව කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශය තුළ හඳුනාගත හැකි තෙත්බිම් පහත අයුරින් කලාපීයකරණය සිදු කළ හැකිය.

- I. තෙත්බිම් ආරක්ෂණ කලාපය
- II. තෙත්බිම් ස්වභාවික සංරක්‍ෂණ කලාපය
- III. තෙත්බිම් කෘෂිකාර්මික කලාපය
- IV. විශේෂ කුඹුරු වගා කලාපය

සිතියම් අංක 6.5.1.1 හි මෙම කලාපීයකරණය දක්වා ඇත.

I. තෙත්බිම් ආරක්ෂණ කලාපය

බොල්ගොඩ වැව - පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශය කළු සහ කැලණි ගංඟා නිම්න අතරට මැදිවූ අර්ධ ලෙස සංචාන්ත කලපුවක ස්වරූපයෙන් බොල්ගොඩ වැව පිහිටයි. මෙයට එකිනෙකට සම්බන්ධ වැව් පද්ධති දෙකක් (උතුරු සහ දකුණු) මෙන්ම වේරැස් ගඟ, බොල්ගොඩ ගඟ, පනාපෙ ඇළ, රම්බාන ඇළ, මහ ඔය හා තල්පිටිය ඇළ යන ජල මාර්ග වලින් සම්බන්ධ වී ඇත. අධික පෞච්ච විවිධත්වයකින් යුතු බොල්ගොඩ වැව ප්‍රදේශය දැනට කාර්මික අපදියර බැහැර කිරීම, සැලසුම් රහිත සංවර්ධන කටයුතු, අනවසර ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම් සහ ආක්‍රමණශීලී ශාක වල ව්‍යාප්තිය වැනි තර්ජන

වලට බඳුන් වී ඇත. මෙම තත්ත්වය පාලනය කිරීම සහ සංවර්ධන කටයුතු විධිමත් කිරීමේ අරමුණින් මෙම ප්‍රදේශය මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශයක් ලෙස 2009.12.30 දිනැති අංක 1634/23 දරණ ගැසට් නිවේදනය ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. (මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිසරික සංවේදී කලාප - මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය) බොල්ගොඩ වැව දකුණු කොටසෙහි වාර්තා වී ඇති පෘෂ්ඨවංශික ජීවින් අතර මත්ස්‍ය විශේෂ 45ක්, උභය ජීවි විශේෂ 16 ක්, උරගයින් විශේෂ 40 ක්, පක්ෂි විශේෂ 97ක් සහ ක්ෂීරපායී විශේෂ 31 ක් වේ. (Source: National Wetland Directory of Sri Lanka by CEA - 2006) බොල්ගොඩ වැව දකුණු කොටසේ ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ දෙකක් කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශයට අයත් වන අතර ඒවා මහ ගෝනදුව සහ කුඩා ගෝනදුව යන ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ වේ.

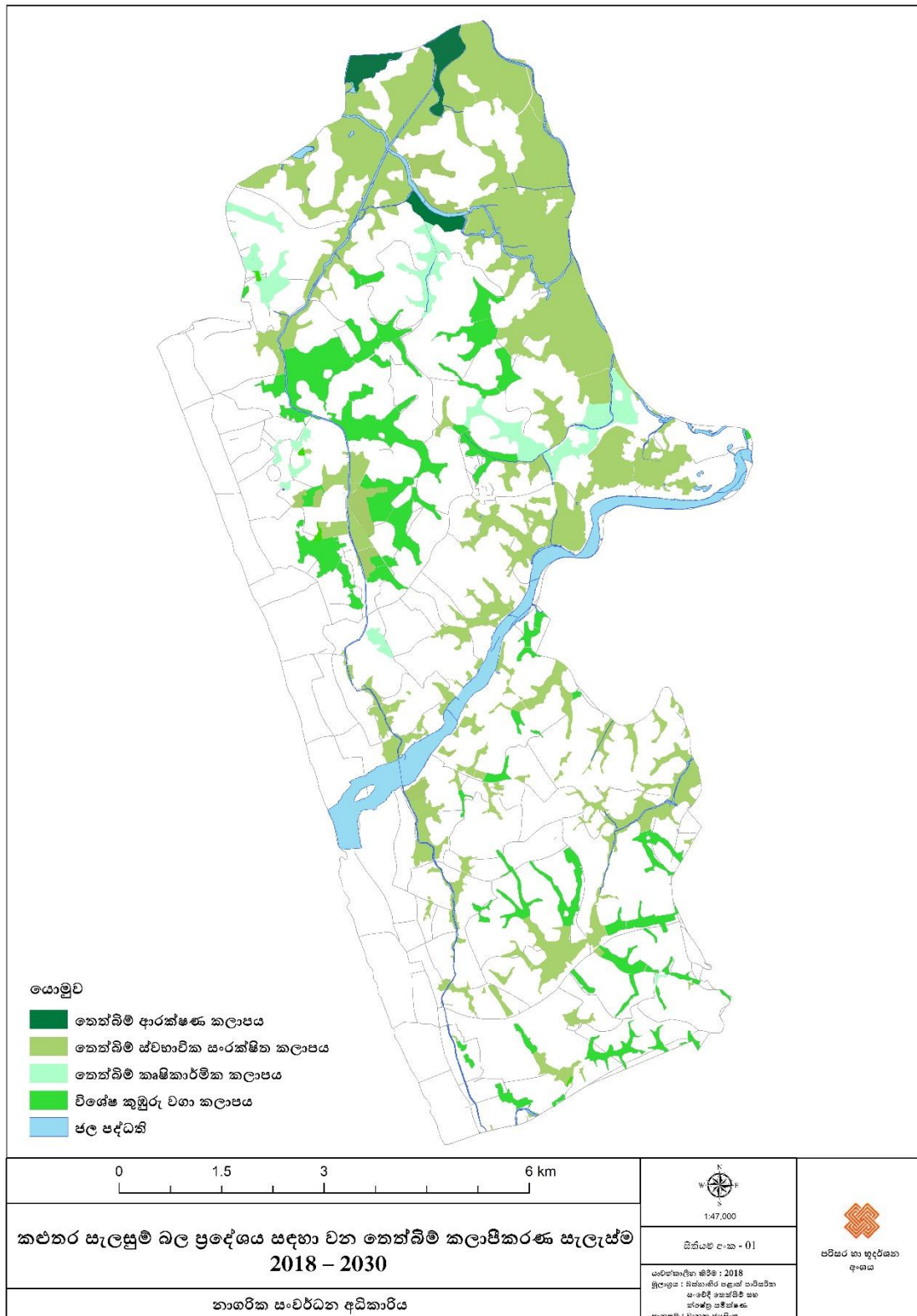
II. තෙත්බිම් ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපය

ප්‍රදේශය හරහා ගලා බසින ප්‍රධාන ජල මූලාශ්‍රය වන කළු ගඟාව සහ බොල්ගොඩ වැව ආශ්‍රය කරගනිමින් අළුත් ඇළ, හීනටියංගල ඇළ, කැප්පු ඇළ වැනි ඇළ මාර්ග ඇළ මාර්ග පද්ධතියක් පිහිටා ඇති අතර ඒ ආශ්‍රිතව ඇති පහත් බිම් තෙත්බිම් ස්වභාවික සංරක්ෂිත කලාපය යටතට අයත් වේ.

III. තෙත්බිම් කෘෂිකාර්මික කලාපය
කුඹුරු වගා බිම් හැර කෘෂිකර්මාන්තයට සම්බන්ධ අනෙකුත් ඉතා වැදගත් ප්‍රදේශ සහ ඒ හා සම්බන්ධ දෙනිය සහ ඕවිට යන ප්‍රදේශ මෙම කලාපය යටතට අයත් වේ.

IV. විශේෂ කුඹුරු වගා කලාපය
කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශය තුළ ඇති සක්‍රීය කුඹුරු බිම් සහ අත්හරින ලද කුඹුරු බිම් මේ යටතට ගැනෙන අතර මෙම ප්‍රදේශය ජල රැඳවුම් සහ ජල බැසයාම් ප්‍රදේශය ලෙස පවත්වාගත යුතුය.

සිතියම 6.5.1.1: තෙත්බිම් කලාපීයකරණ සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

මෙම කලාපය තුළ පහත සඳහන් ගැටළු හඳුනාගන්නා ලදී,

- ප්‍රධාන ඇළ මාර්ග හා අතුරු ඇළ මාර්ග නිසි පරිදි නඩත්තු නොකිරීම නිසා ජලපවාහනය නිසි පරිදි සිදු නොවීමෙන් හා ඒවායේ ආක්‍රමණකාරී පැළෑටි බහුලව තිබීමෙන් ජල බැස්ම අවහිරවීම.
- පහත්බිම් ආශ්‍රිතව වන අක්‍රමවත් හා අනවසර ඉදිකිරීම්.

6.5.1.2. පවත්නා ජල වහන පද්ධති ආරක්ෂණ උපාය මාර්ගය

පවත්නා ජල වහන පද්ධති ආරක්ෂණ උපාය මාර්ගය යටතේ සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ හෙක්ටයාර් 444.78 ක භූමි ප්‍රමාණයක් පුරා විසිරී පවතින ජල මූලාශ්‍ර සංරක්ෂණය කිරීම හඳුනාගත හැකි අතර ඊට අදාළ ක්‍රියා මාර්ග පහත පරිදි වේ.

ක්‍රියාමාර්ග 01

පාරිසරික සංරක්ෂණ කලාපයක් හඳුන්වාදීම. 2005 වසරේ ජුනි 07 වන දින ගැසට් නිවේදනය මගින් ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද (2005-2020) කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් පහත සඳහන් පරිදි ගංඟා සහ ඇළ මාර්ග පද්ධති සඳහා රක්ෂිත කලාප හඳුන්වා දී ඇති අතර, ඒවා වගු අංක 6.5.1.2.1 ට අනුව හඳුනාගත හැකි වේ. එම රක්ෂිත කලාප මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සඳහා ද යොදා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මේ පිළිබඳ රෙගුලාසි වෙළුම II හි සඳහන් වේ.

ගණේ නම	රක්ෂිතයේ පළල (මීටර්)	අඩි
කළු ගඟ	ඉවුරේ සිට මීටර් 20	අඩි 66
බොල්ගොඩ ජලාශය	ඉවුරේ සිට මීටර් 12	අඩි 40
හීනටියන්ගල ඇළ හා අළුත් ඇළ	ඉවුරේ සිට මීටර් 06	අඩි 20

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

මෙයට අමතරව ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩ කිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව විසින් 2016.07.14 දිනැතිව අංක 1662/17 අංක යටතේ ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද ගැසට් නිවේදනය මගින් හඳුනාගෙන ඇති ආරක්ෂණ කලාප කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ සෙසු ජල මූලාශ්‍ර සඳහා යොදා ගැනීමට නියමිතය.

6.5.1.3. වෙරළබඩ පරිසර කළමනාකරණ උපාය මාර්ගය

කළුතර නගරයේ දියුණුව කෙරෙහි පවත්නා බාධක අතරින් මුහුදු බාදනය ප්‍රධානම බාධාවකි. මේ වන විටත් කළුතර කැලීඬෝ වෙරළ තීරය විනාශ මුඛයට ඇදවැටෙමින් පවතී. සංචාරක ක්‍ෂේත්‍රයේ අග්‍රගන්‍ය ස්ථානයක් ගන්නා මෙම කළුතර කැලීඬෝ වෙරළ තීරය මෙසේ විනාශයට පත්වීම කළුතර නගරයේ සුන්දරත්වයට හා සංචාරක ආකර්ෂණය අඩුවීමට අතිශයින්ම බලපානු ඇත. එමෙන්ම ඉන් වෙරළ පරිසර පද්ධතියටද හානි පැමිණේ. මෙසේ වෙරළබඩ පරිසර පද්ධතියට සිදුවන හානි අවම කිරීම සඳහා මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් හඳුනාගෙන ඇති ක්‍රියා මාර්ග පහත පරිදි වේ.

ක්‍රියාමාර්ගය 01

වෙරළ සංරක්ෂණ හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ පනතට සමගාමීව හඳුනාගෙන ඇති නීති හා රෙගුලාසි වෙරළබඩ සංවර්ධන කටයුතු නියාමනය කිරීම සඳහා අනුකූල කර ගැනීම.

1981 අංක 58 දරණ ගැසට් නිවේදනය මඟින් වෙරළ සංරක්ෂණ හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණය නියාමනය කරනු ලබයි. මෙම නියාමනය කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම සඳහාද යොදා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ

අනුව කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ විහිදී ඇති වෙරළබඩ ප්‍රදේශය අවදානම්මටම අනුව කොටස් තුනකට වර්ගීකරණය කර ඇත. එනම්,

I. අධි අවදානම් ප්‍රදේශය (ටැංජරින් හෝටලය ආසන්නයේ සිට ඇති අවනි හෝටලය දක්වා)

ස්ථීර ශාක වැවෙන සීමාවේ සිට මීටර් 55 දක්වා වූ රක්ෂිත ප්‍රදේශයක් මෙම කලාපයට අයත්ය.

- ඉන් මීටර් 20 දක්වා වූ කලාපය තුළ කිසිදු සංවර්ධනයකට අවසර නොමැත.
-
- එතැන් සිට මීටර් 35 දක්වා සීමා සහිත සංවර්ධනයකට අවසර ලබාදේ.

II. මධ්‍යස්ථ අවදානම් කලාපය (අවනි හෝටලය - දකුණු පයාගල)

මෙම කලාපයට ස්ථීර ශාක වැවෙන රේඛාවේ සිට මීටර් 50 දක්වා වූ රක්ෂිත ප්‍රදේශයක් අයත්ය.

- ඉන් මුහුදට වඩා සමීපව පිහිටි මීටර් 20 දක්වා කලාපය තුළ සංවර්ධන කටයුතු තහනම් වේ.
- එතැන් සිට මීටර් 30 දක්වා වූ සීමාව තුළ සංවර්ධන කටයුතු සීමා කර ඇත.

III. අඩු අවදානම් කලාපය (පිංවත්ත දුම්රිය ස්ථාන - ටැංජරින් හෝටලය)

මෙම කලාපය සඳහා ස්ථීර ශාක වැවෙන රේඛාවේ සිට මීටර් 35ක් දක්වා රක්ෂිත ප්‍රදේශයක් පනවා ඇත.

- ඉන් මුහුදු සීමාවේ සිට මීටර් 10ක් දක්වා කලාපය තුළ සංවර්ධන කටයුතු තහනම් වේ.
- එතැන් සිට මීටර් 25 දක්වා වූ සීමාව තුළ සංවර්ධන කටයුතු සීමා කර ඇත.

ක්‍රියාමාර්ගය 02

වෙරළ තීරයේ පැවති වැලි වැටිය නැවත ස්ථාපිත කිරීම.

මූලින් පැවති වැලි වැටිය විනාශ වීම හේතුවෙන් පහත සඳහන් ගැටළු හඳුනාගත හැක.

- ❖ ගංඟා ජලයට ලවණ ජලය මුසුවීම ඉහළයාම හේතුවෙන් පානීය ජල ගැටළුව උග්‍රවීම.
- ❖ ගංඟා ආශ්‍රිතව ප්‍රදේශයේ ජෛව විවිධත්වයට හානි පැමිණීම හා ඉන් එම පරිසර පද්ධතිවල සමතුලිතතාවය ගිලිහීම.
- ❖ කළුගඟේ වැලි ගොඩ දැමීමේ කර්මාන්තයට සෘජු බලපෑමක් ඇතිවීම.
- ❖ සුනාමි වැනි ස්වභාවික උපද්‍රවයන්ට හානිය වීමේ වැඩි ප්‍රවණතාවයක් පැවතීම.

මෙම ගැටළු වලට පිළියමක් වශයෙන් කි.මී.1.7 ක් දිගු වෙරළ තීරයේ පැවති වැලි වැටිය “නරිශ්මන්ට්” (Norishment) ක්‍රමයට නැවත

ස්ථාපිත කිරීම මඟින් 2030 වන විට ස්ථාවර වැලි වැටියක් සකස් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

ක්‍රියාමාර්ග - 03 - හඳුනාගත් ස්ථාන සඳහා කඩොලාන රෝපණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

මේ යටතේ දුම්බරියපල හා කලපුව අතර ප්‍රදේශයේ පවතින අක්කර 10 ක් පමණ වන භූමි ප්‍රදේශය තුළ කඩොලාන වගා කිරීම මඟින් මුහුදු බාදනය හා දැඩි සුළඟින් වන හානිය අවම කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

ක්‍රියාමාර්ග 04 - වැංජරින් හෝටලයේ සිට කැලීඬෝ වෙරළ තීරය දක්වා කි.මී. 02 ක් වූ දැඩි අවදානම්කලාපයේ වෙරළ තීරය ඔස්සේ පඳුරු ආකාරයේ ශාක සිටුවීමේ ව්‍යාපෘතිය

මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් වෙරළ තීරයේ පවතින දර්ශනයට බාධාවක් නොවන අයුරින් වෙරළ බාදනය අවම කිරීමට අපේක්ෂා කරන අතර ස්වභාවික පරිසරය සමඟ මුසුවූ සුන්දර කලාපයක් ලෙස මෙම ප්‍රදේශය පවත්වා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

6.5.2 භූ දර්ශන සැලැස්ම

කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශය කළු ගඟා නිම්න තීරයේ පිහිටි ප්‍රදේශයක් වීම නිසාවෙන් කළු ගඟ, සාගරය, කැලිඩෝ වෙරළ තීරය, අභ්‍යන්තර ඇළ මාර්ග පද්ධතිය හා තෙත්බිම් ව්‍යාප්තිය මූලික කර ගනිමින් අතීතයේ සිටම එයටම ආවේණික වූ භූ දර්ශනයකින් හෙබි ප්‍රදේශයක් ලෙස පවතී.

2019 – 2030 සංවර්ධන සැලැස්ම මඟින් නිරිතදිග වෙරළ තීරයේ අග්‍ර නැවතුම්පලක් කිරීම යන දැක්ම ශාක්සාත් කර ගැනීම සඳහා සැලැසුම් බලප්‍රදේශයේ භූ දර්ශනය සකස් කිරීම හා වැඩි දියුණු කිරීමේ උපාය මාර්ග හඳුනාගත් ස්ථාන වල නිසි පරිදි කිරීමට අපේක්ෂිතය. එම ස්ථාන පහත පරිදි වේ.

කළුතර සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ විවිධ ස්ථාන වල භූ දර්ශන ඔප්නැංවීමට ව්‍යාපෘතීන් කිහිපයක්ම මෙහිදී හඳුනාගෙන ඇත.

1. නාගොඩ හංදියේ භූ දර්ශන සංවර්ධනය
2. රිච්මන්ඩ් මන්දිරයේ භූ දර්ශන සංවර්ධනය
3. උසාවි සංකීර්ණයේ ඉදිරිපිට භූ දර්ශන සංවර්ධනය
4. කැලිඩෝ වෙරළේ භූ දර්ශන සංවර්ධනය
5. අධි සනත්ව නේවාසික කලාපය තුළ පවතින කුඩා හීනටියන්ගල ඇළේ කොටසක් මූලික කර ගනිමින් රේඛීය උද්‍යානයක් ස්ථාපිත කිරීම.
6. ළමා හා මාතෘ රෝහල ඉදිරිපිට සිදු කෙරෙන භූ දර්ශන සංවර්ධනය
7. මොරොන්තුඩුව හංදියේ භූ දර්ශන සංවර්ධනය
8. නාගරික උද්‍යාන සංවර්ධනය
9. ළමා උද්‍යාන භූ දර්ශන සංවර්ධනය
10. කළුතර පාලම් ද්විත්වය අතර පිහිටි තලාව භූමියේ ගාලු පාරක් දුම්රිය මාර්ගයන් අතර කොටස තුළ භූමි දර්ශනය සැකසීම

මේ පිළිබඳ වැඩිදුර විස්තර සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්මේ , තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ග සැලැස්මේ හා ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපායමාර්ගික සැලැස්මේ දක්වා ඇත.

6.5.3. ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම

ආපදා වලට ලක්වන ප්‍රදේශ හඳුනා ගැනීමත් එම ආපදා අවම කිරීමට ගතහැකි ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳවත් මේ යටතේ සාකච්ඡා කෙරේ.

පවතින ආපදා තත්ත්වය

කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ හඳුනාගත හැකි ආපදා තත්ත්ව ලෙස,

- i. ගංවතුර
- ii. පානීය ජල ගැටළුව
- iii. නායයෑම් අවදානම් ප්‍රදේශ
- iv. සුනාමි
- v. වැසි ජල ගැටළුව යනාදිය හඳුනා ගත හැකි වේ.

i. ගංවතුර

ගංවතුර බලපෑම් තර්ජනයට කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ වසර පහකට පමණ වරක් විශාල තර්ජනයකට ලක්වන අතර කළු ගඟ ආශ්‍රිත පළාතට ප්‍රදේශයේ ජල මාසාංකය මගින් ජල ගැලීම් තත්ත්ව පිළිබඳ හඳුනා ගැනීම් සිදුකරනු ලබයි. කළු ගඟ දෙපස ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ සෘජුවම ජල ගැලීම් ආපදාවට ගොදුරු වන බව වාර්තා වේ. කළු ගඟ ආශ්‍රිතව ඇතිවන ගංවතුර

තත්ත්වයන් හැරුණු කොට, අධික වර්ෂාපතනය හේතුවෙන් කාණු ජලයෙන් පිරියාම නිසා ද ඇතිවන ජලගැලීම් තත්ත්වයන් ද වාර්තා වේ. වගු අංක 6.5.3.1 මගින් 2014 -2018 වර්ෂ වල ගංවතුර ආපදා විස්තර දැක්වේ.

වගුව 6.5.3.1 - කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ 2014 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා වාර්තා වූ ගංවතුර ආපදා පිළිබඳ තොරතුරු.

වර්ෂය	ආපදාවට ලක්වූ පවුල් සංඛ්‍යාව	ආපදාවට ලක්වූ පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව
2014.06.02 සිට 2014.06.06 දක්වා	1224	4054
2015.09.29	160	689
2015.11.15	178	809
2016.05.16 සිට 2016.05.28 දක්වා	241	993
2017.05.26 සිට 2017.06.24 දක්වා	2942	11854

මූලාශ්‍රය - ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය, ආපදා සිද්ධි වාර්තාව - කළුතර දිස්ත්‍රික්කය (2018)

ii. පානීය ජල ගැටළුව

කළුතර ප්‍රදේශයේ පානීය ජල අවශ්‍යතාවය සඳහා වන ප්‍රධාන ප්‍රභවය කළු ගඟ වේ. ඇතැම් වර්ෂ වල වියළි ඍතුවේදී (ජනවාරි, පෙබරවාරි, මාර්තු, අගෝස්තු, සැප්තැම්බර්) කළු ගඟෙහි ජලයට ලවණ ජලය මිශ්‍රවීම තුළින් ප්‍රදේශයේ නළ ජලය භාවිතා කරන ජනතාව ගැටළුවකට මුහුණ දෙන බව වාර්තා වේ. කෙත්හේන ජල පවිත්‍රාගාරයෙන් ජලය බෙදාහැරීම් කටයුතු සිදු කරයි. මෙම කාලය තුළදී ජලයේ පවතින විද්‍යුත් සන්නායකතාව (*Electrical conductivity*) ඉහළ අගයක් ගනු ලබන අතර මෙම අගය 750 ms/cm අගයට වැඩි වූ විට මෙම ජලය පුද්ගල පරිභෝජනය සඳහා නුසුදුසු බව ජලසම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලයේ දත්ත

මගින් හඳුනාගෙන ඇත. පානීය ජල හිඟය පිළිබඳවිස්තර වගු අංක 6.5.3.2 හි සඳහන් වේ.

වගුව 6.5.3.2 - කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ 2014 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා වාර්තා වූ පානීය ජල ගැටළුව නිසා ඇති වූ ආපදා පිළිබඳ තොරතුරු.

වර්ෂය	ආපදාවට ලක්වූ පවුල් සංඛ්‍යාව	ආපදාවට ලක්වූ පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව
2016.03.17 සිට 2016.03.28 දක්වා	1978	8383
2015.09.29 සිට 2017.02.13 දක්වා	17,332	75,017

මූලාශ්‍රය - ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය, ආපදා සිද්ධි වාර්තාව - කළුතර දිස්ත්‍රික්කය (2018)

මෙම ගැටළුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ සමස්ත ජනගහනයෙන් 56% කට බලපාන අතර කළුතර නගර සභා බලප්‍රදේශයේ 99% කට ප්‍රභල ගැටළුවක් වී ඇත. ජල ගැටළුව සිදුවන කාල වලදී පානීය ජලය බෙදාහැරීම සිදු කළද එය ප්‍රමාණවත් නොවන බව ප්‍රකාශ වේ. මේ සඳහා කෙටිකාලීන සහ දිගුකාලීන ලෙස විසඳුම් හඳුනාගත යුතුය.

කෙටිකාලීන විසඳුම් ලෙස පානීය ජල ගැටළුව පවතින අවස්ථාවේදී කුඩා ගඟේ ජලය පොල්අතුමෝදර ප්‍රදේශයෙන් කෙත්හේන ජල පවිත්‍රාගාරයට ජලය පොම්ප කර බෙදා හැරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. එසේම දිගු කාලීන විසඳුම් ලෙස වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ලවණ ජල බාධකයක් ඉදි කිරීම සඳහා යෝජනාවක් ද ඉදිරිපත් වී ඇත.

III. නායයාම් ආපදා අවදානම් ප්‍රදේශ

නායයාම් ආපදා අවදානම් ප්‍රදේශ සඳහා දත්ත ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය මගින් ලබාගත් අතර නායයාම් අවදානම් කලාප සිතියම් ගත කිරීමේ (*Landslide Hazard Zoning mapping, 2012*) වාර්තාවට අනුව හඳුනාගත හැකි ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ පහත දැක්වේ.

- i. මහ ගෝනදුව (701)
- ii. කිතුලාව (723)
- iii. පුලර්ටන් බටහිර (729C)

IV. සුනාම්

2004 වර්ෂයේදී ඇතිවූ සුනාම් ව්‍යසනයේදී කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශය තුළ 8491 ජන සංඛ්‍යාවක් බලපෑමට ලක්වූ අතර නිවාස හානි 1891ක් වාර්තා විය. සුනාම් ව්‍යවසනය සිදුවූ ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ පහත දැක්විය හැකිය.

- i. දේශාස්ත්‍ර කළුතර බටහිර (717D)
- ii. ඇතගම බටහිර (732A)

- iii. කළමුල්ල උතුර (731)
- iv. කළමුල්ල දකුණ (731A)
- v. කළපුව (730A)
- vi. කළුතර උතුර (717)
- vii. කළුතර දකුණ (725)
- viii. කළුතර දකුණ ඒ (725A)
- ix. කුඩා වස්තූවල බටහිර (710B)
- x. මහ වස්තූවල උතුර (714A)
- xi. මහ වස්තූවල දකුණ (714)
- xii. පොහොද්දරමුල්ල බටහිර (707A)
- xiii. පොතුපිටිය බටහිර (708C)
- xiv. තොටුපොළ (717B)
- xv. විද්‍යාසාර (717C)
- xvi. වෙට්ටුමකඩ (730)

කොට්ඨාශය, කළුතර දිස්ත්‍රික්කය. ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛණ දෙපාර්තමේන්තුව - 2005

V. වැසි ජල ගැටළුව

කුඩා වස්තූවල හා මහා වස්තූවල ප්‍රදේශයට වැසිජල කළමනාකරණ සැලැස්මක් හඳුනාගෙන ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය ව.කි.මී. 1.15 ක භූමි ප්‍රමාණයක සැලසුම් කිරීමට යෝජනා කර ඇති අතර දුම්රිය මාර්ගය සහ ගාලු පාර අතර ඉදි කිරීමට යෝජනා කර ඇත. දැනටමත් මේ සඳහා ඉඩම් ගොඩ කිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව මගින් සැලැස්මක් සකස් කර ඇති අතර එය මෙම සැලැස්ම සඳහා අනුකූල කරගෙන ඇත. එය ඇමුණුම් අංක 15 ට අනුව හඳුනාගත හැකි වේ.

මූලාශ්‍ර :- මූලික වාර්තාව - 2 , 2004 සුනාමි ආපදාවට ලක්වූ ගොඩනැගිලි සහ පුද්ගලයින් පිළිබඳ සංගණනය, කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම්

6.5.3.1 ආපදා සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් කලාපීකරණය

කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශය පවතින ආපදා තත්ත්වයන් අනුව ප්‍රධාන වශයෙන් කලාප තුනකට වර්ගීකරණය කළ හැකිය.

- i. හරිත තීර කලාපය
- ii. ඉතා අඩු සන්නිවේදන නේවාසික කලාපය
- iii. වෙරළ සංරක්ෂිත කලාපය

i. හරිත තීර කලාපය

කළු ගඟ රක්ෂිතය (මීටර් 20 ක්), හීනටියංගල ඇළ රක්ෂිතය (මීටර් 20 ක්), අළුත් ඇළ රක්ෂිතය (මීටර් 20 ක්), බොල්ගොඩ වැව රක්ෂිතය (මීටර් 20 ක්), කැප්පු ඇළ රක්ෂිතය (මීටර් 20 ක්) මීට අයත් වන අතර ඒවා කළුතර

කලාපීකරණ සැලැස්මේ විවිධ පර්ෂද තුළට අන්තර්ග්‍රහණය වී ඇත. ගංවතුර රඳවා තැබීමේ ධාරිතාවය සපුරාලීමට සහ පොදු විවෘත අවකාශ පහසුකම් සැපයීම මෙම ප්‍රදේශ හරිත තීරයක් ලෙස තබා ගත යුතුය.

ii. ගං වතුර හා නායයාම් අවදානම් කලාපය

ගංවතුර ආපදාව බලපාන ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ සහ ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය මගින් හඳුනාගෙන ඇති නායයුම් අවදානම් ප්‍රදේශ මෙම කලාපයට අයත් වන අතර මෙම ප්‍රදේශ කළුතර කලාපීයකරණ සැලැස්මේ අඩු සනත්ව නේවාසික පර්යේෂණට හා

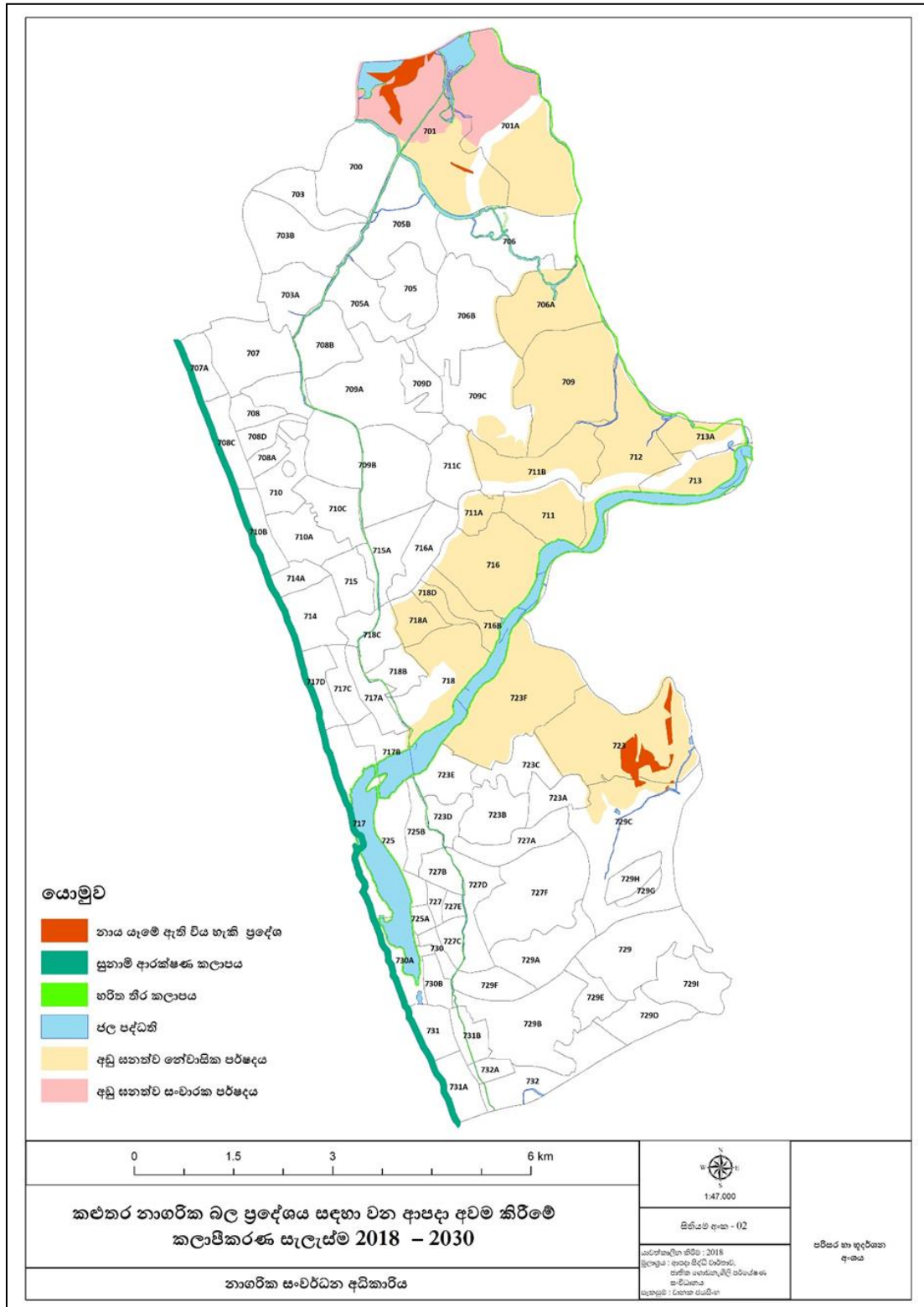
අඩු සනත්ව සංචාරක පර්යේෂණට අන්තර්ග්‍රහණය වී ඇත. ගංවතුර උවදුර අවම කිරීම සඳහා සියලු වගුරු බිම්, කුඹුරු සහ පහත් බිම් ප්‍රදේශ ආරක්ෂා යුතු අතර නායයාම් අවදානම අවම කරගැනීම සඳහා දැනට පවතින වන වගාව ආරක්ෂා කරගත යුතුය.

iii. වෙරළ සංරක්ෂිත කලාපය

සුනාමි සහ වෙරළ බාදන ආපදාවන්ගෙන් සිදු වන හානිය වැළැක්වීමේ උපක්‍රමයක් වශයෙන් , මීටර් 100 ප්‍රදේශයක් වෙරළ තීරය සංරක්ෂිත ප්‍රදේශයක් ලෙස වෙන් කිරීම (වර්ෂ 2011 අංක 49 දරණ සංශෝධිත වෙරළ සංරක්ෂණ පනත අනුව), කඩොලාන වගා ව්‍යාප්ත කිරීම, විනෝද විවේක පහසුකම් වෙරළ තීරයේ ස්ථානගත කිරීම ආදිය සිදු කළ හැක.

මෙම ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් කලාපීයකරණය සිතියම් අංක 6.5.3.1 ට අනුව හඳුනාගත හැකි අතර ඊට අදාළ වන නීති රෙගුලාසි වෙළුම II යටතේ විස්තර කෙරේ.

සිතියම 6.5.3.1: කළුතර සැලසුම් බල ප්‍රදේශය සඳහා වන ආපදා අවම කිරීමේ කලාපීකරණ සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

6.5.4. පොදු ඵලිමහන් හා විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශය සැලැස්ම

සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ අපේක්ෂිත ජනගහනයට අවශ්‍ය පොදු ඵලිමහන් භූමි ප්‍රමාණය නිර්ණය කිරීම මෙහිදී සිදුවේ. මෙහිදී සෘජු හා වක්‍ර විනෝද පහසුකම් යටතේ දැනට පවත්නා භූමි ප්‍රමාණය මෙන්ම අපේක්ෂිත භූමි ප්‍රමාණයද සලකා බලන අතර පරිසර අලංකරණය සඳහාද වැඩි ප්‍රවණතාවයක්ද පවතී.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් ප්‍රමිති මට්ටම් වලට අනුව ජනගහනය 1000 කට

හෙක්ටයාර් 1 ක් අවම වශයෙන් පොදු ඵලිමහන් පහසුකම් ලෙස සංවර්ධන සැලැස්ම සැකසීමේදී වෙන්කළ යුතුය. කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශයේ 2017 වසර වන විට ජනගහනය 170,835 ලෙස සංගණන වාර්තාවේ දක්වා ඇත. සංවර්ධන සැලැස්මේ දත්ත විශ්ලේෂණයන්ට අනුව 2030 වන විට ජනගහනය 199,854 ලෙස පුරෝකථනය කර ඇත. ඒ අනුව 2030 වන විට පොදු ඵලිමහන් විනෝද පහසුකම් සඳහා ඉඩම් හෙක්ටයාර් 200 ක් අවම වශයෙන් වෙන්කළ යුතුය.

කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශය තුළ වර්තමානයේ පවතින සෘජු සහ වක්‍ර විනෝද පහසුකම්

සෘජු සහ වක්‍ර විනෝද පහසුකම් ලෙස ප්‍රධාන සංඝටක දෙකක් යටතේ විනෝද පහසුකම් සලකා බලනු ලැබේ. සෘජු විනෝද කටයුතු පහසුකම් යටතේ ජනතාවට ක්‍රියාකාරී ලෙස සහභාගී විය හැකි ඉඩකඩ ප්‍රමාණයක් අවශ්‍යය. එනම්,

- i. ක්‍රීඩා කිරීම
- ii. පිහිනීම
- iii. දිවීම
- iv. ඇවිදීම
- v. බෝට්ටු පැදීම
- vi. සම්ප්‍රදායික මසුන් ඇල්ලීම නිදසුන් ලෙස දැක්විය හැක.

කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ ඉහත අවශ්‍යතාවයන් සපුරාගත හැකි ස්ථාන සීමිත අතර එම ස්ථාන පිළිබඳව විස්තර වගු අංක 6.5.4.1 යටතේ සහ ඊට අදාළ නීති රෙගුලාසි / මාරගෝපදේශ වෙළුම II යටතේ දක්වා ඇත.

වගුව 6.5.4.1 - කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශයේ සෘජු විනෝද පහසුකම් සපුරාගත හැකි ස්ථාන

අනු අංකය	උද්‍යාන වර්ගය	ප්‍රමාණය (ha)
1.	ඉතා කුඩා උද්‍යාන Pocket Parks (EPP)	1.06
2.	කුඩා උද්‍යාන Mini Park (EMP)	18.54
3.	මධ්‍යම උද්‍යාන පහළ මට්ටම Local Parks (ELP)	1.45
4.	වෙරළ උද්‍යාන Beach Park (EBP)	19.47
	එකතුව	40.52

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

වගු අංක 6.5.4.1 හි සඳහන් තොරතුරු වලට අනුව කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශය තුළ දැනට හෙක්ටයාර් 40.52 ක් විවෘත භූමි ලෙස ඇත. වර්තමාන ජනගහනය මත 170,835 සඳහා පොදු එළිමහන් විවෘත භූමි ලෙස හෙක්ටයාර් 170 ක් වෙන්ව තිබිය යුතුය. නමුත් වගු අංක 6.5.4.1 ට අනුව වර්තමාන ජනගහනයට ප්‍රමාණවත් පොදු එළිමහන් විවෘත භූමි කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ නොමැති අතර දැනට පවතින ස්ථාන වල ද පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවේ.

දැනුම වර්ධනය කර ගැනීම සහ විනෝද පහසුකම් සලසාගත හැකි ස්ථාන පහත පරිදි වේ.

i. මහජන පුස්තකාල - 6

- a) ප්‍රාදේශීය සභාවට අයත් පුස්තකාල සංඛ්‍යාව - 3
- b) නගර සභාවට අයත් පුස්තකාල සංඛ්‍යාව - 2
- c) කළුතර බෝධි භාරකාර මණ්ඩලයට අයත් පුස්තකාල සංඛ්‍යාව - 1

ii. නගර ශාලා - 1

iii. සිනමා ශාලා - 4

- a) ප්‍රිස්කෝ
- b) විත්‍රා
- c) නිව් මිනර්වා
- d) දොන් ජලාසා

i. කියවීමේ ශාලා - 3

ii. ප්‍රජාශාලා - 37

2030 වන විට ජනගහනය 199,854 ලෙස පුරෝකථනය කර ඇත. ඒ අනුව 2030 වන විට පොදු එළිමහන් විවෘත භූමි ලෙස ඉඩම් හෙක්ටයාර් 200 ක් අවම වශයෙන් වෙන්කළ යුතුය. කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශය සඳහා 2019 – 2030 වසර සඳහා පොදු එළිමහන් විනෝද පහසුකම් සැලැස්ම සඳහා වන වැඩිදුර විස්තර සිතියම් අංක 6.5.4.1. යටතේද වගු අංක 6.5.4.2. සහ ඇමුණුම 16 මඟින් ද දක්වා ඇත.

වගුව 6.5.4.2- කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශය සඳහා 2019 – 2030 වසර සඳහා යෝජිත පොදු එළිමහන් විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශීය සැලැස්ම

අනු අංකය	උද්‍යාන වර්ගය	ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර්)
1.	යෝජිත මධ්‍යම උද්‍යාන පහළ මට්ටම Proposed Local Parks	1.08
2.	යෝජිත රේඛීය උද්‍යාන Proposed Linear Park	118
3.	යෝජිත වෙරළ උද්‍යාන Proposed Beach Park	45.01
	එකතුව	164.28
4.	පවතින පොදු එළිමහන් විවෘත භූමි ප්‍රමාණය	40.51
	සමස්ත එකතුව	204.79

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

6.5.4.1. යෝජිත පොදු එළිමහන් විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශීය සැලැස්ම සඳහා උපාය මාර්ග
මෙහිදී පහත සඳහන් කරුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරේ.

- දැනට පවතින සියළුම ක්‍රීඩා බිම් සහ ක්‍රීඩා කළ හැකි සහ පොදු විවෘත භූමි ලෙස පවතින හිස් ඉඩම් හැකිතාක් දුරට සෘජු විනෝද පහසුකම් ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගැනීම, වර්ගීකරණය කිරීම හා ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.

- ප්‍රදේශයේ පවතින සියළු ක්‍රීඩාංගන පහසුකම් සහිතව ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.
- පවතින විවෘත භූමි සහ හිස් ඉඩම් පරිසර හිතකාමී ආකාරයට උද්‍යාන සහ ක්‍රීඩා පිටි ලෙස සංවර්ධනය කිරීම.
- විවෘත භූමි සම්බන්ධ නීති රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීම මඟින් අනවසර ඉදි කිරීම් පාලනය කිරීම.

- පවතින ක්‍රීඩාපිටි සහ උද්‍යාන වල නඩත්තු සහ කළමනාකරණ කටයුතු ඉහළ මට්ටමකට ගෙන ඒම.
- රුක් තීරු මඟින් භූ දර්ශනය වැඩි කිරීම.
 - විවෘත ස්ථානයේ ඇති ඉඩ ප්‍රමාණයට ගැලපෙන අලංකාර ශාක විශේෂ මේ සඳහා යොදා ගත හැකිය. නගරයට අනන්‍යතාවයක් ලැබෙන සේ ශාක වර්ගයක් හෝ කීපයක් භාවිතා කළ හැකිය.
 - මාර්ග සංවර්ධන කටයුතු වලදී නගර සංවර්ධන සංකල්පය අනුව භූ දර්ශනය හා රුක් රෝපණ කලාප ඇති කිරීම.
- සමාජීය විනෝද කටයුතු පහසුකම් දේශීය සහ විදේශීය සංචාරකයන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරාලිය හැකි පරිදි සංචාරක අවශ්‍යතා වලට ගැලපෙන ප්‍රමිතියෙන් යුතු ක්‍රීඩා සමාජ, නිවාඩු නිකේතන, බංගලා, සංචාරක හෝටල්, ස්ථාපිත කිරීම.

6.5.4.2. 2030 වන විට උෂ්ණත්වය අඩු කිරීම සඳහා උපාය මාර්ග

මෙහිදී පහත සඳහන් කරුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරේ.

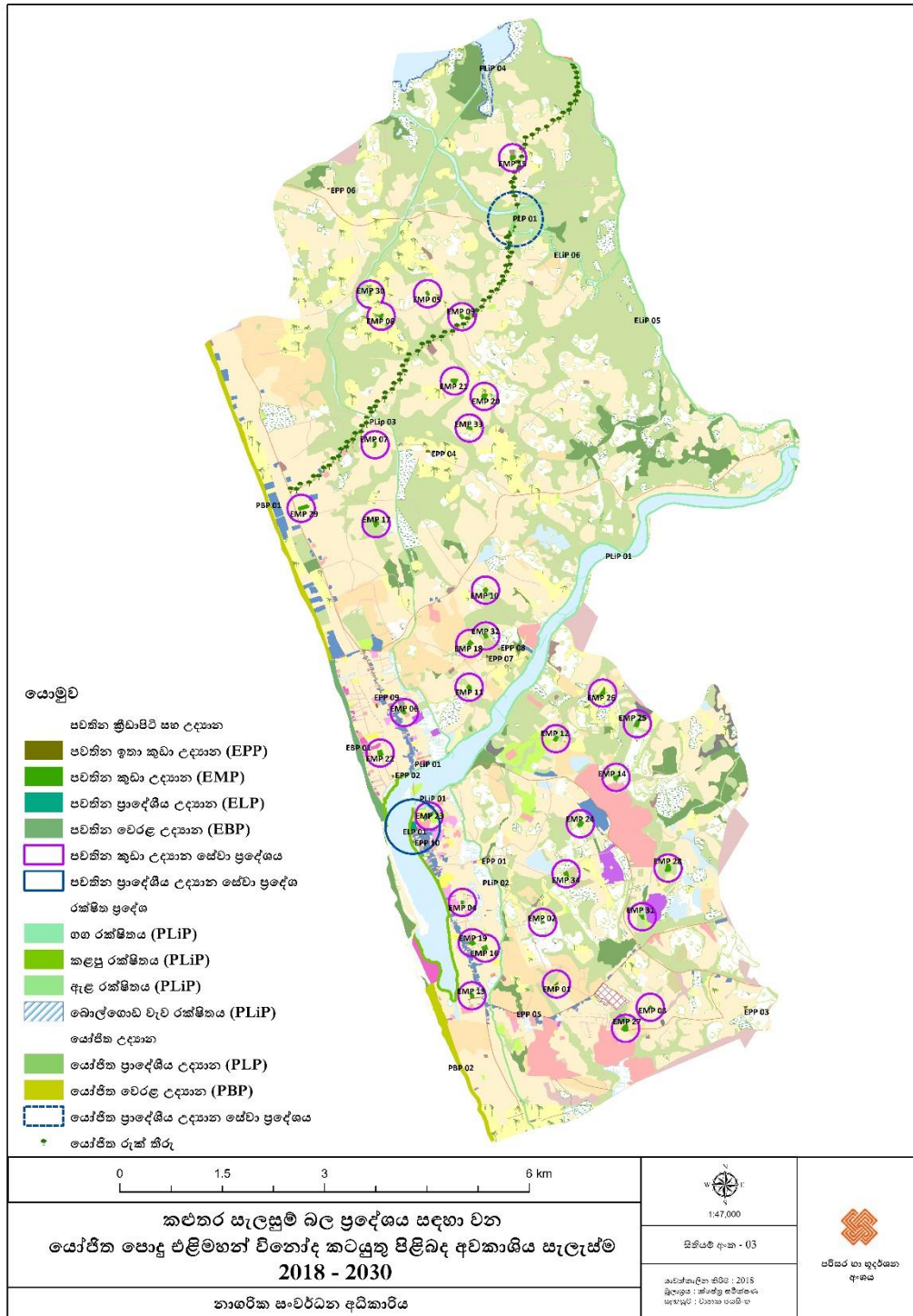
- සියළුම රාජ්‍ය හා අර්ධ රාජ්‍ය ගොඩනැගිලි නිල හරිත ශ්‍රී ලංකා

ජාතික ගොඩනැගිලි හරිතකරණය අනුව සිදු කිරීම.

- සියළුම කාර්යාල සහ නිවාස ඉදිකිරීමේදී වහළ මත හරිත පියසි ඉදිකිරීම සහ හරිත පියසි තුළ ජල විහිදුම් ක්‍රම (*Water sprinkler*) භාවිතයට යොමු කිරීම.
- ගොඩනැගිලි වර්ණ ගැන්වීමේදී ලා වර්ණ යෙදීම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම.
- යෝජිත සියළුම වාහන නැවතුම්හල් සඳහා හරිත නැවතුම් සංකල්පය හඳුන්වාදීම සහ පවතින වාහන නැවතුම්පළවල් හරිත නැවතුම්පළවල් ලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.
- බිම් ඇතුරුම් ක්‍රම ජලය පොළොවට උරාගන්නා ක්‍රම වේදයන්ට පමණක් සීමා කිරීම (*interlocking*) සහ ඒවා ලා වර්ණයන්ට පමණක් සීමාකිරීම.
- පවතින ක්‍රීඩාභූමි, උද්‍යාන සහ විවෘත භූමි නඩත්තු කිරීම සහ යෝජිත විවෘත භූමි හරිත සංකල්පයන් මූලික කොට සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කිරීම.

දැනට පවතින විවෘත භූමි පිළිබඳ තොරතුරු ඇමුණුම් අංක 17 ට අනුව හඳුනාගත හැකිය.

සිතියම 6.5.4.1: කළුතර සැලසුම් බල ප්‍රදේශය සඳහා වන පොදු ඵලිමහන් විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශීය සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

6.5.5. කෘෂිකාර්මික සැලැස්ම

නාගොඩ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ දත්ත වලට අනුව සමස්ත සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ කෘෂිකාර්මික අංශය කුඹුරු, රබර්, පොල් සහ කුරුඳු යන අංශයන්ගෙන් සමන්විත වේ. එහිදී සමස්ත සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ මුළු භූමි පරිභෝජනයෙන් රබර් 10.5% ක් ද, පොල් 5.22% ක්ද කුරුඳු 0.4% ක්ද කුඹුරු 30.7% ක්ද පවතින බව හඳුනාගෙන ඇත.

සමස්ත ආර්ථිකයෙන් කෘෂිකාර්මික අංශයේ දායකත්වය 4.59 % වැනි සුළු අගයක් ගන්නා අතර තව දුරටත් පවත්නා පහත්බිම් ආරක්‍ෂා කර ගනිමින් කෘෂිකාර්මික අංශය සඳහා දායකත්වය ලබා දීමට කටයුතු සලසා ඇත. මේ පිළිබඳ පාරිසරික සංරක්‍ෂණ සැලැස්මේ එන තෙත් බිම් කෘෂිකාර්මික කලාපය යටතේ විස්තර වන අතර ඒ සඳහා බල පැවැත්වෙන නීති රෙගුලාසි වෙළුම II හි සඳහන් වේ.

ප්‍රධාන වශයෙන් රබර් බෝගය බහුලව ව්‍යාප්තව ඇත්තේ කිතුලාව ග්‍රාම නිලධාරී වසම තුළ වන අතර ප්‍රමාණය මුළු භූමි පරිභෝජනයෙන් 10.5% කි. රබර් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්ත වලට අනුව කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ සිටින කුඩා රබර් ඉඩම් හිමියන්ගේ ප්‍රමාණය 85 කි. මෙම රබර් වගාව සඳහා පවතින ගැටළු වශයෙන් ,

1. කර්මාන්ත සඳහා රබර් ඉඩම් යොදා ගැනීම.
2. රබර් සඳහා ඇති වෙළඳපොල මිල අඩුවීම හේතුවෙන් කටුපොල් වැනි අතිරේක බෝග සඳහා මෙම භූමි යොදා ගැනීම.
3. පුහුණු ශ්‍රමිකයන්ගේ හිඟ බව

4. රබර් ඉඩම් නේවාසික කටයුතු සඳහා අනුබෙදුම් වීම.

මීට අමතරව රබර් නිෂ්පාදනයේ ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා අගලවත්ත රබර් පර්යේෂණ ආයතනය හා රබර් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් යෝජනාවන්ද ක්‍රියාවට නැංවීමට යෝජනාකර ඇත.

ඒ අනුව රබර් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ යෝජනාවන් වන්නේ,

1. ජල පෝෂක ප්‍රදේශ වල පාංශු බාදනය , නාය යෑම් තත්වයන් ඇති වීම වැළැක්වීම සඳහා ස්වභාවික වන වගාවක් ලෙස රබර් වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමට රජයේ ඉඩම් වල බලපත්‍රලාභීන් හා පෞද්ගලික ඉඩම් හිමියන් පෙළඹවීමට ක්‍රියා කිරීම.
2. කුඩා රබර් හිමියන්ට රබර් වගාව වෙනුවෙන් ලබා දෙන ආධාරය දෙගුණයකින් වැඩි කර ලබා දීම.
3. රබර් වගාව සමඟ නියමිත පරතරයෙන් යුතු අතුරු හෝග යෙදීමත්, වැසි ආවරණ යෙදීමත් තුළින් ඵලදායීතාවය වැඩි කිරීමට ව්‍යාප්ති සේවාවක් මගින් ගොවීන් උනන්දු කරවීම

සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ පොල් වගාවද ප්‍රධාන වශයෙන් වත්තමුල්ල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ සිදු වන අතර එය ප්‍රමාණයෙන් 5.2% කි. පොල් සංවර්ධන මණ්ඩලය පොල් වගාවේ ඵලදායීතාව වැඩි කිරීම සඳහා සහනාධාර ලබාදීම් ක්‍රියාත්මක කරන අතර එම යෝජනාද ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජනාකර ඇත.

6.6. සංස්කෘතික ආගමික හා උරුමය කළමනාකරණ සැලැස්ම

කළමනාකරණ සැලැස්ම බලප්‍රදේශය විවිධාංගීකරණය වූ සංස්කෘතික උරුමයන් සහිත ප්‍රදේශයක් වන බැවින් එකී සංස්කෘතික උරුමයන් ආරක්‍ෂාකර ගනිමින් හා ඒවායේ අන්‍යෝන්‍යතාවය රැක ගනිමින් එම සංස්කෘතික උරුමයන් කළමනාකරණය කිරීම පිළිබඳව මෙහිදී සාකච්ඡා කෙරේ.

කළමනාකරණ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ පවතින සංස්කෘතික වැදගත්කමක් ඇති ප්‍රදේශය ආරක්‍ෂා කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම මෙම උපක්‍රමය තුළින් බලාපොරොත්තු වේ.

ඒ අනුව කළමනාකරණ බෝධිය අවට කලාපය පුළුන් නගරයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති අතර මීටර් 300 ක් කලාපයේ ගොඩනැගිලි වල මුහුණත වර්ණය, ගොඩනැගිලි උස හා අනුමත භාවිතයන් පිළිබඳ විශේෂ රෙගුලාසි වෙළුම් II හි සඳහන් වේ.

කළමනාකරණ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය විවිධ සංස්කෘතීන් කිහිපයක සම්මිශ්‍රණයෙන් සැදුම්ලත් ප්‍රදේශයකි. එබැවින් ආගමික හා වෙනත් සංස්කෘතික උරුමයන් රැසක් මෙහි පවතී.

ආගමික සිද්ධස්ථාන අතුරින් බහුලවම පවතින්නේ බෞද්ධාගමික සිද්ධස්ථාන වන අතර එයට හේතුව ලෙස වැඩි වශයෙන් බෞද්ධ ජනතාව මෙහි වාසය කිරීම හඳුනාගත හැක.

6.6.1 ප්‍රදේශයේ පවතින බෞද්ධ ආගමික ස්ථාන

1. ඓතිහාසික කළමනාකරණ බෝධිය
2. කළමනාකරණ උතුරු අශෝකාරාම මහා විහාරය
3. ශ්‍රී සුධර්මාකර පුරාණ විහාරය
4. වාළකාරාම මහා විහාරය
5. මහී සර්ජනාරාම පුරාණ ශ්‍රී මහා විහාරය
6. පුලිනතලාරාම මහා විහාරය
7. කන්දේ පුරාණ විහාරය
8. ශ්‍රී නිග්‍රෝධාරාම මහා විහාරය

9. රාජගුරු ශ්‍රී සුභුති මහා විහාරය
10. පුරාණ විවේකාරාම වජ්‍රකොත් විහාරය
11. ගනේවත්ත පුරාණ විහාරය
12. මල් අස්නේ රජ මහා විහාරය

6.6.2 සංස්කෘතිකාංග

මෙම බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන මූලික කරගනිමින් පැවැත්වෙන සංස්කෘතිකාංග රාශියක්ද පවතී. මිහිඳු පෙරහැර එහි මූලික ස්ථානයක් ගනී. ඉහත සඳහන් කළ බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන අතුරින් කළපුගම ශ්‍රී සුමංගලාරාමය, උග්ගල්බොඩ මල් අස්නේ රජමහා විහාරය, ඇතගම විජයාරාම විහාරය යනාදී විහාරස්ථාන මිහිඳු මහා පෙරහැර ඉතා අලංකාරව පවත්වනු ලබයි. මීට අමතරව පහත සංස්කෘතික අංග ද ප්‍රදේශයේ සංස්කෘතික උරුමයන්ගේ වටිනාකම ඔප් නංවයි.

1. හේනවත්ත මුණසිංහ විජයරාජ විහාරයේ වාර්ෂික බිනර මහා පෙරහැර
2. කළමනාකරණ දකුණ දීපාරාම විහාරස්ථානයේ සම්බුද්ධ ජයන්ති මහා පෙරහැර
3. කිතුලාව මිහිකතවත්ත ශ්‍රී සම්බෝධි විහාරයේ වාර්ෂික ඇසල මහා පෙරහැර

ඉහත සඳහන් කළ බෞද්ධ ආගමික ස්ථාන වලට අමතරව අන්‍ය ආගමික ස්ථාන කිහිපයක්ද කළමනාකරණ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ පිහිටා ඇත.

මුස්ලිම් දේවස්ථාන

1. මුස්ලිම් දේවස්ථානය, ද සිල්වා පාර, කළමනාකරණ දකුණ.
2. මුස්ලිම් දේවස්ථානය, වෙට්ටුමකඩ පාර, කළමනාකරණ දකුණ.
3. නක්බන්දියා මුස්ලිම් දේවස්ථානය, කළමනාකරණ දකුණ.
4. මුස්ලිම් දේවස්ථානය, මහ හීනටියන්ගල.

5. ඇල්දෝරු පතුල් හසන්යා මුස්ලිම් දේවස්ථානය, ජෝන් වීදිය, කළුතර .
6. මුස්ලිම් කුඩා පල්ලිය, නො:269, ගාලු පාර, කළුතර.

කතෝලික දේවස්ථාන

- 1.දේව සභාව, තොටුපල පාර, කළුතර උතුර.
- 2.ශුද්ධ වූ ජුවාමි ශාන්තුවරයාගේ දේවස්ථානය, තොටුපල පාර, කළුතර උතුර
- 3.මොස්ට් රිචන් කතෝලික දෙව් මැදුර, තේක්කවත්ත, කළුතර දකුණ
- 4.සිරිකුරුස දේවස්ථානය, කළුතර දකුණ.
- 5.මෙතෝදිස්ත දේවස්ථානය, නො:220, ගාලු පාර, කළුතර
- 6.ශුද්ධ වූ විනය අග්‍රධාන දෙව්මැදුර, විශේෂ කාර්ය බලකාය පාර, නාගොඩ.
- 7.පිලිප් නේරි දේවස්ථානය, නො:17, පිලිප් නේරි පාර, කටුකුරුන්ද, කළුතර
- 8.ශාන්ත අන්තෝනි දෙව්මැදුර, කලමුල්ල, කළුතර.
- 9.ජේසු බිලිදු පල්ලිය, කලමුල්ල, කළුතර
- 10.මරියා තුමියගේ පල්ලිය (ගල්ලෙන් පල්ලිය) කලමුල්ල පාර, කළුතර.
- 11.ශාන්ත සෙනස්තියන් මුනිකුමන්ගේ දේවස්ථානය

වෙනත්

1. කළුතර ශ්‍රී අම්මාන් කෝවිල
2. පැරණි කතරගම දේවාලය
3. ශාන්ත යොහානා දෙව්මැදුර
4. උග්ගල්බඩ මහා දේවාලය

මෙම ආගමික ස්ථාන අතුරින් කළුතර ශ්‍රී අම්මාන් කෝවිලේ වාර්ෂික වේල් පෙරහැර හා කටුකුරුන්ද, පැරණි කතරගම දේවාලයේ

වාර්ෂික පෙරහැර, ප්‍රදේශයේ පවත්වන තවත් සංස්කෘතික අංග දෙකකි. මීට අමතරව ප්‍රදේශය පුරා ව්‍යාප්තව පවතින කතෝලික පල්ලි වල වාර්ෂික මංගල්‍යයන්ද පැවැත්වේ.

6.6.3 සංරක්ෂණය කරන ප්‍රදේශ

මෙම ආගමික ස්ථාන වලට අමතරව සංස්කෘති හෝ ඓතිහාසික වටිනාකමක් ඇති තවත් ස්ථාන කිහිපයක්ම සැලසුම් ප්‍රදේශයේ පවතී. ඒවා වගුව 6.6.3.1 හි දැක්වේ.

වගුව 1 6.6.3.1: කළුතර සැලසුම් බල ප්‍රදේශයේ සංස්කෘතික හා ඓතිහාසික වටිනාකම් සහිත ස්ථාන

සංස්කෘතික	ඓතිහාසික
1. රිච්මන්ඩ් - කාසල් මැදුර	1. නගර සභා ගොඩනැගිල්ල
2. දියගම පැලුණු ගල	2. දොනෝදය විද්‍යාලය
	3. පොලිස් අධිකාරී කාර්යාලය
	4. දිසා අධිකරණ කාර්යාලය
	5. කළුතර ඔරලෝසු කණුව

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

මෙම ස්ථාන සංරක්ෂණය කිරීමට ගන්නා ලද උපක්‍රම පිළිබඳව සංචාරක සැලැස්ම යටතේ වැඩි දුරටත් විස්තර කෙරෙන අතර ඊට අදාළ නීතිමය රෙගුලාසි වෙළුම II හි සඳහන් කර ඇත.

ඉහත හඳුනාගන්නා ලද සංස්කෘතික ස්ථාන හා සංස්කෘතිකාංග ආරක්ෂා කර ගැනීමට විශේෂ සංස්කෘතික ප්‍රදේශයක් මෙම සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගෙන නොමැති අතර ඒ සඳහා වෙනම සංස්කෘතික හා ඓතිහාසික උරුම කළමනාකරණ සැලැස්මක් ද සකස් කර නොමැත. නමුත් වෙනත් පිළියෙල කර ඇති සැලසුම් යටතේ එම ස්ථාන ආරක්ෂා කර ගැනීමට හා සංරක්ෂණය කර ගැනීමට අදාළ උපාය මාර්ග පිළිබඳ සලකා බලා ඇත. තවද පුරා විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ එම සංරක්ෂණ ස්ථානයන් අධීක්ෂණය වේ.

6.7. නිවාස සනත්වය හා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ සැලැස්ම

2030 වර්ෂය වන විට ඇති කරන ජනගහන කළාප පිළිබඳවත්, ජනගහන ප්‍රවර්ධන න්‍යායේ හා එමඟින් යෝජිත නිවාස සනත්වය හා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳවත් මෙහිදී සාකච්ඡා කෙරේ.

කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් දැක්ම අනුසාරයෙන් කළුතර නගරය වූ කලී නේවාසිකයන් සඳහා ආපදාවකින් තොරව සුවපහසුවෙන් සිටිය හැකි නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කළ යුතු බව හඳුනාගත් අතර, එම දැක්ම කරා ළඟාවීම සඳහා නේවාසික සැලැස්ම සකස් කර ඇත.

මෙලෙස නේවාසික සැලැස්මක් සකස් කිරීමට හේතු වූයේ කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය ස්වභාවික උවදුරු අතින් හා පාරිසරික සංවේදී කළාප අතින් බහුලව පවත්නා ප්‍රදේශයක් බැවින් එකම ස්ථානයකට ජනගහනය ඒකරාශී කිරීම හා සේවා සැපයීම අපහසු වන බැවිනි. එනිසා විසිරී ආකාරයට සේවා සැපයීමට තීරණය කළ අතර ඒ සඳහා 2030 වන විට වැඩිවන ජනගහනය ව්‍යාප්ත කිරීමේදී සනත්වය වැඩිවිය යුතු ප්‍රදේශය හා අඩු විය යුතු ප්‍රදේශය වෙත වෙනම නේවාසික ව්‍යාප්ති යෝග්‍යතා විශ්ලේෂණය (*Settlement Suitability analysis*) (ඇමුණුම 18) හරහා හඳුනා ගන්නා ලදී.

ඒ අනුව මෙම සැලැස්ම යටතේ සපුරා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන අරමුණ වන්නේ 2030 වර්ෂය වන විට අසල්වැසි න්‍යාෂ්ටි (*Neighborhood Nodes*) 6ක් ද නේවාසික න්‍යාෂ්ටි (*Residential Nodes*) 2ක් ද හා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන න්‍යාෂ්ටියක් (*Health service Nodes*) ඇති කරමින් ජනගහන කළාප 4ක් ඇති කිරීමයි.

එම අරමුණ කරා ළඟා වීමට උපාය මාර්ග 2ක් භාවිතා කරනු ලැබේ.

ඒවා නම්,

1. ජනගහන කලාපීකරණ රෙගුලාසි (*Zoning regulation*) භාවිතා කරමින් ආපදා අවදානම ඇති ප්‍රදේශ වල හා ජල සංවලනයට දායක වන පාරිසරික

සංවේදී ප්‍රදේශ වල ජනගහන ව්‍යාප්තිය පාලනය කිරීම.

2. නාගරික සේවා , යටිතල පහසුකම් විසිරී ආකාරයට සපයමින් හා කලාපීකරණ රෙගුලාසි භාවිතා කරමින් විවිධ නේවාසික සනත්ව පර්ෂද 4ක් ඇති කිරීම

යනාදියයි.

මෙසේ ජනගහන ව්‍යාප්ත කිරීමට අවශ්‍ය සේවා සැලැස්ම සඳහා එම සේවාවන් සඳහා පහසුවෙන් ළඟාවීමට ඇති හැකියාව , ප්‍රදේශයේ මංසන්ධි සඳහා පවතින මාර්ග සම්බන්ධතාවය හා සංවර්ධන සැලැස්මේ අනාගත දැක්මද යන කරුණු මූලික කර ගනිමින් සේවාවන් සැපයීම සඳහා සුදුසු මංසන්ධි තෝරා ගැනීම සිදු කෙරුණි. එහිදී පළමුවෙන්ම දැනට පවත්නා සේවාවන් හා ඒවා වෙත ළඟා වීමට ඇති හැකියාව ඇමුණුම අංක 19 හි දැක්වෙන පරිදි සේවා පහසුතා විශ්ලේෂණය (*Easyness to achieve service*) මගින් හඳුනාගත් අතර දෙවනුව මාර්ග සම්බන්ධතාවය අනුව ප්‍රදේශයේ මංසන්ධියකට ලැබෙන ප්‍රමුඛතාවය ඇමුණුම අංක 20 හි දැක්වෙන පරිදි මංසන්ධි ප්‍රමුඛතා විශ්ලේෂණය අනුව හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව මෙම විශ්ලේෂණයන්ගේ නිගමනයන්ද සලකමින් සංවර්ධනය කළ යුතු න්‍යාෂ්ටි පහත පරිදි හඳුනා ගන්නා ලදී.

- නේවාසික න්‍යාෂ්ටි (*Residential Nodes*) - සෙන්ට්‍රල් හන්දිය, මොරොන්තුඩුව
- අසල්වැසි න්‍යාෂ්ටි (*Neighborhood Nodes*) - පලාතොට,කොලනිය,මල්වත්ත, උග්ගල්බඩ, මිල්ලගස් හන්දිය , ඇළමෝදර
- සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන න්‍යාෂ්ටි (*Health service Nodes*) - නාගොඩ

ඒ අනුව කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ සඳහා 2030 වර්ෂය වන විට පුරෝකථනය කරන ලද නේවාසික ජනගහනය 199,854ක් වූ අතර එම ජනගහනය විවිධ සනත්වයකින් යුතු නේවාසික සනත්ව කලාප අතර බෙදී යන ආකාරය පහත පරිදි වේ.

සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ වාණිජ කලාපය සඳහා පුරෝකථනය කර ඇති ජනගහනය එලෙසම සිටින බව අනුමාන කරන ලදී. එය 29626කි. ඒ අනුව සැලසුම් බලප්‍රදේශය සඳහා කරන ලද පුරෝකථනයට අනුව ලද මුළු ජනගහනයෙන් අනෙකුත් ප්‍රදේශය තුළ බෙදා හැරිය යුතු ජනගහනය 170228 කි.

මෙම ඉතිරි ජනගහනය හඳුනාගත් නේවාසික පර්ෂද හතරෙහි සනත්වයන් තුනක් යටතේ ව්‍යාප්ත කිරීමට අවශ්‍ය විය. මේ සඳහා දැනටමත් කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ පවත්නා උපරිම හා අවම සනත්ව යොදා ගැනීමට තීරණය කෙරුණි. එයට හේතුව වන්නේ එම පවතින ජනගහන සනත්ව වර්තමාන සංවර්ධන මට්ටම් යටතේ

වුවද නොනැසී, ගැටළු ඇති නොවන ආකාරයෙන් පවතින බැවින් අනාගත සංවර්ධන මට්ටම් යටතේදී ද නොනැසී පැවතීමේ සම්භාවිතාව ඉහළ බැවිනි.

මේ අනුව දැනට කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ පවතින ඉහළම ජනගහන සනත්වය වන 21426.6 පුද්/ව.කි.මී ඉහළ සනත්ව නේවාසික පර්ෂදයට හා ඉහළ සනත්ව උස පාලිත නේවාසික පර්ෂදයට යොදා ගැනුණි. අවම සනත්වය වන 903.88 පුද්/ව.කි.මී අඩු සනත්ව නේවාසික පර්ෂදයට යොදා ගැනුණි. මධ්‍යස්ථ සනත්ව නේවාසික පර්ෂදයට ඉහත සනත්ව දෙකෙහි මධ්‍යස්ථ අගය යොදා ගැනුණි. ඉන් මෙම පර්ෂද හතරෙහි ව්‍යාප්ත කළ හැකි උපරිම ජන ගහනය ගණනය කර ගන්නා ලදී.

$$\text{උපරිම ජනගහනය} = \text{උපරිම ජන සනත්වය} \times \text{භූමි ප්‍රමාණය}$$

එම උපරිම ජනගහන අතර අනුපාතයට අනුව ඉතිරි ජනගහනය (170,228) නේවාසික පර්ෂද හතරට බෙදා වෙන් කෙරුණි. ඉන් එම කලාප සඳහා යෝජිත ජනගහනය ගනණය කර ගන්නා ලදී .

$$\text{ඉතිරි ජනගහනය} \times \text{ජනගහන සනත්ව අනුපාතය} = \text{පර්ෂදයට අදාළ යෝජිත ජනගහනය}$$

ඒ අනුව හඳුනාගත් විවිධ සනත්වයෙන් යුත් නේවාසික පර්ෂද අතර ජනගහන ව්‍යාප්තිය වගු අංක 6.7.1 ට අනුව හඳුනාගත හැක.

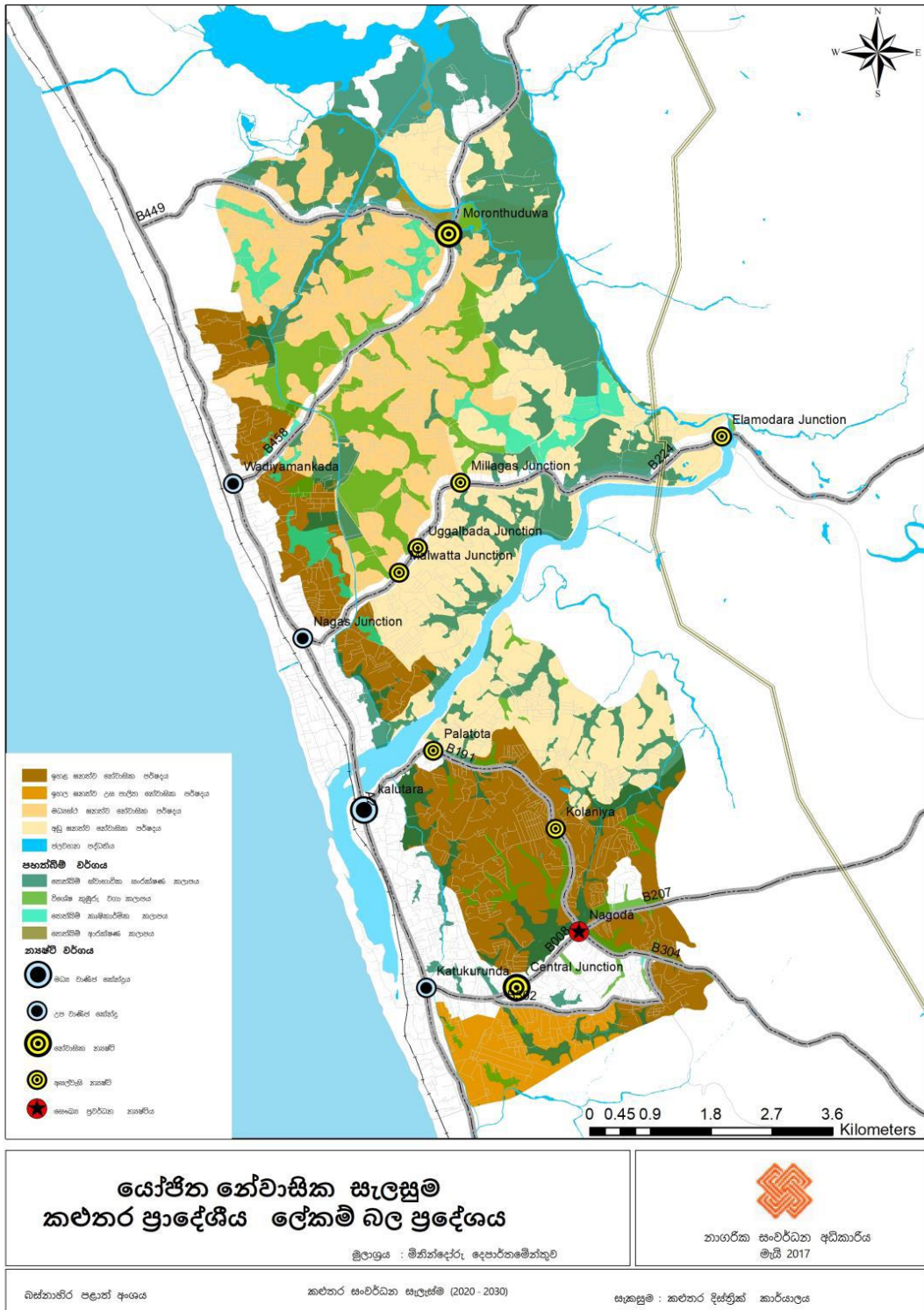
වගුව 2 6.7.1: විවිධ ඝනත්වයෙන් යුතු නේවාසික පර්ෂද අතර ජනගහන ඝනත්වය හා ව්‍යාප්තිය

නේවාසික කලාපය	ජනගහනය	යෝජිත ජනගහන ඝනත්වය
ඉහළ ඝනත්ව නේවාසික පර්ෂදය (High Density Residential Zone)	91568	6324.61
ඉහළ ඝනත්ව උස පාලිත නේවාසික පර්ෂදය (High Density Height Control Residential Zone)	15895	6297.27
මධ්‍යම ඝනත්ව නේවාසික පර්ෂදය (Moderate Density Residential Zone)	57599	3281.40
අඩු ඝනත්ව නේවාසික පර්ෂදය (Low Density Residential Zone)	5166	3281.90
මුළු ජනගහනය	170228	265.62

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

මෙලෙස නේවාසික සැලැස්ම යටතේ සැලසුම් බලප්‍රදේශය සඳහා පුරෝකථනය කරන ලද ජනගහනය විසිරී ආකාරයට ජනගහන කලාප 04 සඳහා ව්‍යාප්ත කළ අතර එය පහත සිතියම මඟින් දැක්විය හැකිය.

සිතියම 6.7.1: කළුතර සැලසුම් බල ප්‍රදේශයේ නිවාස සනත්වය හා ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

6.8. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපායමාර්ගික සැලැස්ම

කළමනාකරණ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ සංවර්ධන සැලැස්මෙහි “දැක්ම” හා අරමුණු වෙත ළඟාවීම සඳහා උපායමාර්ගික සැලසුම් 05 ක් හඳුනාගෙන ඇත. ඉහත විස්තර කරන ලද මෙම උපායමාර්ගික සැලසුම් 05 වන ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම, අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපායමාර්ගික සැලැස්ම , තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම , ජනාවාස හා ව්‍යාප්ති උපායමාර්ගික සැලැස්ම හා සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණ උපායමාර්ගික සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගත් සමස්ත උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව 68 ක් වේ. මෙම උපාය මාර්ග 68 ප්‍රමුඛතා ලැයිස්තුගත කිරීම මෙම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම යටතේ විස්තර කෙරේ.

උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති ප්‍රමුඛතාගත කිරීම

මෙම උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති ප්‍රමුඛතාගත කිරීමේ පළමු පියවර ලෙස “දැක්ම වෙත ළඟාවීමට වඩා වැදගත් වන ව්‍යාපෘති” යන පදනම මත හා ව්‍යාපෘති වල සමාජ හා පාරිසරික බලපෑම සලකමින් දිවිත්ව සංසන්දනය (Pairwise Comparison) සිදුකරනු ලැබීය. ඉන් අනතුරුව එසේ පෙළගසා ගත් උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති “අරමුණු වෙත ළඟාවීමට ඇති හැකියාව” යන පදනම මත මෙම සැලැස්මේ අරමුණු 03 ක් යටතේ “බර තබන ලද පිරික්සුම් ලැයිස්තු” (Weighted Check List) ක්‍රමය යටතේ පෙළගසා ගන්නා ලදී. එසේ සකස් කරන ලද ව්‍යාපෘති හා එම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

මෙම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාල සීමාවන් 2019 වර්ෂයේ සිට වසර කීපයක් ඇතුළත ද යන්න මේ සමඟ දක්වා ඇත.

	උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘතිය	ව්‍යාපෘතිය හඳුනාගත් සැලැස්ම	ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය	වසර 5ක් ඇතුළත	වසර 10ක් ඇතුළත
1.	උසාවි සංකීර්ණය කළුණ ගාලු පාරේ වෙට්ටුමකඩ ප්‍රදේශයේ පිහිටි “සරලකවත්ත ඉඩමේ” ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව		
2.	කළුණ දකුණ උසාවි සංකීර්ණය අසල පිහිටි පැරණි දිසාපති නිල නිවස ලක්සල ගොඩනැගිල්ලක් ලෙස ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව		
3.	දැනට පවතින උසාවි සංකීර්ණය සුබෝපහෝගී වාණිජ සංකීර්ණයක් ලෙස ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම. (වෙළුම I හි 6.8 කොටස හා වෙළුම II බලන්න)	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
4.	කළුණ ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ තෝරාගත් ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ සඳහා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මක කිරීම. (වෙළුම II හි 6.3.5 බලන්න)	මළ හා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම	ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය		

5.	කළුතර පාලම් ද්විත්වය අතර පිහිටි තලාව භූමියේ ගාලු පාරත් දුම්රිය මාර්ගයත් අතර කොටස තුල භූමි දර්ශනය සැකසීම	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
6.	කළුතර පලාතොට මාර්ගයේ ඔරලෝසු කණුව අසල සිට කළුතර නගර සභාවේ නිදහස් ආයුර්වේද මධ්‍යස්ථානය දක්වා මාර්ගය දෙපස ගස් වැවූ මාර්ග ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
7.	ආබෲ මාවත සහ දකුණු ශ්‍රී සුමංගල මාවත කැලිඩෝ වෙරළට ප්‍රවේශ මාර්ග ලෙස සංවර්ධනය කිරීම.	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
8.	කුඩා හීනටියන්ගල ඇල දෙපස හඳුනාගත් ප්‍රදේශය තුල යෝජිත රේඛීය උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
9.	කළු ගඟෙහි හඳුනාගත් ස්ථාන තුල යෝජිත පාවෙන වෙළඳ කුටි ඉදිකිරීම.	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
10.	නාගොඩ මහරෝහල් පරිශ්‍රය හා දැනට සංවර්ධනය කරමින් පවතින ළමා හා මාතෘ රෝහල සම්බන්ධ කිරීම සඳහා වන අතුරු මාර්ග සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
11.	කළුතර බෝධි පරිශ්‍රයට අයත් මල් කඩපෙල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
12.	ගංවතුර පාලනය වන ආකාරයට කාණු පද්ධතිය සංස්කරණය	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
13.	පහත්බිම් සංරක්ෂණය (වෙළුම II බලන්න)	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව කළුතර නගර සභාව කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව		
14.	ජල මාර්ග රක්ෂිත කලාප ආරක්ෂා කිරීම (වෙළුම II බලන්න)	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය කළුතර නගර සභාව කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව		
15.	කළුගඟේ ස්ථීර මෝයක් නිර්මාණය කිරීම හා වැලිපරය සංරක්ෂණය	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව මෙහා පොලිස් ව්‍යාපෘතියේ වෙරළ ව්‍යාපෘති අංශය		

16	කළු ගඟ රක්ෂිතයේ කඩොලාන වගාව (වෙළුම් II බලන්න)	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව		
17.	වෙරළ තීරයේ කඩොලාන වගාව (වෙළුම් II බලන්න)	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව		
18.	කළුතර දකුණ කැලිඩෝ වෙරළ තීරයේ ජල කඩන ඉදිකිරීම	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මෙගා පොලිස් ව්‍යාපෘතියේ වෙරළ ව්‍යාපෘති අංශය		
19.	කළු ගඟෙහි ලවණ බාධකයක් ඉදිකිරීම	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම හා ජල සැපයුම් සැලැස්ම	වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය		
20	ගංවතුර කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය - දූව පන්සල පාර, කළුතර දකුණ	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව		
21.	ගංවතුර කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය - නාගොඩ හන්දිය , කළුතර දකුණ	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව		
22.	නාය යැමේ තර්ජන සහිත ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය		
23.	වස්කඩුව - වැසි ජල කළමනාකරණ සැලැස්ම	ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම	වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව		
24.	නාගස් හන්දිය, වාද්දුව මංකිරු 04 ක මාර්ගය ඉදි කිරීම (වෙළුම් II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
25.	වාඩියමංකඩ - බණ්ඩාරගම මංකිරු 04 මාර්ගය ඉදිකිරීම (වෙළුම් II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
26.	හොරණ - ඇලමෝදර මංකිරු දෙකකින් යුක්ත මාර්ග (සේවා සැපයුම් මංකිරුවද සහිතව) ඉදිකිරීම (වෙළුම් II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
27.	කටුකුරුන්ද - දළුවන්ත මංකිරු 04 ක මාර්ගය ඉදිකිරීම (වෙළුම් II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
28.	කැලිඩෝ වෙරළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, කළුතර දකුණ	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
29.	ටැංජරින් හෝටලයේ සිට කැලිඩෝ වෙරළ ඔස්සේ කි.මීටර් 02 ක භූමි ප්‍රමාණයක සහ (Bushy) පදුරු රෝපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
30.	පරණ පාර (ශ්‍රීමත් සිරිල්ද සොයිසා මාවත) මංකිරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය (වෙළුම් II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		

31.	මාවල - මහරැක්ම පාර මංකීරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	පළාත්බද මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
32.	හිල් වීදිය මංකීරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
33.	ගාලු පාරේ මහී මංකීරු සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
34.	දුම්රිය පොළ පාරේ මහී මංකීරු සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
35.	බඩු ගබඩා පාරේ මහී මංකීරු සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
36.	සාරානන්ද පාරේ මහී මංකීරු සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
37.	වම්ලි ගුණවර්ධන මාවතේ මහී මංකීරු සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
38.	ඥාණෝදය මාවතේ මහී මංකීරු සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
39.	ග්‍රෙගරි පාරේ මහී මංකීරු සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
40.	පරණ පාරේ මහී මංකීරු සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
41.	වම්ලි ගුණවර්ධන පාරේ රථවාහන නැවතුම් පහසුකම් ඉදිකිරීම (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
42.	කළුතර දකුණ බඩු ගබඩා පාරේ මහල් රථගාල සහිත වෙළඳ සංකීර්ණය (වෙළුම I හි 6.8 කොටස බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
43.	කළුතර ඔරලෝසු කණුව අසල මහී උමං මාර්ගය	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
44.	කළුතර දකුණ සාරානන්ද මාවතේ පරිපාලන සංකීර්ණය (වෙළුම I හි 6.8 කොටස බලන්න)	ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
45.	වෙරළ සමාන්තර පාර මංකීරු දෙකක මාර්ගයක් ලෙස	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	ප්‍රාදේශීය සභාව - කළුතර		

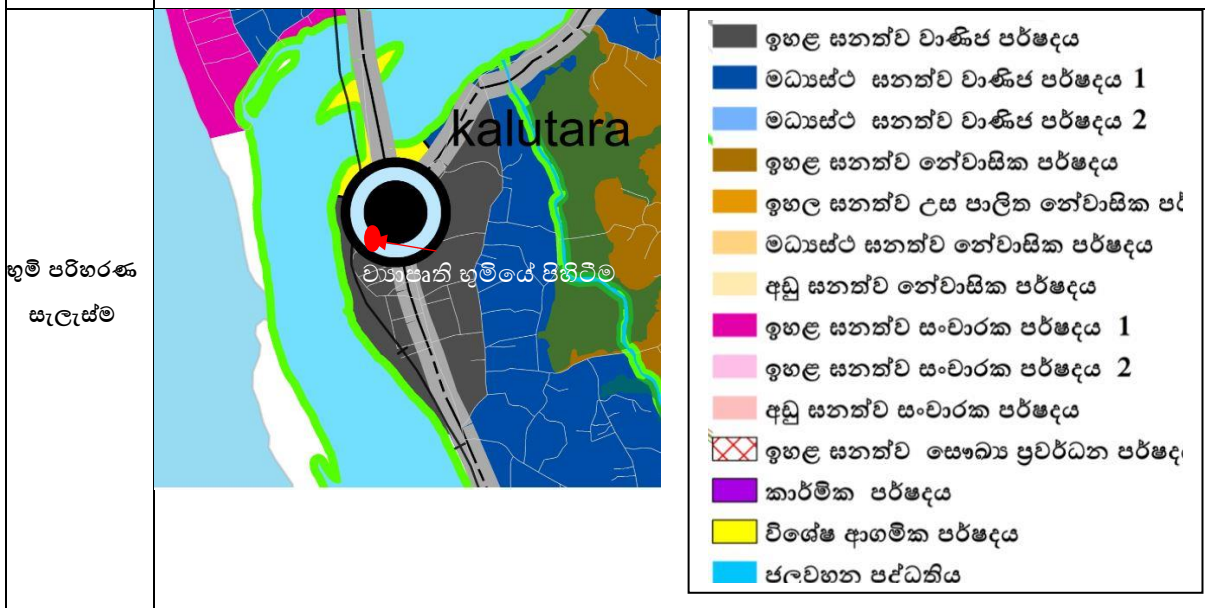
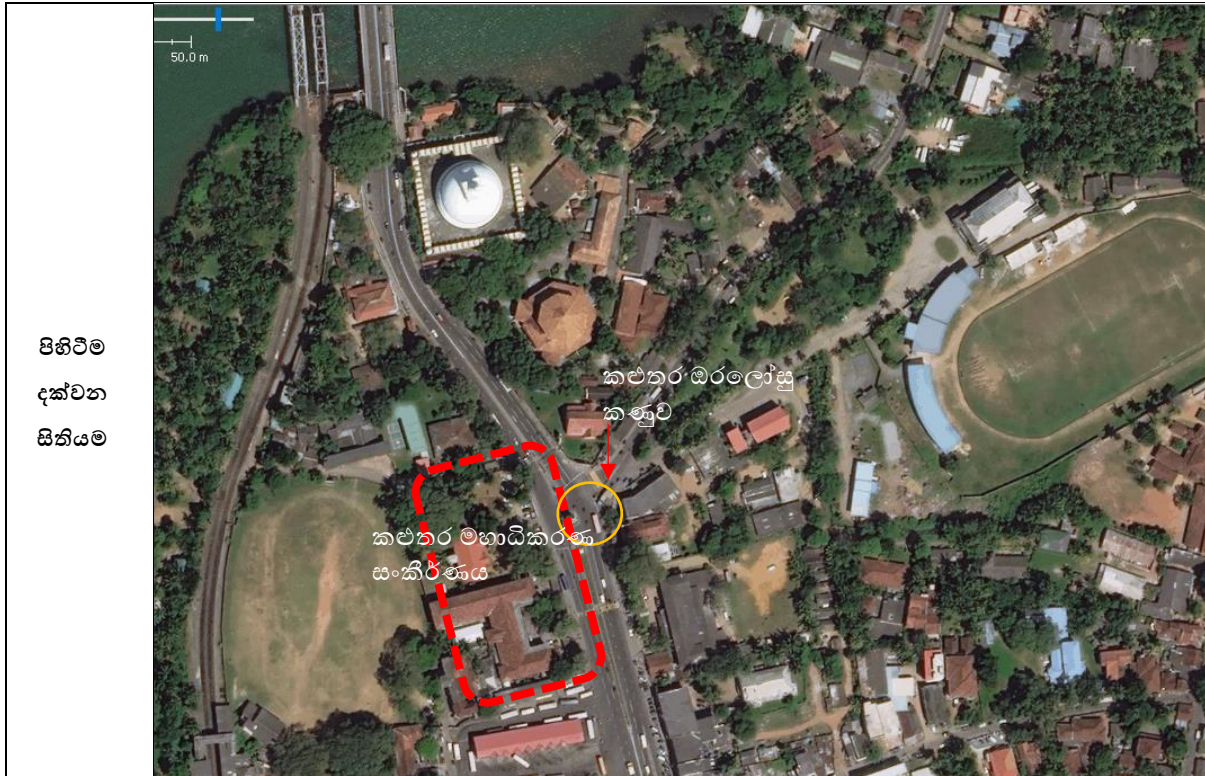
	සංවර්ධනය කිරීම.(වෙළුම II බලන්න)				
46.	පොහොද්දරමුල්ල වෙරළ උද්‍යාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, කළුතර උතුර	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ප්‍රාදේශීය සභාව - කළුතර		
47.	කළුතර දකුණ රිච්මන්ඩ් කාසල් මන්දිරයේ භූ දර්ශන සංවර්ධනය	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	අධිකරණ අමාත්‍යාංශය		
48.	ගෝනදූව හරිත සංචාරක කලාපය (වෙළුම II බලන්න)	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය		
49.	කළුතර නගර සභාවට අයත් කළුතර මහජන පුස්තකාල පරිශ්‍රය තුළ ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ කෞතුකාගාරයක් ඉදිකිරීම. (වෙළුම I හි 6.8 කොටස හා වෙළුම II බලන්න)	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර බෝධි භාරකාර මණ්ඩලය		
50.	ඇල මෝදර හංදියේ සිට පැල්පොල අන්තර් භුවමාරු මධ්‍යස්ථානය දක්වා වන අතුරු මාර්ගය මංතීරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම.	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
51.	කළුතර නගර සභාව, උද්‍යාන ක්‍රීඩාංගනය හා කළුතර නගර ශාලාව ඇතුළත් කළුතර නාගරික උද්‍යානය ප්‍රතිසංස්කරණය (වෙළුම II බලන්න)	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව		
52.	කළුතර මහජන ක්‍රීඩාංගනය සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව ක්‍රීඩා අමාත්‍යාංශය		
53.	කළුතර දකුණ ග්‍රෙගරි පාරේ පොළ සංවර්ධනය (වෙළුම I හි 6.8 කොටස හා වෙළුම II බලන්න)	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
54.	කළුතර දකුණ පලාතොට මාර්ගයේ කළුතර බෝධි පරිශ්‍රයත් කළුතර නගර සභාවේ නිදහස් ආයුර්වේද මධ්‍යස්ථානයත් අතර ඉඩම තුළ පුස්තකාල සංකීර්ණ පරිශ්‍රයක් ඉදිකිරීම. (වෙළුම I හි 6.8 කොටස හා වෙළුම II බලන්න)	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
55.	කළුතර දකුණ දුම්රියපොළ සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය		

56.	කළුතර ඛස් නැවතුම්පල ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
57.	කළුතර දකුණ සාරානන්ද මාවත අසල යෝජිත රථගාල	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
58.	කළුතර දකුණ වම්ල ගුණවර්ධන මාවත අසල යෝජිත රථගාල	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
59.	කළුතර දකුණ දුව පන්සල පාර මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
60.	කළුතර දකුණ ගැමුණු මාවත මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
61.	කළුතර දකුණ ඔරලෝසු කණුවේ සිට පන්විල හංදිය දක්වා (ගඟබඩ පාර) මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
62.	කළුතර දකුණ පලාතොට හංදියේ සිට නාගොඩ හංදිය දක්වා (පොලිස් අභ්‍යාස විද්‍යාල පාර) මාර්ගය මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
63.	කළුතර දකුණ ගල්ලස්ස පාර (උපාලි සහබන්දු මාවත) මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
64.	කළුතර දකුණ වාද්දුව - මොරන්කුඩුව මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
65.	කළුතර දකුණ විලේගොඩ පාර, අළුත් පාර හා එක්ව මංකීරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
66.	පොතුපිටිය - පනාපිටිය මාර්ගය මංකීරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	ප්‍රාදේශීය සභාව - කළුතර		
67.	ඇටවිල මාර්ගය මංකීරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	ප්‍රාදේශීය සභාව - කළුතර		

68.	කළුතර මහ රෝහල් වතුරපු පරිශ්‍රය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (වෙළුම I හි 6.8 කොටස බලන්න)	ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම	ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව		
69.	කළුතර බෝධි පරිශ්‍රයට යාබද කළු ගඟෙහි උපසම්පදා සීමා මාලකයක් ඉදිකිරීම. (වෙළුම II බලන්න)	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	කළුතර බෝධි භාරකාර මණ්ඩලය		
70.	පැල්පොල අන්තර් හුවමාරු මාර්ගයේ විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය (වෙළුම II බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
71.	කළුතර මහා වෛත්‍යයේ දර්ශන පඨ ආරක්ෂා කිරීම (වෙළුම II බලන්න)	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය කළුතර නගර සභාව		
72.	මොරන්තුඩුව හන්දිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (වෙළුම I හි 6.8 කොටස බලන්න)	නිවාස සනත්වය හා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
73.	නාගොඩ හන්දිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (වෙළුම I හි 6.8 කොටස බලන්න)	නිවාස සනත්වය හා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
74.	කළුතර හොරණ පාරේ මල්වත්ත හන්දියේ වාණිජ මධ්‍යස්ථානය සංවර්ධනය	නිවාස සනත්වය හා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ සැලැස්ම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය		
75.	කළුතර හොරණ පාරේ උග්ගල්බඩ මහජන ගොඩනැගිල්ල සංවර්ධනය	නිවාස සනත්වය හා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ සැලැස්ම	කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව		
76.	කළුතර බෝධි භාරකාර මණ්ඩලයට අයත් රථගාල පරිශ්‍රයේ හා රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය අසල කළු ගඟෙහි යෝජිත බෝට්ටු අංගන ද්විත්වයක් ඉදි කිරීම	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය		
77.	කළුතර දකුණ නාගොඩ, බෝමබුවල මංකිරු 02 මාර්ගය (සේවා සැපයුම් මංකිරුවද සහිතව සංවර්ධනය) (වෙළුම I හි 6.8 කොටස බලන්න)	මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		

6.8.1. උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතිය හඳුනාගැනීම				
ව්‍යාපෘති මාතෘකාව	කළුතර සුබෝපහෝගී වානිජ සංකීර්ණය			
ව්‍යාපෘතිය	දැනට පවතින උසාවි සංකීර්ණය සුබෝපහෝගී වානිජ සංකීර්ණයක් ලෙස ප්‍රති- සංවර්ධනය කිරීම			
ව්‍යාපෘති යෝජනාව	<p>කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030හි දැක්ම වනුයේ 'නිරිතදිග වෙරළ තීරයේ අග්‍ර නැවතුම්පළක්' යන්නය. කොලබ - ගාල්ල මාර්ගයේ පිහිටා ඇති කළුතර නගරය සංවර්ධනයන්ට, නේවාසිකයන්ට, සේවා ලබාගැනීමට පැමිණෙන ජනතාවට හා නගරය හරහා ගමන් කරන්නන් වෙත අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීම මෙම සැලැස්ම මගින් හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 යටතේ සකස් කරනු ලැබූ සංවර්ධන සැලැස්ම අනුව කළුතර බෝධි පරිශ්‍රය ආශ්‍රිත සංස්කෘතික සංවර්ධන කලාපයක් ගොඩනැගීමට අපේක්ෂිතය.</p> <p>තවද නගරයේ ප්‍රධාන ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථාන (දුම්රිය හා බස් රථ නැවතුම්පොළ) පිහිටා ඇත්තේද මේ ආශ්‍රිතවය. මෙම භූමි පරිභෝජනයන් සියල්ල කළුතර නගරයේ මධ්‍ය ලෙස හඳුනාගත හැකි ප්‍රදේශයක් කේන්ද්‍රකොට පිහිටා ඇත. ඒ අනුව මෙම කොලබ - ගාල්ල මහා මාර්ගයේ කළුතර බෝධි පරිශ්‍රය, දුම්රිය හා බස් රථ නැවතුම්පොළ ආශ්‍රිතව ඉඩම් සඳහා ඉතා ඉහල වානිජ ඉල්ලුමක් පවතී. නමුත් මේ වනවිටත් උසාවි සංකීර්ණය වැනි තරගකාරී නොවන වානිජ භාවිතයන් ඒ අවට දැකගත හැක. ඒ අනුව මෙවැනි ඉඩම් නගරයේ ආර්ථික වර්ධනයට හේතුවන තරග කාරී වානිජ භාවිතයන් සඳහා යොදාගැනීමට නියමිතය. එසේ කළුතර නගරයේ ආර්ථික තත්වය ඉහල නැංවීම අභිමුඛ කර ගනිමින් දැනට පවතින උසාවි සංකීර්ණය කළුතර කටුකුරුන්ද ප්‍රදේශයේ හඳුනාගෙන ඇති 'සරලක් වත්ත' ඉඩම තුළ ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට නියමිතය. දැනට පවතින උසාවි සංකීර්ණයේ පිහිටි ගොඩනැගිලි දත්වය සුබෝපහෝගී වානිජ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ප්‍රති- සංවර්ධනය කිරීමට නියමිතය.</p>			
ව්‍යාපෘතියේ පිහිටීම				
පිහිටීම	පළාත	බස්නාහිර	දිස්ත්‍රික්කය	කළුතර
	ප්‍රාදේශීය ප්‍රා. ලේ. කොට්ඨාශය	කළුතර	පළාත්පාලන ආයතනය	කළුතර නගර සභාව
සීමාවන්	උතුර	නැගෙනහිර	දකුණ	බටහිර
	ටවුන් කල්බි පාර	කොලබ - ගාල්ල මහා මාර්ගය (A2)	කළුතර බස් නැවතුම්පොළ	කළුතර මහජන ක්‍රීඩාංගනය
ප්‍රවේශය	කොලබ - ගාල්ල මහා මාර්ගය (A2)			

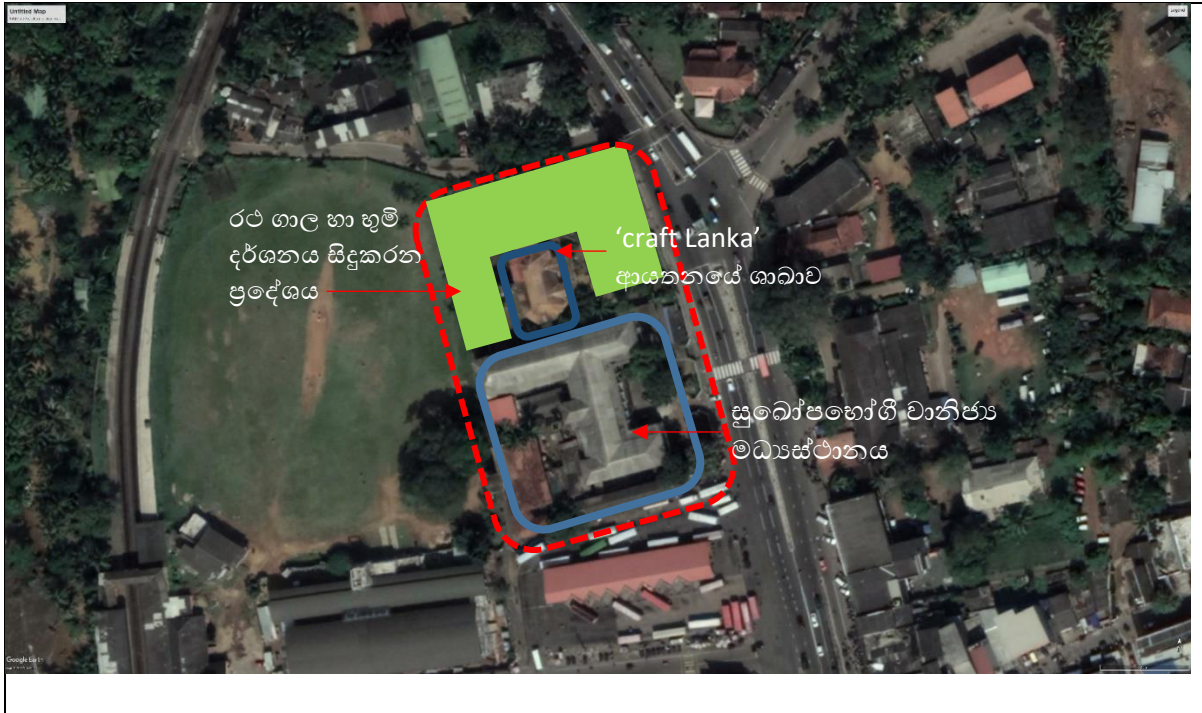

ව්‍යාපෘතිය සාධාරණීකරණය කිරීම

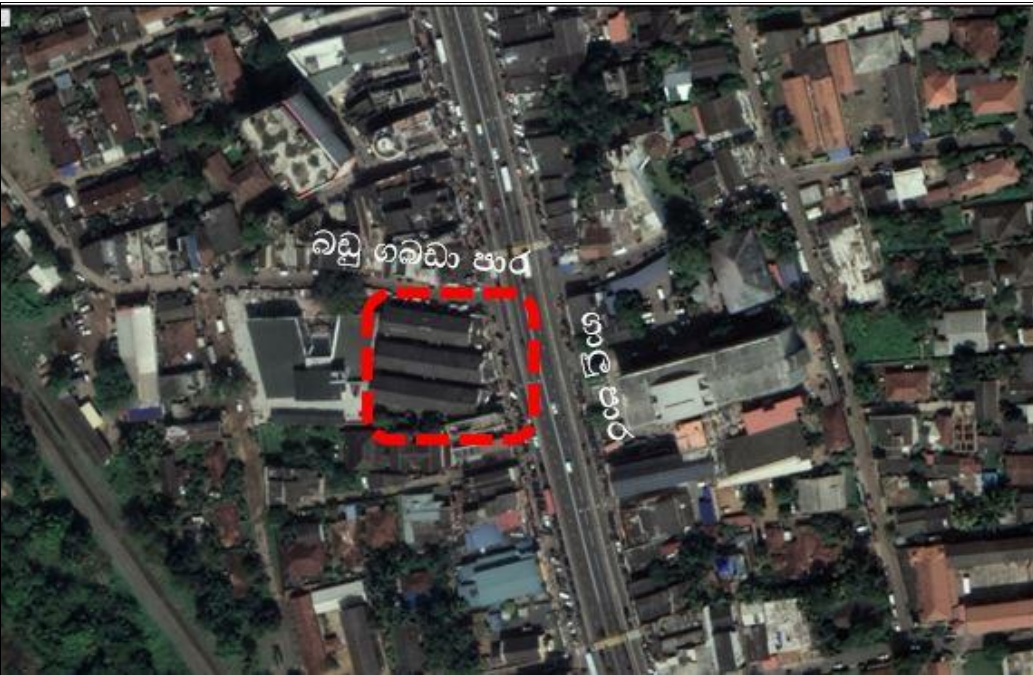
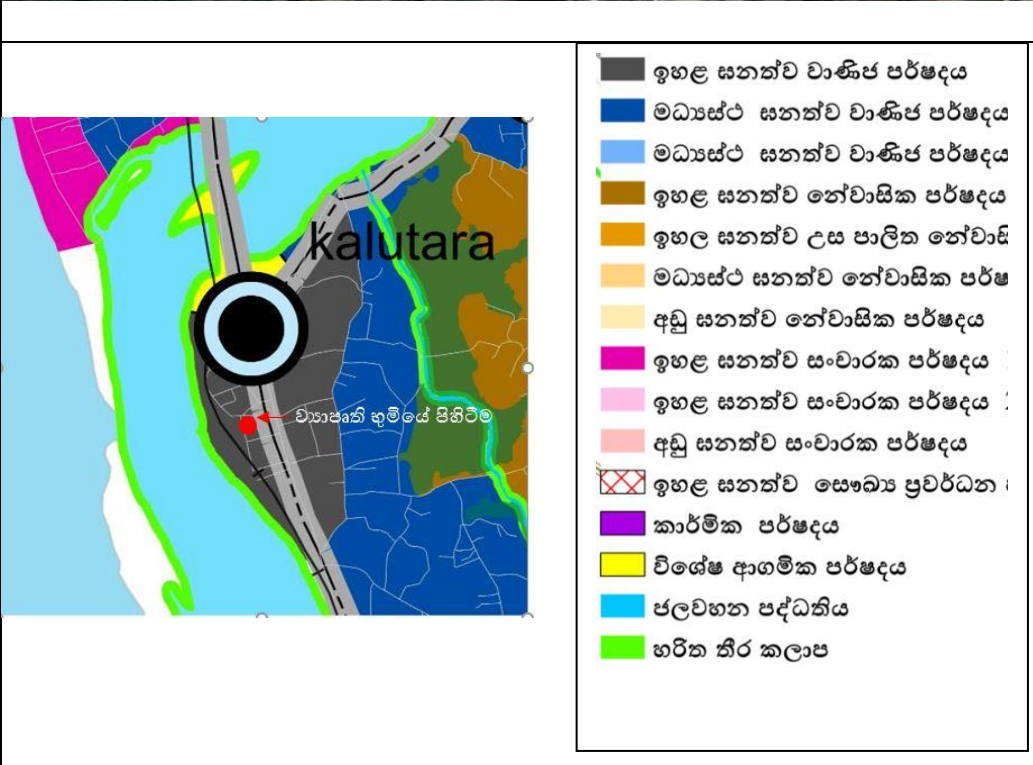
ව්‍යාපෘති ස්වභාවය	නව	✓	දියුණු කළ යුතු	විස්තීර්ණය කළ යුතු	භූමිය සංවර්ධනය කිරීම පමණක්
-------------------	----	---	----------------	--------------------	----------------------------

ව්‍යාපෘති ප්‍රභේද	සංරක්ෂණය	වාණිජ	භූ දර්ශන	උරුමයන්	නිවාස	ප්‍රතිස්ථාපන	වෙනත්
		√					
ව්‍යාපෘතියේ ඉලක්ක	පාරිසරික			ආර්ථික	√	සමාජීය	
ව්‍යාපෘති ඉලක්ක	<p>01. කළුතර නගරය වෙත සුබෝපබෝගී වානිජ්‍ය ව්‍යාපාරයන්හි ආයෝජනයන් ලබා ගැනීම</p> <p>02. සුබෝපබෝගී වානිජ්‍ය කේෂ්ත්‍රයේ දියුණුව සංචාරක ව්‍යාපාරයේ දියුණුව සඳහා යොදා ගැනීම</p> <p>03. කළුතර නගර මධ්‍යතුල මහජන පොදු අවකාශීය ස්ථාන වර්ධනය කිරීම</p> <p>04. ව්‍යාපෘතියට අදාළව සිදු කරනු ලබන භූමි දර්ශනය හේතුවෙන් නගර අලංකරණය වීම</p> <p>05. ව්‍යාපෘති පරිශ්‍රයේ වාහන නැවතුම් පහසුකම් ලබාදීම තුළින් නගරය තුළ පවතින රථ වාහන ගාල් කිරීම් ගැටළුවට යම් සහනයක් ලැබීම</p>						
ව්‍යාපෘතියේ පදනම	<p>කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන පරිපාලන මධ්‍යස්ථානය කළුතර නගරයයි. පරිපාලන, සෞඛ්‍ය, ප්‍රවාහන අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා දිනකට 80,000 අධික ජනගහනයක් කළුතර නගරය වෙත පැමිණේ. නවද නගරය තුළ පවතින සංචාරක ආකර්ශනය සහිත ස්ථාන හා තරු පන්ති හෝටල් හේතු කොටගෙන නගරය වෙත දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන්ගේ ද සැලකිය යුතු ආකර්ශනයක් පවතී. එමෙන්ම කොලබ - ගාල්ල මහා මාර්ගයේ පිහිටා ඇති නගරයක් වශයෙන් නගරය හරහා අති විශාල දෛනික සංක්‍රමණිකයන් සංඛ්‍යාවක් ගමන් කරයි.</p> <p>මෙසේ නගරය වෙත පැමිණෙන ජනතාව වෙත අවශ්‍ය සුබෝපබෝගී වානිජ්‍ය අවශ්‍යතා සපුරාගැනීමට පහසුකම් සැලසීමත්, නගරය වෙත පවතින සංචාරක ආකර්ශනය වර්ධනය කිරීමත් මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් සිදුවේ . මෙම ව්‍යාපෘතිය හඳුනාගනු ලැබූ කළුතර නගර සංවර්ධන සැලසුම 2019 - 2030 අනුව කළුතර නගරය නිරිත දිග වෙරල තීරයේ අග්‍ර නැවතුම් පොලක් කිරීම දැක්ම කොට ගනු ලැබීය. ඒ යටතේ සම්පාදිත සංචාරක සංවර්ධන සැලසුම තුළින් කළුතර බෝධි පරිශ්‍රය ආශ්‍රිතව සංස්කෘතික සංචාරක කලාපයක් හඳුනාගනු ලැබීය. ඒ අනුව මෙම මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් කළුතර බෝධි පරිශ්‍රය ආශ්‍රිත කලාපය තුළ සුබෝපබෝගී වානිජ්‍ය මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීම තුළින් එම කලාපය වෙත පවතින සංචාරක ආකර්ෂණය වර්ධනය වේ. නවද මෙම සුබෝපබෝගී වානිජ්‍ය මධ්‍යස්ථානය පිහිටා තිබෙන ස්ථානය අසල කළුතර දකුණු දුම්රිය ස්ථානය හා කළුතර බස් නැවතුම්පොළ පිහිටා තිබීම හේතු කොටගෙන කළුතර නගරය වෙත වැඩිම ජන ආකර්ශනයක් පවතිනුයේද ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයටයි . එය මෙම ව්‍යාපෘතියේ සාර්ථකත්වයට තවත් ඉවහල් වේ.</p>						
ව්‍යාපෘතියේ දේපළ පිළිබඳ විස්තරය							
ඉඩම් වර්තමාන අයිතිය	නා. ස.අ.		පෞද්ගලික		රජයේ	√	වෙනත්

ඉඩමේ වර්තමාන තත්වය	දැනට කළුතර මහාධිකරණ සංකීර්ණය පිහිටා ඇත		ප්‍රතිස්ථාපනය පිළිබඳ විස්තරය			
ඉඩමේ අයිතිය පිළිබඳ විස්තරය	භූමි පරිශ්‍රය අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව සතුය					
මිනින්දෝරු සැලසුම	අංකය	මිනින්දෝරුව ගේ නම	දිනය	ඉඩමේ ප්‍රමාණය		
				අක්:	රු.	පර්.
ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම						
ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ	ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආයතනය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	අරමුදල් සපයා ගැනීමේ ක්‍රමවේදය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ භාණ්ඩාගාර අරමුදල්	
කලාපය	ඉහල සනත්ව වානිජ්‍ය පර්ෂදය		කලාපීකරණ අනුකූලභාවය	ඔව්		
විනයාස සැලැස්ම						

<p>ව්‍යාපෘති මාතෘකාව</p>	<p>වෙළඳ සංකීර්ණය II අධියර කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030</p>			
<p>ව්‍යාපෘතිය</p>	<p>මහල් රථගාල හා වෙළඳ සංකීර්ණය සහිත ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම</p>			
<p>ව්‍යාපෘති යෝජනාව</p>	<p>කළුතර නගර සභාව සතු කළුතර බඩු ගබඩා පාරේ වෙළඳ සංකීර්ණය මීට දශක දෙකකට ප්‍රථම ඉදිකරනු ලැබුවකි. එකල පැවති ආර්ථික රටාවන්ට අනුව ඉදිවූ මෙම ගොඩනැගිල්ල මේ වන විට ඉතා අබලන් තත්වයක පවතී. නගර මධ්‍ය කුළ පිහිටි මෙම පරිශ්‍රය පවත්නා භාවිතයට වඩා වඩාත් ඉහළ මට්ටමකට සංවර්ධනය කිරීමේ හැකියාව පවතී. දැනට බිම් මහලකින් හා පළමු මහලකින් සමන්විත මෙම ගොඩනැගිල්ල ගාලු පාර හා බඩු ගබඩා පාරට මායිම්ව පිහිටා තිබේ. මෙම මාර්ග ද්විත්වය ආශ්‍රිතව පවතින වාහන තදබදය හේතුවෙන් මෙම වෙළඳ සංකීර්ණය වෙත පැමිණෙන පාරිභෝගිකයන්ට වාහන නතර කර තැබීමේ පහසුකම් අවම වී ඇත. මෙම සියලු තත්වයන් සලකා බලා දැනට පවතින පැරණි වෙළඳ සංකීර්ණය වෙනුවට රථවාහන ගාල්කිරීමේ පහසුමක්ද සහිත නව වෙළඳ සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීමට නියමිතය.</p> <p>මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් නගර වෙත වෙනත් අවශ්‍යතා ඉටු කරගැනීමට පැමිණෙන ජනතාවටද සිය රථවාහන ගාල්කර තැබීමේ පහසුකම් සැලසේ. විශේෂයෙන්ම මෙම ව්‍යාපෘති භූමිය කළුතර දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය ඉදිරිපිට පිහිටා තිබීම නිසා දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල පරිශ්‍රය වෙත පැමිණෙන රථවාහන ගාල්කර තැබීමටද මෙමගින් පහසුකම් සැලසේ. රථවාහන ගාල්කර තැබීමේ පහසුකම් පවතින නිසා මෙම ව්‍යාපෘති ගොඩනැගිල්ල තුළ පවතින ව්‍යාපාරික ස්ථානයන් සඳහා පැමිණෙන පාරිභෝගිකයන් සඳහා ද පහසුකම් සැලසේ.</p>			
<p>ව්‍යාපෘතියේ පිහිටීම</p>				
<p>පිහිටීම</p>	<p>පළාත</p>	<p>බස්නාහිර</p>	<p>දිස්ත්‍රික්කය</p>	<p>කළුතර</p>
	<p>ප්‍රාදේශීය ප්‍රා. ලේ. කොට්ඨාශය</p>	<p>කළුතර</p>	<p>පළාත්පාලන ආයතනය</p>	<p>කළුතර නගර සභාව</p>
<p>සීමාවන්</p>	<p>උතුර</p>	<p>නැගෙනහිර</p>	<p>දකුණ</p>	<p>බටහිර</p>
	<p>බඩු ගබඩා පාර</p>	<p>ගාලු පාර ; කෙලින් විදිය</p>	<p>පෞද්ගලික කඩ</p>	<p>නව නගර සභා වෙළඳ සංකීර්ණය</p>
<p>ප්‍රවේශය</p>	<p>කොලබ - ගාල්ල මහා මාර්ගය (A2)</p>			

<p>පිහිටීම දක්වන සිතියම</p>							
<p>භූමි පරිහරණ සැලැස්ම</p>	 <ul style="list-style-type: none"> ■ ඉහළ සනත්ව වාණිජ පර්ෂදය ■ මධ්‍යස්ථ සනත්ව වාණිජ පර්ෂදය ■ මධ්‍යස්ථ සනත්ව වාණිජ පර්ෂදය ■ ඉහළ සනත්ව නේවාසික පර්ෂදය ■ ඉහළ සනත්ව උස පාලිත නේවාසික ■ මධ්‍යස්ථ සනත්ව නේවාසික පර්ෂදය ■ අඩු සනත්ව නේවාසික පර්ෂදය ■ ඉහළ සනත්ව සංචාරක පර්ෂදය ■ ඉහළ සනත්ව සංචාරක පර්ෂදය ■ අඩු සනත්ව සංචාරක පර්ෂදය ■ ඉහළ සනත්ව සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන ■ කාර්මික පර්ෂදය ■ විශේෂ ආගමික පර්ෂදය ■ ජලවහන පද්ධතිය ■ හරිත තීර කලාප 						
<p>ව්‍යාපෘතිය සාධාරණීකරණය කිරීම</p>							
<p>ව්‍යාපෘති ස්වභාවය</p>	<p>නව</p>	<p>✓</p>	<p>දියුණු කළ යුතු</p>		<p>විස්තීරණය කළ යුතු</p>	<p>භූමිය සංවර්ධනය කිරීම පමණක්</p>	

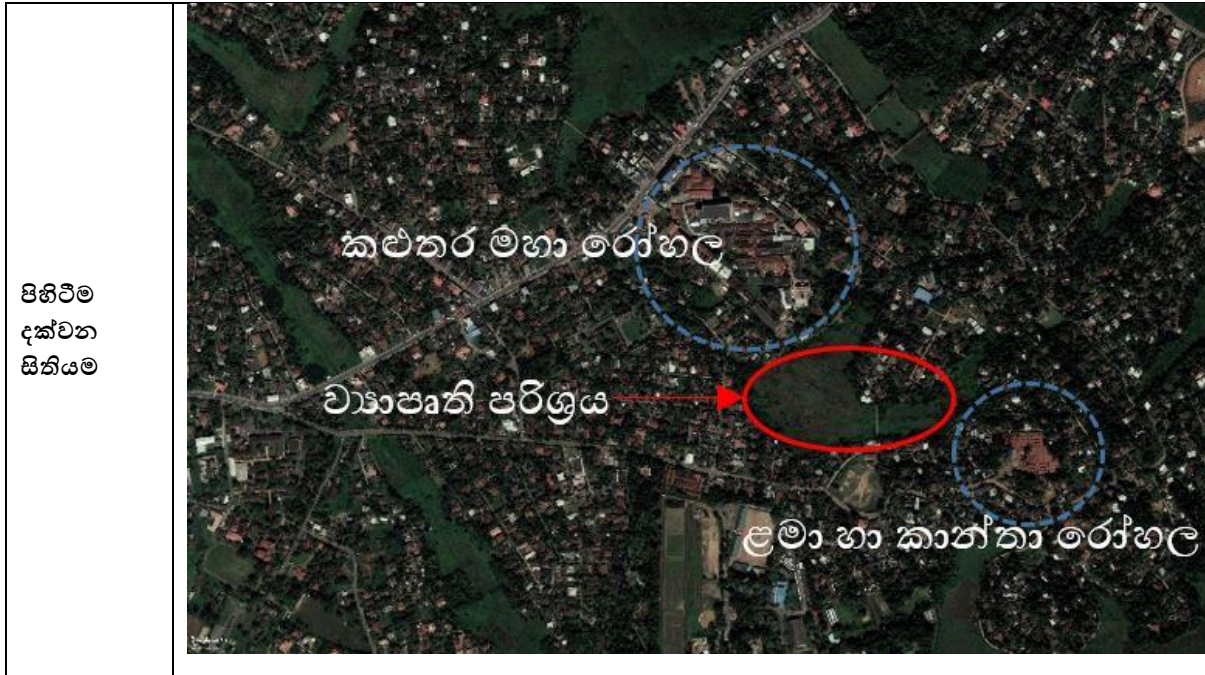
ව්‍යාපෘති ප්‍රභේද	සංරක්ෂණය	වාණිජ	භූ දර්ශන	උරුමයන්	නිවාස	ප්‍රතිස්ථාපන	වෙනත්
		√					
ව්‍යාපෘතියේ ඉලක්ක	පාරිසරික			ආර්ථික	√	සමාජීය	
ව්‍යාපෘති ඉලක්ක	<p>01. නගරය තුළ පවතින රථවාහන ගාල්කිරීමේ ගැටළුවට විසඳුමක් ලැබීම</p> <p>02. නව වෙළඳ සංකීර්ණය තුළින් වාණිජ දියුණුවක් ලැබීම</p>						
ව්‍යාපෘතියේ පදනම	<p>කළුතර දකුණ බඩු ගබඩා පාරෙහි පිහිටි නගර සභා වෙළඳ සංකීර්ණය වර්තමානය වන විට ඉතා අබලන් තත්වයක පවතී. කළුතර නගරයේ ගාලු පාර අසල පිහිටි මෙම පරිශ්‍රය වර්තමානය වන විට ඉතා ඉහල වානිජ්‍ය වටිනාකමකින් යුක්තය. නමුත් දැනට පවතින වෙළඳ සංකීර්ණය බිම් මහලකින් හා පළමු මහලකින් පමණක් සමන්විත වන අතර වර්තමානය වනවිට එම ගොඩනැගිල්ල ඉතා අබලන් තත්වයක පවතී. මෙම තත්වය යටතේ මෙම පරිශ්‍රයෙන් ලබා ගතහැකි උපරිම වානිජ්‍ය වටිනාකම ලබාගෙන නොමැත. ඒ අනුව මෙම පරිශ්‍රය තුළ මහල් රථගාලකින් සමන්විත වානිජ්‍ය සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීමට යෝජිතය.</p> <p>විශේෂයෙන්ම කළුතර නගර මධ්‍යයේ ගාලු පාර සකස්වී ඇති ආකාරය හේතුවෙන් (මැද පාර පැවතීම) නගර මධ්‍ය වෙත සිය වාණිජ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට පෞද්ගලික වාහන වලින් පැමිණෙන ජනතාව විශාල අපහසුතාවයකට පත්වේ. යෝජිත වෙළඳ සංකීර්ණය තුළ රථවාහන නවතා තැබීමේ පහසුකම් පැවතීම හේතු කොටගෙන පෞද්ගලික වාහන වලින් පැමිණෙන ජනතාවට රථවාහන ගාල් කිරීමේ පහසුකම් උදාවේ. මේ තුළින් ඔවුන්ට සිය පෞද්ගලික රථවාහන නවතා නගරය තුළ අවශ්‍ය ස්ථානයන් වෙත ගොස් සිය අවශ්‍යතා ඉටු කරගැනීමට හැකිවේ.</p> <p>මෙම ව්‍යාපෘතිය පදික මංතීරු සංවර්ධන සැලැස්මහා සම්බන්ධ වේ. ගාලු පාර දෙපස පදික මංතීරු සංවර්ධනය කොට සෙවණ සඳහා ගස් රෝපණය කිරීමට නියමිතය. ඒ අනුව නගර මධ්‍ය තුළ ගාලු පාර අසල රථ ගාලේ (යෝජිත ව්‍යාපෘතිය) වාහන නවතා පහසුවෙන් සිය අවශ්‍යතාවයන් සපුරා ගැනීමට අවස්ථාව උදාවේ. ගාලු පාර දෙපස මංතීරු සංවර්ධනය කිරීමටත් මෙම මංතීරු තුළ සෙවණ සඳහා ගස් රෝපණය කිරීමත් හේතුවෙන් මෙසේ නගරය වෙත පැමිණෙන්නන්ට පාගමනින් සිය ගමනාන්තයන් වෙත ගමන් කිරීමට හැකි පරිසරයක් උදාවේ.</p> <p>ඒ අනුව මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් නව වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයක් නගරයට ලැබීමත්, නගරය තුළ පවතින රථවාහන ගාල් කිරීමේ ගැටළුවට පිළියම් ලැබීමත් සිදුවේ.</p>						

ව්‍යාපෘතියේ දේපළ පිළිබඳ විස්තරය							
ඉඩමේ වර්තමාන අයිතිය	නා. ස.අ.		පෞද්ගලික		රජයේ	√	වෙනත්
ඉඩමේ වර්තමාන තත්වය	කළුතර නගර සභාව සතු පැරණි වෙළඳ සංකීර්ණයක් පවතී	ප්‍රතිස්ථාපනය පිළිබඳ විස්තරය					
ඉඩමේ අයිතිය පිළිබඳ විස්තරය	කළුතර නගර සභාව සතුව						
මිනින්දෝරු සැලසුම	අංකය	මිනින්දෝරු රුවගේ නම	දිනය	ඉඩමේ ප්‍රමාණය			
				අක්:	රු.	පර්.	
ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම							
ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ	ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආයතනය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	අරමුදල් සපයා ගැනීමේ ක්‍රමවේදය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ භාණ්ඩාගාර අරමුදල්		
කලාපය	ඉහල සනත්ව වානිජ්‍ය පර්ඡදය			කලාපීකරණ අනුකූලභාවය	ඔව්		
විනයාස සැලැස්ම							

ව්‍යාපෘතිය හඳුනාගැනීම

ව්‍යාපෘති මාතෘකාව	කළුතර රෝහල් වතුරු සංවර්ධන සැලැස්ම			
ව්‍යාපෘතිය	කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 කළුතර මහ රෝහල හා නව ළමා හා කාන්තා රෝහල ඒකාබද්ධ කෙරෙන නව ව්‍යාපෘතිය			
ව්‍යාපෘති යෝජනාව	<p>කළුතර නගරය වෙත දෛනික සංක්‍රමණික ජන ගහණය ඇදෙන එක් ප්‍රධාන හේතුවක් වනුයේ සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබාගැනීමය. කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ රජයේ ප්‍රධාන මහ රෝහල කළුතර නගරයේ, නාගොඩ ප්‍රදේශයේ පිහිටා තිබීම මෙසේ සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබාගැනීමට නගරය වෙත ජනතාව ඇදී එමට හේතුවී තිබේ. තවද මේ වනවිට කළුතර මහ රෝහල ආශ්‍රය කර ගනිමින් විශාල වශයෙන් සෞඛ්‍ය අංශයේ ආයෝජනයන් සිදුවේ. මේ සඳහා ප්‍රධාන උදාහරණයක් ලෙස කළුතර නාගොඩ මහ රෝහල ආසන්නයේ ඉදිවන ළමා හා කාන්තා මහ රෝහල පෙන්වා දිය හැක. නව ළමා හා කාන්තා රෝහල කළුතර නාගොඩ ගල්ලස්ස ප්‍රදේශයේ ඉදිවෙමින් පවතී. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ කළුතර මහ රෝහල් පරිශ්‍රය හා ඉදිවෙමින් පවතින ළමා හා කාන්තා රෝහල් පරිශ්‍රය එක් රෝහල් වතුරු සංවර්ධනයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට නියමිතය. මේ තුළින් සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබාගැනීමට පැමිණෙන ජනතාවට රෝහල් වතුරු සැපයීම සිය අවශ්‍ය ස්ථානයන් වෙත ලගා වීමට හැකිවේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත උප ව්‍යාපෘතීන් පහත පරිදි දැක්විය හැක.</p> <p>01. කළුතර මහ රෝහල් පරිශ්‍රයේ ළමා හා කාන්තා රෝහල් පරිශ්‍රයන් සම්බන්ධ කෙරෙන නව මාර්ගයක් ඉදි කිරීම</p> <p>02. පහත් බිම් සංවර්ධනය යටතේ කළුතර මහ රෝහල් පරිශ්‍රය පුළුල් කිරීම</p> <p>03. පහත් බිම් සංවර්ධනය යටතේ ගංවතුර කළමනාකරණ වැඩපිළිවලක් ක්‍රියාත්මක කිරීම</p>			
ව්‍යාපෘතියේ පිහිටීම				
පිහිටීම	පළාත	බස්නාහිර	දිස්ත්‍රික්කය	කළුතර
	ප්‍රාදේශීය ප්‍රා. ලේ. කොට්ඨාශය	කළුතර	පළාත්පාලන ආයතනය	කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව
සීමාවන්	උතුර	නැගෙනහිර	දකුණ	බටහිර
ප්‍රවේශය				

භූමි පරිහරණ සැලැස්ම

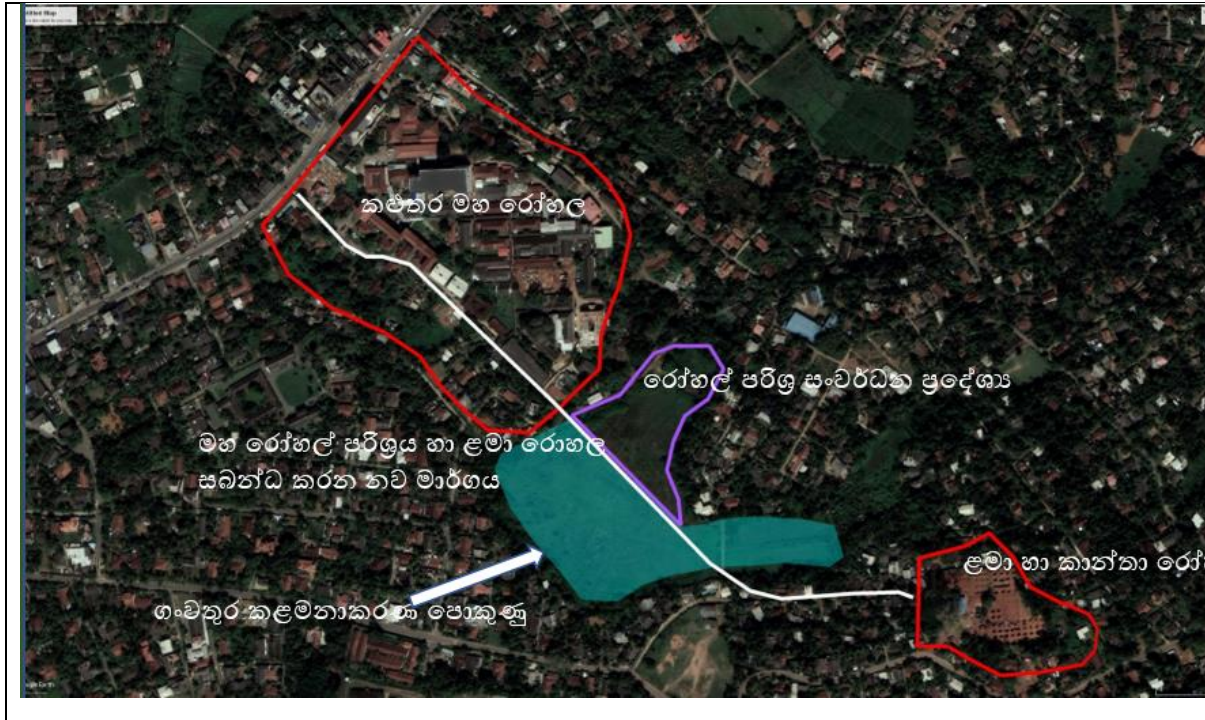
- ඉහළ සනත්ව වාණිජ පර්ෂදය
- මධ්‍යස්ථ සනත්ව වාණිජ පර්
- මධ්‍යස්ථ සනත්ව වාණිජ පර්
- ඉහළ සනත්ව නේවාසික පර්
- ඉහළ සනත්ව උස පාලිත නෙ
- මධ්‍යස්ථ සනත්ව නේවාසික :
- අඩු සනත්ව නේවාසික පර්ෂද
- ඉහළ සනත්ව සංචාරක පර්ෂ
- ඉහළ සනත්ව සංචාරක පර්ෂ
- අඩු සනත්ව සංචාරක පර්ෂදය
- ඉහළ සනත්ව සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්
- කාර්මික පර්ෂදය
- විශේෂ ආගමික පර්ෂදය
- ජලවහන පද්ධතිය
- හරිත තීර කලාප

වායාපාතිය සාධාරණීකරණය කිරීම

වායාපාති ස්වභාවය	නව	දියුණු කළ යුතු	විස්තීරණය කළ යුතු			භූමිය සංවර්ධනය කිරීම පමණක්		v
			භූ දර්ශන	උරුම යන්	නිවාස	ප්‍රතිස්ථාපන	වෙනත්	
වායාපාති ප්‍රභේද	සංරක්ෂණය	වාණිජ	භූ දර්ශන	උරුම යන්	නිවාස	ප්‍රතිස්ථාපන	වෙනත්	

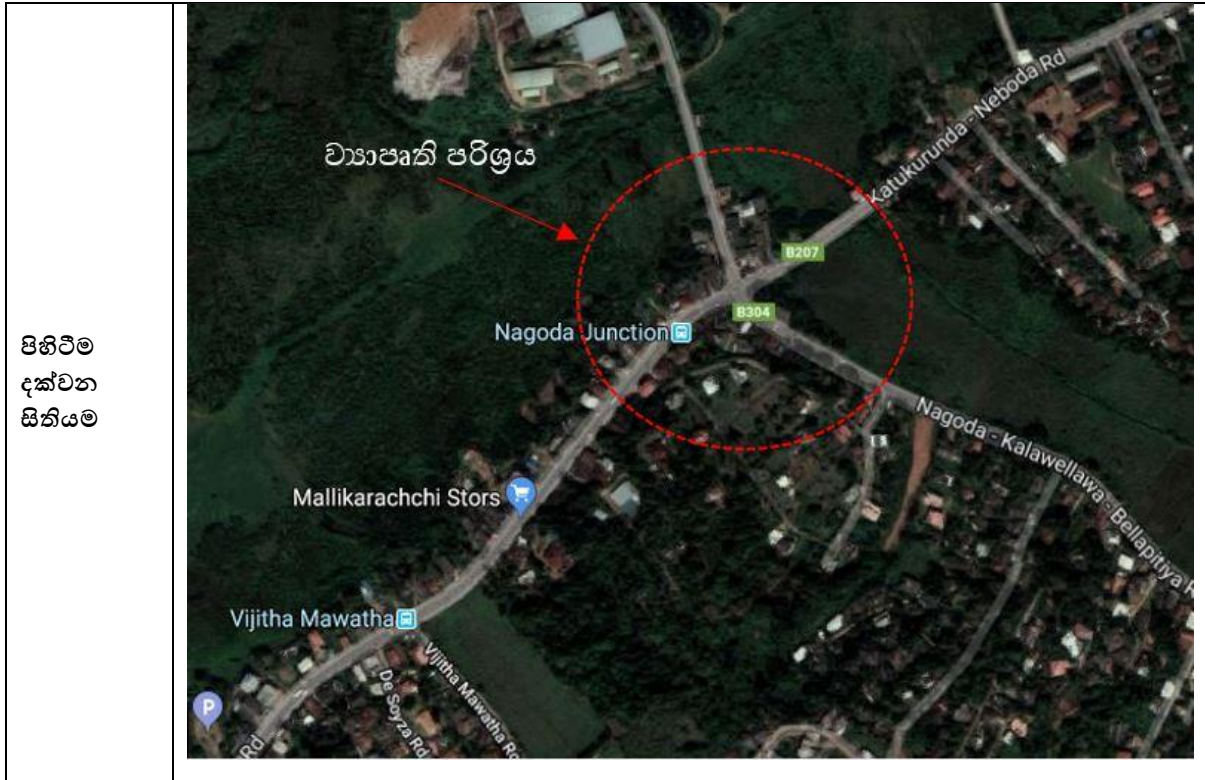
								v
ව්‍යාපෘතියේ ඉලක්ක	පාරිසරික		ආර්ථික			සමාජීය		v
ව්‍යාපෘති ඉලක්ක	<p>01. කළුතර මහා රෝහල හා ළමා රෝහල කේන්ද්‍ර කොට ගනිමින් සෞඛ්‍ය අංශය පාදක කොටගත් සම්පින්ඩිත ආර්ථිකයක් ඇතිකිරීම</p> <p>02. සෞඛ්‍ය සේවා ලබාගන්නා ජනතාවට පහසුවෙන් නව කාන්තා හා ළමා රෝහල වෙත ළඟාවීමට හැකි වීම</p> <p>03. කළුතර මහා රෝහල් පරිශ්‍රය පුළුල් කිරීමට අවස්ථාව උදාවීම</p> <p>04. ව්‍යාපෘතිය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයේ පවතින ගංවතුර තත්ත්වයට පිළියම් ලැබීම</p>							
ව්‍යාපෘතියේ පදනම	<p>කළුතර නගරය කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය සේවා සපයන මධ්‍යස්ථානය වේ. දිස්ත්‍රික්කය තුළ පමණක් නොව බස්නාහිර පළාත පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී කළුතර නගරය රජයේ ප්‍රධාන පෙළේ සෞඛ්‍ය සේවා සපයන මධ්‍යස්ථානයකි. කළුතර නාගොඩ මහ රෝහල බස්නාහිර පළාත තුළ පිහිටි මහ රෝහල් අතුරින් එකකි. එමෙන්ම මේ වනවිට සෞඛ්‍ය අංශයේ සිදුවන ආයෝජනයන් හේතු කොටගෙන සෞඛ්‍ය අංශය තුළ සීඝ්‍ර දියුණුවක් සිදුවෙමින් පවතී.</p> <p>තවද කළුතර නගරය වෙත දෛනික සේවාවන් ලබා ගැනීමට පැමිණෙන සංක්‍රමණික ජනතාව අතුරින් සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් සෞඛ්‍ය සේවාවන් ලබා ගැනීමට පැමිණෙන අතර මේ වනවිට සෞඛ්‍ය අංශයේ සිදුවන ආයෝජනයන් හේතු කොටගෙන ඉදිරියේදී මෙම සංඛ්‍යාව තවත් වර්ධනය වේ. ඒ අනුව මෙසේ සෞඛ්‍ය අංශයේ සිදුවන දියුණුව නගරය තුළ ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වඩාත් ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීමට කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 ඔස්සේ හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ අනුව කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 යටතේ සකස් කරනු ලැබූ පරිපාලන හා සෞඛ්‍ය සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ 'කළුතර මහ රෝහල් පරිශ්‍රය කේන්ද්‍ර කොටගත් කි.මී.01 ක අරයක වපසරියක් (කි.මී. 01 Buffer) තුළ තෘතීය මට්ටමේ සියලු සෞඛ්‍ය සේවාවන් සැපයීම' වශයෙන් අරමුණක් සකස් කරනු ලැබීය.</p> <p>මෙම අරමුණ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන්ම පාදක වූයේ සම්පින්ඩිත ආර්ථිකයේ වාසිය නගරයට ලබා ගැනීමයි. ඒ අනුව සෞඛ්‍ය අංශයට අයත් සේවාවන් එක් ස්ථානයකට කේන්ද්‍රගත කිරීම තුළින් එම අංශයට අදාළ සේවාවන් ක්‍රියාත්මක වීමට අදාළ ප්‍රමාණවත් දේහලීය ජන සංඛ්‍යාවක් ආකර්ෂණය වීම තුළින් කේන්ද්‍රගත ආර්ථිකයේ වාසිය නගරය වෙත ලබා ගැනීමට අවස්ථාව උදාවේ.</p> <p>ඒ අනුව හඳුනාගත් ව්‍යාපෘතියක් ලෙස කළුතර මහා රෝහල් පරිශ්‍ර සංවර්ධන සැලැස්ම හඳුනාගත හැක. ඒ අනුව කළුතර මහා රෝහල හා අලුතින් ඉදිවන ළමා හා කාන්තා රෝහල සම්බන්ධ කරමින් නව මාර්ගයක් ඉදිකිරීමට නියමිතය. තවද ඒ අතර පිහිටා තිබෙන පහත් බිම සංවර්ධනය කිරීමට නියමිතය. මෙම පහත් බිම් සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ රෝහල් පරිශ්‍රය පුළුල් කිරීම, නව වෛද්‍ය නේවාසිකාගාර ඇතිකිරීම හා ගංවතුර පාලනය සඳහා ජල රැඳවුම් පොකුණු ඉදිකිරීමට නියමිතය.</p>							
ව්‍යාපෘතියේ දේපළ පිළිබඳ විස්තරය								
ඉඩමේ වර්තමාන අයිතිය	නා. ස. අ.		පෞද්ගලික		රජයේ	v	වෙනත්	

<p>ඉඩමේ වර්තමාන තත්වය</p>	<p>පුරන් කුඹුරක් පවතී</p>	<p>ප්‍රතිස්ථාපනය පිළිබඳ විස්තරය</p>				
<p>ඉඩමේ අයිතිය පිළිබඳ විස්තරය</p>						
<p>මිනින්දෝරු සැලසුම</p>	<p>අංකය</p>	<p>මිනින්දෝරුව ගේ නම</p>	<p>දිනය</p>	<p>ඉඩමේ ප්‍රමාණය</p>		
				<p>අක්:</p>	<p>රූ.</p>	<p>පර්.</p>
<p>ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම</p>						
<p>ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය</p>	<p>නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ</p>	<p>ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආයතනය</p>	<p>-ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව -සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය</p>	<p>අරමුදල් සපයා ගැනීමේ ක්‍රමවේදය</p>	<p>-ඉඩම් - ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව -සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය</p>	
<p>කලාපය</p>	<p>ඉහල සනත්ව සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන පර්ඡදය</p>		<p>කලාපී කරණ අනුකූල භාවය</p>	<p>ඔව්</p>		
<p>විනයාස සැලැස්ම</p>						

ව්‍යාපෘතිය හඳුනාගැනීම

ව්‍යාපෘති මාතෘකාව	නාගොඩ හන්දිය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය			
ව්‍යාපෘතිය	නාගොඩ හන්දිය ආශ්‍රිත යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම			
ව්‍යාපෘති යෝජනාව	<p>කළුතර නගර සංවර්ධන සැලසුම 2019 - 2030 යටතේ සම්පාදිත නේවාසික සැලසුම අනුව නාගොඩ හන්දිය සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන න්‍යෂ්ටි (Health service Nodes) ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට නියමිතය. කළුතර නාගොඩ ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව සිදුවන සෞඛ්‍ය අංශයේ සංවර්ධනයක් සමග එම සේවාවන් ලබා ගැනීමට පැමිණෙන ජනතාවට අවශ්‍ය සේවාවන් සැපයීමට හැකිවන පරිදි නාගොඩ හන්දිය සංවර්ධනය කිරීමට නියමිතය. විශේෂයෙන්ම නාගොඩ හන්දිය ආශ්‍රිතව පවතින රථවාහන තද බදය අවම කිරීමත්, සංවර්ධනය කිරීමට හැකි ඉඩම් හඳුනාගැනීම හා අනෙකුත් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමත් මෙමගින් හඳුනාගෙන ඇත.</p> <p>තවද නාගොඩ හන්දිය වෙතින් අවට නේවාසික ජනතාව සිය මූලික පාරිභෝගික අවශ්‍යතා ඉටු කරගනී. තවද මේ වන විට නාගොඩ හන්දිය මූලික කරගත් ප්‍රදේශය තුළ සැලකිය යුතු ජනගහන වර්ධනයක් පවතී. මේ හේතුවෙන් නාගොඩ හන්දිය ආශ්‍රිතව ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා අවශ්‍ය තරමේ දේහලිය ජන ගහනයක් පවතී ඒ අනුව ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත ව්‍යාපෘති පහත පරිදි දැක්විය හැක.</p> <ol style="list-style-type: none"> 01. යෝජිත පදික වේදිකා හා කාණු පද්ධතිය සංවර්ධනය 02. විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය 03. බස් රැඳවුම් පොළ ඉදිකිරීම 04. වට රවුම් සංවර්ධනය (මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සකස් කරන ලද) 05. ඇළ මාර්ග සංවර්ධනය 06. ව්‍යායාම මංතීරු ඉදිකිරීම 			
ව්‍යාපෘතියේ පිහිටීම				
පිහිටීම	පළාත	බස්නාහිර	දිස්ත්‍රික්කය	කළුතර
	ප්‍රාදේශීය ප්‍රා. ලේ. කොට්ඨාශය	කළුතර	පළාත්පාලන ආයතනය	කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව
සීමාවන්	උතුර	නැගෙනහිර	දකුණ	බටහිර
ප්‍රවේශය				

පිහිටීම දක්වන සිතියම

	ඉහළ සනත්ව වාණිජ පර්ෂදය
	මධ්‍යස්ථ සනත්ව වාණිජ පර්.
	මධ්‍යස්ථ සනත්ව වාණිජ පර්.
	ඉහළ සනත්ව නේවාසික පර්.
	ඉහළ සනත්ව උස පාලිත නෙ.
	මධ්‍යස්ථ සනත්ව නේවාසික :
	අඩු සනත්ව නේවාසික පර්ෂද
	ඉහළ සනත්ව සංචාරක පර්ෂ.
	ඉහළ සනත්ව සංචාරක පර්ෂ.
	අඩු සනත්ව සංචාරක පර්ෂදය
	ඉහළ සනත්ව සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්.
	කාර්මික පර්ෂදය
	විශේෂ ආගමික පර්ෂදය
	ජලවහන පද්ධතිය
	හරිත තීර කලාප

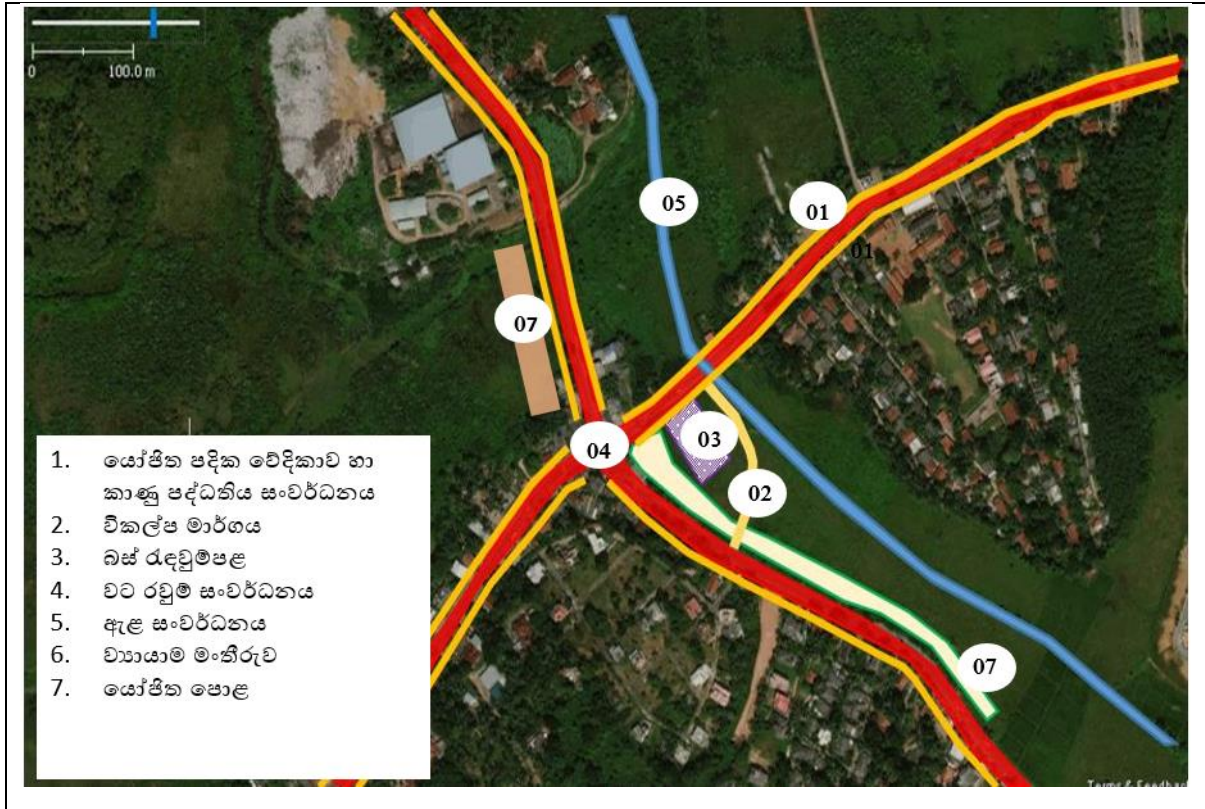
භූමි පරිහරණ සැලැස්ම

ව්‍යාපෘතිය සාධාරණීකරණය කිරීම

ව්‍යාපෘති ප්‍රභේද	සංරක්ෂණය	වාණිජ	භූ දර්ශන	උරුමයන්	නිවාස	ප්‍රතිස්ථාපන	වෙනත්
							v
ව්‍යාපෘතියේ ඉලක්ක	පාරිසරික			ආර්ථික		සමාජීය	v

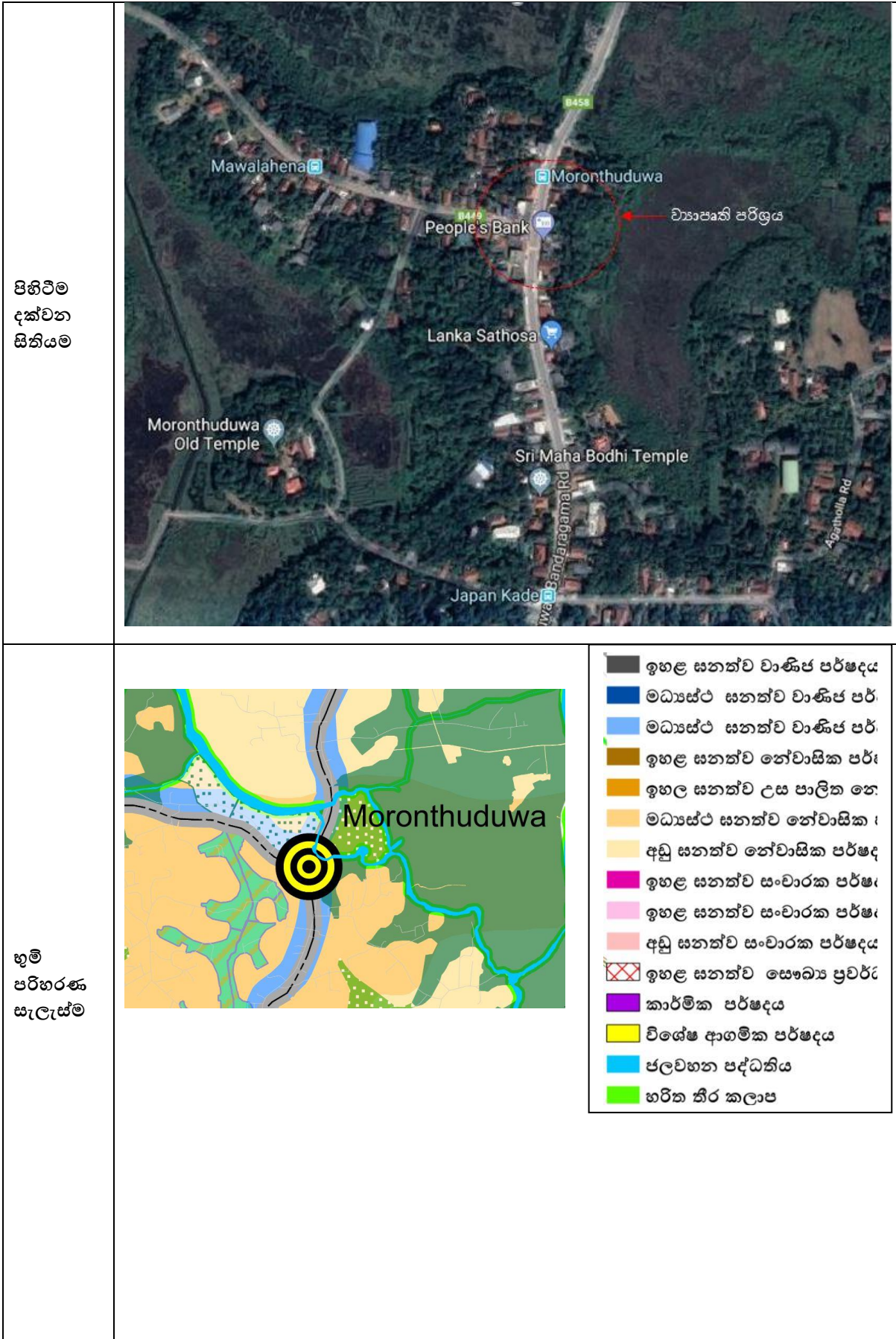
<p>ව්‍යාපෘති ඉලක්ක</p>	<p>01. නාගොඩ හන්දිය ආර්ථිකමය වශයෙන් වඩාත් ක්‍රියාකාරී හන්දියක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම</p> <p>02. කළුතර නාගොඩ රෝහල වෙත පැමිණෙන ජනතාවට අවශ්‍ය පහසුකම් සලසන මංසන්ධියක් ලෙස නාගොඩ හන්දිය සංවර්ධනය කිරීම</p> <p>03. නාගොඩ හන්දියේ පවතින වාහන තද බදයට විසඳුම් ලැබීම</p>								
<p>ව්‍යාපෘතියේ පදනම</p>	<p>කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන නගරය වන්නේ කළුතරයි. සියළුම රාජ්‍ය ආයතන දිස්ත්‍රික් ආයතන මෙන්ම පරිපාලන ආයතන කළුතර නගර සීමාවට ඒකරාශී වී පිහිටා තිබීම පොදු පහසුකම් සලසන සෞඛ්‍ය ආයතන අධ්‍යාපන ආයතන කළුතර නගර ආශ්‍රිතව පිහිටා තිබීම හේතුවෙන් දිනකට කළුතර කරා ඇදී එන ජනගහනය හැටදාහක් පමණ වේ. මෙම ප්‍රධාන නගරය කරා ජනගහනය අවතීර්ණ වන ප්‍රධානතම මංසන්ධියක් ලෙස නාගොඩ හන්දිය දැක්විය හැකිය. එසේ වුවද නාගොඩ හන්දිය යටිතල පහසුකම් අතින් නොදියුණු තත්ත්වයක පවතී. නාගොඩ හන්දිය හතරමන් හන්දියක් වන අතර මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් එහි වටරවුමක් සකස් කිරීමටද යෝජනාකර ඇත. එමෙන්ම මෙම ප්‍රදේශය ඉහළ සනත්ව තේවාසික පර්ෂදයක් නිසා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන පර්ෂදයක් ලෙස වර්ධනය කිරීමට කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම හරහා කටයුතු කර ඇති අතර මෙම සංවර්ධන කටයුතු හේතු කොටගෙන ආකර්ෂණය වන ජනතාවට ප්‍රවාහන කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා බස්නැවතුම්පලක් මෙන්ම පදික වේදිකා හා කාණු පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීමද අත්‍යවශ්‍ය වේ.</p> <p>එමෙන්ම මෙම ජනගහනය සඳහා අවශ්‍ය පොදු පහසුකම් සැලසීමේදී නාගොඩ හන්දිය ආශ්‍රිතව ප්‍රජා ශාලාවක් සහ ජනගහනය ඒකරාශීවීම වැඩිවීම නිසා ඇතිවන වාහන තදබදය අවම කිරීම සඳහා අතුරු මාර්ගයක් ද ඇති කිරීමේ ප්‍රවනතාවයක් පවතී. මේ වන විටත් කළුතර නගරයේ සෞඛ්‍ය අංශයේ ඉහළ ස්ථානයක පවතින අතර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් ද කළුතර නගරය සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන පර්ෂදයක් ලෙස දියුණු කිරීමට කටයුතු සලසා ඇත. එමෙන්ම ජනගහන සනත්වය ඉහළ කලාපයක් ලෙස නාගොඩ හන්දිය සංවර්ධනය කිරීමත් නිසා වැඩිපුර ජනගහනය සඳහා අවශ්‍ය සෞඛ්‍ය පහසුකම් සඳහා ද වැඩි ඉල්ලුමක් පවතී. එබැවින් නාගොඩ හන්දිය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ සඳහාද සෞඛ්‍ය පහසුකම් දියුණු කිරීමේ ප්‍රවනතාවයක් පවතී. නාගොඩ හන්දිය අවම මුහුදු මට්ටමක පිහිටීම නිසාත් පහත් බිම් රැසක් පිහිටා තිබීම නිසාත් මේ වන විටත් ගංවතුර අවධානමකට මුහුණ දෙමින් පවතී. මෙම ගංවතුර අවධානම අවම කර ගැනීමට මෙන්ම පරිසර අලංකරණය වැඩි කර ගැනීමටත් වැසි පවතින ඇළ මාර්ගය නිරාවරණය කර එය සංවර්ධනය කිරීම යෝග්‍ය වේ. එමෙන්ම කළුතර - මතුගම මාර්ගයේ පසෙක පිහිටා ඇති පහත්බිම් කිහිපයක් ආශ්‍රිතව උද්‍යාන අලංකරණය කිරීමට හා ඇවිදින මංකීරු ඇති කිරීමේ හැකියාවක්ද පවතී.</p>								
<p>ව්‍යාපෘතියේ දේපළ පිළිබඳ විස්තරය</p>									
<p>ඉඩමේ වර්තමාන අයිතිය</p>	<table border="1"> <tr> <td>නා. ස. අ.</td> <td></td> <td>පෞද්ගලික</td> <td></td> <td>රජයේ</td> <td>v</td> <td>වෙනත්</td> <td></td> </tr> </table>	නා. ස. අ.		පෞද්ගලික		රජයේ	v	වෙනත්	
නා. ස. අ.		පෞද්ගලික		රජයේ	v	වෙනත්			

ඉඩමේ වර්තමාන තත්වය	පුරන් කුඹුරක් පවතී	ප්‍රතිස්ථාපනය පිළිබඳ විස්තරය			
ඉඩමේ අයිතිය පිළිබඳ විස්තරය					
මිනින්දෝරු සැලසුම	අංකය	මිනින්දෝරුව ගේ නම	දිනය	ඉඩමේ ප්‍රමාණය	
				අක්:	රූ.
ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම					
ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ	ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආයතනය	-ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව - කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව	අරමුදල් සපයා ගැනීමේ ක්‍රමවේදය	-ඉඩම් - ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව - කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව
කලාපය	මධ්‍යස්ථ සනත්ව වානිජ්‍ය පර්ඡද 02		කලාපී කරණ අනුකූලභාවය	ඔව්	
විනයාස සැලැස්ම					

ව්‍යාපෘතිය හඳුනාගැනීම

<p>ව්‍යාපෘති මාතෘකාව</p>	<p>මොරොන්තුඩුව හන්දිය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය</p>			
<p>ව්‍යාපෘතිය</p>	<p align="right">කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030</p> <p>මොරොන්තුඩුව හන්දිය ආශ්‍රිත යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම</p>			
<p>ව්‍යාපෘති යෝජනාව</p>	<p>කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 යටතේ මොරොන්තුඩුව හන්දිය නේවාසික න්‍යෂ්ටියක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට නියමිතය. මොරොන්තුඩුව හන්දිය කළුතර නගරය හා මෙන්ම වාද්දුව නගරය, බණ්ඩාරගම නගරය යන නගර අතරද සෘජු සම්බන්ධයක් දක්වයි. විශේෂයෙන්ම මොරොන්තුඩුව නගරය කළුතර - බණ්ඩාරගම මාර්ගයේ පිහිටා තිබීම හේතුකොටගෙන එම නගරය සිගු සංවර්ධනයක් ලගා කර ගනිමින් සිටී. කළුතර - බණ්ඩාරගම මාර්ගය අධි වේගී මාර්ගය සඳහා ප්‍රවේශ වීමට භාවිතා කරන මාර්ගයක් වීමත් කළුතර - බණ්ඩාරගම මාර්ගය බණ්ඩාරගම සිට ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර අග නගරය දක්වා සෘජුව විහිදී තිබීමත් මෙම සංවර්ධනයට හේතුවී ඇත. තවද ඒ අවට සිදුවන නේවාසික ජන ගහන වර්ධනය හේතුකොටගෙන මොරොන්තුඩුව නගරයේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වයට අවශ්‍ය දේහලිය ජන ගහනය ද වර්ධනය වෙමින් පවතී. ඒ අනුව මොරොන්තුඩුව හන්දිය ආශ්‍රිතව වර්තමාන සාමාජීය හා ආර්ථික රටාවන්ට අනුව සිදුවිය යුතු සංවර්ධනයන් සිදු කිරීමට මෙම මොරොන්තුඩුව හන්දිය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ. ඒ යටතේ පහත සඳහන් උප ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය.</p> <p>01. බස් රථ නැවතුම්පොළ, වානිජ්‍ය ගොඩනැගිල්ල හා ප්‍රජා ශාලාව</p> <p>02. විනෝද උයන</p>			
<p>ව්‍යාපෘතියේ පිහිටීම</p>				
<p>පිහිටීම</p>	<p>පළාත</p>	<p>බස්නාහිර</p>	<p>දිස්ත්‍රික්කය</p>	<p>කළුතර</p>
<p>සීමාවන්</p>	<p>ප්‍රාදේශීය ප්‍රා. ලේ. කොට්ඨාශය</p>	<p>කළුතර</p>	<p>පළාත්පාලන ආයතනය</p>	<p>කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව</p>
<p>ප්‍රවේශය</p>	<p>උතුර</p>	<p>නැගෙනහිර</p>	<p>දකුණ</p>	<p>බටහිර</p>
<p>ප්‍රවේශය</p>	<p></p>			

ව්‍යාපෘතිය සාධාරණීකරණය කිරීම							
ව්‍යාපෘති ප්‍රභේද	සංරක්ෂණය	වාණිජ	භූ දර්ශන	උරුමයන්	නිවාස	ප්‍රතිස්ථාපන	වෙනත්
		V					
ව්‍යාපෘතියේ ඉලක්ක	පරිසරික			ආර්ථික	V	සමාජීය	
ව්‍යාපෘති ඉලක්ක	01. මොරොන්තුඩුව හන්දිය අවට ජනයාට අවශ්‍ය මූලික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට හැකිවන පරිදි නේවාසික මංසලක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම						
ව්‍යාපෘතියේ පදනම	<p>නේවාසික න්‍යෂ්ඨියක් ලෙස සංවර්ධනය වීමට යෝජිත හා මේ වන විටත් සිදුවන හා සිදුවීමට යෝජිත යටිතල පහසුකම් වල වර්ධනය හේතුකොට ගෙනත් අනාගතයේදී මොරොන්තුඩුව හංදිය අතිවිශාල ජනාකර්ෂණයක් හිමිකර ගන්නා ප්‍රදේශයක් වශයෙන් හඳුනා ගැනීමට හැකිය. මෙම ඉහළ යන ජනගහනයේ වාණිජ අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා දැනට පවතින වාණිජ සංවර්ධනය ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් වාණිජ මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. එමෙන්ම මෙම ජනගහනය සඳහා පොදු කටයුතු වලදී ඒකරාශී වීමට ප්‍රජාශාලාවක් ඉදිකිරීම යෝග්‍ය වේ. එමෙන්ම මෙම ජනතාව සඳහා සුවපහසු උද්‍යාන, ඇවිදින මංකීරු ඇති කිරීම ජනතාවට හිතකර මෙන්ම පරිසරය අලංකාරයටද මෙම ප්‍රදේශයට පවතින ගංවතුර අවධානම අවම කිරීමටද හේතුවනු ඇත.</p> <p>සංවර්ධන සැලසුම් හරහා සිදුවන වර්ධනය මෙන්ම යටිතල පහසුකම්වල වර්ධනයත් (ගැලනිගම අන්තර් හුවමාරුව කි.මී.8 ක් දුරකින් පිහිටීම, වාද්දුව- මොරොන්තුඩුව මාර්ගයේ දියුණුව) මෙන්ම යෝජිත වාණිජ මධ්‍යස්ථානයද හේතුකොටගෙන මොරොන්තුඩුව හංදිය කරා විශාල ජනගහනයක් ඒකරාශී විය හැකිය. එම වාණිජ අරමුණු සපුරා ගැනීමට මෙන්ම නගරය කරා ඇදී එන සියළු ජනතාවට පහසුවෙන් වාහන නවතා තැබීමට හා දර්ශනීයත්වය වැඩි කිරීමට ද වාහන නැවතුම් අංගනයක් ඉදිකිරීම යෝග්‍ය වේ. එමෙන්ම ජනතාවට හිතකර ප්‍රවාහන සේවයක් මෙන්ම අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා බස් රැඳවුම්පලක් ඉදිකිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. මෙම යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයත්, වාහන අංගනයක් පිහිටුවීමත්, බස් රැඳවුම්පල</p>						

සංවර්ධනයන් නිසා ඇතිවිය හැකි තදබදය අවම කිරීම සඳහා අතුරු මාර්ගයක් ඉදිකිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

යටිතල පහසුකම් හා අනෙකුත් සංවර්ධන කටයුතු හේතු කොටගෙන මෙන්ම නේවාසික න්‍යෂ්ටියක් ලෙස සංවර්ධනයක් කිරීමට යෝජනා වී තිබීම නිසාද ඉහළ යන ජනගහනය සඳහා අවශ්‍ය වාණිජ අරමුණු සපුරාදීමට වාණිජ මධ්‍යස්ථානයක්ද, පොදු කටයුතු ඉටුකර ගැනීම සඳහා ප්‍රජා ශාලාවක්ද ඉදිකිරීමට යෝජනා කර ඇත. එමෙන්ම ගංවතුර අවධානම අඩුකර ගැනීමටත් අලංකරණය සඳහා උද්‍යාන අලංකරණය සඳහා ඇවිදින මංතීරු ඇති කිරීමත් යෝජනා කර ඇත.

ඉහළ ජනගහනය මෙන්ම පාරිභෝගික ප්‍රජාවට සුවපහසු ලෙස වාහන නවතා තැබීම සඳහා වාහන අංගනයක්ද නේවාසිකයන්ට හා ගමන්කරුවන්ට අවශ්‍ය ප්‍රවාහන පහසුකම් සපුරාදීම සඳහා බස් නැවතුම්පලක්ද එහිදී ඇතිවන වාහන තදබදය අවම කිරීම සඳහා අතුරු මාර්ගයක්ද යෝජනා කර ඇත.

ව්‍යාපෘතියේ දේපළ පිළිබඳ විස්තරය

ඉඩමේ වර්තමාන අයිතිය	නා. ස.අ.		පෞද්ගලික	v	රජයේ	v	වෙනත්	
---------------------	----------	--	----------	---	------	---	-------	--

ඉඩමේ වර්තමාන තත්වය	පුරන් කුඹුරක් පවතී	ප්‍රතිස්ථාපනය පිළිබඳ විස්තරය	
--------------------	--------------------	------------------------------	--

ඉඩමේ අයිතිය පිළිබඳ විස්තරය							
----------------------------	--	--	--	--	--	--	--

මිනින්දෝරු සැලසුම	අංකය	මිනින්දෝරුවගේ නම	දිනය	ඉඩමේ ප්‍රමාණය		
				අක්:	රූ.	පර්.

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සංවර්ධන	ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආයතනය	-ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව - කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව	අරමුදල් සපයා ගැනීමේ ක්‍රමවේදය	-ඉඩම් - ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව
---	--	---------------------------	---	-------------------------------	--

	කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ			- කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව
කලාපය	මධ්‍යස්ථ සන්නිව වානිජ්‍ය පර්ෂද 02	කලාපීකරණ අනුකූලභාවය	ඔව්	

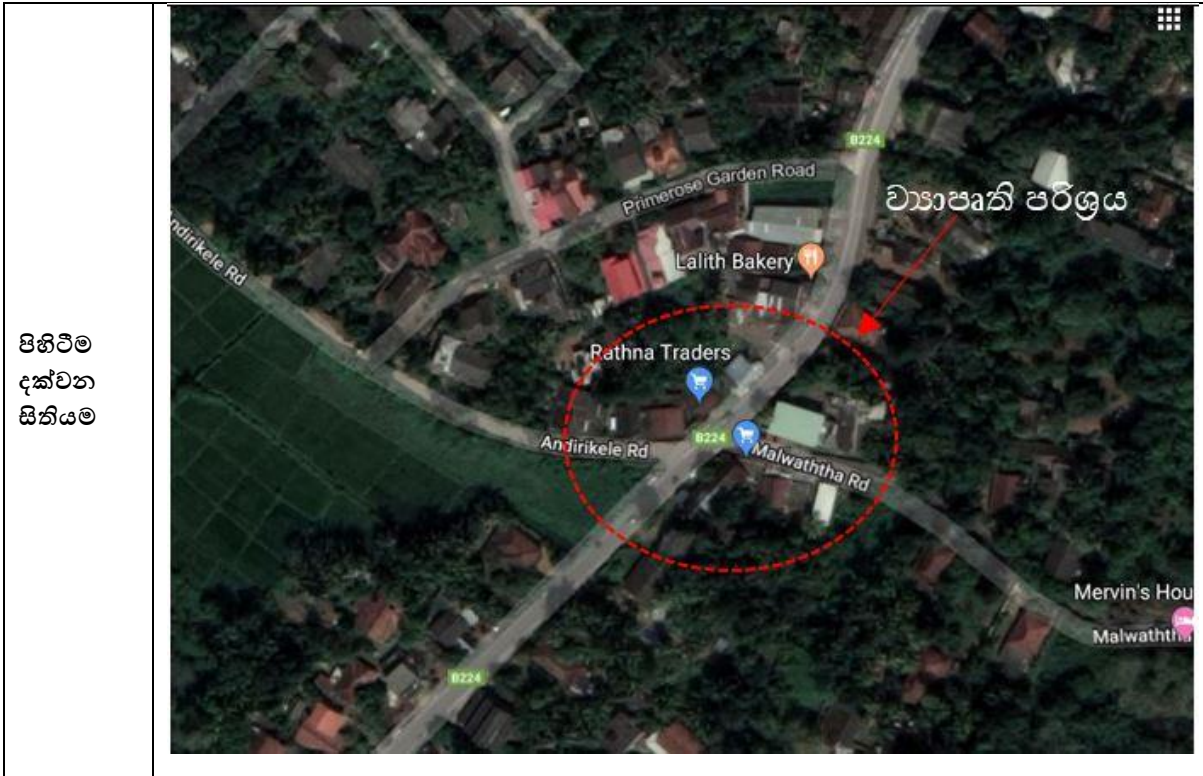
විනයාස සැලැස්ම

- 01. බස් රථ නැවතුම් පල, වාණිජ ගොඩනැගිල්ල හා ප්‍රජා ශාලාව
- 02. යෝජිත විකල්ප මාර්ගය
- 03. විනෝද උයන

ව්‍යාපෘතිය හඳුනාගැනීම

ව්‍යාපෘති මාතෘකාව	මල්වත්ත හංදිය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය			
ව්‍යාපෘතිය	<p style="text-align: right;">කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030</p> මල්වත්ත හංදිය ආශ්‍රිත යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම			
ව්‍යාපෘති යෝජනාව	<p>කළුතර - හොරණ මාර්ගයේ පිහිටා ඇති මල්වත්ත හන්දිය කළුතර නගරයේ සිට කි. මී. 4.6 දුරින් පිහිටා තිබේ. කළුතර උතුරේ විජේරත්නවත්ත, ජාවත්ත, එත්තමඩල වැනි ප්‍රදේශවල සිට කළුතර - හොරණ පාරට ප්‍රවේශ වීම සඳහා මෙම හන්දිය භාවිතා වේ. තවද විශේෂයෙන් ජාවත්ත, එත්තමඩල වැනි ප්‍රදේශවල සිදුවන ඉඩම් සංවර්ධනයන් සමග මෙම ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව ජන ගහන වර්ධනයද ඉහල යමින් පවතී. මෙම කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 යටතේ මල්වත්ත හන්දිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් සකස් කරනු ලැබීය. ඒ අනුව ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත උප ව්‍යාපෘති පහත පරිදිවේ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 01. වානිජ්‍ය ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම 02. මල්වත්ත පාර අඩි 30' දක්වා පුළුල් කිරීම 03. අදිරිකැලේ පාර අඩි 30' දක්වා පුළුල් කිරීම 			
ව්‍යාපෘතියේ පිහිටීම				
පිහිටීම	පළාත	බස්නාහිර	දිස්ත්‍රික්කය	කළුතර
	ප්‍රාදේශීය ප්‍රා. ලේ. කොට්ඨාශය	කළුතර	පළාත්පාලන ආයතනය	කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව
සීමාවන්	උතුර	නැගෙනහිර	දකුණ	බටහිර
ප්‍රවේශය				

භූමි පරිහරණ සැලැස්ම

■	ඉහළ සනත්ව වාණිජ පර්ෂදය
■	මධ්‍යස්ථ සනත්ව වාණිජ පර්
■	මධ්‍යස්ථ සනත්ව වාණිජ පර්
■	ඉහළ සනත්ව නේවාසික පර්
■	ඉහළ සනත්ව උස පාලිත නෙ
■	මධ්‍යස්ථ සනත්ව නේවාසික :
■	අඩු සනත්ව නේවාසික පර්ෂද
■	ඉහළ සනත්ව සංචාරක පර්ෂ
■	ඉහළ සනත්ව සංචාරක පර්ෂ
■	අඩු සනත්ව සංචාරක පර්ෂද
■	ඉහළ සනත්ව සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්
■	කාර්මික පර්ෂදය
■	විශේෂ ආගමික පර්ෂදය
■	ජලවහන පද්ධතිය
■	හරිත තීර කලාප

ව්‍යාපෘතිය සාධාරණීකරණය කිරීම

ව්‍යාපෘති ප්‍රභේද	සංරක්ෂණය	වාණිජ	භූ දර්ශන	උරුමයන්	නිවාස	ප්‍රතිස්ථාපන	වෙනත්
		V					
ව්‍යාපෘතියේ ඉලක්ක	පාරිසරික			ආර්ථික	V	සමාජීය	

<p>ව්‍යාපෘති ඉලක්ක</p>	<p>01. කළුතර හොරණ පාරේ මල්වත්ත හන්දිය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ ජනතාවට පහසුකම් සැලසෙන වාණිජ සංකීර්ණයක් ඉදි කිරීම</p> <p>02. කළුතර හොරණ පාරේ මල්වත්ත හන්දිය ආශ්‍රිතව අනාගතයේ ඇතිවිය හැකි රළු වාහන තදබදයට විසඳුම් ලැබීම</p>							
<p>ව්‍යාපෘතියේ පදනම</p>	<p>කළුතර හොරණ මාර්ගය කළුතර නගරය ආශ්‍රිතව පවතින 'A' ගණයේ මාර්ගයකි. යෝජිත නව පැල්පොල අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානය හා කළුතර හොරණ මාර්ගය සම්බන්ධ කිරීමට හඳුනාගෙන තිබේ. මේ අනුව කළුතර හොරණ මාර්ගය අධිවේගී පිවිසුම් මාර්ගයක් ලෙස ඉදිරියේදී සංවර්ධනය වීමට නියමිතය. මේ අනුව කළුතර හොරණ මාර්ගය සේවා මංකීරු සහිත ද්විත්ව මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 තුළින් හඳුනාගෙන ඇත. තවද කළුතර හොරණ මාර්ගය ආශ්‍රිතව මේ වනවිට සිසුයෙන් ඉඩම් වෙන්දේසි කිරීම් සිදුවෙමින් පවතී. මේ යටතේ මේ ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව විශේෂයෙන්ම කළුතර හොරණ මාර්ගය ආශ්‍රිතව නව තේවාසික කලාප බිහිවෙමින් පවතී. මෙම කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් කළුතර - හොරණ මාර්ගයේ පිහිටා ඇති මල්වත්ත හන්දිය සංවර්ධනය කිරීමට හඳුනාගෙන ඇත .</p> <p>මේ යටතේ මල්වත්ත හන්දිය ආශ්‍රිතව නව වාණිජ ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීමට නියමිතය. එය ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ මූලික වාණිජ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට අවශ්‍ය මූලික පහසුකම් සලසා දෙනු ඇත. මෙයට අමතරව මාර්ග පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමටද නියමිතය.</p>							
<p>ව්‍යාපෘතියේ දේපළ පිළිබඳ විස්තරය</p>								
<p>ඉඩමේ වර්තමාන අයිතිය</p>	<p>නා. ස. අ.</p>		<p>පෞද්ගලික</p>	<p>v</p>	<p>රජයේ</p>		<p>වෙනත්</p>	
<p>ඉඩමේ වර්තමාන තත්වය</p>	<p>ප්‍රතිස්ථාපනය පිළිබඳ විස්තරය</p>							
<p>ඉඩමේ අයිතිය පිළිබඳ විස්තරය</p>								
<p>මිනින්දෝරු සැලසුම</p>	<p>අංකය</p>	<p>මිනින්දෝරුව ගේ නම</p>	<p>දිනය</p>	<p>ඉඩමේ ප්‍රමාණය</p>				
				<p>අක්:</p>	<p>රු.</p>	<p>පර්.</p>		
<p>ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම</p>								

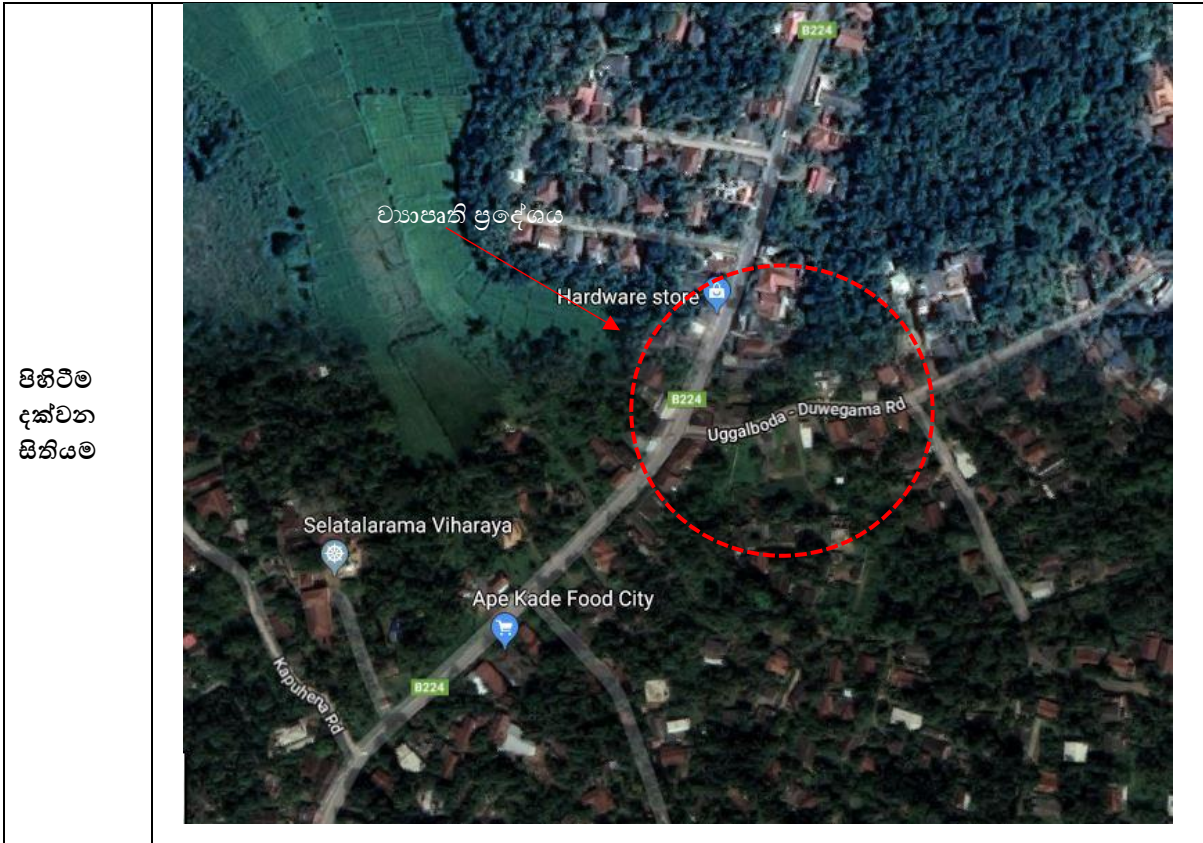
ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ	ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආයතනය	- නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව	අරමුදල් සපයා ගැනීමේ ක්‍රමවේදය	-නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව
කලාපය	මධ්‍යස්ථ සනත්ව වානිජ්‍ය පර්ෂද 02	කලාපීකරණ අනුකූලභාවය	ඔව්		

විනයාස සැලැස්ම

ව්‍යාපෘතිය හඳුනාගැනීම

ව්‍යාපෘති මාතෘකාව	උග්ගල්බඩ හන්දිය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය			
ව්‍යාපෘතිය	උග්ගල්බඩ හන්දිය ආශ්‍රිත යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030			
ව්‍යාපෘති යෝජනාව	<p>කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 යටතේ සකස් කරනු ලැබූ නේවාසික සැලැස්ම යටතේ උග්ගල්බඩ හන්දිය අසල්වැසි න්‍යෂ්ටි (Neighborhood Nodes) ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට හඳුනාගනු ලැබීය. කළුතර හොරණ මාර්ගයේ පිහිටි උග්ගල්බඩ හන්දිය වෙතින් අවට ගම්මාන වල ජනතාව සිය දෛනික වානිජ්‍ය අවශ්‍යතා ඉටුකරගනු ලබයි. මේ වනවිට අවට සිදුවන සිලු ඉඩම් සංවර්ධනයන් හේතුකොටගෙන මෙම දේහලිය ජනගහනය තවදුරටත් වර්ධනය වීමට නියමිතය.</p> <p>ඒ අනුව සකස් කරනු ලැබූ උග්ගල්බඩ හන්දිය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ පහත සඳහන් උප ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය.</p> <p>01. පුස්තකාලයක් සහිත ප්‍රජා ශාලාවක් ඉදිකිරීම</p> <p>02. වානිජ්‍ය ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම</p>			
ව්‍යාපෘතියේ පිහිටීම				
පිහිටීම	පළාත	බස්නාහිර	දිස්ත්‍රික්කය	කළුතර
	ප්‍රාදේශීය ප්‍රා. ලේ. කොට්ඨාශය	කළුතර	පළාත්පාලන ආයතනය	කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව
සීමාවන්	උතුර	නැගෙනහිර	දකුණ	බටහිර
ප්‍රවේශය				

භූමි පරිහරණ සැලැස්ම

- ඉහළ සනත්ව වාණිජ පර්ෂදය
- මධ්‍යස්ථ සනත්ව වාණිජ පර්.
- මධ්‍යස්ථ සනත්ව වාණිජ පර්.
- ඉහළ සනත්ව නේවාසික පර්.
- ඉහළ සනත්ව උස පාලිත නෙ.
- මධ්‍යස්ථ සනත්ව නේවාසික
- අඩු සනත්ව නේවාසික පර්ෂද
- ඉහළ සනත්ව සංචාරක පර්ෂ.
- ඉහළ සනත්ව සංචාරක පර්ෂ.
- අඩු සනත්ව සංචාරක පර්ෂදය
- ඉහළ සනත්ව සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ද
- කාර්මික පර්ෂදය
- විශේෂ ආගමික පර්ෂදය
- ජලවහන පද්ධතිය
- හරිත තීර කලාප

ව්‍යාපෘතිය සාධාරණීකරණය කිරීම

ව්‍යාපෘති ප්‍රභේද	සංරක්ෂණය	වාණිජ	භූ දර්ශන	උරුමයන්	නිවාස	ප්‍රතිස්ථාපන	වෙනත්
		V					
ව්‍යාපෘතියේ ඉලක්ක	පාරිසරික			ආර්ථික		සමාජීය	V

ව්‍යාපෘති ඉලක්ක	<p>01. කළුතර හොරණ පාරේ උග්ගල්බඩ හන්දිය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ ජනතාවට පහසුකම් සැලසෙන වාණිජ සංකීර්ණයක් ඉදි කිරීම</p> <p>02. ජනතාවගේ සමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් වර්ධනය වන සේ පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීම</p>						
ව්‍යාපෘතියේ පදනම	<p>කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 යටතේ ඇති නේවාසික හා නිවාස ගණන්ව සැලැස්ම යටතේ උග්ගල්බඩ හන්දිය සංවර්ධනය කිරීමට හඳුනාගෙන ඇත. මල්වත්ත හන්දිය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ සඳහන් ආකාරයටම කළුතර හොරණ මාර්ගය කළුතර නගරය ආශ්‍රිතව පවතින 'A' ගණයේ මාර්ගයකි. යෝජිත නව පැල්පොල අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානය හා කළුතර හොරණ මාර්ගය සම්බන්ධ කිරීමට හඳුනාගෙන තිබේ. මේ අනුව කළුතර හොරණ මාර්ගය අධිවේගී පිවිසුම් මාර්ගයක් ලෙස ඉදිරියේදී සංවර්ධනය වීමට නියමිතය. මේ අනුව කළුතර හොරණ මාර්ගය සේවා මංතීරු සහිත ද්විත්ව මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 තුළින් හඳුනාගෙන ඇත.</p> <p>තවද කළුතර හොරණ මාර්ගය ආශ්‍රිතව මේ වනවිට සීඝ්‍රයෙන් ඉඩම් වෙන්දේසි කිරීම් සිදුවෙමින් පවතී. මේ යටතේ මේ ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව විශේෂයෙන්ම කළුතර හොරණ මාර්ගය ආශ්‍රිතව නව නේවාසික කලාප බිහිවෙමින් පවතී.</p> <p>මෙම කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් කළුතර - හොරණ මාර්ගයේ පිහිටා ඇති උග්ගල්බඩ හන්දිය සංවර්ධනය කිරීමට හඳුනාගෙන ඇත. මෙහිදී අවට ජනතාවගේ සමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමට නියමිතය. ඒ අනුව උග්ගල්බඩ හන්දිය ආශ්‍රිතව පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීමටත් වාණිජ කටයුතු පවත්වාගෙන යාමට වෙළඳ සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීමටත් නියමිතය</p>						
ව්‍යාපෘතියේ දේපළ පිළිබඳ විස්තරය							
ඉඩමේ වර්තමාන අයිතිය	නා. ස.අ.		පෞද්ගලික	v	රජයේ		වෙනත්
ඉඩමේ වර්තමාන තත්වය	ප්‍රතිස්ථාපනය පිළිබඳ විස්තරය						
ඉඩමේ අයිතිය පිළිබඳ විස්තරය							
මිනින්දෝරු සැලසුම	අංකය	මිනින්දෝරු වගේ නම	දිනය	ඉඩමේ ප්‍රමාණය			

				අක්ක :	රූ.	පර්.

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ	ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආයතනය	- නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව	අරමුදල් සපයා ගැනීමේ ක්‍රමවේදය	-නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව
---	--	---------------------------	--	-------------------------------	---

කලාපය	මධ්‍යස්ථ සන්නිවේදන වානිජ්‍ය පර්ෂද 02	කලාපීකරණ අනුකූලභාවය	ඔව්
-------	--------------------------------------	---------------------	-----

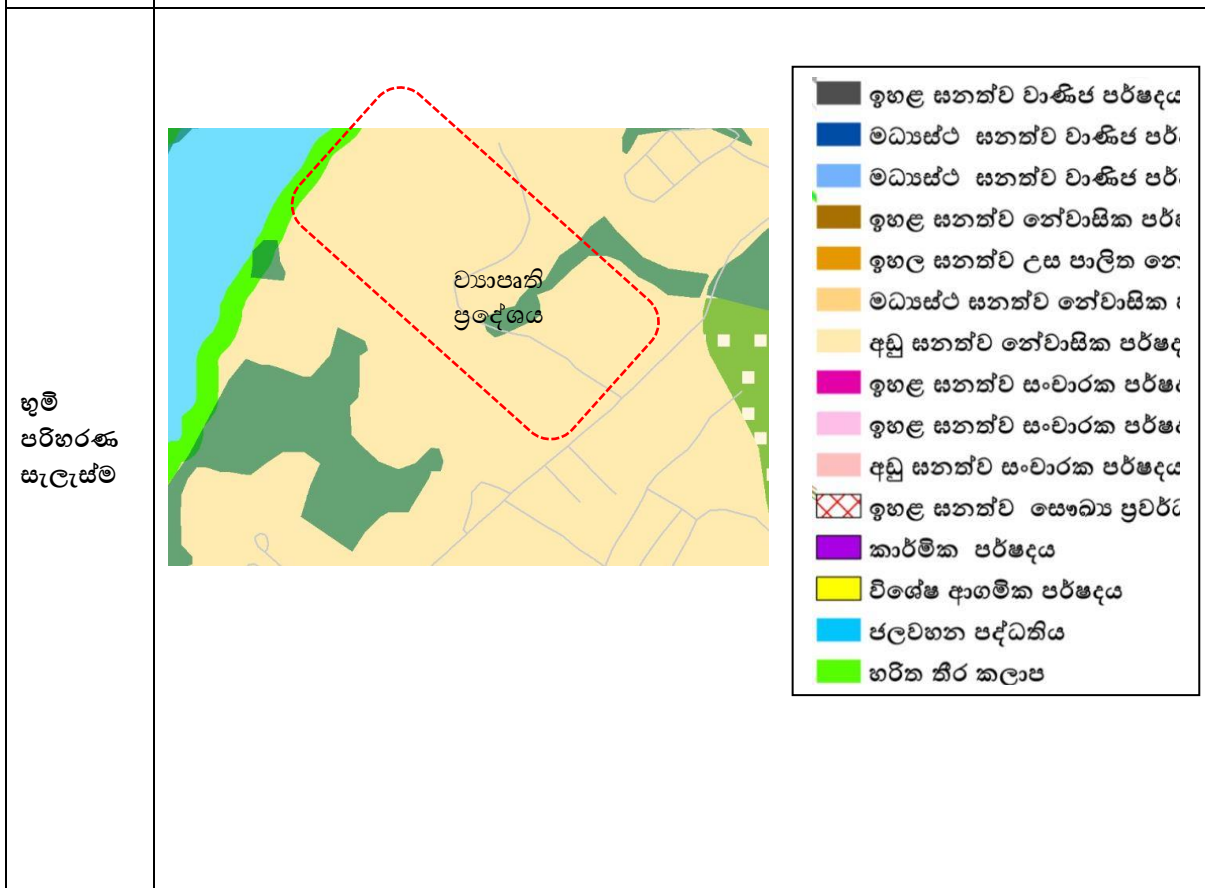
විනයාස සැලැස්ම

ව්‍යාපෘතිය හඳුනාගැනීම

ව්‍යාපෘති මාතෘකාව	රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය සංවර්ධනය
ව්‍යාපෘතිය	රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය තුළ උද්භිත උද්‍යානයක් ගොඩනැගීම

<p>ව්‍යාපෘති යෝජනාව</p>	<p>මහා භාරකාර දෙපාර්තමේන්තුව සතු කළුතර පළාතට පිහිටි රිච්මන්ඩ් කාසල් මන්දිරය කළුතර නගරය අවට තිබෙන සංචාරක ස්ථානයන් අතරින් එකකි. කළුතරට මායිම්ව අක්කර 42 පමණ වපසරියකින් යුක්ත භූමියක පිහිටි මෙම මන්දිරය නැරඹීම සඳහා මේ වනවිට දිනකට 100 - 150 අතර සංචාරකයන් පිරිසක් පැමිණේ. කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 යටතේ සකස් කරනු ලැබූ සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ කළුතර බෝධි පරිශ්‍රය, රිච්මන්ඩ් කාසල් මන්දිරය හා කැලිඩෝ වෙරළ තීරය කේන්ද්‍රකොටගත් සංචාරක සැලැස්මක් සකස් කරනු ලැබීය. ඒ අනුව රිච්මන්ඩ් කාසල් මන්දිරය සංචාරකයන් සඳහා ආකර්ශනය සහිත ස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට නියමිතය. මෙහිදී මෙම භූමි පරිශ්‍රයේ මන්දිරය අවට අක්කර 08 භූමි භාගයක් තුළ භූමි දර්ශනය කිරීමට නියමිතය. එමෙන්ම කළුතර බෝධි පරිශ්‍රයට අයත් රථගාලේ සිට රිච්මන්ඩ් කාසල් මන්දිරය දක්වා කළු ගඟ ඔස්සේ බෝට්ටු සේවාවක් ක්‍රියාත්මක කිරීමටද නියමිතය.</p>			
<p>ව්‍යාපෘතියේ පිහිටීම</p>				
<p>පිහිටීම</p>	<p>පළාත</p>	<p>බස්නාහිර</p>	<p>දිස්ත්‍රික්කය</p>	<p>කළුතර</p>
	<p>ප්‍රාදේශීය ප්‍රා. ලේ. කොට්ඨාශය</p>	<p>කළුතර</p>	<p>පළාත්පාලන ආයතනය</p>	<p>කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව</p>
<p>සීමාවන්</p>	<p>උතුර</p>	<p>නැගෙනහිර</p>	<p>දකුණ</p>	<p>බටහිර</p>
	<p>කළු ගඟ</p>	<p>පෞද්ගලික ඉඩම්</p>	<p>කළුතර - කෙත්හේන මාර්ගය</p>	<p>සමස්ත ලංකා බෞද්ධ මහා සම්මේලනය සතු භූමිය</p>
<p>ප්‍රවේශය</p>	<p>කළුතර - කෙත්හේන මාර්ගය</p>			

වාපානිය සාධාරණීකරණය කිරීම

වාපානි ප්‍රදේශ	සංරක්ෂණය	වාණිජ	භූ දර්ශන	උරුමයන්	නිවාස	ප්‍රතිස්ථාපන	වෙනත්

				√				
ව්‍යාපෘතියේ ඉලක්ක	පාරිසරික		ආර්ථික		සමාජීය			√
ව්‍යාපෘති ඉලක්ක	<p>01. කළුතර රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය ආශ්‍රිතව සංස්කෘතික සංචාරක කලාපයක් ගොඩ නැගීම.</p> <p>02. කළුතර රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය අවට ප්‍රදේශවල වාණිජ සංවර්ධනයක් ඇති කිරීම (විශේෂයෙන් පලාතොට හන්දිය, කළුතර - පලාතොට පාර ආශ්‍රිතව)</p>							
ව්‍යාපෘතියේ පදනම	<p>කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 යටතේ සකස් කරන ලද සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව සංචාරක ව්‍යාපාරය විවිධාංගීකරණය කිරීමට හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව කළුතර බෝධි පරිශ්‍රය හා කළුතර රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය ආශ්‍රිතව සංස්කෘතික සංචාරක කලාප ද්විත්වයක් ගොඩ නැගීමට හඳුනාගෙන ඇත.</p> <p>රිච්මන්ඩ් කාසල් මන්දිරය කළුතර නගරයට කි.මී. 3 පමණ දුරින් කළුතර කෙන්හේන මාර්ගයේ පිහිටා ඇත. මෙම පරිශ්‍රය මහා භාරකාර දෙපාර්තමේන්තුව සතු වේ. මෙම පරිශ්‍රය තුළ පිහිටා ඇති මන්දිරය නැරඹීම සඳහා දිනකට සංචාරකයන් 100 පමණ පැමිණේ. කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030 යටතේ සකස් කරන ලද සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ කළුතර බෝධි පරිශ්‍රය හා කළුතර රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය ආශ්‍රිතව සංස්කෘතික සංචාරක කලාප ද්විත්වයක් ගොඩ නැගීමට නියමිත වූ පරිදි රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය සඳහා දිනකට සංචාරකයන් 500 - 800 අතර ගෙන්වා ගැනීමට අපේක්ෂිතය. කළුතර බෝධි පරිශ්‍රය වෙත දිනකට සංචාරකයන් හා වන්දනාකරුවන් 1000 - 1500 පමණ පැමිණෙන අතර රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය සංවර්ධන යෝජනාව යටතේ එසේ පැමිණෙන සංචාරකයන් රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය වෙත ද ආකර්ෂණය කර ගැනීමට නියමිතය. ඒ තුළින් සංචාරකයන්ට දිනක් තුළ කළුතර නගරය තුළ රැඳී සිට නැරඹීමට හා සංචාරක ක්‍රියාකාරකම් වල නිරත වීමට අවස්ථාව උදාවේ.</p>							
ව්‍යාපෘතියේ දේපළ පිළිබඳ විස්තරය								
ඉඩමේ වර්තමාන අයිතිය	නා. ස.අ.		පෞද්ගලික		රජයේ	√	වෙනත්	
ඉඩමේ වර්තමාන තත්වය	මහා භාරකාර දෙපාර්තමේන්තුව සතුය. සංචාරක ආකර්ෂණයක් පවතී		ප්‍රතිස්ථාපනය පිළිබඳ විස්තරය					
ඉඩමේ අයිතිය පිළිබඳ විස්තරය	මහා භාරකාර දෙපාර්තමේන්තුව සතුය							

මිනින්දෝරු සැලසුම	අංකය	මිනින්දෝරු වගේ නම	දිනය	ඉඩමේ ප්‍රමාණය		
				අක් : රු.	පර්.	

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය	මහා භාරකාර දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ	ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආයතනය	මහා භාරකාර දෙපාර්තමේන්තුව	අරමුදල් සපයා ගැනීමේ ක්‍රමවේදය	මහා භාරකාර දෙපාර්තමේන්තුව
---	--	---------------------------	---------------------------	-------------------------------	---------------------------

කලාපය	අඩු සනත්ව නේවාසික පර්ඡදය	කලාපීකරණ අනුකූලභාවය	ඔව්
-------	--------------------------	---------------------	-----

විනයාස සැලැස්ම

6.8.2. ආයතනික ව්‍යුහය

	ප්‍රධාන සැලැස්ම	අනු සැලැස්ම	උප සැලසුම් හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	අදාළ ආයතනය	ක්‍රියාත්මක කිරීමේ එක් එක් ආයතනය සතු වගකීම්
1	අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපායමාර්ගික සැලැස්ම	සේවා කළමනාකරණ සැලැස්ම	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ පලාතොට මාර්ගයේ කළුතර බෝධි පරිශ්‍රයත් කළුතර නගර සභාවේ නිදහස් ආයුර්වේද මධ්‍යස්ථානයත් අතර ඉඩම තුළ පුස්තකාල සංකීර්ණ පරිශ්‍රයක් ඉදිකිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		මහා මාර්ග හා ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්ම	<ul style="list-style-type: none"> නාගස් හන්දිය, වාද්දුව මංනිරු 04 ක මාර්ගය ඉදි කිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> වාඩියමංකඩ - බණ්ඩාරගම මංනිරු 04 මාර්ගය ඉදිකිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
		<ul style="list-style-type: none"> නාගොඩ මහරෝහල් පරිශ්‍රය හා දැනට සංවර්ධනය කරමින් පවතින ළමා හා මාතෘ රෝහල සම්බන්ධ කිරීම සඳහා වන අතුරු මාර්ග සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය. 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව 	<ul style="list-style-type: none"> ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
		<ul style="list-style-type: none"> හොරණ - ඇළමෝදර මංනිරු දෙකකින් යුක්ත මාර්ග (සේවා සැපයුම් මංනිරුවද සහිතව) ඉදිකිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
		<ul style="list-style-type: none"> කටුකුරුන්ද - දළවත්ත මංනිරු 04 ක මාර්ගය ඉදිකිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
		<ul style="list-style-type: none"> පරණ පාර (ශ්‍රීමත් සිරිල්ද සොයිසා මාවත) මංනිරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය. 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
		<ul style="list-style-type: none"> මාවල - මහරැක්ම පාර මංනිරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව පලාත්බද මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	

		<ul style="list-style-type: none"> හිල් වීදිය මංකීරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය. 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> දුම්රිය පොළ පාරේ මඟී මංකීරු සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ගාලු පාරේ මඟී මංකීරු සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> බඩු ගබඩා පාරේ මඟී මංකීරු සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> සාරානන්ද පාරේ මඟී මංකීරු සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> වම්ලි ගුණවර්ධන මාවතේ මඟී මංකීරු සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ඥාණෝදය මාවතේ මඟී මංකීරු සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ග්‍රෙගරි පාරේ මඟී මංකීරු සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> පරණ පාරේ මඟී මංකීරු සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> වම්ලි ගුණවර්ධන පාරේ රථවාහන නැවතුම් පහසුකම් ඉදිකිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය පලාන්බදු මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර ඔරලෝසු කණුව අසල මඟී උමං මාර්ගය 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සැලසුම් සකස් කිරීම ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

		<ul style="list-style-type: none"> වෙරළ සමාන්තර පාර මංකීරු දෙකක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ප්‍රතිපාදන ලබා ගැනීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ඇල මෝදර හංදියේ සිට පැල්පොල අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානය දක්වා වන අතුරු මාර්ගය මංකීරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ දූව පන්සල පාර මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ ගැමුණු මාවත මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ ඔරලෝසු කණුවේ සිට පන්විල හංදිය දක්වා (ගඟබඩ පාර) මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ පලාතොට හංදියේ සිට නාගොඩ හංදිය දක්වා (පොලීස් අභ්‍යාස විද්‍යාල පාර) මාර්ගය මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය. 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ ගල්ලස්ස පාර (උපාලි සහබන්දු මාවත) මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය. 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ වාද්දුව - මොරන්කුඩුව මංකීරු 02 මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ විලේගොඩ පාර, අළුත් පාර හා එක්ව මංකීරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය. 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

		<ul style="list-style-type: none"> පොතුපිටිය - පනාපිටිය මාර්ගය මංකීරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය. 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ඇටවිල මාර්ගය මංකීරු 02 ක මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> පැල්පොල අන්තර් හුවමාරු මාර්ගයේ විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ නාගොඩ, බෝමබුවල මංකීරු 02 මාර්ගය (සේවා සැපයුම් මංකීරුවද සහිතව සංවර්ධනය) 	<ul style="list-style-type: none"> මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
	මළ හා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය තුළ තෝරාගත් ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ සඳහා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මක කිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය කළුතර නගර සභාව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> මළ පිරිපහදු කිරීම සඳහා ඉඩම් අත්පත්කර ගැනීම ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
	සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම	<ul style="list-style-type: none"> සන අපද්‍රව්‍ය ජනනය අවම කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> සන අපද්‍රව්‍ය ජනනය වන ස්ථානයේදීම වෙන් කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කෙටි කාලීන ජෛව භායනය වන සියළුම සන අපද්‍රව්‍ය කාබනික පොහොර(කොම්පෝස්ට්) බවට පත් කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා ජනතාව ඒ සඳහා යොමු කිරීම සහ කාබනික පොහොර සඳහා ලාභදායී වෙළඳපලවල් හඳුන්වා දීම 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> රෝහල් හා රජයේ ආයතන තුළ ජීව වායු නිෂ්පාදනාගාර ස්ථාපනය කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

			<ul style="list-style-type: none"> • ජෛව භායනය වන ආහාරමය ද්‍රව්‍ය උතුරු කොටු වලට ලබාදීමේ වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර නගර සභාව ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> • ජෛව භායනය නොවන (ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි) සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා සුදුසු තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතා කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර නගර සභාව ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> • නාගරික සහ අපද්‍රව්‍ය වෙත රෝහල් මගින් නිකුත් කරන සායනික සහ අපද්‍රව්‍ය එකතුවීම වැළැක්වීම සඳහා ආයතනික ව්‍යුහයක් ස්ථාපනය කිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර නගර සභාව ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> • සහ අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම සහ ප්‍රවාහනය කාර්යක්ෂම කිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර නගර සභාව ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> • සනීපාරක්ෂක බිම් පිරවුම් ස්ථාපිත කිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර නගර සභාව ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> • විද්‍යුත් සහ අපද්‍රව්‍ය (E - Waste) කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීම 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර නගර සභාව ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> • පසු විපරම් කමිටුවක් පිහිටුවීම 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර නගර සභාව ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
2	ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර මහ රෝහල් වතුරපු පරිශ්‍රය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර නගර සභාව ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ උසාවි සංකීර්ණය කළුතර දකුණ ගාලු පාරේ වෙට්ටුමකඩ ප්‍රදේශයේ පිහිටි “සරලකවත්ත ඉඩමේ” ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය ▪ කළුතර නගර සභාව ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ඉඩම් පවරා ගැනීමේ කටයුතු ▪ ප්‍රතිපාදන රැස් කිරීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර දකුණ උසාවි සංකීර්ණය අසල පිහිටි පැරණි දිසාපති නිල නිවස 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ පුරා දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශ ලබාගැනීම

		<p>ලක්සල ගොඩනැගිල්ලක් ලෙස ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ පුරා විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ප්‍රතිපාදන ලබා ගැනීම ▪ ඉඩම් පවරා ගැනීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ දැනට පවතින උසාවි සංකීර්ණය සුබෝපහෝගී වාණිජ සංකීර්ණයක් ලෙස ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ බෝධි භාරකාර මණ්ඩලය ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ඉඩම් පවරා ගැනීම ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන ලබා ගැනීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර දකුණ බඩු ගබඩා පාරේ මහල් රථගාල සහිත වෙළඳ සංකීර්ණය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ඉඩම් පවරා ගැනීම ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර දකුණ සාරානන්ද මාවතේ පරිපාලන සංකීර්ණය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ඉඩම් පවරා ගැනීම ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර නගර සභාවට අයත් කළුතර මහජන පුස්තකාල පරිශ්‍රය තුළ ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ කෞතුකාගාරයක් ඉදිකිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර බෝධි භාරකාර මණ්ඩලය ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර මහජන ක්‍රීඩාංගනය සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර නගර සභාව ▪ ක්‍රීඩා අමාත්‍යාංශය ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ▪ උපදේශන සේවා සැපයීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර දකුණ ග්‍රෙගරි පාරේ සති පොළ හා මිශ්‍ර වාණිජ ගොඩනැගිල්ල සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර බස් නැවතුම්පල ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම

				<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ දුම්රියපොළ සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> ශ්‍රී ලංකා දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර බස් නැවතුම්පල ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ සාරානන්ද මාවත අසල යෝජිත රථගාල 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ වමීල ගුණවර්ධන මාවත අසල යෝජිත රථගාල 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
	සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර බෝධි භාරකාර මණ්ඩලයට අයත් රථගාල පරිශ්‍රයේ භා රිච්මන්ඩ් කාසල් පරිශ්‍රය අසල කළු ගඟෙහි යෝජිත බෝවිටු අංගන ද්විත්වයක් ඉදි කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය චාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ආබෲ මාවත සහ දකුණු ශ්‍රී සුමංගල මාවත කැලිඩෝ වෙරළට ප්‍රවේශ මාර්ග ලෙස සංවර්ධනය කිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළු ගඟෙහි හඳුනාගත් ස්ථාන තුළ යෝජිත පාවෙන වෙළඳ කුටි ඉදිකිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය චාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව 	<ul style="list-style-type: none"> ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර බෝධි පරිශ්‍රයට අයත් මල් කඩපෙළ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය බෝධි භාරකාර මණ්ඩලය 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කැලිඩෝ වෙරළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, කළුතර දකුණ 	<ul style="list-style-type: none"> නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

				<ul style="list-style-type: none"> ▪ වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව ▪ ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ කළුතර නගර සභාව 	
		<ul style="list-style-type: none"> • පොහොද්දරමුල්ල වෙරළ උද්‍යාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, කළුතර උතුර 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ඉඩම් පවරා ගැනීම ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
		<ul style="list-style-type: none"> • කළුතර දකුණු විවිධත්ව කාසල් මන්දිරයේ භූ දර්ශන සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ අධිකරණ අමාත්‍යාංශය ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
		<ul style="list-style-type: none"> • ගෝනදූව හරිත සංචාරක කලාපය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව ▪ ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ▪ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
		<ul style="list-style-type: none"> • කළුතර බෝධි පරිශ්‍රයට යාබද කළු ගඟෙහි උපසම්පදා සීමා මාලකයක් ඉදිකිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර බෝධිභාරකාර මණ්ඩලය ▪ ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව ▪ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ▪ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
3	නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගික සැලැස්ම	පාරිසරික සංරක්ෂණ සැලැස්ම	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කුඩා භීතවියන්ගල ඇල දෙපස හඳුනාගත් ප්‍රදේශය තුළ යෝජිත රේඛීය උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර නගර සභාව ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

			<ul style="list-style-type: none"> ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩනිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව 	
		<ul style="list-style-type: none"> පහත්බිම් සංරක්ෂණය 	<ul style="list-style-type: none"> නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩනිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව කළුතර නගර සභාව ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> තෙත්බිම් සඳහා වූ කලාප රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> ජල මාර්ග රක්ෂිත කලාප ආරක්ෂා කිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය කළුතර නගර සභාව ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ගංඟා හා ඇල රක්ෂිත කලාප සඳහා වන කලාප රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීම.
		<ul style="list-style-type: none"> ටැංජරින් හෝටලයේ සිට කැලිඩෝ වෙරළ ඔස්සේ කි.මීටර් 02 ක භූමි ප්‍රමාණයක සන (Bushy) පදුරු රෝපණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
	භූ දර්ශන කළමනාකරණ සැලැස්ම	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර පාලම් ද්විත්වය අතර පිහිටි තලාව භූමියේ ගාලු පාරත් දුම්රිය මාර්ගයත් අතර කොටස තුළ භූමි දර්ශනය සැකසීම. 	<ul style="list-style-type: none"> ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය බෝධිභාරකාර මණ්ඩලය 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර පලාතොට මාර්ගයේ ඔරලෝසු කණුව අසල සිට කළුතර නගර සභාවේ නිදහස් ආයුර්වේද මධ්‍යස්ථානය දක්වා මාර්ගය දෙපස 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

		<p>ගස් වැවූ මාර්ග ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.</p>		
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව, උද්‍යාන ක්‍රීඩාංගනය හා කළුතර නගර ශාලාව ඇතුළත් කළුතර නාගරික උද්‍යානය ප්‍රතිසංස්කරණය 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ප්‍රතිපාදන රැස්කිරීම උපදේශන සේවා සැපයීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
	<p>ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම</p>	<ul style="list-style-type: none"> ගංවතුර පාලනය වන ආකාරයට කාණු පද්ධතිය සංස්කරණය 	<ul style="list-style-type: none"> කළුතර නගර සභාව ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය 	<ul style="list-style-type: none"> ශක්‍යතා වාර්තා සකස් කිරීම ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතරේ ස්ථීර මෝයක් නිර්මාණය කිරීම හා වැලිපරය සංරක්ෂණය. 	<ul style="list-style-type: none"> වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව මහා නගර හා බස්නාහිර පළාත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ වෙරළ ව්‍යාපෘති අංශය 	<ul style="list-style-type: none"> ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළු ගඟ කලපු රක්ෂිතයේ කඩොලාන වගාව 	<ul style="list-style-type: none"> මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> වෙරළ තීරයේ කඩොලාන වගාව 	<ul style="list-style-type: none"> වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළුතර දකුණ කැළිඩෝ වෙරළ තීරයේ ජල කඩන ඉදිකිරීම. 	<ul style="list-style-type: none"> වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මහා නගර හා බස්නාහිර පළාත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ වෙරළ ව්‍යාපෘති අංශය 	<ul style="list-style-type: none"> ශක්‍යතා වාර්තා සකස් කිරීම ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
		<ul style="list-style-type: none"> කළු ගඟෙහි ලවණ බාධකයක් ඉදිකිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය 	<ul style="list-style-type: none"> ශක්‍යතා වාර්තා සකස් කිරීම ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම

					<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> ගංවතුර කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය - දූව පන්සල පාර, කළුතර දකුණ 	<ul style="list-style-type: none"> වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව 	<ul style="list-style-type: none"> ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> ගංවතුර කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය - නාගොඩ හන්දිය , කළුතර දකුණ 	<ul style="list-style-type: none"> වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව 	<ul style="list-style-type: none"> ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> නාය යෑමේ තර්ජන සහිත ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය 	<ul style="list-style-type: none"> ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය 	<ul style="list-style-type: none"> නායයාම් ප්‍රදේශ සඳහා හඳුනාගත් රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීම
			<ul style="list-style-type: none"> වස්කඩුව - වැසි ජල කළමනාකරණ සැලැස්ම. 	<ul style="list-style-type: none"> ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව වෙරළ සංරක්ෂණ අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව 	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
			පොදු ඵලිමහන් හා විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශීය සැලැස්ම		
4	ජනාවාස හා ව්‍යාප්ති උපායමාර්ගික සැලැස්ම	<ul style="list-style-type: none"> මොරන්තුඩුව හන්දිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 	<ul style="list-style-type: none"> නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව 	<ul style="list-style-type: none"> සැලසුම් සකස් කිරීම ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව 		
		<ul style="list-style-type: none"> • නාගොඩ හන්දිය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව ▪ ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව ▪ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
		<ul style="list-style-type: none"> • කළුතර හොරණ පාරේ මල්වත්ත හන්දියේ වාණිජ මධ්‍යස්ථානය සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
		<ul style="list-style-type: none"> • කළුතර හොරණ පාරේ උග්ගල්බඩ මහජන ගොඩනැගිල්ල සංවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> • නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය • කළුතර ප්‍රාදේශීය සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ සැලසුම් සකස් කිරීම ▪ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ▪ ප්‍රතිපාදන රැස්කර ගැනීම ▪ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 	
5	සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණ උපායමාර්ගික සැලැස්ම		<ul style="list-style-type: none"> • කළුතර මහා වෛත්‍යයේ දර්ශන පටි ආරක්ෂා කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ▪ කළුතර නගර සභාව 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කළුතර වෛත්‍යයේ දර්ශනපටි ආරක්ෂා කිරීම සඳහා වන විශේෂ රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීම.

සිතියම් ලැයිස්තුව

සිතියම 2.1: කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශය (2017) 14

සිතියම 2.2: කළුතර නගරය සඳහා වන ජාතික හා කලාපීයකරණ සම්බන්ධතාවය (2017) 17

සිතියම 2.3: කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශයේ පවතින ජලවහන තත්ත්වය (2017) 21

සිතියම 3.4 : සංවර්ධනයේ තීව්‍රතාවය (2017)..... 33

සිතියම 3.5: පාරිසරික සංවේදීතාවය (2017) 34

සිතියම 5.2.1 : පරිපාලන ගොඩනැගිලි සනත්වය 53

සිතියම 5.2.3: ජනගහන වර්ධන වේග අනුපාතිකය 54

සිතියම 5.2.2: පහත් බිම් ව්‍යාප්තිය 55

සිතියම 5.2.4 : කළුතර මුහුදු තීරය අවදානම් කලාප..... 58

සිතියම 5.2.5: මුහුදු ජල මට්ටමේ ඉහළ යාම 59

සිතියම 5.2.6 : දුම්බරිය පිළිබඳ විස්තර 61

සිතියම 5.2.7: දුම්බරිය හා මහා මාර්ග ව්‍යාප්තිය..... 62

සිතියම 6.2.1 : යෝජිත භූමි පරිහරණ සැලැස්ම..... 74

සිතියම 6.3.5.1: අපජල කළමනාකරන සැලැස්මට අදාළ ප්‍රදේශ 82

සිතියම 6.3.6.2: පොහොරවත්ත කසළ කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ පිහිටීම 88

සිතියම 6.4.2.4 : සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම..... 93

සිතියම 6.5.1.1: තෙත්බිම් කලාපීයකරණ සැලැස්ම..... 96

සිතියම 6.5.3.1: කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශය සඳහා වන ආපදා අවම කිරීමේ කලාපීයකරණ සැලැස්ම 106

සිතියම 6.5.4.1: කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශය සඳහා වන පොදු ඵලිමහන් විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශීය සැලැස්ම 111

සිතියම 6.7.1: කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ නිවාස සනත්වය හා ව්‍යාප්තිය..... 119

වගු ලැයිස්තුව

වගුව 2.1: කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ජන සංඛ්‍යා වර්ධනය 2001-2030 22

වගුව 2.2 :- පොහොය දිනවල බෝධියට ආකර්ෂණය වන ජනගහනය..... 23

වගුව 2.3: පානීය ජල මූලාශ්‍ර 24

වගුව 5.2.1: ප්‍රධාන ගංහා දෝණි ආශ්‍රිත සංවර්ධනය 45

වගුව 6.5.1.2.1 : සැලැසුම් බලප්‍රදේශයේ ගංහා ඇළ දොළ සඳහා ඇති රක්ෂිත කලාප..... 97

වගුව 6.5.3.1- කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ 2014 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා වාර්තා වූ ගංවතුර ආපදා පිළිබඳ තොරතුරු..... 102

වගුව 6.5.3.2- කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ 2014 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා වාර්තා වූ පානීය ජල ගැටළුව නිසා ඇති වූ ආපදා පිළිබඳ තොරතුරු..... 103

වගුව 6.5.4.1 - කළුතර නාගරික බලප්‍රදේශයේ සෘජු විනෝද පහසුකම් සපුරාගත හැකි ස්ථාන..... 108

වගුව 6.5.4.2- කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශය සඳහා 2019 – 2030 වසර සඳහා යෝජිත පොදු ඵලිමහන් විනෝද කටයුතු පිළිබඳඅවකාශීය සැලැස්ම 109

වගුව 6.6.3.1: කළුතර සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ සංස්කෘතික හා ඓතිහාසික වටිනාකම් සහිත ස්ථාන..... 114

වගුව 6.7.1: විවිධ සනත්වයෙන් යුතු නේවාසික පර්ෂද අතර ජනගහන සනත්වය හා ව්‍යාප්තිය..... 117

රූප සටහන් ලැයිස්තුව

රූපය 2.1 : කළුතර නගරයේ ඓතිහාසික ඡායාරූප..... 19

රූපය 2.2 - වර්තමාන කළුතර නගරය..... 20

රූපය 2.3 සැලසුම් බලප්‍රදේශය පිළිබඳ සාරාංශගත දත්ත 25

රූපය 3.1: කැලිඩෝ වෙරළ තීරයට අයත් වැලිපරයේ වෙනස්වීම..... 29

රූපය 5.2.1 කළුතර සංචාරක ආකර්ෂණය දිනා ගත් ස්ථානයන්ගේ පිහිටීම 45

රූපය 5.2.2 : නොගැලපෙන භූමි පරිභෝජන රටාවේ ව්‍යාප්තිය 46

රූපය 5.2.3: යෝජිත බස්නාහිර පළාත් ව්‍යුහ සැලැස්ම 48

රූපය 5.2.4: ජාතික භෞතික සැලසුම් ප්‍රතිපත්තිය - 2040 49

රූපය 5.2.5: කොළඹ මහ නගර ව්‍යුහ සැලැස්ම - 1998..... 49

රූපය 5.2.6 : කැලිඩෝ වෙරළ පෙර පැවති තත්ත්වය (2005) 50

රූපය 5.2.7 : කැලිඩෝ වෙරළ තීරයේ වර්තමාන තත්ත්වය. (2018) 50

රූපය 5.2.8 : වියළි සාතුවේදී ජලයේ විද්‍යුත් සන්නායකතාවය 56

රූපය 5.2.9. පානදුර දක්වා ඉදිකිරීමට යෝජිත විදුලි දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය..... 57

රූපය 5.2.9: කළුතර දුම්රිය ස්ථානය හා බස්නැවතුම්පලේ පිහිටීම 60

රූපය 5.2.10: මඟී මංකිරු රහිත මාර්ග 63

රූපය 2.5.11 : පැල්පොල අධිවේගී මාර්ග අන්තර් නුවමරු මධ්‍යස්ථානයේ පිහිටීම 64

රූපය 5.2.12 : දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය ඉදි කිරීමෙන් පසු අවකාශීය සම්බන්ධතා සමෝධානනයේ සිදු වූ වෙනස් වීම..... 65

රූපය 6.1.1 : සංකල්පිත සැලැස්ම 69

රූපය 6.2.2 : හරස් පැතිකඩ 1 71

රූපය 6.2.3 : හරස් පැතිකඩ 2 72

රූපය 6.2.4 : හරස් පැතිකඩ 3 72

රූපය 6.2.5 : හරස් පැතිකඩ 4 73

රූපය 6.3.4.6 : විදුලි සැපයුම..... 80

ඇමුණුම් ලැයිස්තුව

ඇමුණුම 1: කළුතර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා සහභාගී වූ ප්‍රධාන කාර්යාලයීය අංශ **Error! Bookmark not defined.**

ඇමුණුම 2 : මහ කොළඹ සැලැස්ම (1978) 181

ඇමුණුම 3: මහ කොළඹ ව්‍යුහ සැලැස්ම (1998) 182

ඇමුණුම 4 : කොළඹ මහ නගර සැලැස්ම (2004) 183

ඇමුණුම 5 : ජාතික භෞතික සැලැස්මකරණ ප්‍රතිපත්තිය 184

ඇමුණුම 6 : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සකස් කරන ලද සැලැස්ම (2004 -2020)..... 185

ඇමුණුම 7 : ජාතික භෞතික සැලැස්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකස් කරන ලද සැලැස්ම 186

ඇමුණුම 8 : කළුතර නගරයේ ඓතිහාසික විකාශනය..... 187

ඇමුණුම 9 : කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ජනගහන වර්ධන වේගය (2001 - 2012)..... 188

ඇමුණුම 10 : සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ ජන සංඛ්‍යාව 2001 වර්ෂයේ සිට 2030 දක්වා වෙනස් වීම 190

ඇමුණුම 11 : භූමි පරිභෝජනය (2017) 191

ඇමුණුම 12 : සැලසුම් බලප්‍රදේශය සඳහා වන ඉඩම් වටිනාකම (2017)..... 192

ඇමුණුම 13 : සෞඛ්‍ය පහසුකම් ව්‍යාප්තිය 193

ඇමුණුම 14 : අධ්‍යාපන පහසුකම් ව්‍යාප්තිය 194

ඇමුණුම 15 : කුඩා වස්තූව හා මහා වස්තූව ප්‍රදේශයේ වැසිජල කළමනාකරණ සැලැස්ම (2017)..... 195

ඇමුණුම 16 : කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයේ 2019 – 2030 වසර සඳහා සෘජු සහ වක්‍ර විනෝද පහසුකම් සැලැස්ම..... 196

ඇමුණුම 17 : කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයේ දැනට පවතින විවෘත භූමි පිළිබඳ තොරතුරු..... 198

ඇමුණුම 18 : කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයේ නේ නේවාසික ව්‍යාප්ති යෝග්‍යතා විශ්ලේෂණය... 201

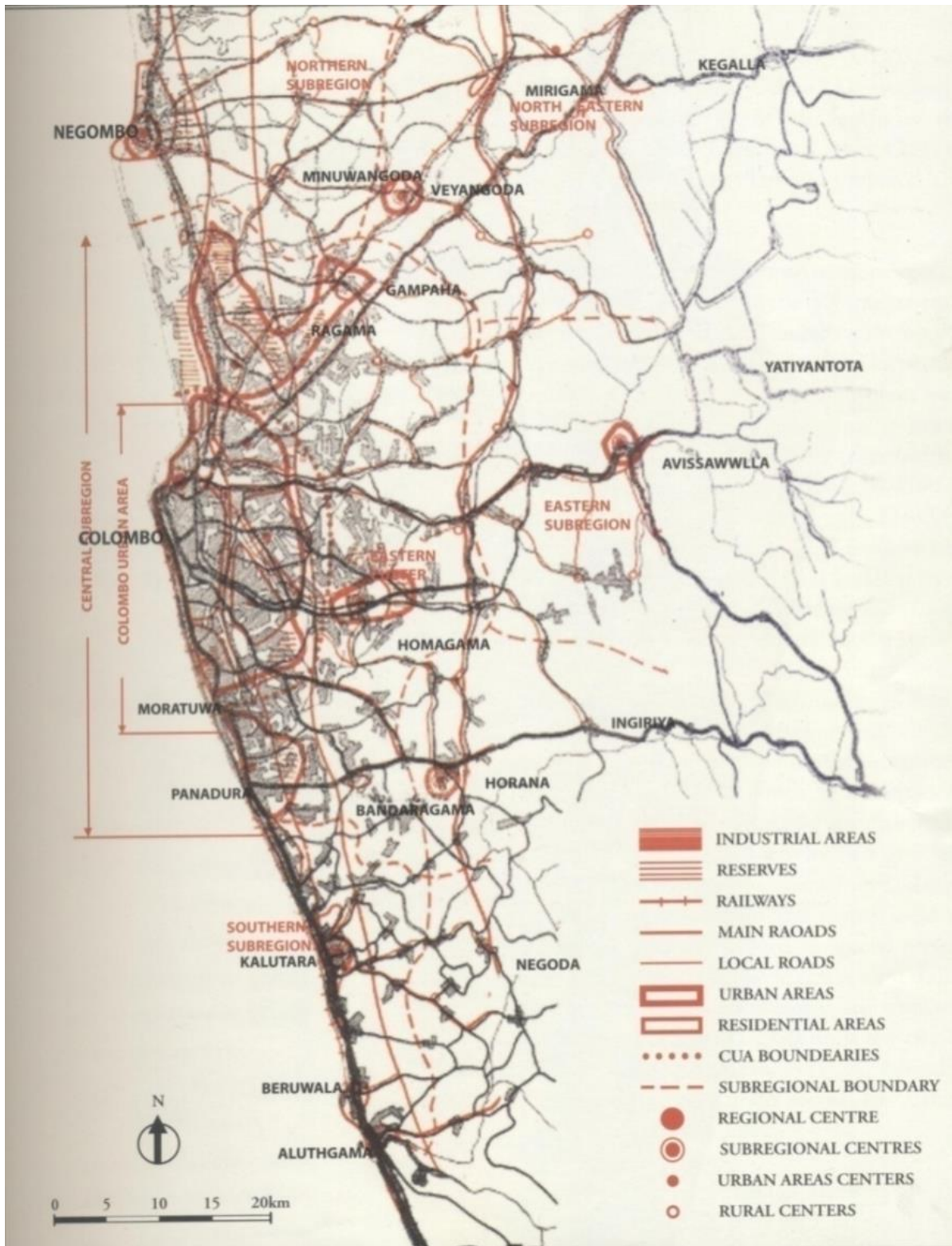
ඇමුණුම 19 : සේවා පහසුතා විශ්ලේෂණය 202

ඇමුණුම 20 : මංසන්ධි ප්‍රමුඛතා විශ්ලේෂණය 203

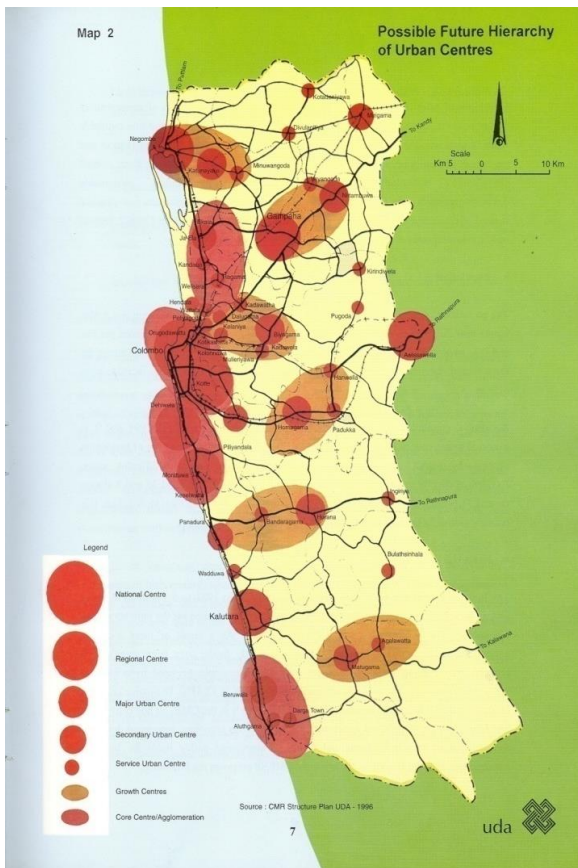
අමුණුම්

ඇමුණුම 1 : මහ කොළඹ සැලැස්ම (1978)

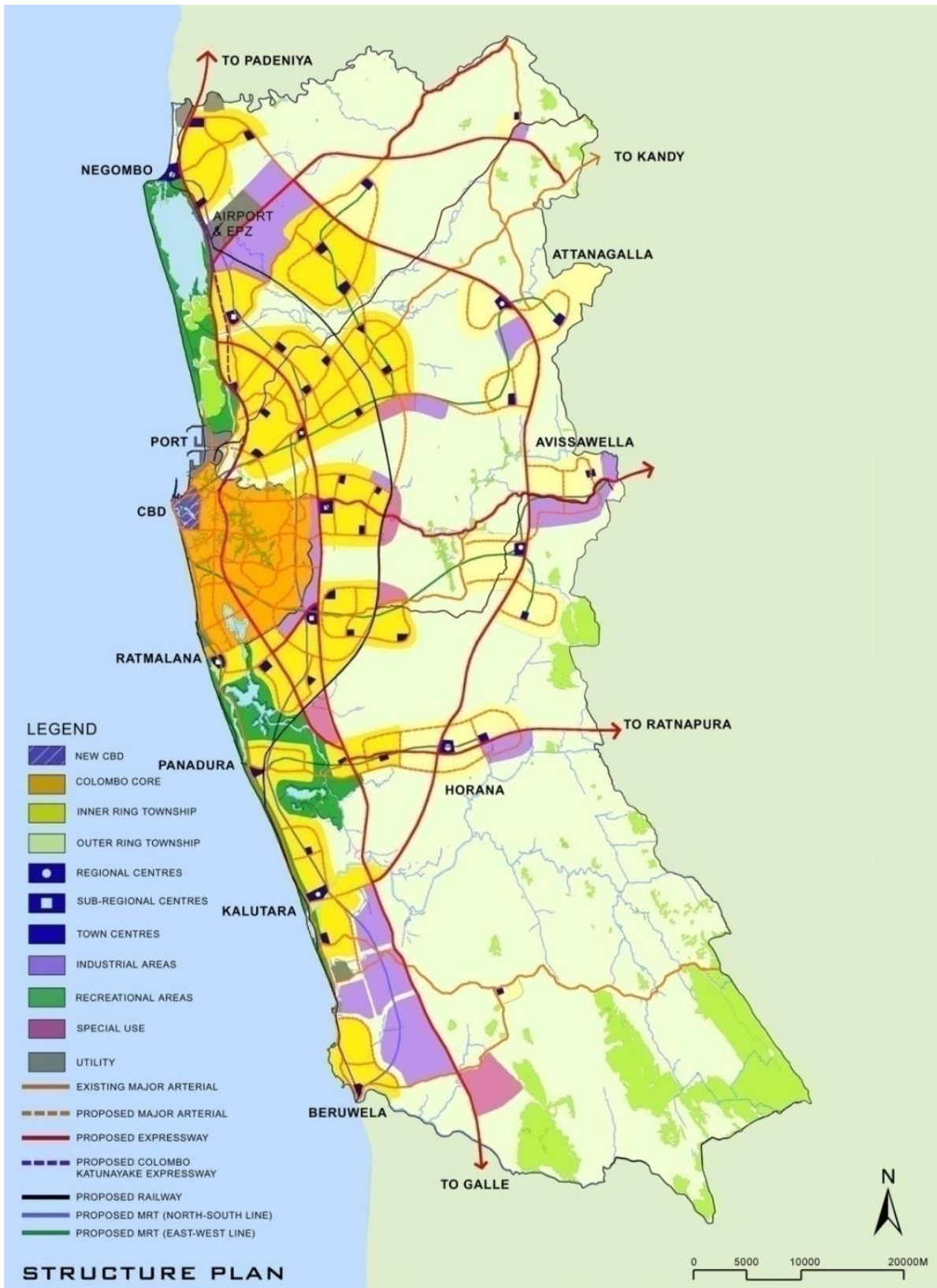
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (1978)

ඇමුණුම 2: මහ කොළඹ ව්‍යුහ සැලැස්ම (1998)

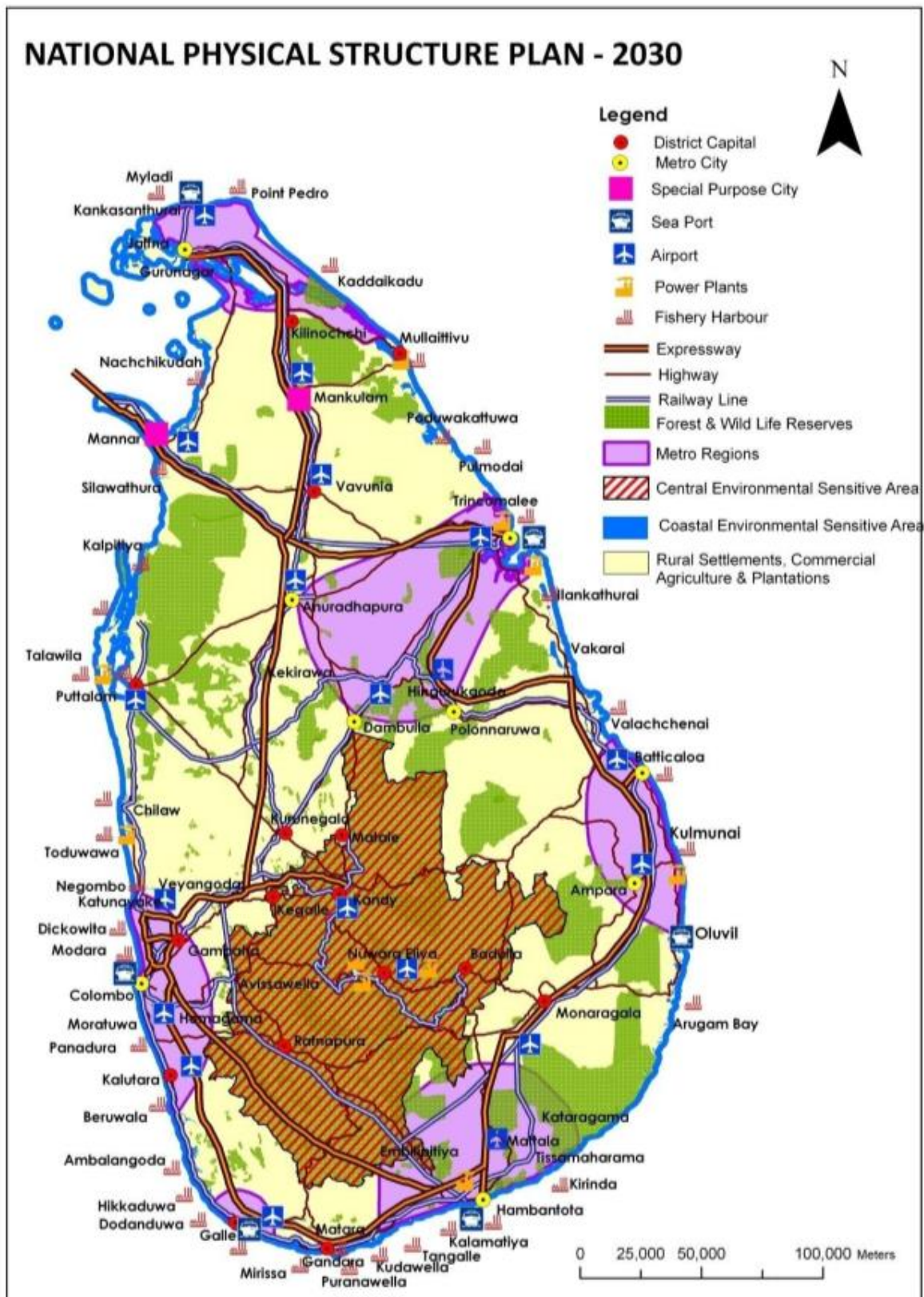
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (1998)

ඇමුණුම 3 : කොළඹ මහ නගර සැලැස්ම (2004)

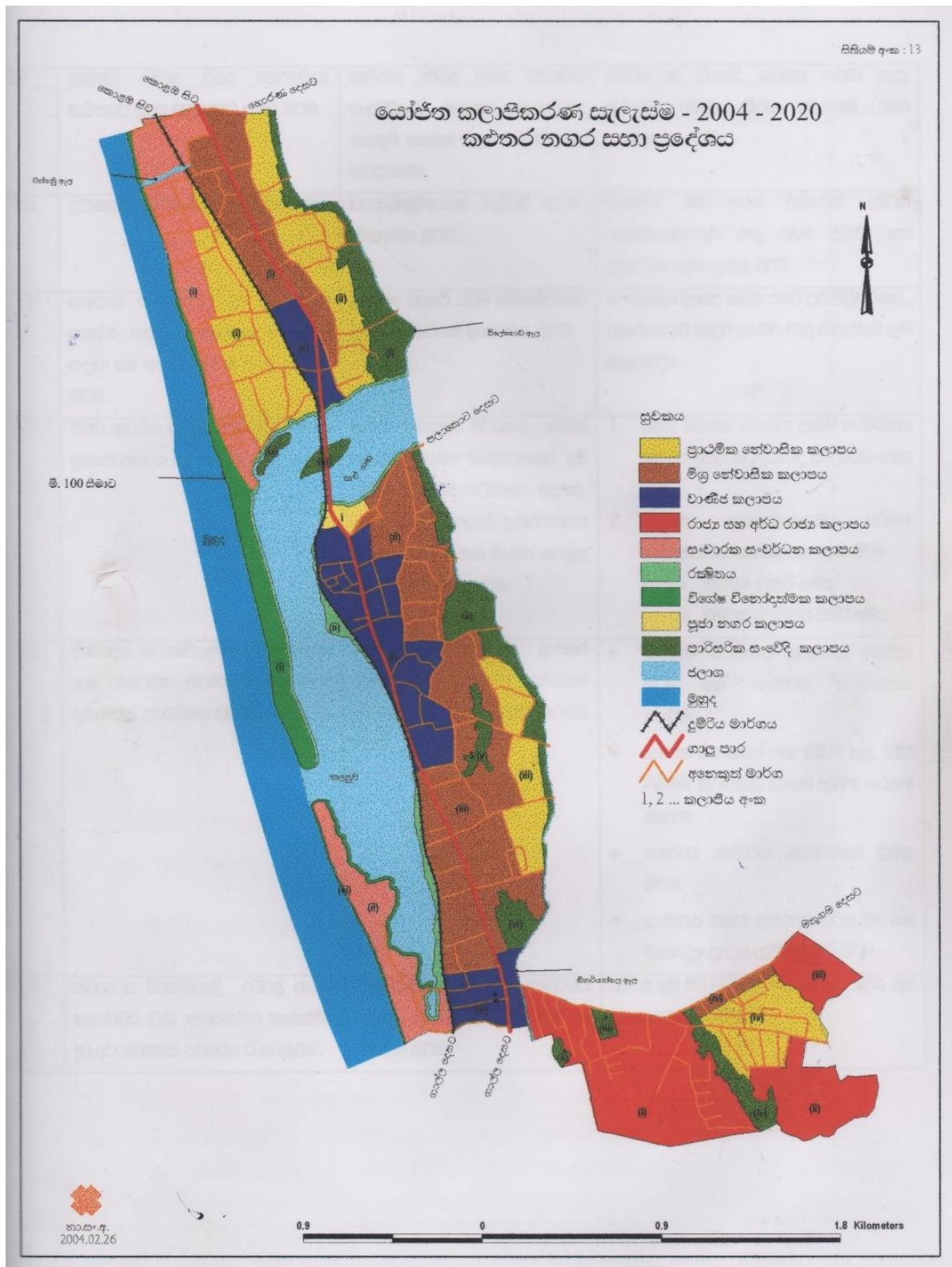
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2004)

ඇමුණුම 4 : ජාතික භෞතික සැලැස්මකරණ ප්‍රතිපත්තිය

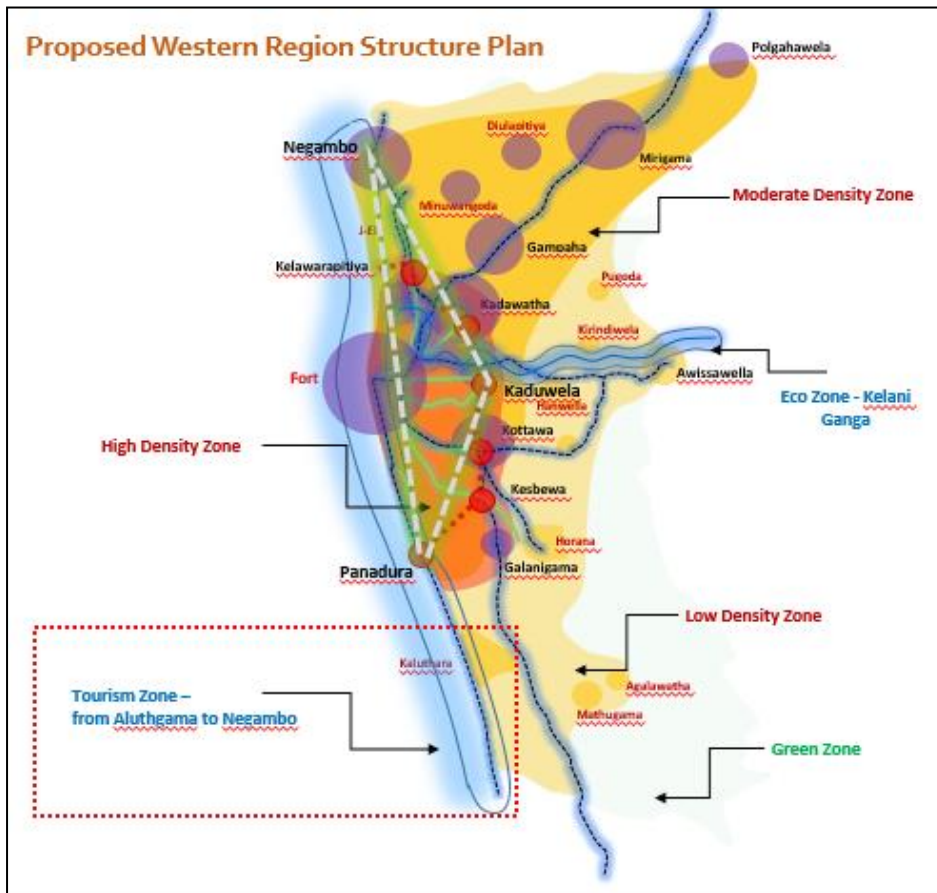
මූලාශ්‍රය : ජාතික භෞතික සැලැස්ම දෙපාර්තමේන්තුව (2011)

ඇමුණුම 5 : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සකස් කරන ලද සැලැස්ම (2005 - 2020)

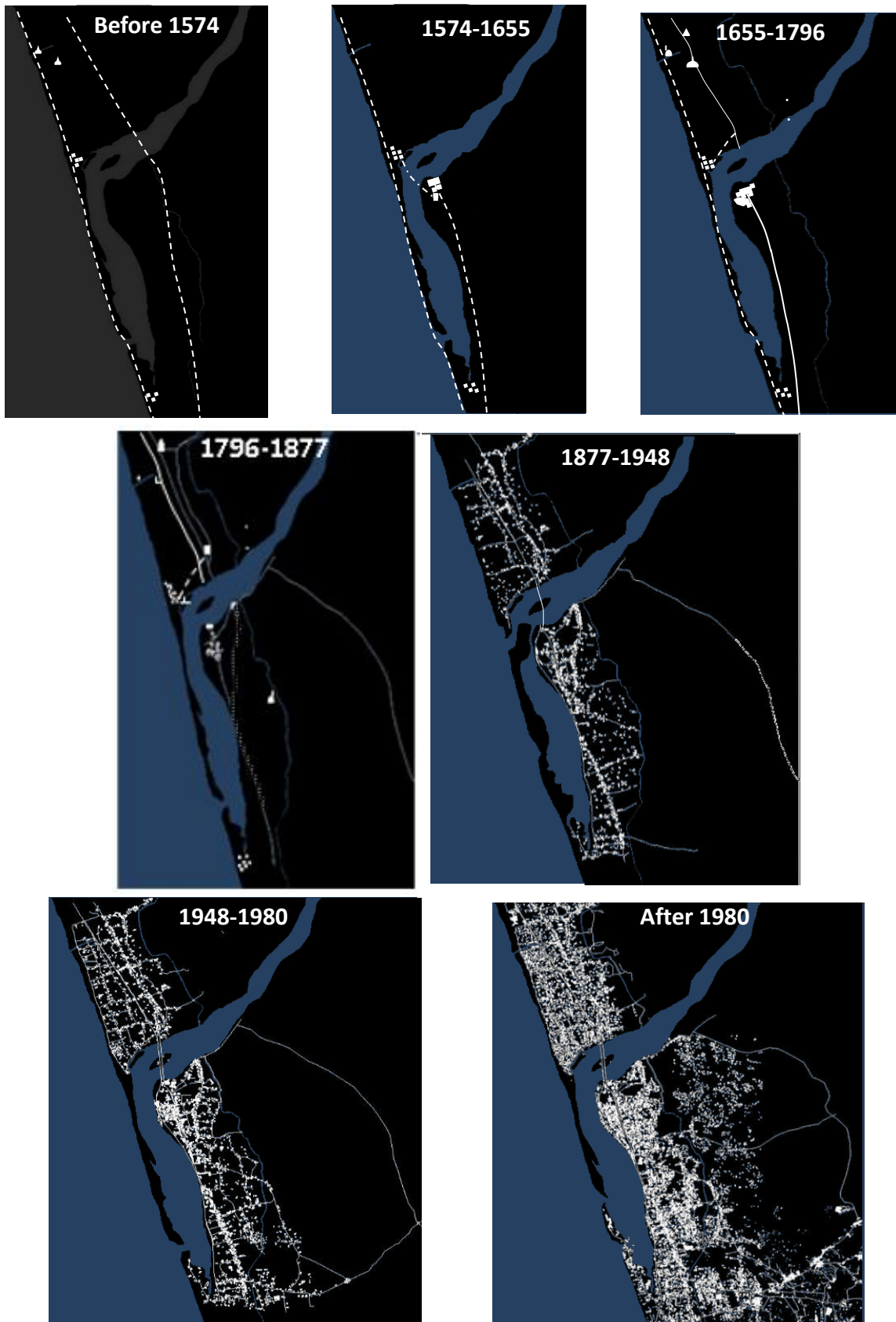
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2005)

ඇමුණුම 7: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පිළියෙල කරන ලද යෝජිත බස්නාහිර පළාත් විනාශ සැලැස්ම 2018

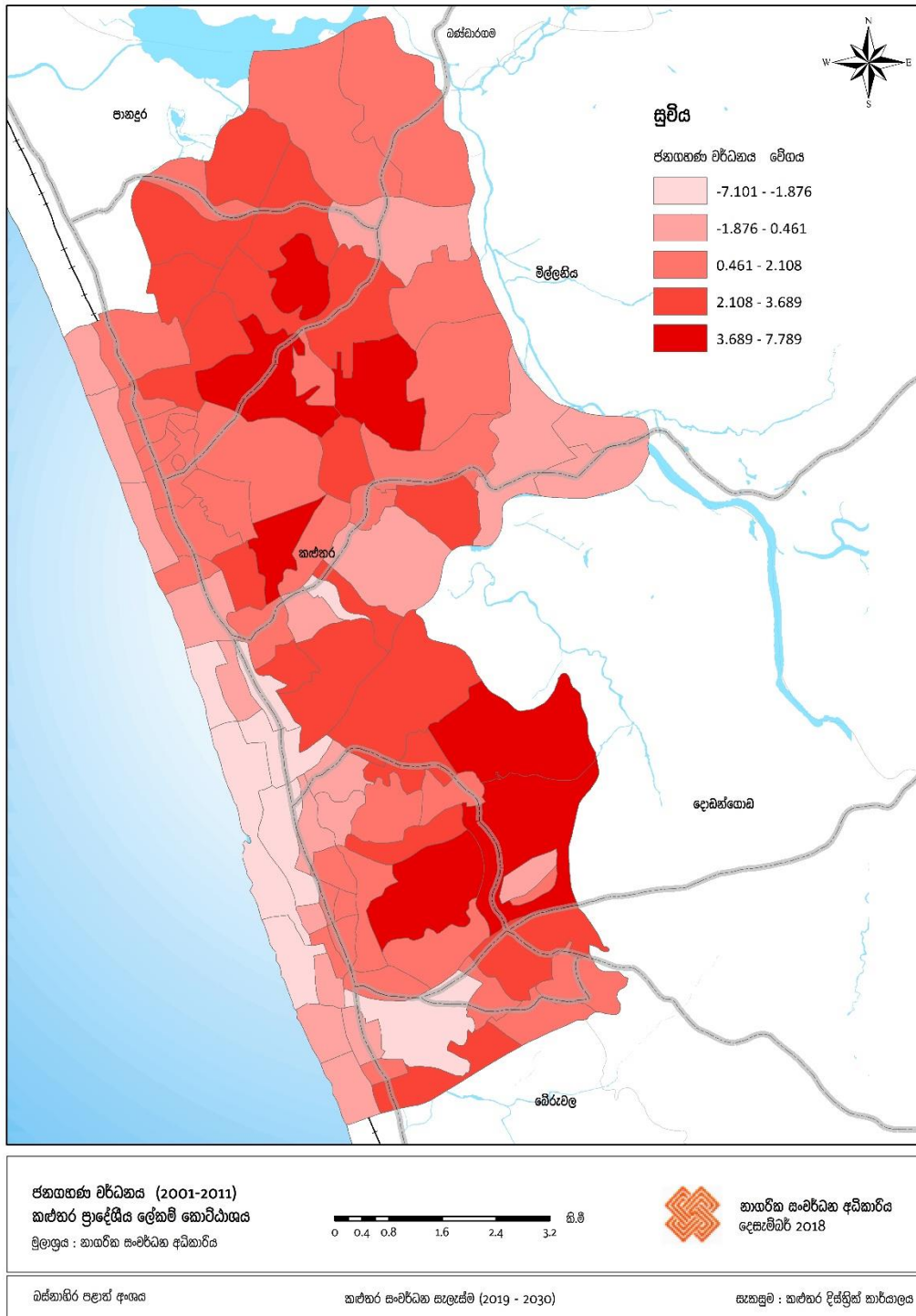
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

ඇමුණුම 8 :කළුතර නගරයේ ඓතිහාසික විකාශනය

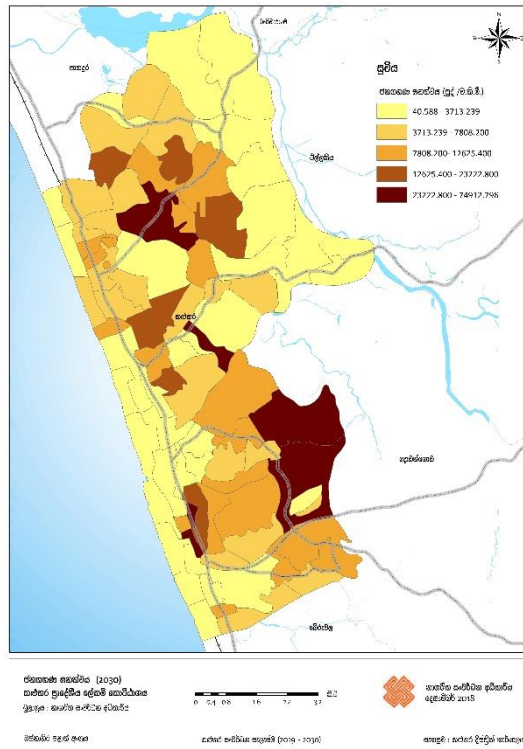
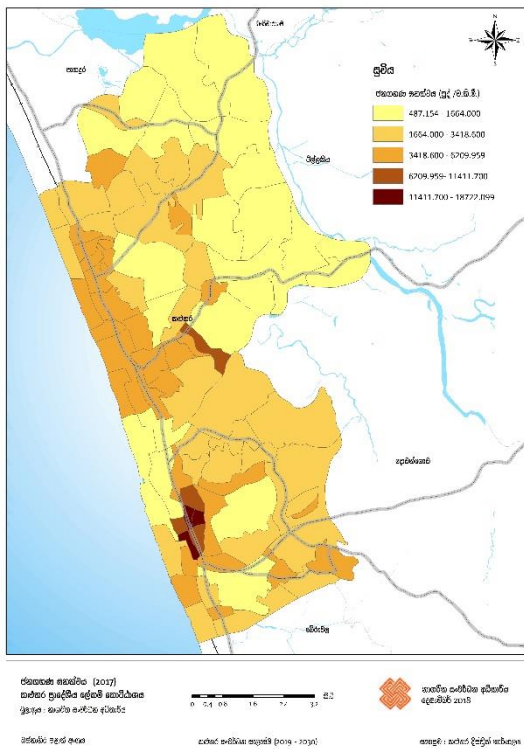
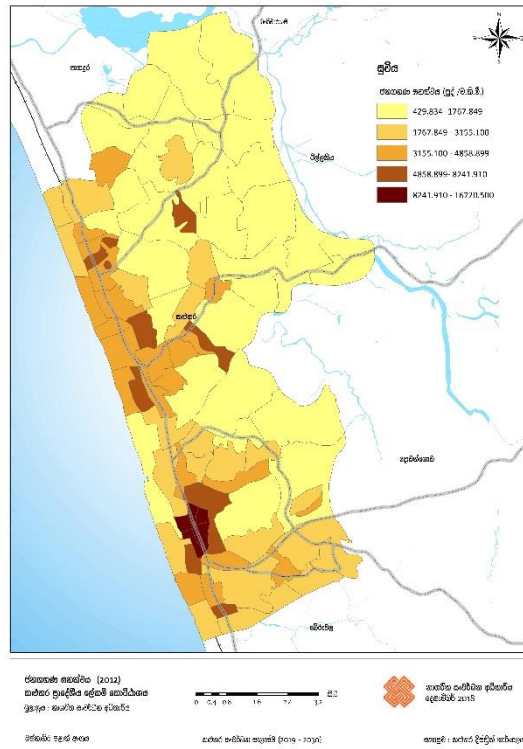
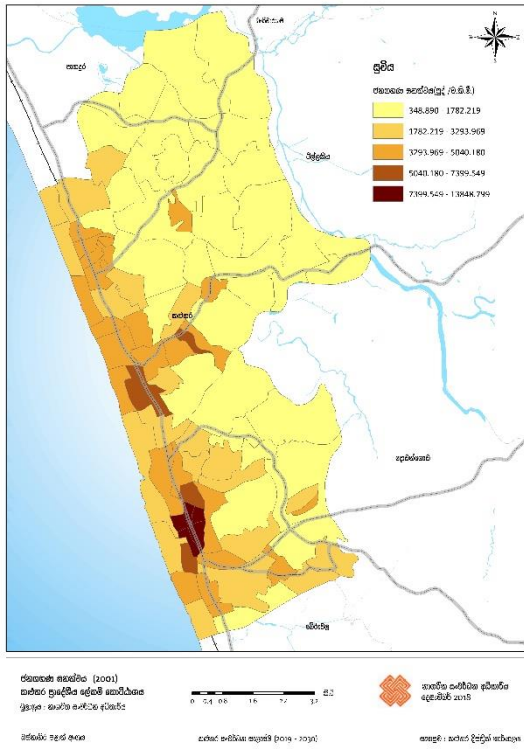
මූලාශ්‍රය : Evolutionary process of Kalutara by Chethika Abenayake (2005)

ඇමුණුම 9 :කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ජනගහන වර්ධන වේගය (2001 - 2012)

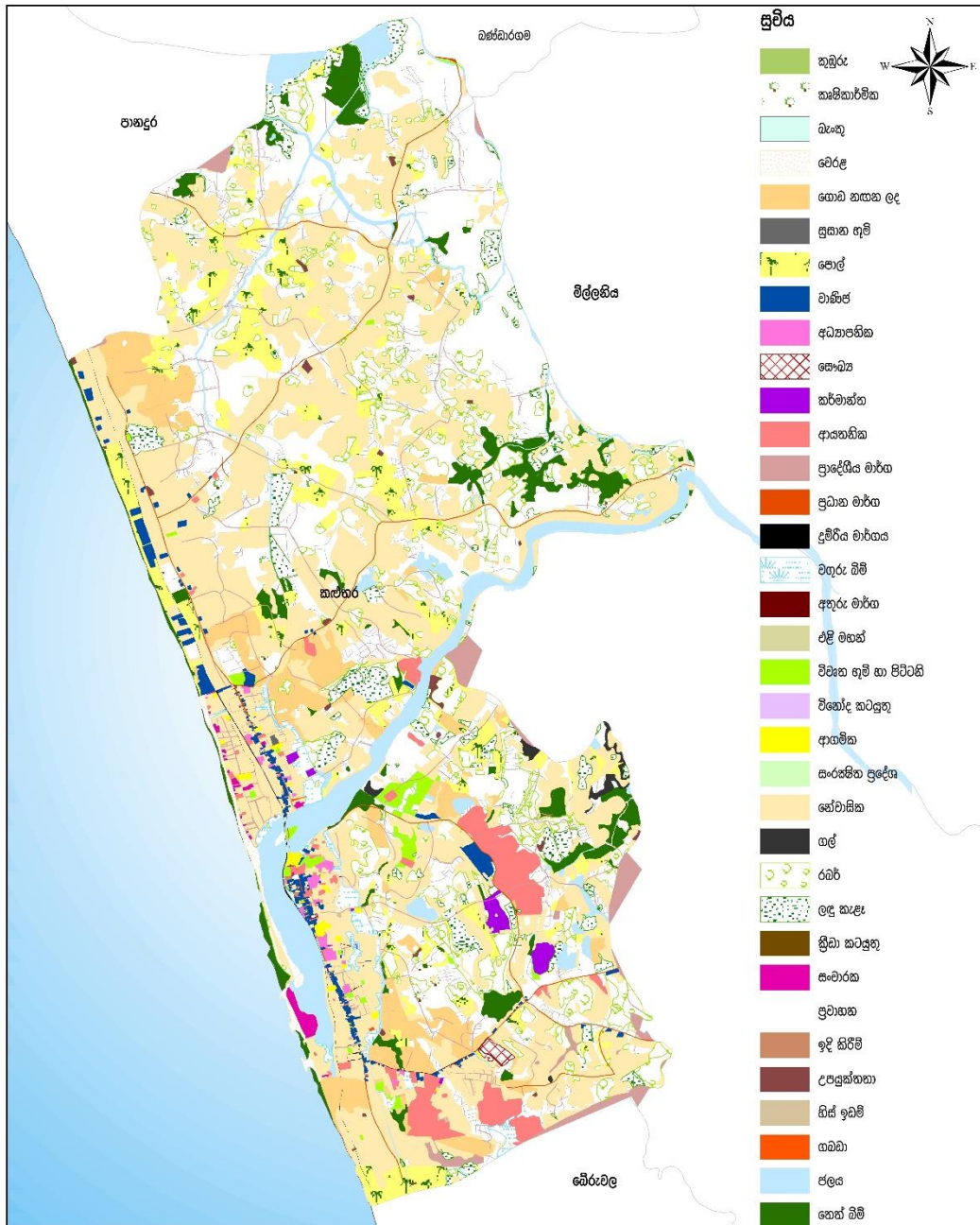
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

ඇමුණුම 1 : සැලසුම් බලප්‍රදේශයේ ජන සංඛ්‍යාවය 2001 වර්ෂයේ සිට 2030 දක්වා වෙනස් වීම

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2017)

ඇමුණුම 2 : භූමි පරිභෝජනය (2018)

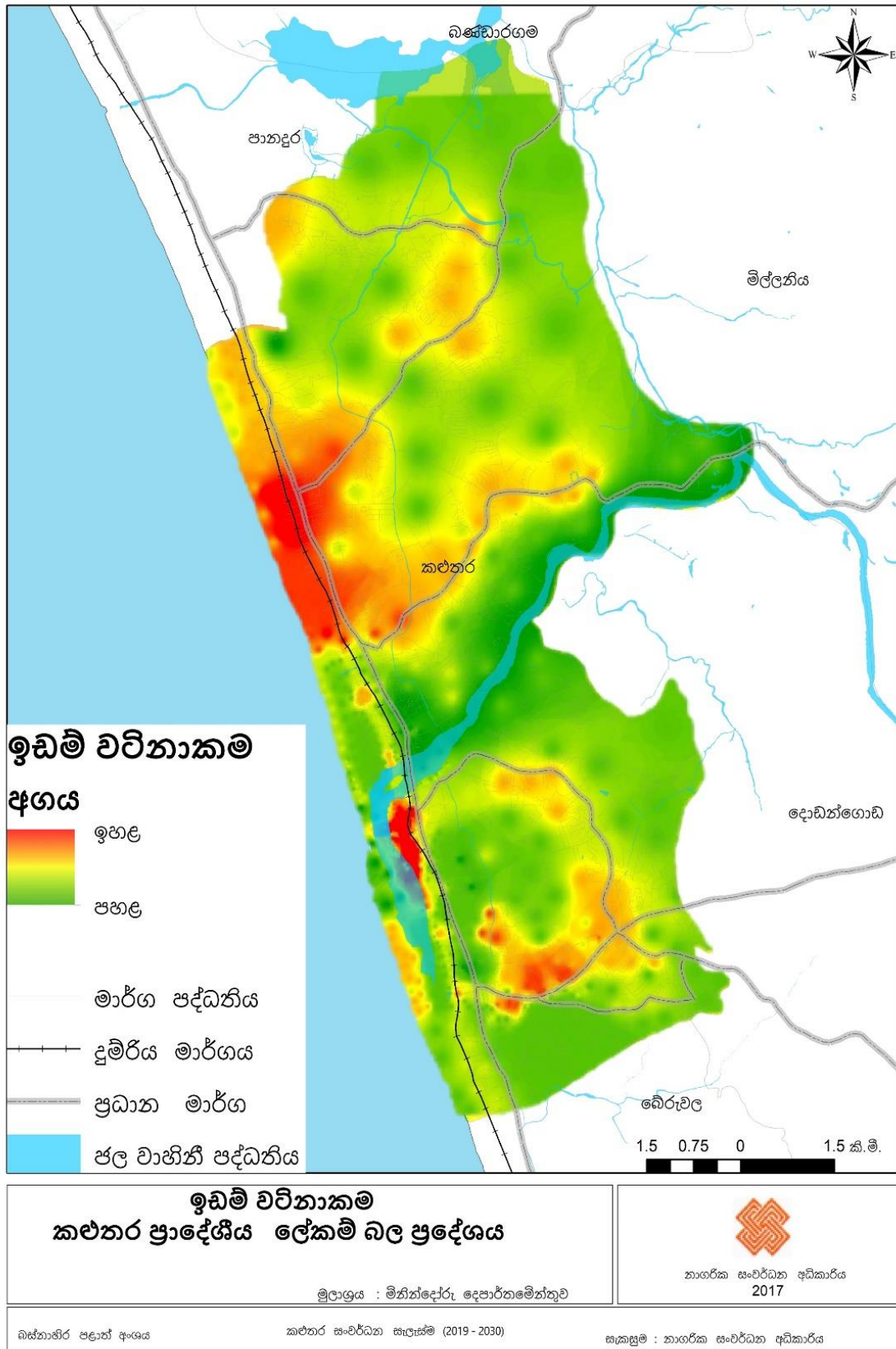
භූමි පරිහරණ රටාව (2018)
 කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය
 මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

0 0.4 0.8 1.6 2.4 3.2 කි.මී

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
 දෙසැම්බර් 2018

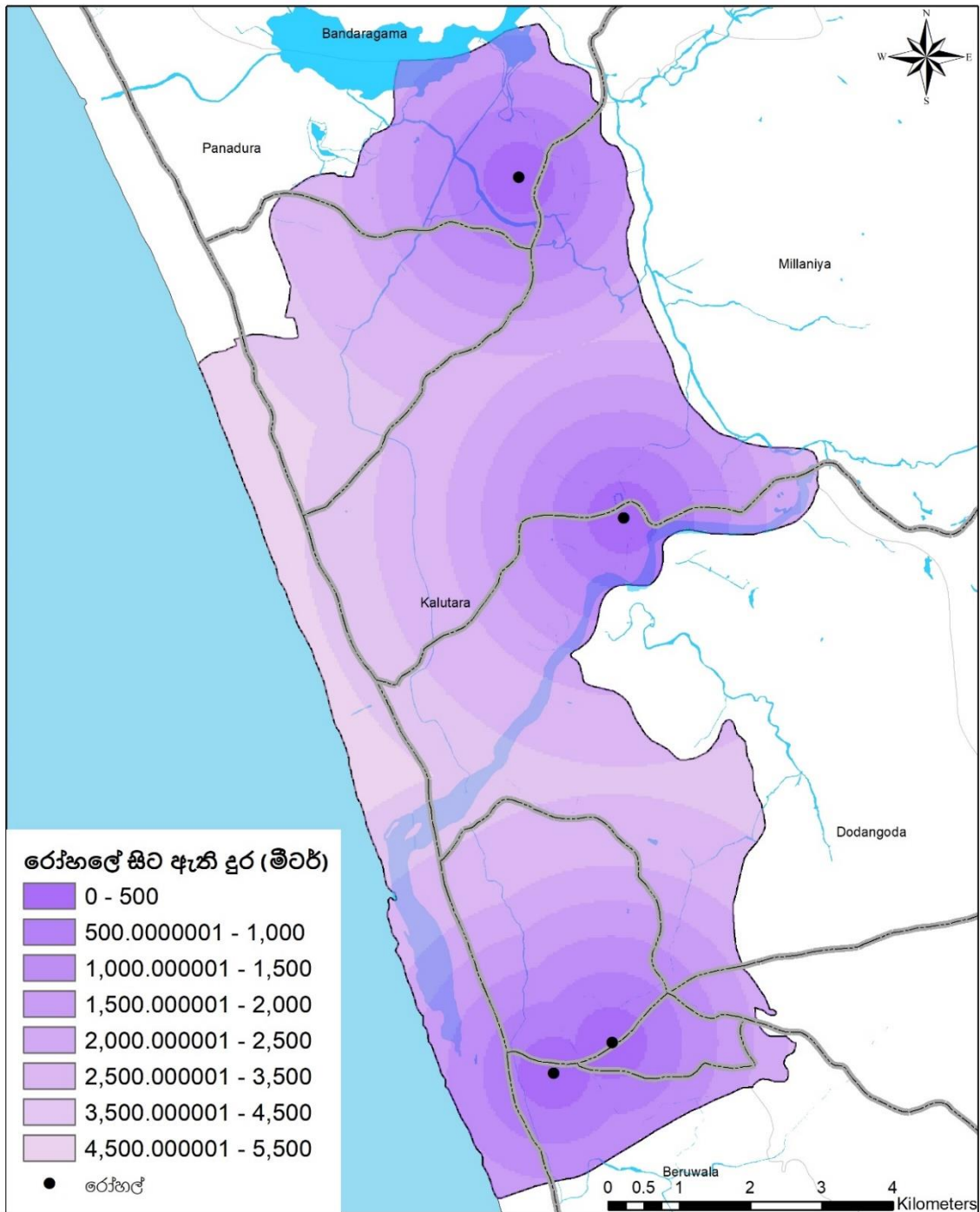
බස්නාහිර පළාත් අංශය කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම (2019 - 2030) සැකසුම : කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය

ඇමුණුම 3 : සැලසුම් බලප්‍රදේශය සඳහා වන ඉඩම් වටිනාකම (2018)

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

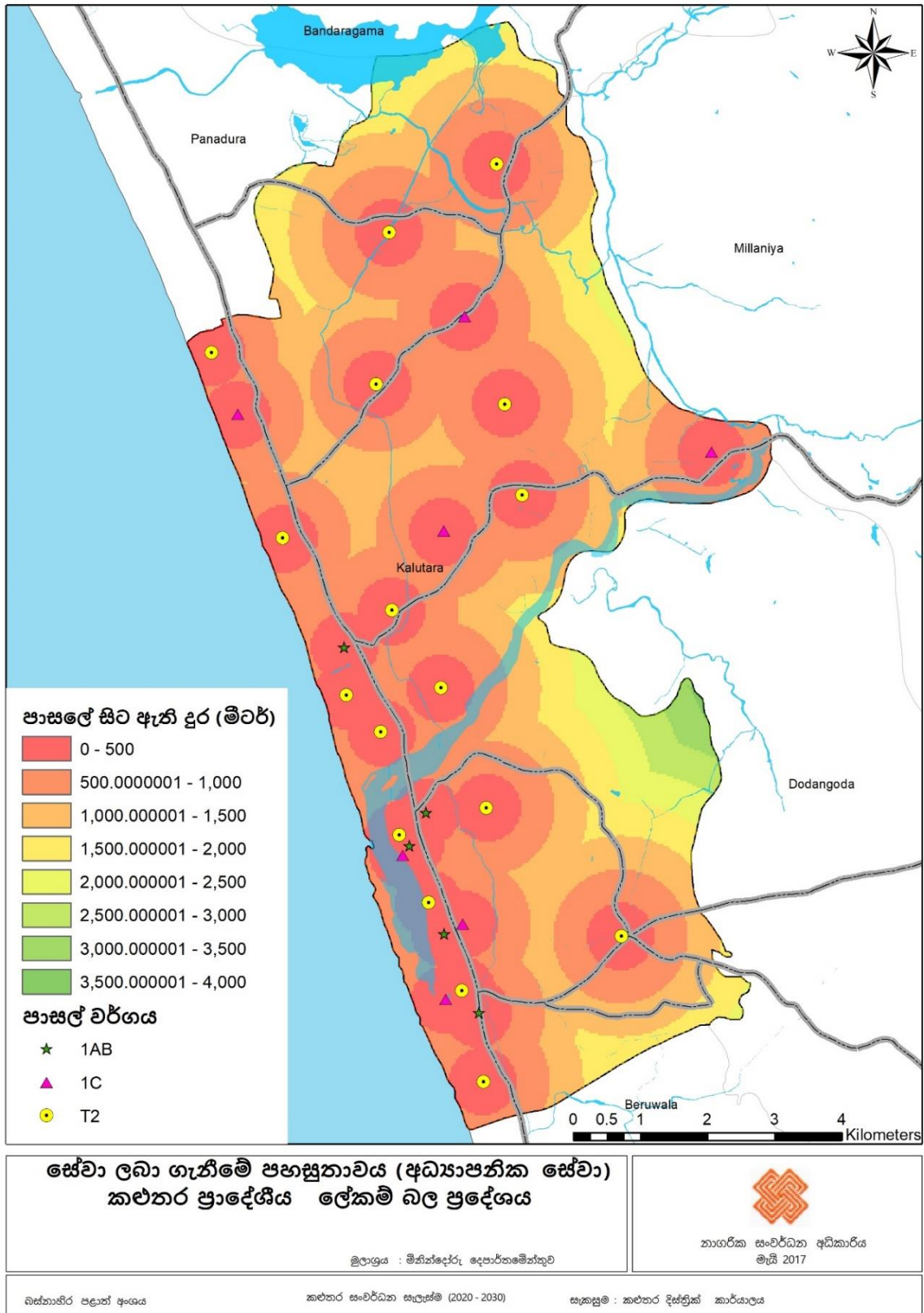
ඇමුණුම 4 : සෞඛ්‍ය පහසුකම් ව්‍යාප්තිය (2018)

<p>සේවා ලබා ගැනීමේ පහසුතාවය (සෞඛ්‍ය සේවා) කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශය</p>	 නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මැයි 2017
<p><small>මූලාශ්‍රය : මිනිස්දේරු දෙපාර්තමේන්තුව</small></p>	
<p><small>බස්නාහිර පළාත් අංශය</small></p>	<p><small>කළුතර සංවර්ධන සැලැස්ම (2020-2030)</small></p>
<p><small>සැකසුම : කළුතර දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය</small></p>	

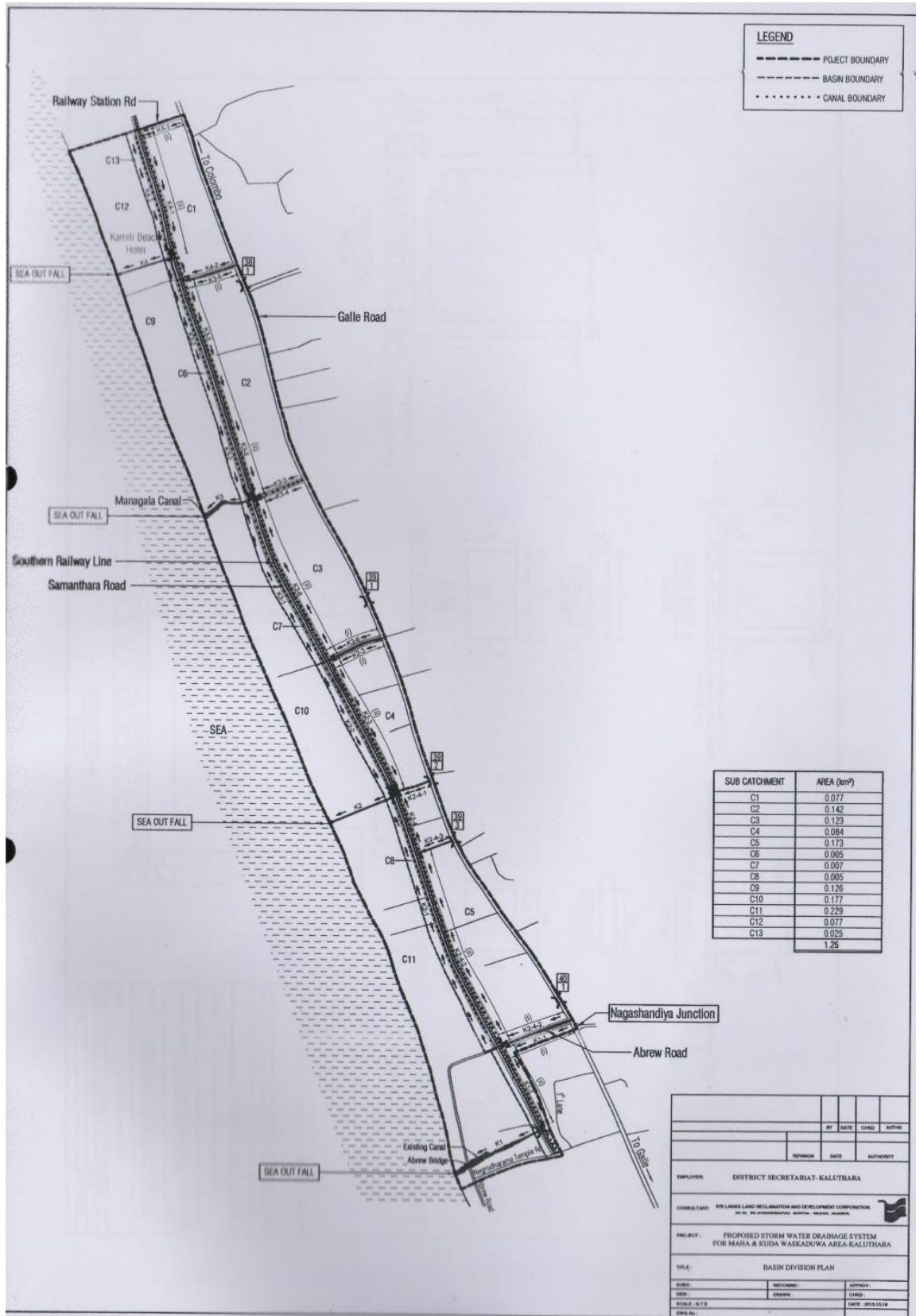
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

ඇමුණුම 5 : අධ්‍යාපන පහසුකම් ව්‍යාප්තිය (2018)

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

ඇමුණුම 6 : කුඩා වස්කඩුව හා මහා වස්කඩුව ප්‍රදේශයේ වැසිජල කළමනාකරණ සැලැස්ම (2015)

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩ කිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව (2015 ඔක්තෝබර්)

ඇමුණුම 7 : කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයේ 2019 – 2030 වසර සඳහා සෘජු සහ වක්‍ර විනෝද පහසුකම් සැලැස්ම.

අනු අංකය	වර්ගය	වර්තමාන භාවිතය	ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර්)	යෝජිත භාවිතය	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශය
01	යෝජිත ප්‍රජා උද්‍යානය Proposed Community Park (PCP)				
	PCP 01	වගුරු බිම්	1.08	මධ්‍යම උද්‍යාන පහළ මට්ටම	මොරොන්තුඩුව උතුර
02	යෝජිත වෙරළ උද්‍යානය Proposed Beach Park (PBP)				
	PBP 01	වෙරළ	2.23	වෙරළ උද්‍යානය	මහ වස්කඩුව දකුණ, මහ වස්කඩුව උතුර, කුඩා වස්කඩුව බටහිර, පොතුපිටිය බටහිර, පොහොද්දරමුල්ල බටහිර
	PBP 02	වෙරළ	1.08	වෙරළ උද්‍යානය	කළපුව,කළමුල්ල උතුර,කළමුල්ල දකුණ
03	යෝජිත රේඛීය උද්‍යාන Proposed Linear Parks (PLiP)				
	PLip 01 (කළු ගඟ රක්ෂිතය - 20 m)		36.07	රේඛීය උද්‍යාන	
	PLip 02 (භීතටියංගල ඇළ රක්ෂිතය - 20 m)		6.87	රේඛීය උද්‍යාන	
	PLip 03 (අළුත් ඇළ රක්ෂිතය - 20 m)		14.33	රේඛීය උද්‍යාන	
	PLip 04 (බොල්ගොඩ රක්ෂිතය - 20 m)		5.35	රේඛීය උද්‍යාන	

PLip 05 (කැප්පු ඇළ රක්ෂිතය - 20 m)		20.96	රේඛීය උද්‍යාන	
PLip 06 (ඇළ රක්ෂිතය - 20 m)		8.48	රේඛීය උද්‍යාන	
PLip 07 (කළු ගංඟා කළුපු රක්ෂිතය - 20 m)		25.94	රේඛීය උද්‍යාන	
				එකතුව හෙක්ටයාර් :- 204.79

මූලාශ්‍රය : පරිසර හා භූ දර්ශන අංශය , නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

ඇමුණුම 8 : කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයේ දැනට පවතින විවෘත භූමි පිළිබඳ තොරතුරු

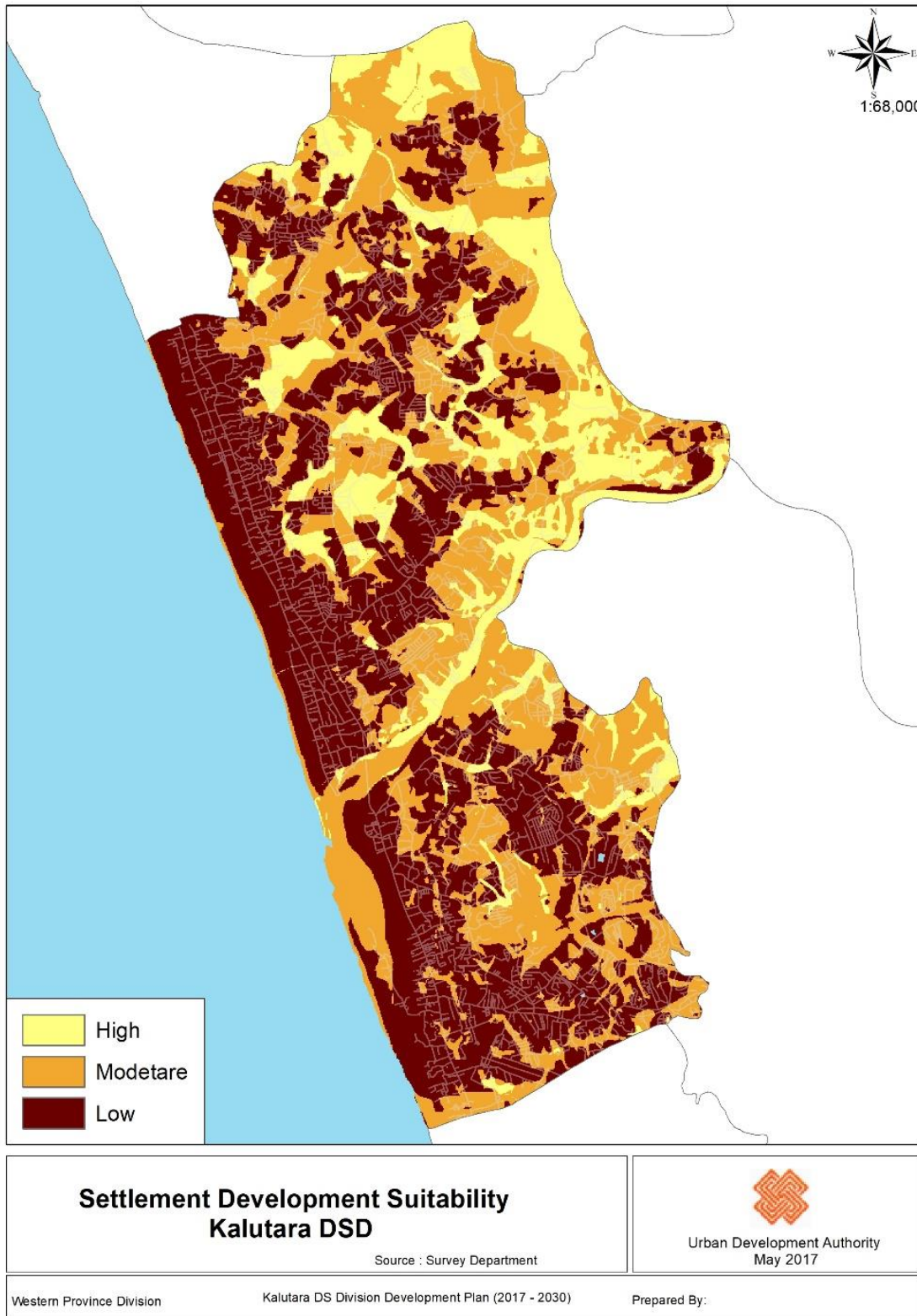
අනු අංකය	වර්ගය	විවෘත භූමිය	ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර්)	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශය
01 .ක්‍රීඩාංගන				
	EPP 02	ටෙනිස් ක්‍රීඩාපිටිය	0.13	කළුතර උතුර
	EPP 03	වෙනිවැල්කැටිය ක්‍රීඩාපිටිය	0.18	වෙනිවැල්කැටිය
	EPP 04	මානාංදුව ස්ටේට් ක්‍රීඩාපිටිය	0.18	නුගගොඩ
	EPP 06	මැලෑගම උතුර කන්ද උඩවත්ත ක්‍රීඩාපිටිය	0.08	මැලෑගම උතුර
	EPP 07	බිලුමවුන්ටන් ඉඩම් වෙන්දේසි	0.11	එතනමඩල
	EPP 08	බිලුමවුන්ටන් ඉඩම් වෙන්දේසි	0.08	එතනමඩල
	EPP 09	කළුතර උතුර දුම්රිය ස්ථානය අසලවිවෘත භූමිය	0.16	විද්‍යාසාර
	EPP 10	කළුතර නගර සභා විවෘත භූමිය	0.08	කළුතර දකුණ
	EMP 01	අළුබෝගහලන්ද ක්‍රීඩාපිටිය	0.21	අළුබෝගහලන්ද
	EMP 02	නිම්බෙර අසපුව ක්‍රීඩාපිටිය	0.24	වත්තමුල්ල
	EMP 03	කටුලොවිගහ ක්‍රීඩාපිටිය	0.25	කපුදුවවත්ත
	EMP 04	බෝතුචාවත්ත ක්‍රීඩාපිටිය	0.3	කළුතර දකුණ
	EMP 05	මාවැල්ල සිතුම්සෙවන ක්‍රීඩාපිටිය	0.36	මහරැක්ම
	EMP 06	පුබ්ලි ක්‍රීඩාපිටිය	0.4	දේශාස්ත්‍ර
	EMP 07	නුගගොඩ ක්‍රීඩාපිටිය	0.43	නුගගොඩ
	EMP 08	ගල්විච්ච වත්ත ක්‍රීඩාපිටිය	0.45	පොතුපිටිය නැගෙනහිර
	EMP 09	කුරුන්ද ක්‍රීඩාපිටිය	0.46	මහරැක්ම

EMP 10	මල්වත්ත ගල්වත්ත ක්‍රීඩාපිටිය	0.48	විජේරත්න වත්ත
EMP 11	එතනමඩල පාසල් ක්‍රීඩාපිටිය	0.48	බොට්නික් වත්ත
EMP 12	විජයගම ක්‍රීඩාපිටිය	0.5	තේක්ක වත්ත
EMP 13	රේන්ජස් ක්‍රීඩාපිටිය	0.53	කටුකුරුන්ද
EMP 14	කිතුලාව ක්‍රීඩාපිටිය	0.54	කිතුලාව
EMP 15	ගෝනදූව ක්‍රීඩාපිටිය	0.56	මහා ගෝනදූව
EMP 16	කලීල් ජලේස් ක්‍රීඩාපිටිය	0.58	කුරුදුවත්ත
EMP 17	සමගිපුර ක්‍රීඩාපිටිය	0.63	කුඩා වස්කඩුව නැගෙනහිර
EMP 18	එතනමඩල ක්‍රීඩාපිටිය	0.63	එතනමඩල
EMP 19	කෙත්තාරාම ක්‍රීඩාපිටිය	0.66	වෙට්ටුමකඩ
EMP 20	දෙල්දූව වත්ත ක්‍රීඩාපිටිය	0.67	කළුපුගම බටහිර
EMP 21	ආර්යගම ක්‍රීඩාපිටිය	0.68	ආර්යගම
EMP 22	කළුගත්විල ක්‍රීඩාපිටිය	0.7	කළුතර උතුර
EMP 24	ඉසුරු උයන ක්‍රීඩාපිටිය	0.73	අල්විස් වත්ත
EMP 25	මිහිකතවත්ත ක්‍රීඩාපිටිය	0.78	කිතුලාව
EMP 26	පන්විල ටෙරන්ස් ක්‍රීඩාපිටිය	0.79	තේක්ක වත්ත
EMP 27	ලුවිස් සිල්වා ක්‍රීඩාංගනය	0.88	ගල්අස්ස
EMP 28	රජවත්ත ක්‍රීඩාපිටිය	0.91	පුලර්ටන් බටහිර
EMP 29	වාඩියවත්ත ක්‍රීඩාංගනය	0.92	කුඩා වස්කඩුව උතුර
EMP 30	වින්රෝස් ඉඩම් වෙන්දේසි	0.21	මාවල දකුණ

	EMP 31	පුළුර්ටන් ඉඩම් වෙන්දේසි	0.43	පුළුර්ටන් බටහිර
	EMP 32	බිලුමවුන්ටන් ඉඩම් වෙන්දේසි	0.47	එතනම්ඩල
	EMP 33	ඉසුරු උයන ඉඩම් වෙන්දේසි	0.48	ආරියගම
	EMP 34	මැටිලයිත් ඉඩම් වෙන්දේසි	0.50	වත්තමුල්ල
	ELP 01	කළුතර නගර සභා පොදු ක්‍රීඩාංගනය	1.45	කළුතර බටහිර
02. ළමා උද්‍යාන				
	EPP 01	දුව පන්සල ඉදිරිපිට ළමා උද්‍යානය	0.04	කුඩා හිනටියංගල
	EPP 05	කටුකුරුන්ද ළමා උද්‍යානය	0.02	උස්වත්ත
	EMP 23	කළුතර නගර සභා ළමා උද්‍යානය	0.7	කළුතර දකුණ
03. වෙරළ උද්‍යානය				
	EBP 01	කැලිඩෝ වෙරළ උද්‍යානය	19.47	දේසාස්ත්‍ර බටහිර, කළුතර උතුර
			එකතුව හෙක්ටයාර් - 40.52	

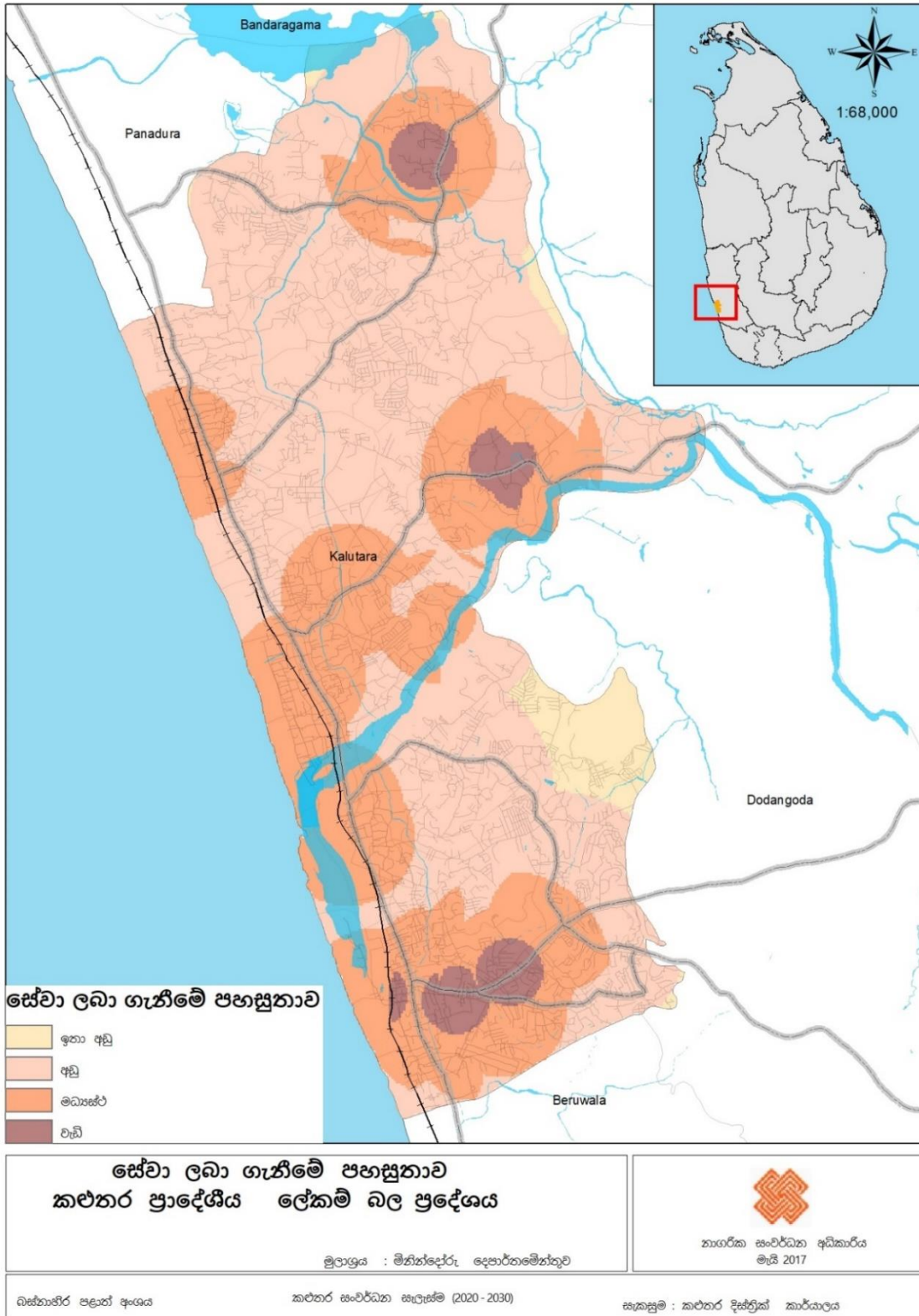
මූලාශ්‍රය : පරිසර හා භූ දර්ශන අංශය , නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

ඇමුණුම 9 : කළුතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බලප්‍රදේශයේ නේවාසික ව්‍යාප්ති යෝග්‍යතා විශ්ලේෂණය

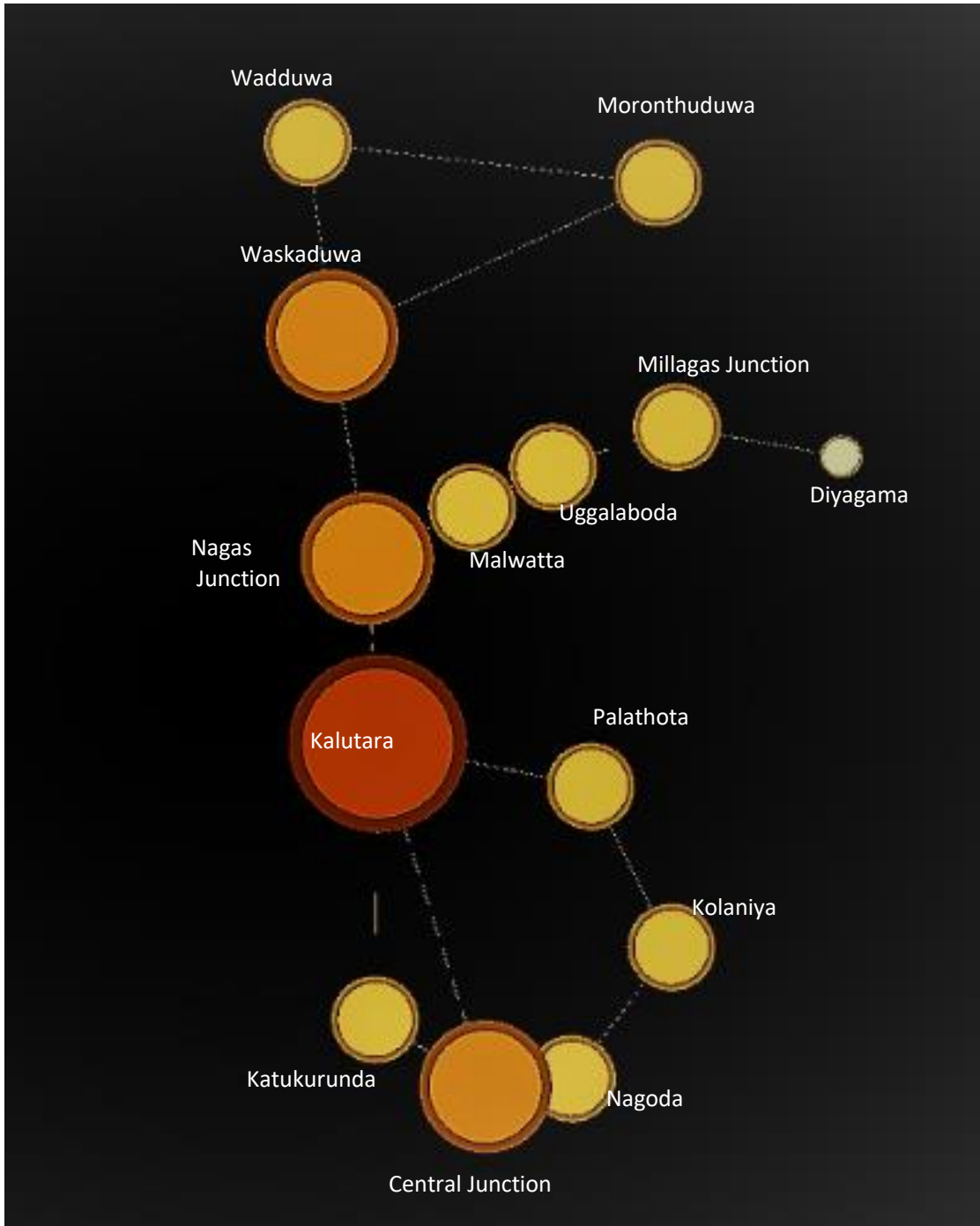
මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

ඇමුණුම 10 : සේවා පහසුතා විශ්ලේෂණය

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

ඇමුණුම 11 : මංසන්ධි ප්‍රමුඛතා විශ්ලේෂණය

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (2018)

පරිශීලිත මූලාශ්‍ර

- *Evolutionary Process of Kalutara Town By Chethika Abenayake,2005*
- ජන ලේඛණ හා සංඛ්‍යාලේඛණ දෙපාර්තමේන්තුව (<http://www.statistics.gov.lk/>)
- වෙරළ සංරක්‍ෂණ සහ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව (<http://www.coastal.gov.lk/index.php?lang=en>)
- *Planning guidelines for urban and Natural Disaster Mitigation prepared by UDA in associated with Disaster Management Center ,2013*
- *නාය යෑමට ගොදුරු විය හැකි ප්‍රදේශ ස්ථායී කිරීම සඳහා තාක්‍ෂණික උපදෙස් මාලාව - සැකසුම : ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ නාගරික විපත් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය – Sri Lanka Urban Multi – Hazard Disaster Mitigation Project,January 2000 (SLUMDMP)*
- *Urban Public outdoor Recreation Space Planning in Sri Lanka Book prepared by Environment & Landscape Division,UDA*
- වාර්ෂික දත්ත වාර්තාව - 2016, ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය, (<http://www.sltda.lk/sites/default/files/annual-statical-report-2016.pdf>)
- බෝධි භාරකාර මණ්ඩලය, කළුතර.
- දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම,කළුතර දිස්ත්‍රික්කය 2014 නොවැම්බර්
- *Landslide Hazard Zoning Mapping Report,2012*
- සම්පත් පැතිකඩ- 2018
- බස්නාහිර පළාත් තෙත්බිම් කළමනාකරණ සැලැස්ම, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය,2006
- සුරක්‍ෂිත නිවසක් ඉදිකිරීම සඳහා උපදෙස්, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය, 22016
- ආපදා සිද්ධි වාර්තාව, ජාතික ආපදා සහන සේවා මධ්‍යස්ථානය, කළුතර දිස්ත්‍රික්කය

